

Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Ана В. Голубовић

Библиографије из области лингвистике у
научној периодици XIX и XX века

докторска дисертација

Београд, 2016.

University of Belgrade
Philology Faculty

Ana V. Golubović

Linguistic Bibliographies in Scholarly
Journals of 19th And 20th Century

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2016

Белградский университет
Филологический факультет

Ана В. Голубович

Лингвистическая библиография в
научных журналах XIX и XX века

докторская диссертация

Белград, 2016

Ментор:

проф. др Александра Вранеш, редовни професор, Филолошки факултет
Универзитета у Београду

Чланови комисије:

Датум одбране:

Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века

Библиографије из области лингвистике појавиле су се у српским периодичним публикацијама у првој половини XIX века. Настанком уже спецификованих стручних гласила и профилисаних научних, филолошких и лингвистичких часописа на међи XIX и XX века, омогућен је развој и континуирана израда библиографија из области науке о језику. У часописима попут *Гласника Српске академије наука и уметности*, *Јужнословенског филолога* и *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* библиографије из области лингвистике се објављују редовно током више од сто година. Библиографија лингвистичких библиографија пружа увид у развој библиографске делатности и систематичан приказ резултата тог рада у оквиру часописа филолошке и лингвистичке оријантације.

Библиографија другог степена обухвата попис лингвистичких библиографија. Библиографије су класификоване према хронолошком критеријуму, степену општости и предмету обраде. Библиографија је допуњена са два формална и два предметна регистра. Први су регистар аутора и регистар назива периодичних публикација, а други су регистар имена и регистар појмова.

Анализом тема, принципа израде, начина класификације грађе и врсте библиографског описа у, до сада објављеним, лингвистичким библиографијама у српској периодици стиче се увид у место и значај библиографске делатности у оквирима науке о језику. Сагледавањем карактеристика обрађених библиографија могу се одредити и смернице за њен развој у будућности.

Кључне речи: лингвистичка библиографија, предметна библиографија, персонална библиографија, аналитичка библиографија, научни часописи из области филологије.

Научна област: библиографија

УДК: 016:81:050.488(497.11)"18/19"

Linguistic Bibliographies in Scholarly Journals of 19th and 20th Century

Linguistic bibliographies were first published in Serbian periodicals in the first half of 19th century. As more profession-oriented and scholarly journals appeared in late 19th century and at the beginning of 20th century, especially in the field of philology and linguistics, the development and continuous bibliographic work was ensured. Journals such as *Glasnik Srpske akademije nauka i umetnosti*, *Južnoslovenski filolog*, and *Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor* have been publishing linguistic bibliographies for more than a century. Bibliography of linguistic bibliographies provides an insight on development of bibliographic work and gives a systematic view of results on that work within journals of philology and linguistic orientation.

Linguistic bibliographies, which the main bibliography is consisted of, are classified by chronology, generality and subject criteria. Two formal and two subject indexes are supplement to bibliography. The first ones are index of authors and index of journals. The second ones are name and subject indexes.

Analysis of chosen subjects, methods, ways of bibliographic material classification and used types of bibliography description in published linguistic bibliographies in Serbian journals, gives more precise view of place and significance of bibliography within linguistic science. Overview of linguistic bibliography characteristics can provide guidelines for its development in the future.

Key Words: Linguistic Bibliography, Subject Bibliography, Personal Bibliography, Analytical Bibliography, Philology Journals.

Academic Expertise: Bibliography

UDC: 016:81:050.488(497.11)"18/19"

Лингвистическая библиография в научных журналах XIX и XX века

Лингвистические библиографии в сербских периодических изданиях впервые были опубликованы в первой половине XIX века. Появление более узко определенных профессионально-ориентированных и профильных научных журналов на рубеже XIX-XX вв, в частности филологических и лингвистических, позволило развитие и последовательное создание библиографии из области лингвистики. В журналах *Гласник Српске академије наука и уметности*, *Јужнословенски филолог* и *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* ведутся библиографические рубрики более одного столетия. Библиография лингвистических библиографии позволяет взглянуть на развитие библиографической работы и дает системный взгляд на результаты этой работы при журналах филологической и лингвистической ориентации.

Лингвистические библиографии, из которых составлена основная библиография, классифицируются по хронологии, общности и предметным критериям. Два формальных и два предметных регистра дополняют библиографию. Первые из них - указатель авторов и указатель журналов. Вторые - именной и предметный указатели.

При помощи анализа выбранных предметов, методов, способов классификации библиографического материала и типов библиографического описания в лингвистических библиографиях, опубликованных в сербских журналах, можно лучше определить место и значимость библиографии и ее связь с лингвистикой. Обзор характеристик лингвистических библиографий может помочь при определении принципов ее развития в будущем.

Ключевые слова: лингвистическая библиография, предметная библиография, персональная библиография, аналитическая библиография, филологические журналы.

Научная область: библиография

УДК: 016:81:050.488(497.11)"18/19"

Садржај:

I део: Преглед библиографија из области лингвистике	14
1. Увод	15
2. Преглед периодичних публикација у којима су објављиване лингвистичке библиографије	22
2.1. Периодичне публикације у издању Друштва српске словесности, Српског ученог друштва, Српске краљевске академије и Српске академије наука (и уметности)	24
2.1.1. Периодичне публикације у издању Института за српскохрватски (српски) језик САНУ	27
2.2. Периодичне публикације у издању Матице српске	30
2.3. Периодичне публикације у издању Филолошког факултета Универзитета у Београду	35
2.4. Периодичне публикације у издању Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду	44
2.5. Периодичне публикације у издању других академских, научних и стручних удружења и организација	46
3. Текуће библиографије из области лингвистике у периодичним публикацијама	57
3.1. Опште националне библиографије у периодичним публикацијама у XIX веку	
3.1.1. <i>Голубица</i>	59
3.1.2. <i>Летопис Матице српске</i>	60
3.1.3. <i>Зимзеленъ</i>	62

3.1.4. Гласникъ Дружтва србске словесности (Гласник Српског ученог друштва)	62
3.2. Библиографије грађе послате уредништву у периодичним публикацијама у XIX и XX веку	
3.2.1. Отаџбина	73
3.2.2. Просветни гласник	75
3.2.3. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор	77
3.3. Националне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама у XX веку	
3.3.1. Јужнословенски филолог	82
3.4. Предметне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама у XX веку	
3.4.1. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику	85
3.4.2. Књижевност и језик	88
3.4.3. Ковчежић	89
4. Ретроспективне библиографије из области лингвистике у периодичним публикацијама	93
4.1. Опште националне библиографије у периодичним публикацијама у XIX веку	
4.1.1. Летопис Матице српске	94
4.1.2. Магазинъ за књижество, художество и моду	97
4.2. Предметне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама ...	100
4.2.1. Тематске лингвистичке библиографије	100
4.2.1.1. Библиографије појединачних лингвистичких питања	
4.2.1.1.1. Гласникъ Дружтва србске словесности (Гласник Српског ученог друштва)	100
4.2.1.1.2. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику	102
4.2.1.1.3. Зборник Матице српске за књижевност и језик	106
4.2.1.1.4. Преводацац	108
4.2.1.1.5. Лингвистичке актуелности	114
4.2.1.1.6. Наш језик	117
4.2.1.1.7. Кодови словенских култура	118

4.2.1.1.8. Прилози проучавању језика	119
4.2.1.1.9. <i>Italica Belgradensia</i>	119
4.2.1.1.10. <i>Glossa</i>	121
4.2.1.1.11. Научни састанак слависта у Вукове дане	121
4.2.1.2. Библиографије из области методике наставе и учења језика	
4.2.1.2.1. <i>Живи језици</i>	122
4.2.1.2.2. <i>Књижевност и језик</i>	127
4.2.1.2.3. <i>Зборник радова Института за стране језике и књижевности</i>	129
4.2.1.2.4. <i>Glossa</i>	131
4.2.1.3. Библиографије докторских дисертација и магистарских радова из области лингвистике	
4.2.1.3.1. <i>Зборник радова Института за стране језике и књижевности</i>	132
4.2.1.3.2. <i>Зборник Матице српске за славистику</i>	133
4.2.1.3.3. <i>Преводацац</i>	135
4.2.1.3.4. <i>Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор</i>	136
4.2.1.3.5. <i>Glossa</i>	137
4.2.1.3.6. <i>Лингвистичке актуелности</i>	138
4.2.1.4. Библиографије из области превођења	
4.2.1.4.1. <i>Преводацац</i>	138
4.2.1.4.2. <i>Зборник Матице српске за славистику</i>	149
4.2.1.4.3. <i>Лингвистичке актуелности</i>	150
4.2.2. Персоналне лингвистичке библиографије	152
4.2.2.1. Индивидуалне персоналне библиографије у периодичним публикацијама	
4.2.2.1.1. <i>Новине србске</i>	152
4.2.2.1.2. <i>Гласникъ Дружтва србске словесности</i>	154
4.2.2.1.3. <i>Коло</i>	155
4.2.2.1.4. <i>Просветни гласник</i>	156
4.2.2.1.5. <i>Отаџбина</i>	158
4.2.2.1.6. <i>Годишњак СКА (САН, САНУ)</i>	159
4.2.2.1.7. <i>Јужнословенски филолог</i>	177
4.2.2.1.8. <i>Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор</i>	178
4.2.2.1.9. <i>Ковчежић</i>	181

4.2.2.1.10. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику	184
4.2.2.1.11. Књижевност и језик	194
4.2.2.1.12. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду	197
4.2.2.1.13. Наш језик	198
4.2.2.1.14. Зборник Матице српске за славистику	198
4.2.2.1.15. Школски час српског (српскохрватског) језика и књижевности ...	203
4.2.2.1.16. Анали Филолошког факултета	204
4.2.2.1.17. Српски језик	206
4.2.2.1.18. Славистика	211
4.2.2.1.19. <i>Italica Belgradensia</i>	213
4.2.2.2. Колективне, библиографије дѣла одређене врсте аутора, групе писаца	
4.2.2.2.1. Анали Филолошког факултета	214
4.2.2.2.2. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор	227
4.2.2.2.3. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду	229
4.2.2.2.4. Зборник радова Института за стране језике и књижевности	231
4.2.2.2.5. Славистика	234
4.2.2.2.6. Лингвистичке актуелности	235
4.3. Аналитичке библиографије периодичних публикација	237
4.3.1. Летопис Матице српске	237
4.3.2. Отаџбина	240
4.3.3. Гласник Српског ученог друштва	242
4.3.4. Просветни гласник	244
4.3.5. Књижевност и језик	246
4.3.6. Зборник Матице српске за књижевност и језик	252
4.3.7. Наш језик, Јужнословенски филолог, Српски дијалектолошки зборник ...	253
4.3.8. Ковчежић	255
4.3.9. Живи језици	256
4.3.10. Научни састанак слависта у Вукове дане	257
4.3.11. Зборник радова Института за стране језике и књижевности ...	260
4.3.12. Прилози проучавању језика	261
4.3.13. Школски час српског (српскохрватског) језика и књижевности	262
4.3.14. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику	263

4.3.15. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор	263
4.3.16. Зборник Матице српске за славистику	267
4.3.17. Српски језик	268
4.3.18. Филолошки преглед	268
5. Закључак	271

II део: Библиографија лингвистичких библиографија 279

1. XIX век	280
1.1. Текуће библиографије	280
1.1.1. Опште библиографије	280
1.1.2. Предметне библиографије	285
1.1.2.1. Тематске библиографије	285
1.2. Ретроспективне библиографије	286
1.2.1. Опште библиографије	286
1.2.2. Предметне библиографије	288
1.2.2.1. Тематске библиографије	288
1.2.2.2. Персоналне библиографије	289
1.2.2.2.1. Индивидуалне библиографије	289
1.2.3. Аналитичке библиографије	290
2. XX век	291
2.1. Текуће библиографије	291
2.1.1. Опште библиографије	291
2.1.2. Предметне библиографије	295
2.1.2.1. Тематске библиографије	295
2.1.2.2. Персоналне библиографије	300
2.2. Ретроспективне библиографије	302
2.2.1. Предметне библиографије	302
2.2.1.1. Тематске библиографије	302
2.2.1.2. Персоналне библиографије	313
2.2.1.2.1. Индивидуалне библиографије	313
2.2.1.2.2. Колективне, библиографије дела одређене врсте аутора	322

2.2.2. Аналитичке библиографије	336
3. Додатак: XXI век	341
3.1. Текуће библиографије	341
3.1.1. Опште библиографије	341
3.2. Ретроспективне библиографије	342
3.2.1. Предметне библиографије	342
3.2.1.1. Тематске библиографије	342
3.2.1.2. Персоналне библиографије	346
3.2.1.2.1. Индивидуалне библиографије	346
3.2.1.2.2. Колективне, библиографије дѐла одређене врсте аутора	350
3.2.2. Аналитичке библиографије	354
4. Регистри	359
4.1. Регистар аутора	359
4.2. Регистар часописа	362
4.3. Именски регистар	365
4.4. Предметни регистар	373
 Списак литературе	 375

I део: Преглед библиографија из области лингвистике

1. Увод

Библиографије везане за теме из области лингвистике, које су објављиване у периодичним публикацијама током XIX и XX века, резултат су истраживачког и библиографског рада оствареног у оквиру библиографске делатности и науке о језику.

Систематизован попис већ израђених библиографија везаних за одређену научну област, с једне стране, представља резултате рада претходника и отвара могућност за његово тумачење. С друге стране, он пружа поуздане и исцрпне информације о изворима за истраживања у домену научних дисциплина које су биле предмет тих библиографија. Војислав Максимовић наводи да „сабирање разних библиографија и њихово пописивање, уз стручну оцјену, већ представља, можда и крајњи степен библиографских истраживања...” (МАКСИМОВИЋ 1987: 82).

Подстицај на научно и културно стваралаштво и осигурање прогреса науке као један од основних задатака присутан је од самих почетака у развоју српске библиографије. Бележењем публикованих књига и часописа први српски библиографи су у периодичним публикацијама од краја XVIII века пружали информације и о научној литератури. Захарије Орфелин, аутор најстарије сачуване српске библиографије сматра да је један од основних задатака часописа управо извештавање о *ученим делима* (Извѣстія... 1768). Георгије Магарашевић, уредник *Летописа Матице српске*, у првом броју у директну везу доводи развој *књижевности*¹ и библиографије: „ер какоће мо се при том надати послѣшном напредку књижества и скором просвештенію народа?” (МАГАРАШЕВИЋ 1824а:

¹ Термин који се током XIX века односио на целокупну издавачку продукцију, на дела са одређеном вредношћу, уметничком или научном.

149). Изводи се закључак да су „континуитет, систематичност, поузданост, потпуност информација о ранијој и текућој издавачкој продукцији предуслови успешног развоја...” (ВРАНЕШ 2013: 14).

Предмет докторске дисертације *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* су библиографије које су у целости или једним својим делом везане за област науке о језику и које су публиковане у периодичном публикацијама. Пажња ове студије усмерена је првенствено на њихов одабир, селекцију, анализу и систематизацију са циљем представљања њиховог значаја за библиографију као науку и делатност, као и за развој саме српске лингвистике. Библиографије из области лингвистике предмет су интересовања библиографа и научника који се баве језиком.

Допринос овог рада библиографском фонду из области лингвистике огледа се првенствено у постављеном временском оквиру од два века и броју обрађених периодичних публикација. Иако је до сада у истраживањима недвосмислено истицан значај библиографског рада негованог у периодици, анализа развоја саме лингвистичке библиографије са историјског аспекта није спроведена.

ЦИЉЕВИ

Два су основна циља спроведеног истраживања. Један је опис и систематизација досадашњег библиографског рада и резултата из области лингвистичке библиографије. Други циљ је крајњи продукт студије – библиографија другог степена: библиографија лингвистичких библиографија. Њена намена је да пружи слику изучаваних питања, као и етапе у развоју српске лингвистике, како теоријске тако и примењене.

Посебни циљеви анализе су:

Циљ 1: представљање фаза у развоју библиографија везаних за област лингвистике.

Циљ 2: представљање разноврсности самих библиографија (према обухваћеној грађи; према садржини; према циљевима и намени).

Циљ 2а: указивање на разноврсност у њима заступљених тема.

Циљ 3: истицање најстарије библиографије из области лингвистике.

ХИПОТЕЗЕ

Из наведених циљева следе основне хипотезе:

Х 1: развој библиографије у српској научној средини везан је за библиографску делатност неговану у периодичним публикацијама, са акцентом на оне из области филологије, односно лингвистике.

Етапе у историјату српске библиографије обележене су радом аутора чије је деловање било од највишег значаја: Димитрије Давидовић, Георгије Магарашевић, Јован Суботић, Ђуро Даничић, Стојан Новаковић, Јован Бошковић, Љубомир Стојановић, Александар Белић, Павле Поповић.

Х 2: фазе развоја библиографија из области лингвистике указују и на обрађене теме, актуелна питања и стање саме науке о језику.

Израда општих, националних библиографија карактеристична је била током XIX века. На прелазу векова појавиле су се научне и стручне периодичне публикације садржаја посвећеног специфичним научним областима, а самим тим и библиографије везане за филологију и лингвистику. У другој половини XX века објављиване су библиографије посвећене широком спектру тема и посебних питања из области науке о језику. То указује и на разнородност информационих потреба научника и на актуелност обрађиваних проблема.

Х 3: најстарија персонална библиографија објављена у српској периодици је из области лингвистике, библиографија слависте Јосифа Добровског, у *Новинама сербским* из 1819. године, аутора Димитрија Давидовића.

МЕТОДОЛОГИЈА

Методологија израде студије *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* обухвата:

1. Одређење предмета библиографије

Представљене библиографије у овој студији су оне чији су предмет поједине дисциплине или наука о језику у целини, као и стваралаштво научника из области лингвистике. Наука о језику тематски је параметар при селекцији библиографија.

Одабране су библиографије у периодичним публикацијама из разлога јер је највећи број њих које се могу окарактерисати као лингвистичке објављен у

периодици. Циљ је да се њиховим приказом створи слика о међусобном прожимању и значају у историјском развоју библиографије и лингвистике. Периодичне публикације које су објављивале библиографије везане за лингвистику су издања културних, научних и стручних организација. Изузетак представљају поједина издања XIX века која су резултат залагања и ангажовања појединаца, а која својим особинама и квалитетом имају значајно место у српској култури и науци. Чланци у периодици чине врсту обрађене грађе.

Временски оквир студије обухвата публикације објављене током XIX и XX века, уз назнаке о правцима развоја библиографске делатности у XXI веку.

Истраживање је усредсређено на библиографске прилоге у периодици српске културне и научне средине.

2. Истраживање претходних библиографија и студија блиских теми која се обрађује

То су студије и истраживања везана за историју српске библиографије (ПАНКОВИЋ 1982, 2006; МАКСИМОВИЋ 1987; ВРАНЕШ 1997, 2010, 2013), годишње библиографије из области лингвистике у *Јужнословенском филологу*, аналитичке библиографије чланака обрађене периодике, као и сами научни и стручни часописи.

3. Сакупљање библиографске грађе

Сакупљање грађе је у оквиру ове студије извршено *a visu*.

4. Опис библиографске грађе

Коришћен је Међународни стандард за опис саставних делова публикација ISBD (CP).

5. Селекција библиографске грађе

Основни параметри при одабиру и селекцији грађе за библиографију лингвистичких библиографија објављених у периодици одређени су предметним профилем описаних библиографија.

6. Класификација и систематизација библиографске грађе

Циљ систематизације библиографија из области лингвистике је преглед њиховог историјског развоја, уз приказ њихових одлика кроз различите периоде. Библиографска грађа је подељена на ону објављену у XIX и на ону објављену у XX веку из разлога јер се основне особине тих библиографија разликују.

Библиографије израђене током XIX века, објављене у периодичним публикацијама, које су доносиле податке о публикацијама везаним за науку о језику, у највећем броју случајева су опште националне библиографије. Оне су уврштене у овај преглед јер представљају основни извор информација о издањима за период у коме су настале. Резултат су рада и залагања појединаца у првој половини века (библиографије у *Новинама српским*, *Магазину за художество, књижевство и моду*, *Голубици*, *Зимзелену*). Организовани послови око приређивања библиографија и институционализовани рад настали су под окриљем Матице српске и Друштва српске словесности, касније Српског ученог друштва и Српске краљевске академије.

За све пописане библиографије објављене у XX веку може се рећи да су лингвистичке. Посебан, додатни одељак је издвојен за грађу XXI века која се по својим особинама надовезује на грађу из претходног столећа.

У оквиру сваког од тих периода библиографска грађа је издељена према:

- хронолошком критеријуму на текуће и ретроспективне библиографије;
- предмету обраде на предметне, односно тематске и персоналне библиографије, уз посебно истакнуте аналитичке библиографије чланака појединачних часописа.

7. Израда регистара

У оквиру дисертације *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* израђена су четири регистра, два формална и два предметна. Први су регистар аутора и регистар назива периодичних публикација. Други садрже појмове везане за теме описаних библиографија. То су регистар имена и предметни регистар.

СТРУКТУРА РАДА

Докторска дисертација *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* подељена је у два дела. Први представља историјски и теоријски преглед лингвистичких библиографија и периодике у којима су оне објављене. Други је сама библиографија лингвистичких библиографија.

I део: Преглед библиографија из области лингвистике

Након уводног одељка сачињен је преглед периодичних публикација у којима су објављиване лингвистичке библиографије. Ту су садржани основни подаци о часописима, њиховом настанку, уређивачкој политици и главним фазама њиховог развоја. Представљене су: публикације у издању Друштва српске словесности, Српског ученог друштва, Српске краљевске академије и Српске академије наука (и уметности), са посебним освртом на оне у издању Института за српскохрватски (српски) језик САНУ; публикације у издању Матице српске; публикације у издању Филолошког факултета Универзитета у Београду; публикације у издању Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду; часописи који су издања других академских, научних и стручних удружења и организација.

Треће поглавље је посвећено текућим библиографијама из области лингвистике објављеним у периодичним публикацијама. Посебно су представљене оне објављене у XIX и оне објављене у XX веку. Назначене су главне одлике општих националних библиографија, библиографија грађе послате уредништву одређених часописа, предметних лингвистичких библиографија. Заједничка особина тих прилога је континуитет остварен кроз низове библиографија израђених према истоветним параметрима. Оне се међусобно разликују по обухватности грађе коју приказују, предмету, методама сакупљања библиографске грађе и њеном приказу.

Ретроспективне библиографије из области лингвистике у периодичним публикацијама представљене су у четвртом поглављу. Издвојене су опште националне ретроспективне библиографије (из две публикације XIX века), предметне лингвистичке библиографије и аналитичке библиографије периодичних публикација. Предметне су подељене на библиографије посвећене појединачним проблемима или некој групи питања из области лингвистике (методика наставе и учења језика, библиографије докторских дисертација и

магистарских радова, област преводилаштва) и на персоналне библиографије. Међу њима су издвојене индивидуалне и колективне библиографије деела одређене врсте аутора, групе писаца.²

Резултати истраживања и закључци изнети су у последњем одељку првог сегмента докторске дисертације.

II део: Библиографија лингвистичких библиографија

Други део докторске дисертације је библиографија која садржи попис библиографија објављених у периодичним публикацијама са темом из области науке о језику. Грађа је подељена на основу хронолошког параметра, на ону објављену у XIX и на ону објављену у XX веку, са додатним прегледом библиографија из најновијег периода. У сваком одељку грађа је издељена према врстама описаних библиографија.

- Текуће библиографије:

- Опште библиографије;
- Предметне библиографије:
 - Тематске библиографије
 - Персоналне библиографије;

- Ретроспективне библиографије:

- Опште библиографије;
- Предметне библиографије:
 - Тематске библиографије;
 - Персоналне библиографије:
 - Индивидуалне библиографије;
 - Колективне, библиографије деела одређене врсте аутора;
- Аналитичке библиографије.

Докторска дисертација *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* садржи и списак коришћене литературе при њеној изради, резимее на српском, енглеском и руском језику, као и остале стандардом прописане додатке.

² Термин перузет из УДК система, одговара броју 013.

2. Преглед периодичних публикација у којима су објављиване лингвистичке библиографије

Серијске публикације које су у свом садржају имале сталне рубрике, или су у њима повремено објављиване библиографије из области науке о језику, издања су научних и културних институција, просветних и стручних организација и удружења.

Садржај и програмска оријентација већине часописа обрађених у овој студији су посвећени домену филологије, лингвистике или науке о књижевности. Српска периодика XIX века је била носилац укупног културног напретка народа, приликом чије систематизације Душан Иванић закључује да је „...задатак историчара периодике... нерјешив.” (ИВАНИЋ 2008: 9). У серијским публикацијама разнородних профила, покренутим до половине XIX века, објављени су и први библиографски прилози, попут гласила *Новине србске*, *Летопис Матице српске*, *Магазин за художество, књижевство и моду*, *Голубица*. Појава часописа више профилисане тематике, намењених одређеном типу читалачке публике, одлика је периодике друге половине XIX века. Посебно место међу њима имају издања Друштва српске словесности, касније Српског ученог друштва и Српске краљевске академије. Часописи професионалних удружења, какав је био *Просветни гласник* на пример, обележила су прелаз XIX у XX век. Њихово уређење било је везано за поље хуманистичких наука, што је било карактеристично и за часописе попут *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* у раној фази постојања. У савременом тренутку, сви часописи који објављују библиографске прилоге из области лингвистике налазе се на ранг листи категорисаних часописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Носе ознаке од највише M24, часописа међународног значаја верификованог посебном одлуком, до M52 и M53, националног и научног часописа.

Српска академија наука и уметности, уз све претходне организације на које се гледа као на њене претече, као и оне у њеном саставу, издавач је бројних периодичних публикација посвећених широком спектру научних области, дисциплина и областима научног деловања. Часописи који су се издвојили у објављивању библиографија из области лингвистике и неговању текве делатности су: *Гласник Друштва српске словесности*, *Годишњак Српске краљевске академије (САН, САНУ)*, *Јужнословенски филолог*, *Наш језик* и *Лингвистиче актуелности*. Потоња три часописа су издања Института за српски језик САНУ.

Матица српска је издавач најстаријег српског часописа који се објављује и данас, *Летописа Матице српске*, периодичних публикација које прате рад те културне и научне установе³ и дванаест научних и стручних часописа.⁴ У сва три часописа које издаје Матица српска са темама из области лингвистике, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, *Зборник Матице српске за славистику* и *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, објављиване су библиографије из те области.

Филолошки факултет Универзитета у Београду и поједине катедре у његовом саставу су издавачи једанаест научних, стручних и студентских часописа.⁵ Израда и објављивање библиографија из области лингвистике и теорије и историје књижевности саставни су део њиховог деловања (ГОЛУБОВИЋ 2014). Три се периодичне публикације могу издвојити као оне у којима су штампане библиографије везане за област науке о језику, *Анали Филолошког факултета*, *Italica Belgradensia* и *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*.

³ Преглед стања свију фондова и задужбина (1840–1909); Рад и именик Матице српске (1887–1933); Извештај о раду Управног одбора (1925–1926); Глас Матице српске (1934–1945), Гласник Матице српске (1946–1949 и 2008–); Рад Матице српске (1971–); Вести из Матице (1979–1983).

⁴ Зборник Матице српске за друштвене науке (1950–); Зборник Матице српске за природне науке (1951–); Зборник Матице српске за књижевност и језик (1954–); Зборник Матице српске за филологију и лингвистику (1957–); Зборник Матице српске за ликовне уметности (1963–); Зборник Матице српске за историју (1970–); Зборник Матице српске за славистику (1970–); Свеске Матице српске (1985–); Зборник Матице српске за сценске уметности и музику (1987–); Темишварски зборник (1994–); Зборник Матице српске за класичне студије (1996–); Језик данас (1997–2005, 2014–).

⁵ Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор (1921–); Анали Филолошког факултета (1961–); Филолошки преглед (1963–1985, 1997–); *Italica Belgradensia* (1975–); Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима (2005–); *Русская почта* (2008–); *Bells* (2009–); *Књиженство* (2011–); студентски часописи *Двери*, *Вікно* и *Lenochod*.

Филозофски факултет у Новом Саду и институти у његовом саставу су издавачи једанаест научних и једног студентског часописа,⁶ од којих се два издвајају по објављивању библиографија из области лингвистике: *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* и *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*.

Приликом израде ове студије обрађени су и часописи научних и стручних удружења и организација у којима су присутне библиографије везане за област науке о језику: *Живи језици*, *Glossa*, *Књижевност и језик*, *Ковчежић*, *Кодови словенских култура*, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, *Отаџбина*, *Преводилац*, *Просветни гласник*, *Славистика* и *Српски језик*.

Праћењем настанка, историјата, промена уређивачке политике серијских публикација везаних за науку о језику може се стећи увид у развој српске лингвистике, као и преглед односа према изради и објављивању библиографија из те области. Одабир обрађених тема, као и број и имена научника који су у њима сарађивали индикатори су значаја одређене публикације и њене позиције коју заузима у научној сфери (МАКСИМОВИЋ 1987: 71).

2.1. Периодичне публикације у издању Друштва српске словесности, Српског ученог друштва, Српске краљевске академије и Српске академије наука (и уметности)

Гласникъ Друштва србске словесности покренут је 1847. године у Београду као званично гласило Друштва, у издању државне штампарије Кнежевине Србије. Предговором првог броја, чији је потписник уредник листа и секретар Друштва Константин Бранковић, предочене су основне идеје вођења и намене часописа (БРАНКОВИЋ 1847). Одговорност уређења часописа припадала је секретару Друштва, о чему се подаци не могу увек уочити у оквиру саме публикације.

⁶ *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* (1956–1975, 1990–); *Прилози проучавању језика* (1965–); *Истраживања* (1971–1992, 2004–); *Зборник радова Института за стране језике и књижевности* (1979–1991); *Tanulmányok : Az Újvidéki egyetem Bölcsészettudományi kar Magyar tanszéke* (1992–); *Архе* (2004–); *Код 04* (2006–); *Примењена психологија* (2008–); *Методички видици* (2010–); *Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду* (2011–); *Hungarológiai Közlemények* = *Хунгаролошка саопштења* (2015–); студентски часопис *Абреакција*.

Након К. Бранковића то су били: Ђорђе Ценић, у броју III (1851); Сергије Николић, у бројевима IV (1852) и V (1853); Панта Јовановић, од броја VI до VIII (1854–1856); Ђуро Даничић, од броја IX до XVI (1857–1862); Јевтимије Аврамовић, за број XVII (1863); Јанко Шафарик, од броја XVIII до XXI (1865–1867); Стојан Новаковић, од броја XXII до XLVIII (1868–1880); Милан Кулунџић, од броја 49 до 57 (1881–1883); Јован Бошковић, од броја 57 до 75 (1884–1892).

Као основни задатак *Гласника* истакнуто је праћење и подржавање у спровођењу циљева самог Друштва српске словесности: брига о српском језику; развој науке у Србији; извештавање. Прилоге су у часопису објављивали научници: Јован Ст. Поповић, Гаврило Поповић, Ђура Даничић, Јанко Шафарик, Јован Ристић, Стојан Новаковић, Иларион Руварац, Чедомир Мијатовић, Милан Кујунџић, Гаврило Витковић, Влад. Јовановић и др. У првом свом делу *Гласникъ Друштва србске словесности* је доносио чланке и расправе из друштвених и природних наука, а у другом су објављивани архивски материјали и историјски документи.

Друштво српске словесности је суспендовано 1864. године, док је у исто време основано Српско учено друштво. „Стварно, тај сукоб није био методолошки и теоријски... већ политички, партијски” (ИВАНИЋ 2008: 365). Новоосновано Друштво наследило је главни орган, односно часопис, чији је назив промењен у *Гласник српског ученог друштва*. У периоду између 1865. и 1871. године нумерисање нових бројева је кренуло испочетка, од броја I до броја XII. Након тога враћен је стари систем нумерације. Тако је настала ситуација у којој су године 1871. објављени бројеви XII, а након њега XXX и XXXI. Од броја LI (1882) прешло се на арапске цифре код обележавања нумерације. Бројеви 58 (1884) и 74 (1892) нису штампани. Последње објављени број часописа је 75 из 1892. године.

Библиографска делатност покренута у оквиру *Гласника* представља почетак организоване израде текуће националне српске библиографије. Од незамењивог значаја је рад Ђуре Даничића и Стојана Новаковића у оквиру те библиографије када су прецизније одређени њени оквири, параметри и начин израде.

Годишњак Српске краљевске академије (СКА) покренут је 1887. године у Београду. Три периодичне публикације одређене су да прате њен рад након што је

Српска краљевска академија успостављена 1. новембра 1886. године. *Глас СКА*, касније објављиван у неколико серија, давао је научне расправе и чланке. *Споменик СКА* основан је како би се објављивали стари споменици српске књижевности и културе и научна грађа о њима. *Годишњак СКА* је једном годишње, за претходну календарску годину, објављивао записнике са научних скупова, годишње извештаје о раду и сва законска акта везана за Академију.

У првом броју *Годишњака СКА* објављен је проглас краља Милана о оснивању Академије као и целокупан текст закона.⁷ Том приликом су именовани сви чланови Академије са председником Јосифом Панчећем на челу.

Годишњак СКА дуги низ година није имао назначеног уредника нити именоване чланове уређивачког одбора. Први уредник који је наведен био је Војислав Мишковић у бројевима LXIV за 1957. (1958) и LXV за 1958. (1959), и касније од броја LXXI за 1964. (1968) до броја LXXVIII за 1971. (1973). Након њега то су били: Милан Бартош: у бројевима LXIX за 1962. (1964) и LXX за 1963. (1965); Радомир Лукић: број LXXX за 1973. (1976); Војислав Ђурић: од броја LXXXI за 1974. (1976) до LXXXIV за 1977. (1978); Милутин Гарашанин: од броја LXXXV за 1978. (1979) до LXXXVIII за 1981. (1982); Сима Ћирковић: од броја LXXXIX за 1982. (1983) до XCII за 1985. (1986); Дејан Медаковић: од броја XCIII за 1986. (1987) до C за 1983. (1984); Мирослав Пантић: од броја CI за 1994. (1995) до CV за 1998. (1999); Стеван Коички: од броја CVI за 1999. (2000) до CVIII за 2002. (2003); Никола Тасић: од броја CX за 2003. (2004) до CXIII за 2006 (2007); Димитрије Стефановић: од броја CXIV за 2007. (2008).

Редовност у објављивању по једног броја годишње пореметили су светски ратни сукоби. За период Првог светског рата објављен је број XXVII за 1914–1919, штампан 1921. године, док је за године 1941–1944. објављен је број LI, штампан 1946. године који садржи извештаје о раду појединих одељења Академије. Од тог броја часопис носи назив *Годишњак Српске академије наука (САН)*, а од броја LXVII за 1959. (1960) *Годишњак Српске академике наука и уметности (САНУ)*. Број XLV из 1936. године је број *Годишњака СКА* израђен као регистар за све претходно објављене бројеве од 1887. до 1935. године.

⁷ Основни закон Краљевско-српске академије // *Годишњак СКА*. – Бр. 1 (1887), стр. 3–75.

Годишњак Српске академике наука и уметности као један од својих основних циљева има израду и објављивање персоналних библиографија чланова Академије.

2.1.1. Периодичне публикације у издању Института за српскохрватски (српски) језик САНУ

При оснивању Института за српскохрватски језик САНУ 1947. године донета је одлука да три часописа буду означена као званична гласила Института: *Српски дијалектолошки зборник*, *Јужнословенски филолог* и *Наш језик*. У оквиру часописа *Српски дијалектолошки зборник* библиографије нису објављиване. Редовну библиографску рубрику и развијену делатност на том пољу бележи *Јужнословенски филолог* (ГОЛУБОВИЋ 2013). У часопису *Наш језик* објављено је више предметних и персоналних библиографија.

Први број часописа *Јужнословенски филолог*⁸ објављен је у Београду 1913. године. Његови оснивачи били су Александар Белић и Љубомир Стојановић. Осмишљен је као научни часопис у којем ће се објављивати радови о језицима Јужних Словена и о општим лингвистичким проблемима као и научна критика. На позицији главног уредника часописа, током више од једног века постојања, били су: Александар Белић, од броја I (1913) до XXIV (1960); Михаило Стевановић, од броја XXV (1961) до XXIX (1972); Милка Ивић, од броја XXI (1974) до LXIII (2007); Предраг Пипер, од броја LXIV (2008).

Појава *Јужнословенског филолога*, као и неколицине других часописа који су настали почетком XX века, везана је за свесловенски покрет који је имао великог утицаја на политичка, културна и научна дешавања у новооснованим словенским државама. Слависти су имали развијену међусобну сарадњу коју су учврстили прво на славистичком конгресу у Прагу 1929. године, а затим у Варшави 1934. Тада су покренути водећи славистички часописи који излазе и данас.⁹

⁸ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Јужнословенски филолог* има највишу категорију часописа међународног значаја верификованог посебном одлуком M24.

⁹ *Listy filologicke, Prace filologiczne, Rocznik Slawistyczny, Sbornik Filologický, Slavica, Slovo a slovesnost, Јужнословенски филолог, Наш језик, Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* и др.

Јужнословенски филолог замишљен је као научно гласило где ће се лингвистима и славистима, који се баве јужнословенским језицима, пружити могућност да представе свој научни рад међународној јавности. „Јер иако у нас има академија и научних друштава која објављују научне радове и из славистике, иако има књижевно-научних часописа у којима се каткада критички пропраћају и новија дела из различитих њених области, ипак ми нисмо још имали часописа којему би био једини задатак – проучавање нашег језика у вези са осталим јужнословенским и другим словенским језицима и испитивање његових језичких споменика. Ту празнину, према својој снази и средствима, треба да попуни *Јужнословенски филолог*.” (СТОЈАНОВИЋ – БЕЛИЋ 1913: 2). *Јужнословенски филолог*, којем је у поднаслову писало да је „повремени спис”, био је планиран као тромесечник, односно полугодишњак. Часопис се објављује у једном броју годишње, а у неколико случајева је био издељен у свеске.¹⁰ Сталне рубрике часописа су: „Расправе и чланци”, „Прикази и критика”, „Хроника” и „Библиографија”.

Поједини бројеви *Јужнословенског филолога* тематски су били посвећени научним скуповима: број XXII (1957) посвећен је IV Међународном славистичком конгресу (Москва, 1958); број XXIII (1958) посвећен је, као и претходни, IV Међународном славистичком конгресу, а у њој су објављени и реферати са I Конгреса југословенских слависта из 1957. године.

Неким бројевима *Јужнословенског филолога* обележени су јубилеји који се односе на живот и рад истакнутих српских лингвиста: број XXIV (1959–1960) посвећен је Александру Белићу, поводом његове смрти; број XXVI, свеска 1–2 (1963–1964) Вуку Стефановићу Караџићу, поводом стогодишњице смрти; број XXX, свеска 1–2 (1973) Михаилу Стевановићу, поводом седамдесет година живота; број XXXIII (1977) Радосаву Бошковићу, истим поводом; број XLIII (1987) Вуку Стефановићу Караџићу, поводом обележавања двеста година од његовог рођења; број LVI, свеске 1–2 и 3–4 (2000) Павлу Ивићу, поводом његове смрти; број LXIV (2008) Милки Ивић, поводом осамдесет година живота; број

¹⁰ Пре Другог светског рата само су седми и десети број *Јужнословенског филолога* објављени у два дела: VII (1928–1929) у св. 1/2 и 3/4; X (1931–1932) у св. 1/3 и 4. Касније, од броја XVIII до XXIII (1949–1958), иако у једној свесци, сваки број има ознаке 1/4. Крајем шездесетих и почетком седамдесетих година, бројеви *Јужнословенског филолога* од XXVI до XXIX (1963–1973) објављени су у две свеске, као и број LVI, посвећен академику Павлу Ивићу.

LXV (2009) Павлу Ивићу, поводом обележавања десетогодишњице смрти; број LXVI (2010) Ирени Грицкат, поводом њене смрти; број LXVII (2011) Милки Ивић, истим поводом.

Јужнословенски филолог издваја се у односу да све друге научне часописе јер од 1921. године негује сталну рубрику текуће националне лингвистике библиографије. У њему је објављен и низ персоналних библиографија научника.

Први број часописа *Наш језик*¹¹ објављен је у Београду 1933. године, као гласило Лингвистичког друштва Србије. Првенствено је био осмишљен као часопис чији ће садржај бити посвећен темама из области изучавања српскохрватског језика. Стога је био препоручен од стране Министарства просвете свим школама. У периоду до Другог светског рата изашло је седам бројева сачињених од по десет свезака. Бројеви објављени у том периоду именовани су као *стара серија*. *Нова серија* покренута је 1949. године када је часопис *Наш језик* поново је почео да излази, сада као издање Института за српскохрватски језик САНУ. Динамика објављивања наставила се по угледу на ону из предратног периода. Од броја XVI (1966) часопис има пет свезака годишње. Период осамдесетих и деведесетих година XX века карактерише већи размак између објављивања појединих бројева.

Главни уредник, Александар Белић, први пут је именован у броју X (1960). Након њега то су били: Михаило Стевановић, од броја X, св. 3–4 (1960) до XXI, св. 1–2 (1974–1975); Митар Пешикан, од броја XXI, св. 3–4 (1974–1975) до XXX (1995–1996); Мирослав Николић, од броја XXXI (1996) до XXXVI (2005) и Срето Танасић, од броја XXXVII (2006).

Број VI (1939) посвећен је сећању на Вука Стефановића Караџића, док је бројем XXI (1975) обележена 150-годишњица од рођења Ђуре Даничића. Сталне рубрике у часопису су: „Чланци”, „Прилози”, „Прикази”. Тематске и персоналне библиографије из области лингвистике у часопису *Наш језик* објављиване су у неколико наврата.

¹¹ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Наш језик* има категорију часописа националног значаја M51.

Часопис *Лингвистичке актуелности*¹² постоји од 2000. године и излази као публикација Института за српски језик САНУ. Главни уредник је Ђорђе Оташевић. Прве године часопис је изашао у штампаном и електронском облику. Од тада нови бројеви били су постављени на сајт: www.public.asu.edu/~dsipka/la.htm.

Данас се бројеви објављени у првих пет година налазе на адреси: www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/lingakt/index_html?stdlang=ser_lat.

Последњих шест бројева су постављени у оквиру сајта Института за српски језик¹³, док се сви претходно објављени бројеви часописа налазе на адреси: www.asusilc.net/aktuelnosti/.

Динамика објављивања нових бројева се, од почетних три, свела на устаљена два броја по години. Окосница прилога у часопису су прикази актуелне и најновије иностране и српске лингвистичке литературе. Сталне рубрике су такође трибина, хроника и научни пројекти. Сваки број часописа садржи и библиографску рубрику.

2.2. Периодичне публикације у издању Матице српске

Летопис Матице српске је један од најзначајнијих часописа у књижевном, историјском, научном и политичком животу Срба. Неодвојиво је везан за дефинисање и значај библиографије у српској култури, са посебним акцентом на њен развој током XIX века. *Летопис Матице српске* је покренут 1824. године у Новом Саду под називом *Сербске лѣтописи за год. 1825*. Током XIX века часопис је неколико пута мењао назив: *Сербске лѣтописи* (1824–1830), *Сербскій лѣтописъ* (1830–1834), *Новый сербскій лѣтописъ* (1837–1841), *Сербскій лѣтописъ* (1842–1855), *Србскій лѣтописъ* (1856–1863), *Србски летопис* (1864–1866), *Српски летопис* (1967–1872), *Летопис Матице српске* (1873–).

Часопис је званични орган Матице српске, основане две године касније у Пешти. Матица српска је управо и настала удруживањем истакнутих Срба како би се обезбедило публикување самог часописа и других „полезних” књига. Заједно,

¹² На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Лингвистичке актуелности* имају категорију научног часописа М53.

¹³ www.isj-sanu.rs

они заузимају значајно место у културном и научном животу Срба. Ширење те успешне делатности огледа се и у оснивању библиотеке 1846. и музеја 1847. године. Уколико се изузму прекиди 1835. и 1836. године, током револуционарне 1848. године, као и они узроковани светским ратним сукобима (1914–1921. и 1941–1946), *Летопис Матице српске* је гласило са најдужим периодом објављивања у свету који излази и данас (МАЛЕТИН 1968: 454–493). Његово седиште је од 1864. године смештено заједно са седиштем Матице српске у Нови Сад.

Неговање културних веза међу словенским народима било је окосница уређивачке политике, иако је она највише била окренута темама из области књижевности. Први уредник и оснивач био је Георгије Магарашевић, од 1824. до 1830. године. Након њега то су били: Јован Хацић (1830–1831), Павле Стаматовић (1831–1832), Теодор Павловић (1832–1841), Јован Суботић (1842–1847), Сима Филиповић (1848), Јован Суботић (1850–1853), Јаков Игњатовић (1854–1856), Субота Младеновић (1856–1857), Јован Ђорђевић (1858–1859), Антоније Хацић (1859–1869), Јован Бошковић (1870–1875), Антоније Хацић (1876–1895), Милан Савић (1896–1911), Тихомир Остојић (1912–1914), Васа Стајић (1921), Каменко Суботић (1922–1923), Марко Малетин (1923–1929), Стеван Ћирић (1929), Светислав Баница (1929), Радивоје Врховац (1930), Тодор Манојловић (1931), Жарко Васиљевић (1932), Никола Милутиновић (1933–1935), Васа Стајић (1936), Никола Милутиновић (1936–1941), Живан Милисавац (1946–1957), Младен Лесковац (1958–1964), Бошко Петровић (1965–1969), Александар Тишма (1969–1973), Димитрије Вученов (1974–1979), Момчило Миланков (1979), Бошко Ивков (1980–1991), Славко Гордић (1992–2004), Иван Негришорац (2005–2012), Слободан Владушић (2012–).

Место *Летописа Матице српске* у култури и науци и његов фундаментални значај при развоју српске библиографије су недвосмислени. У првом броју из 1824. године уредник Георгије Марагашевић покренуо је питање и значај изреде библиографија и објавио први такав прилог. Он је, такође, покретач и изарде аналитичке библиографије чланака објављених у самом *Летопису Матице српске*. Јован Суботић је прилозима током пете деценије XIX века пратио

савремену издавачку продукцију књига на српском језику, док су другу половину XIX века обележиле допуне библиографији Стојана Новаковића.

Почетком XX века се појавила рубрика „Нове књиге” где су основним библиографским подацима приказане публикације које нису детаљније обрађене кроз рубрику часописа одређену за критике и приказе. Окосница библиографског деловања у том периоду потиче из потребе да се читалачкој публици пружи вести о књигама и часописима на српском и другим словенским језицима. Средином XX века у часопису се усталила рубрика „Био-библиографска грађа”, где је објављено низ прилога везаних за проучавање књижевности, аутора Живорада П. Јовановића. Прикази нове литературе садржани су у рубрикама „Листајући часописе” и „Књиге у излозима”.

Матица српска је, поред *Летописа Матице српске*, издавач још дванаест научних и стручних часописа. Три наслова периодике тематски су везани за филологију, науку о књижевности и језику. Два часописа су се појавила током педесетих година XX века, *Зборник Матице српске за књижевност и језик* 1954. и *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* 1957. године. *Зборник Матице српске за славистику* покренут је нешто касније, 1970. године. Одредбу у самом називу да су издања Матице српске сви часописи су добили 1984. године. Остали наслови из серије зборника везани су за друге научне сфере.¹⁴

Зборник Матице српске за филологију и лингвистику је научни часопис оријентисан првенствено ка темама из области лингвистике, за разлику од *Зборника Матице српске за књижевност и језик*, где су научни радови највећим делом из области теорије и историје књижевности. Ниједан од поменутих часописа не искључује друге сродне теме из свог садржаја. Обе серијске публикације су у групи највише ранжираних на листи Министарства образовања и науке. У *Зборнику Матице српске за славистику* су равномерно заступљени научни радови из области књижевности, лингвистике у словенским језицима.

¹⁴ То су часописи посвећени друштвеним наукама, природним наукама, ликовним уметностима, историји, сценским уметностима и музици; класичним наукама.

*Зборник Матице српске за књижевност и језик*¹⁵ је најстарији од три часописа посвећених филологији у оквиру *Зборника Матице српске*. Први број штампан је 1954. године за 1953. годину, са Младеном Лесковцем на челу уређивачког одбора. На месту главног уредника часописа били су: Младен Лесковац: од броја 1 (1953) до 26 (1978); Драгиша Живковић: од броја 27 (1979) до 42 (1994); Томислав Бекић: од броја 43 (1995) до 47 (1999); Јован Делић: од броја 48 (2000).

Сталне рубрике у *Зборнику Матице српске за књижевност и језик* су: „Чланци”, „Прилози” и „Прикази”. Библиографије нису објављиване редовно. Никада није постојала рубрика посвећена радовима из те области, као ни системска, нити континуирана израда библиографија везаних за теме које се у часопису обрађују. Оријентација самог часописа је од почетка више била окренута темама из области историје и теорије књижевности него лингвистичким. Стога је и највећи број објављених библиографија у *Зборнику Матице српске за књижевност и језик* управо везан за изучавање тих области или истакнуте научнике који су се њима бавили.¹⁶

*Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*¹⁷ је покренут као годишњак, а од броја XIII (1970) је почео да излази у две свеске годишње. Уређивачки одбор првог броја чинили су Миливој Павловић, главни уредник од броја I (1957) до III (1959), Петар Ђорђевић и Павле Ивић. На месту главног уредника током година су били и Рудолф Коларич, за двоброј IV–V (1961–1962); Павле Ивић, од броја VI (1963) до XLIII (2000); Александар Младеновић, од броја XLIV (2001) до LI (2009) и Јасмина Грковић Мејџор, од броја LII (2010).

Поједини бројеви *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику* посвећени су: Миливоју Павловићу, број IV–V (1961–62); Рудолфу Коларичу, број

¹⁵ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Зборник Матице српске за књижевност и језик* има највишу категорију часописа међународног значаја верификованог посебном одлуком М24.

¹⁶ Библиографије Атанасија Стојковића 1, 1 (1953), 15, 1 (1967); Вукашина Радишића 2, 2 (1954); Павла Стевановића 3, 3 (1955); Тихомира Остојића 13, 1 (1965); Риста Ковијанића 14, 1 (1966); Доситеја Обрадовића 28, 2 (1980); Илије М. Вукићевића 28, 3 (1980); Ђорђа С. Ђирђевића 35, 2 (1987); Стенлија Фиша 41, 2/3 (1993); Драгише Живковића 42, 1/3 (1994); Књижевних огласа у „Србском дневнику” : 1852–1864. 31, 2 (1983).

¹⁷ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* има највишу категорију часописа међународног значаја верификованог посебном одлуком М24.

XI (1968); Ђури Даничићу, број XVIII, свеска 1 (1975); Милки и Павлу Ивићу, број XXVII–XXVIII (1984–85); Вери и Јовану Јерковићу, број XXXVII (1994); XII Међународном славистичком конгресу у Кракову 1998. године, број XL, свеска 1 (1997); сећању на Јована Кашића, број XL, свеска 2 (1997); сећању на Павла Ивића, број XLII (1999); Драгољубу Петровићу, број XLIII (2000); Мату Пижурици, број L (2007); десетогодишњици од смрти Павла Ивића, број LII, свеска 1 (2009); сећању на Александра Младеновића, број LIII, свеска 1 (2010); сећању на Милку Ивић, број LIV, свеска 1 (2011); Милораду Радовановићу, број LV, свеска 1 (2012).

Устаљене рубрике *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику* су: „Чланци и расправе”, „Ситни прилози”, „Хроника” и „Прикази”. Библиографска делатност у оквиру *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику* бележи велику разумењеност јер обухвата како тематске библиографије везане за лингвистичке проблеме, тако и персоналне библиографије.

*Зборник Матице српске за славистику*¹⁸ је најмлађи научни часопис у издању Матице српске који се бави темама из области филологије. У питању су области језика, књижености и култура словенских народа. Научни радови и прилози објављују се на словенским и светским језицима. Часопис излази од 1970. године, прво као годишњак, а од 1974. године као полугодишњак. У неколико наврата часопис је штампан као двоброј: 44–45 (1993), 46–47 (1994), 48–49 (1995), 50–51 (1996), 54–55 (1998), 56–57 (1999), 58–59 (2000), 65–66 (2004), 71–72 (2007).

На месту главног уредника часописа били су: Милорад Живанчевић, од броја 1 (1970) до 43 (1992); Миодраг Сибиновић, од броја 44–45 (1993) до 53 (1997); Предраг Пипер, од броја 54–55 (1998) до 82 (2012); Корнелија Ичин, од броја 83 (2013).

Два броја часописа су посвећена рефератима са међународних конгреса слависта: број 53 (1997) XII Међународном конгресу слависта у Кракову и број 83 (2013) XV Међународном конгресу слависта у Минску. Двоброј 71–72 (2007) састављен је од реферата са научне конференције „Словенске синтаске: седница

¹⁸ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Зборник Матице српске за славистику* има категорију часописа националног значаја М51.

Комисије за проучавање граматичке структуре словенских језика Међународног славистичког комитета”.

Сталне рубрике у часопису су: „Студије и расправе”, „Прилози и грађа”, „Прикази” и „Хроника”. Библиографска делатност је у *Зборнику Матице српске за славистику* првобитно била везана за пописе одбрањених магистарских радова и докторских дисертација и персоналне библиографије.

2.3. Периодичне публикације у издању Филолошког факултета Универзитета у Београду

Часопис *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*¹⁹ покренут је 1921. године у Београду. Његов оснивач и уредник Павле Поповић „Уводном речју” је представио основне идеје и назначио какав би профил требало да има новонастали часопис (ПОПОВИЋ 1921). Његовање науке, боља организација научног рада као и буђење ширег интереса за питања, како је сам навео „наше струке”, стављени су као главни циљеви. Под *струком* Поповић је подразумевао хуманистичке науке, *humanoria*, што је пренесено у сам наслов. Потреба и простор за покретање научног часописа јавио се услед повећаног броја научних радова и истраживања из тих области у периоду након Првог светског рата, и несразмерно малог броја научних часописа у којима би се они могли објављивати. Као један од највећих губитака за науку наводи се гашење часописа *Archiv für slavische Philologie* Ватрослава Јагића и суспензија готово свих руских часописа, издања Академије наука. Програмском оријентацијом *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* настали су како би се пратили књижевност, језик, историја и фолклор у домаћој, југословенској науци. Његови оснивачи и уредници су били, уз Павла Поповића, Тихомир Ђорђевић, Милош Ивковић, Владимир Ћоровић, и Веселин Чајкановић, универзитетски професори и водећи стручњаци из научних области којима су се бавили. На корицама *Прилога за књижевност*,

¹⁹ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* имају категорију часописа националног значаја M51.

језик, историју и фолклор од броја 20 (1954) стоји име Павла Поповића као оснивача часописа.

За *Прилоге за књижевност, језик, историју и фолклор* је, од самог почетка, био и карактеристичан слоган, односно цитат св. Јеронима, којим су се научници водили, штампан увек на насловној страни: *Non sunt contemnenda quasi parva sine quibus magna constare non possunt.*

За разлику од периода пре Другог светског рата, уређивачка политика *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* све више је касније нагињала филолошким, лингвистичким, а најпре књижевноисторијским темама. На задњој корици од броја 20 (1954) стоји да часопис издаје Катедра за историју југословенских књижевности уз сарадњу катедара за језике и књижевности Филозофског факултета Београдског универзитета. Ширина научног поља присутна на зачетку часописа се све више сужавала. Историја, етнологија и фолклор бивали су знатно мање заступљени него раније. Временом, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* су прерасли у искључиво филолошки научни часопис.

Уређивачки одбор тог првог послератног броја 20 (1954) чинили су Никола Банашевић, Драгољуб Павловић и Видо Латковић (главни уредник). Они су водили *Прилоге за књижевност, језик, историју и фолклор* једанаест година, до броја 31 (1965). Уредници часописа су били: Драгољуб Павловић, Димитрије Вученов и Мирослав Пантић за број 32 (1966); Димитрије Вученов, Мирослав Пантић и Владан Недић, од броја 33 (1967) до 41 (1975); Димитрије Вученов и Мирослав Пантић, од броја 42 (1976) до 45 (1979); Мирослав Пантић, од броја 46 (1980) до 63–64 (1997–1998); Злата Бојовић, од броја 65–66 (1999–2000). На месту уредника најдуже је био Мирослав Пантић, пуне тридесет и две године.

С почетка је планирано да *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* излазе једном годишње у две свеске. Таква периодичност није била устаљена.²⁰ Начин навођења бројева на насловној страни такође није био конзистентан. Неки пут су коришћене римске, неки пут арапске цифре, а касније је број годишта исписиван речима. Крајем седамдесетих година XX века динамика објављивања

²⁰ У периоду до Другог светског рата, по две свеске објављено је за бројеве: 1 (1921), 2 (1922), 5 (1925), 10 (1930), 12 (1932), 16 (1936), 17 (1937) и 18 (1938); по једну свеску имају бројеви 3 (1923), 4 (1924), 6 (1926), 7 (1927), 8 (1928), 9 (1929), 11 (1931), 13 (1933), 14 (1934), 15 (1935) и 19 (1939).

нових бројева је промењена. Објашњења за то налазе се у броју 45 за 1979. годину који је изашао из штампе тек 1982. године (ПАНТИЋ 1979). Таква појава, не ретка у нашој научној средини, унела је забуне, на првом месту када је у питању цитирање и бележење библиографских података. На насловној страни уредно су бележене и година за коју је одређени број објављен и година његовог штампања. Тако је настао дугогодишњи несклад између године за који се број *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* штампа и календарске. Средином осамдесетих година XX века, када је већ неколико бројева објављено са знатним закашњењем, постојала је пракса штампања *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* за две календарске године. У периоду од 1984. до 2001. године изашло је чак десет двоброја.²¹ Од тада се *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* објављују у једној свесци годишње.

Током постојања од готово једног века на страницама *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* обележени су многи догађаји важни за историју српске филологије. Десети број часописа за 1930. годину посебном рубриком „Конгреси” у првој свесци је донео извештаје са Првог славистичког конгреса у Прагу претходне године. Павле Поповић и Степан Куљбакин су писали о организацији, распореду излагања, секцијама и екскурзији. Интересантно је како се у неким запажањима погледи уредника *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* и *Јужнословенског филолога* на одређене појаве и проблеме не слажу. Док се Александар Белић (БЕЛИЋ 1928–1929) жалио на систем паралелних секција, лингвистичке и књижевне, Павле Поповић (ПОПОВИЋ – КУЉБАКИН 1930) то наводи као организациону предност.

Број 14, свеска 1–2 (1934) садржи обиман извештај са Другог међународног конгреса слависта одржаног у Пољској исте године. За разлику од презентовања и односа према идеји свеобухватне славистичке библиографије приметним у *Јужнословенском филологу* (ГОЛУБОВИЋ 2013: 41), у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* се то готово и не спомиње. Друге теме и одлуке Конгреса аутори извештаја представљају на веома позитиван начин. Павле

²¹ Број 47–48 за 1981. и 1982. годину; 49–50 за 1983. и 1984. годину; 51–52 за 1985. и 1986. годину; 53–54 за 1987. и 1988. годину; 55–56 за 1989. и 1990. годину; 57–58 за 1991. и 1992. годину; 59–60 за 1993. и 1994. годину; 61–62 за 1995. и 1996. годину; 63–64 за 1997. и 1998. годину и 65–66 за 1999. и 2000. годину.

Поповић је на крају најавио Трећи међународни славистички конгрес, планиран да се одржи у Београду 1939. године и предложио да буде посвећен Доситеју Обрадовићу, поводом двестогодишњице његовог рођења. Први конгрес био је посвећен Јосифу Добровском а Други Адаму Мицкјевичу.

Број 18 за 1938. годину посвећен је Павлу Поповићу:

„Господину Павлу Поповићу,
професору и ректору Универзитета у Београду, члану Српске Краљевске Академије,
оснивачу и уреднику *Прилога*, посвећују ову књигу у знак искрене оданости, дубоког
поштовања и топле љубави

Другови, пријатељи, ученици.”

Уредили су га Фехим Бајрактаревић, Тихомир Ђорђевић, Драгољуб Павловић, Павле Стевановић, Владимир Ђоровић, Веселин Чајкановић и Урош Џонић. Са седамдесет девет научних радова на 650 страна, био је то најобимнији број *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* до тада. Водећи научници из земље²² и њих десет из иностранства²³ одали су поштовање и захвалност оснивачу часописа. Том приликом *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* су објавили и радове пријатеља Павла Поповића, који се нису бавили хуманистичким наукама, Слободана Јовановића, Михаила Петровића Аласа и Јаше Продановића. Наредни број 19 био је последњи број часописа објављен пре Другог светског рата, за 1940. годину и донео је вест о смрти Павла Поповића на прве три непагиниране стране у црно уоквиреном тексту потписаном од стране уређивачког одбора.

²² Антун Барац, Фехим Бајрактаревић, Никола Банашевић, Ђурђе Бошковић, Милан Будимир, Милоје М. Васић, Милица Војиновић, Радивоје Врховац, Нићифор Вукадиновић, Душан Д. Вуксан, Марко Деановић, Михаило Динић, Растко Дрљић, Владоје Дукат, Милош Н. Ђорић, Милош Ђорђевић, Тихомир Р. Ђорђевић, Трифун Ђукић, Глиша Елезовић, Ђорђе Живановић, Јеремија Живановић, Миодраг Ибровац, Милош Ивковић, Стјепан Ившић, Фран Илешкић, Марјан Јакубец, Ристо Јеремић, Јован М. Јовановић, Катарина Јовановић, Слободан Јовановић, Ристо Ковијанић, Мита Костић, Михаило Ласкарис, Паулина Лебл, Младен Лесковац, Растислав Марић, Љубица Марковић, Милоје Милојевић, Сава Милутиновић, Владимир Мошин, Салко Назечић, Милен Николић, Драгољуб Павловић, Анте Петровић, Љубомир Петровић, Михаило Петровић, Теодора Петровић, Васиљ Поповић, Владета Поповић, Пера Ј. Поповић, Јаша М. Продановић, Ђорђе Сп. Радојичић, Никола Радојчић, Исидора Секулић, Јелена Скерлић-Ђоровић, Петар Скок, Павле Стевановић, Даринка Стојановић, Јурјо Тадић, Фрањо Францев, Јулије Хајделрајх, Марко Цар, Владимир Ђоровић, Веселин Чајкановић, Васо Чубриловић, Урош Џонић, Аница Шаулић, Станко Шкерљ, Алојз Шмауц.

²³ Андре Ваљан, Франк Волман, Герхард Гецеман, Артуро Кронија, Евгеније Љацки, Андре Мазон, Матија Мурко, Александар Погодин, Алберт Пражак, Александар Солојвев.

Број 21, свеска 3–4 *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* за 1955. годину доноси у рубрици „Хроника и библиографија” извештај Радована Лалића о првом послератном међународном састајању слависта које је организовано у Београду. Како трећи, потпуно припремљен конгрес 1939. године у Београду није одржан,²⁴ стога је било симболично што је Београд био иницијатор, додуше неформалног, окупљања након рата од 15. до 21. септембра. 1955. године. У извештају је наведено како организатори нису били нескромни да сусрет научника назову конгресом (Лалић 1955). Циљ је био да се остваре први контакти научника након рата на међународном нивоу, зарад обнављања веза и даље сарадње. Није позван велики број учесника, али су били заступљени сви водећи славистички научни центри из осамнаест земаља.

Одлуке које су донесене на седницама одржаним у оквиру сусрета дају велики значај том састанку. Најважнија од њих је свакако одлука о оснивању Интернационалног славистичког комитета, планираног да броји дванаест делегата, са дванаест заменика из истог броја земаља.²⁵ Договорено је да следећи, трећи по реду, конгрес буде одржан у Москви 1958. године. Питање израде и објављивања јединствене славистичке библиографије била је, такође, једна од тема. „Не мањи значај има одлука о издавању славистичке библиографије. Данас није потребно доказивати да успешан рад на појединим гранама славистичке није могућ без систематске библиографије, како лингвистичке тако и књижевноисториске” (Лалић 1955: 395). Проблематика, принципи и организација тако великог библиографског подухвата разматрани су на прва два међународна славистичка конгреса. Крајњег резултата, свеобухватне славистичке библиографије из области филолошких наука тада није било, али су научни славистички центри понаособ развили добро организовану библиографску делатност. Највише на том плану постигло се радом у оквиру пољског часописа *Rocznik Slawistyczny* из Кракова, из чега је касније произишла међународна лингвистичка библиографија из области

²⁴ Трећи међународни конгрес слависта био је планиран да се одржи од 18. до 25. септембра 1939. године. Његово одржавање онемогућило је почетак Другог светског рата 1. септембра 1939. године.

²⁵ Изабрани су: В. Георгијев (П. Динеков) из Бугарске; Б. Хавранек (Ј. Долански) из Чехословачке; А. Мазон (А. Вајан) из Француске; Ђ. Мавер (Е. Ло Гато) из Италије; А. Белић (А. Барац) из Југославије; М. Фасмер (Р. Јагодич) из Немачке и Аустрије; Т. Лер-Сплавински (В. Дорошевски) из Пољске; Е. Петровић (И. Књежа) из Румуније и Мађарске; Р. Јакобсон (В. Ледњицки) из САД; А. Стендер-Петерсен (Г. Гунарсон) из скандинавских земаља; В. Виноградов (В. Борковски) из СССР; Е. Хил (В. К. Метјуз) из Велике Британије.

славистике *Bibliografia językoznawstwa slawistycznego*. У југословенској средини то је била библиографија коју негује *Јужнословенски филолог*. На састанку у Београду поставило се питање центарлизације при објављивању библиографских годишњих прегледа. Теже је било одредити организацију рада на библиографији из области књижевне историје и теорије. До тог тренутка ни један научни центар није имао сличну организацију и праску израде и објављивања библиографија. Библиографска делатност није била стални нити саставни део рада неке институције или часописа. Стога је планирање тог сегмента славистичке библиографије било нешто другачије и комплексније. Било је речи о објављивању више свезака, у неколико научних центара, где би посао био распоређен према областима и периодима, што се библиографске грађе тиче.²⁶

Сталне рубрике часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* биле су „Расправе”, „Ситни прилози”, „Књиге и расправе”. Посебна библиографска рубрика са тим називом први пут је објављена у броју 9 за 1929. годину. У периоду након Другог светског рата сталне рубрике су биле: „Чланци и расправе”; „Ситнији прилози и грађа”; „Прикази и критике”; „Белешке и осврти”; „Часописи и зборници”; „Хроника и библиографија”. Таква концепција у часопису задржана је, у начелу, до данашњих дана.

Једна од устаљених рубрика посвећена радовима из области библиографије омогућила је континуитет и развој библиографије као научне делатности. У периоду пре Другог светског рата у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* рад на изради библиографија се може посматрати као јединствен процес, организовано бављење том делатношћу у циљу израде текуће библиографије из области хуманистичких наука. Након Другог Светског рата однос према изради и објављивању библиографија у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* се изменио. Иако је сваки број садржао рубрику која је подразумевала постојање библиографског прилога, то се у пракси није увек реализовало. Целокупан концепт израде библиографије какав је био карактеристичан за предратни период је напуштен. Разлози су били многобројни. Начин објављивања

²⁶ Друге, важне одлуке београдског састанка слависта биле су да се славистички центри повежу у пословима размене научне литературе, да се преговара са надлежним телима у министарствима како би се олакшао проток књига и часописа, са бољим царинским условима, размена међу универзитетским библиотекама, проток сарадника, односно гостовања и студијски боравци научника.

радова и штампања научних часописа у Југославији се изменио. Принцип израде библиографије који су *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* неговали у таквом окружењу се није могао одржати. Окосница и највећи број објављених библиографија након Другог светског рата су из области књижевне историје и теорије књижевности. То је и одраз целокупне уређивачке политике часописа и у њему третираних тема у научним радовима. Свега неколико библиографија објављено је из области лингвистике и једна персонална из филозофије.²⁷

Први број *Анала Филолошког факултета*²⁸ објављен је у Београду 1962. за 1961. годину, уз упоредни наслов на француском језику *Annales de la faculté de philologie*. Главни и одговорни уредник био је Радован Лалић. На месту главног уредника били су: Радован Лалић, од броја 1 (1961) до 5 (1965); Миљан Мојашевић, од броја 6 (1966) до 11 (1974), Ђорђе Живановић, за бројеве 12 (1976) и 13 (1979); Радослав Јосимовић, од броја 14 (1982) до 17 (1986); Михаило Павловић, за број 18 (1987); Мирко Кривокапић, за број 19 (1988); Јелена Новаковић, за број 20 (2000); Весна Половина, од броја 21 (2009). Главни и одговорни уредник ванредног броја *Анала Филолошког факултета* из 2012. године је Александра Вранеш.

Мањом нотом, на првој, непагинираној страни броја 1 (1961) наведено је да су *Анали Филолошког факултета* покренути непосредно након одвајања Филозофског и Филолошког факултета Београдског универзитета, као његова званична публикација, по угледу на *Зборник Филозофског факултета*. Нов часопис није замишљен само као наставак већ као ново гласило чији ће карактер бити одређен задацима који се наметну у наставно-научном раду Филолошког факултета. Основни циљ био је да се усредсреди већа пажња на филолошке, науке о књижевности и језику, где ће се у научним радовима представити материја повезана јединственим методама истраживања и тумачењима. Уређивачки одбор је такође најавио да ће наредни бројеви часописа бити конципирани тако да се покрену питања из свих области које се изучавају на факултету јер ће се тако

²⁷ ЈОВАНОВИЋ, Живорад. „Библиографски подаци о Божи Кнежевићу.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 28, св. 3/4 (1962): стр. 284–288.

²⁸ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Анали Филолошког факултета* имају категорију часописа националног значаја М52.

пружити подстицај темељнијем приступу мање проучаваних питања. Последњи одељак тог броја садржи први од пет до данас објављених наставака библиографија радова наставника и сарадника Филолошког факултета.

Динамика излагања се након броја 2, објављеног 1963. за 1962. годину усталила на једанпут годишње, за текућу календарску годину. Са бројем 4 за 1964. годину започета је пракса објављивања тематских бројева часописа. Тај и наредни број 5 посвећени су „Симпозијуму о Вуку Караџићу” и названи су *Вуков зборник I* и *Вуков зборник II*. Образложење штампано на самом почетку броја 4 доноси основне информације о том научном скупу, његовим карактеристикама и организацији. „Симпозијум о Вуку Караџићу” одржан је у Београду од 15. до 19. септембра 1964. године.

Наредни број 6 за 1966. годину посвећен је Пери Слијепчевићу, о чијем животу и раду говори једанаест објављених радова. Последњи представља персоналну библиографију професора, прву такве природе објављену у часопису. Исти број садржи и наставак колективних библиографија објављених у првом броју. Број 7 (1967) посвећен је Петру Колендићу поводом 85 година живота, док је број 8 (1968) посвећен Миодрагу Ибровцу. Репродукција слике М. Ибровца Лепосаве Ст. Павловић одштампана је на првој непагинираној страни, а затим следе четири чланка посвећена његовом животу и раду, од којих је један везан за преписку професора, а један је његова персонална библиографија. Фехиму Бајрактаревићу посвећен је број 10 *Анала Филолошког факултета* за 1970. годину, поводом његове смрти. Уводни одељак часописа садржи четири чланка, а међу њима је и персонална библиографија професора.

Прву паузу у динамици излагања *Анали Филолошког факултета* су имали у периоду од четири године, од 1970. до 1974. Редовност коју је часопис имао у првој деценији свог постојања се није наставила у наредним. Током седамдесетих и осамдесетих година XX века објављивани су бројеви са размацима од по неколико година: 11 (1974); 12 (1976); 13 (1979), 14 (1982), 15 (1983), 16 (1985), 17 (1986), 18 (1987).

Број 12 (1976) посвећен је Драгољубу Павловићу, поводом десетогодишњице његове смрти. Том приликом објављена је и библиографија његових радова. Целокупан број 13 за 1979. годину посвећен је биографијама и библиографијама

наставника и сарадника факултета што је наглашено поднасловом. То је први од укупно три таква објављена броја. Други, број 17, објављен је 1986. године, а трећи носи ознаку ванредне књиге и објављен је 2012. Прва два броја часописа објављена с почетка осамдесетих година XX века, 14 за 1982. и 15 за 1983. годину другачијег су изгледа у односу на све остале бројеве часописа. Корице је дизајнирао уметник Стева Вујков, а текстови су штампани посебним фонтом. Број 15 садржи и научне радове изложене на симпозијуму посвећеном „Нолитовим” предратним издањима.

Динамика објављивања наредних бројева *Анала Филолошког факултета* била је далеко од предвиђене и очекиване, делом из сасвим оправданих разлога у околностима које су окарактерисале последњу деценију XX века, а које су се рефлектовале и на наредни период. Објављених свега неколико бројева до 2009. године резултат је велике, на првом месту економске, али и друштвене и научне кризе: 19 (1988), 20 (2000), 21 (2009).

Заостали број 19 (1988) објављен је тек 1992. године и посвећен је Миљану Мојашевићу поводом седамдесет година живота. Тај број је видно обимнији у односу на претходне. Садржи неколико одељака: I О М. Мојашевићу; II Научни радови, III Приступна предавања, IV Реферати за избор редовних професора; V Сто педесет година филологије на Универзитету у Београду; VI *In memoriam*. Николи Банашевићу посвећен је број 20 (2000) са осам научних радова, међу којима је и библиографија његових радова.

Анали Филолошког факултета почетком друге деценије XXI века бележе уредну периодичност у објављивању нових бројева: 22 (2010), 23 (2011), 24 (2012), 25 (2013), уз додатни ванредан број објављен 2012. године. Број 23 (2011) објављен је у две свеске, од којих је једна посвећена преминулом декану факултета, редовном професору у пензији, Ратку Нешковићу. Ту су објављени научни радови са меморијалног скупа одржаног њему у част, као и библиографија његових радова.

Часопис *Italica Belgradensia* објављује од 1975. године Катедра за италијански језик и књижевност Филолошког факултета у Београду. Теме којима су посвећени у њему објављени радови везане су за изучавање италијанске књижевности, језика

и културе. До 2010. године је објављено свега шест²⁹ и два специјална броја³⁰, у великим временским размацима. Од 2013. године часопис бележи два нова броја, подељена у две свеске. Радови у њему се објављују на италијанском језику.

На месту главног и одговорног уредника били су се Никша Стипчевић и Иван Клајн, а данас га уређују Снежана Милинковић и Мила Самарџић. У часопису су објављене две персоналне библиографије.

2.4. Периодичне публикације у издању Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду

Године 1956, када је покренут часопис *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*,³¹ установа чијем раду је посвећен још увек је била под окриљем Београдског универзитета.³² Први главни уредник био је Ђорђе Ст. Радојичић, до броја VI (1961), а након њега Бошко Новаковић, од броја VII (1962–1963) до XVIII (1975). Након осамнаест бројева уследио је прекид у објављивању часописа од петнаест година. У том периоду Филозофски факултет у Новом Саду био је издавач часописа *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*. Главни уредник *Годишњака Филозофског факултета у Новом Саду* није именован у прва три броја након прекида, а на тој позицији су касније били: Томислав Бекић, од броја XXIII (1995) до XXX (2002); Мирко Аћимовић и Марија Клеут, број XXXI (2006); Марија Клеут и Срђан Шљукић, за бројеве XXXII (2007) и XXXIII (2008); Владислава Ружић и Срђан Шљукић, број XXXIV (2009); Душан Маринковић и Владислава Ружић, од броја XXXV (2010).

Првих десет бројева часописа *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* изашли су као једнотомници. Од броја XI за 1968. годину до броја XVIII за 1975. објављивано је две свеске годишње. До 2007. и броја XXXII излазила је поново једна свеска годишње, а након тога по две. Садржај часописа је, такође,

²⁹ 1 (1975), 2 (1989), 3 (1990), 4 (1995), 5/6 (2004).

³⁰ 2005. и 2010.

³¹ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* има категорију водећег часописа националног значаја М51.

³² Од 1960. године факултет улази у састав новонасталог Универзитета у Новом Саду.

подељен тематски по свескама, на филологију и друге друштвене науке. Ванредна свеска посвећена радовима са научног скупа „Студије француског језика и књижевности данас” придружена је броју XXXV (2010). Чланци се у часопису објављују на језицима који се на Филозофском факултету изучавају.

Библиографска делатност је у оквиру *Годишњака Филозофског факултета у Новом Саду* везана за објављивање библиографија наставника и сарадника запослених на факултету, у наставцима, од броја 1 (1956) до 17 (1974).

У оквиру рада Института за стране језике и књижевности на Филозофском Факултету у Новом Саду покренут је 1979. године часопис под назвом *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*. До 1991. године објављено је тринаест бројева. Први глави уредник била је Павица Мразовић. Од броја 7 (1987) на чело часописа је дошао Александар Нејгебауер. Томислав Бекић је постао главни уредник у броју 11 (1989).

Насловна страна и корице часописа биле су на латиници, а за ликовно решење њиховог изгледа био је ангажован Ласло Кизур. Последња два објављена броја 12 (1990) и 13 (1991) су била другачијег дизајна и знатно мањег обима.

Мотиви за настанак тог гласила предочени су научној јавности у уводној речи првог броја (UREDNIŠTVO 1979). Након прекида у излажењу часописа *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* многи институти у његовом саставу покренули су своје периодичне публикације. Надомештање празнине у домену лингвистике и филологије резултовало је настанком новог часописа. На тај начин је отворен пут, како професорима, тако и асистентима и млађим сарадницима да резултате својих истраживања предоче у публикацији свог факултета. Устаљене рубрике у часопису биле су: „Расправе и чланци: језик, књижевност, методика”, „Експериментални радови”, „Прилози”, „Прикази”, „Библиографија”, „Хроника” и „Извештаји”. Слично *Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду*, и у *Зборнику радова Института за стране језике и књижевности* објављиване су библиографије сарадника Института, запослених на Филозофском факултету у Новом Саду.

2.5. Периодичне публикације у издању других академских, научних и стручних удружења и организација

Часопис *Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот* појавио се 1875. године у четири свеске. Име Владана Ђорђевића као власника и уредника било је назначено на насловној страни. Часопис је, својим највећим делом, био књижевне оријентације, али су у њему објављивани радови и из области технике, права, хуманистичких наука, уметности.

Редовност није била карактеристика на самом почетку, када је објављивање нових бројева у питању. Иако се бројеви и свеске надовезују у низу, број 1 је објављен за 1875. а број 2 тек за 1880. годину, на пример. Код годишта 7 и 8 дошло је до недоследности када је нумерација свезака у питању – недостају 26, 27 и 28.

Пропратним текстом којим се обратио читаоцима, уредник је 1887. године приликом промене штампарије, истакао тешку финансијску ситуацију у часопису, стога и неизвесну његову будућност (ЂОРЂЕВИЋ 1887). У броју 7, свеске 19 и 20 (1888) уредо је Љубомир Миљковић. Након тога је В. Ђорђевић опет перузео вођење часописа. Трећи уредник *Отаџбине* био је Милан Јовановић од свеске 30 (1892) до последње, број 32 (1892). Том приликом су се читаоцима *Отаџбине* обратили власник и дугогодишњи уредник Владан Ђорђевић и уредник Милан Јовановић. Оба текста су сачињена да би се објаснио тежак материјални положај часописа и поцртали напори сарадника да се његово излагање обезбеди. Обавеза према претплатницима остала је једни мотив да се година 1892. заокружи и најављено је укидање листа. Уредник М. Јовановић се осврнуо на изразите напоре својих претходика који су занемаривали своје примарне послове и обавезе у циљу очувања *Отаџбине* – „јединог српског књижевно-научног месечника”. Напоменом да се крајем XIX века појавило низ стручних друштава који су имали своја гласила предочена је промена у структури периодичних публикација објављиваних у Србији.

Редовни прегледи нове литературе штампани у часопису *Отаџбина* значајни су за развој текуће библиографије у српској периодици јер су у њима пружани подаци о актуелним стручним и научним публикацијама. Аналитичка

библиографија свих претходно објављених чланака у *Отаџбини*, објављена 1890. године, представила је узор такве обраде библиографске грађе.

Просветни гласник је часопис који се појавио у другој половини XIX века, истовремено са неколицином других стучних гласила (ЈОВАНОВИЋ 1892). Први број објављен је 1880. године, док је последњи штампан 1944. Толики временски период издваја часопис у односу на другу сличну периодику. Први уредници су били Стеван Д. Поповић и Никола Ј. Петровић. На том месту сменио се знатан број научника и стручњака, међу којима и: Луб. М. Давидовић, Пера П. Ђорђевић, Тихомир Р. Ђорђевић, Миодраг Ибровац, Миливоје Н. Јовановић, Бранислав Крстић, Душан Лаврња, Миленко Марковић, Филип Медић, Јован Миодраговић, Андра Николић, Петар Ј. Петровић, Светислав Петровић, Зар. Р. Поповић, Михаило Р. Поповић, Стеван Предић, Живојин П. Симић, Владимир Т. Спасојевић, Марко Трива. Часопис је започео с објављивањем као двонедељник, а од 1891. године је месечник.

Просветни гласник био је званично гласило министарства просвете, и стога се први део сваког броја састојао из службеног дела са бројним званичним актима неопходним за регулисање просвете у Србији (БОШКОВИЋ 1880). Уредништво се обавезало да „унесе више светлости у целокупни рад у... струци...” као и да ће се укључити и „друге врсте чланци из области свију наука у домашају ниже и више наставе” (ПОПОВИЋ – ПЕТРОВИЋ 1880).

Поред сталне рубрике у којој су представљана најновија издања из области наставе и образовања, *Просветни гласник* се истиче по објављеним библиографијама Вука Стефановића Караџића.

Часопис који данас излази под именом *Књижевност и језик* појавио се априла 1954. године под називом *Књижевност и језик у школи : часопис Друштва за српскохрватски језик и књижевност*.³³ Одредба у самом имену предочила је намену часописа, као и део аудиторijума коме тежи. Од броја III за 1956. годину назив публикације је *Књижевност и језик*. Часопис је до 1967. године био

³³ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Књижевност и језик* има категорију часописа националног значаја М52.

званично гласило Друштва за српскохрватски језик Србије, а након тога и Друштва Црне Горе.

Први одговорни уредник био је Милија Станић, а након њега то су били: Димитрије Вученов, за број III (1956); Василије Точкељак, од броја IV (1957) до VII (1960); Ђуза Радовић, од броја VIII (1961) до X (1963); Тоде Чолак, од броја XI (1964) до XV (1968); Слободан Ж. Марковић, од броја XVI (1969) до XVIII (1971); Милија Николић, од броја XIX (1972) до XXIII, свеске 1–2 (1976); Радоје Симић, од броја XXIII, свеске 3 (1976) до XXVII, св. 1 (1980); Петар Пешут, од броја XXVII, свеске 2 (1980) до XXXI (1984); Милорад Дешић, од броја XXXII (1985) до XXXIV, св. 1 (1987); Божо Ћорић, од броја XXXIV, свеске 2 (1987) до XL (1993); Злата Бојовић, од броја XLI (1994) до XLVI (1999); Љубомир Поповић, од броја XLVII (2000) до L (2003); Љиљана Бајић, од броја LI (2004) до LVIII (2011); Вељко Брборић, од броја LIX (2012).

Планирано је да часопис излази месечно, осим у време лета. Први период карактерише неустаљена динамика објављивања нових бројева. Само једна свеска чини број VII за 1960. годину, на пример. Тада је и објављено да ће се динамика усталити на четири свеске годишње. Од 1985. године часопис има две свеске годишње, са ознакама 1–2 и 3–4. Током низа година, колико се *Књижевност и језик* објављују, неколико пута се појавила недоследност у нумерацији годишта.³⁴

Као званично гласило Друштва за српскохрватски језик и књижевност, часопис је од самог почетка био окренут разматрању питања методике наставе и решавању проблема насталих у практичном раду. Сталне рубрике „Чланци” и „Методика” резервисани су за теоријске радове, док „Питања и одговори” наставницима пружају мишљења стручњака за решења конкретних проблема из праксе. Рубрике „Прикази и белешке” и „Библиографија” бележе значајне публикације из струке. Стални одељак је био и „Из живота друштва”. Данас се слични материјали објављују у рубрикама „Хроника” и „In memoriam”.

Свега неколико бројева је објављено са посебном тематиком, као број XIX, свеска 2–3 за 1972. годину која садржи радове са VIII Конгреса Савеза

³⁴ Тако број XIII не постоји, а између бројева XV и XVI је протекло две године, до 1967. до 1969. У 1995. години објављени су бројеви XLII и XLIII, али само са по једном свеском са ознаком 1–2 за први, а 3–4 за други. Такође, постоје нелогичности у вези са нумерацијом бројева за 1998. и 1999. годину. Уместо XLVI број за 1998. носи ознаку XLIV, а број објављен 1999. године је XLVI.

славистичких друштава Југославије. Реферати са XI Конгреса Савеза славистичких друштава Југославије из Сарајева објављени су у броју XXXII, свесци 1–2 за 1985. годину. Излагања са XIV Конгреса из Будве објављени су у броју XLV, свесци 2 (1997). Обележавању две стотине година од рођења Вука Стефановића Карацића посвећен је број XXXIV, свеска 1–2 за 1987. годину. Све четири свеске броја XL за 1993. годину садрже реферате са XI Међународног Конгреса слависта у Братислави те године.

Постојање сталне библиографске рубрике сврстава *Књижевност и језик* међу свега неколико научних часописа који су неговали ту врсту делатности и обезбеђивали континуирано објављивање научних и стручних библиографија из области филологије. Библиографски радови саставни су део часописа од самог његовог зачетка. Свега неколицина свезака нема библиографску рубрику,³⁵ а само је цео број, односно годиште XL (1993) и LVIII (2011) без иједне објављене библиографије.

Библиографије у часопису *Књижевност и језик* се могу окарактерисати као стручне, персоналне, тематске и аналитичке. С обзиром на број објављених библиографија, није велики број аутора учествовао у њиховој изради. Најистакнутији међу њима је Дамњан Морачић (1907–1993) који је у часопису био присутан од самог почетка, пуних четрдесет година, од 1954. до 1994. године.³⁶ Његових библиографија укупно је објављено 124. На месту сталног библиографског сарадника Д. Морачића наследила је Александра Вранеш током деведесетих година, са објављених 16 радова. Дејан Вукићевић је након 2000. године објавио 9 библиографија, а неколико млађих сарадника заступљено је са једном или две библиографије.³⁷

Часопис *Живи језици*, са поднасловом *часопис за стране језике и књижевности* издавало је Друштво за стране језике и књижевности у Београду од

³⁵ IV, 5–6 (мај, јун 1957), VIII, 4 (1961), IX, 2 и 3 (1962), X, 1 (1963), XXI, 4 (1974), XXII, 2 и 4 (1975), XXXII, 1–2 (1985), XXXIV, 3–4 (1987), XXXV, 1 и 2 (1988), XXXIX, 2–4 (1992), XL (1993), XLVI, 1–3 (1999), XLVII, 3–4 (2000), LI, 3–4 (2005), LII, 1–2 (2006), LIV, 3–4 (2007), LVIII, 1–2 и 3–4 (2011), LIX, 3–4 (2012).

³⁶ Поред библиографије бавио се изучавањем методике наставе књижевности у школама.

³⁷ Нада Арбутина, Злата Бојовић, Лала Брдар, Станиша Величковић, Ангелина Грујић, Гордана Ђоковић, Љубица Ђорђевић, Живорад Јовановић, Зорица Несторовић, Иванка Разић-Удовички, Бранкица Ресан, Ивана Спасојевић, Лидија Суботин, Горица Шкипина.

1957. до 1993. године. Од 1980. године и броја XXII, када је осавремењен и дизајн часописа, носи поднаслов *часопис за стране језике*. Учење страних језика, методика наставе, теоријска и практична питања из области превођења и сродних области примењене лингвистике биле су главне теме којима су радови у часопису били посвећени, а и библиографије објављене у њему. Сталне рубрике су биле: „Чланци и студије”, „Осврти, прикази и белешке”, „Хроника” и „In memoriam”. Повремено су у садржају часописа биле и: „Преглед часописа”, „Из Друштва” и „Библиографија”.

Први главни уредник био је Огњан Радовић, од броја I (1957) до III (1961). Након њега то су били: Зоран Константиновић, од броја IV (1962) до XI (1969); Љубомир Михаиловић, од броја XII–XIII (1970–1971) до XVII (1975); Пера Половина, од броја XVIII–XIX (1976–1977) до XXX (1988); Миодраг Сибиновић, од броја XXXI (1989) до XXXIV (1992–1993).

Часопис *Ковчежић*, са поднасловом *прилози и грађа о Доситеју и Вуку*, покренут је 1958. године као званично гласило Музеја Вука и Доситеја. *Ковчежић* је био први часопис у нашој научној средини у целости посвећен одређеним личностима. Специфичан назив изабран је јер је повезан са публикацијом Вука Карацића и што се, са друге стране, издвајао у односу на многобројне *зборнике* и *годишњаке*.

У уводној речи првог броја истакнута је бојазан да музеј, услед слабог прилива нових експоната, не постане сувише *статичан* (ГАВЕЛА 1958). Управа и уређивачки одбор новонасталога часописа су себи дали задатак да се таква ситуација избегне путем стандардних музејско-меморијалних послова и књижевно-историјских задатака. То је подразумевало системско евидентирање, копирање и сређивање свих врста материјала везаних за Доситеја Обрадовића и Вука Стефановића Карацића у земљи и иностранству. Главни циљ је био олакшати научницима истраживачки рад при проучавању тог периода српске културе, језика, времена и друштва. Из такве иницијативе настало је и Друштво за проучавање Доситеја и Вука. Часопис, као званична публикација музеја, замишљен је као гласило где ће се објављивати резултати тих истраживања: пронађена архивска грађа, необјављени радови, закљичци претходно недовршених пројеката, нерешена питања.

Часопис *Ковчежић* је био годишњак. Крајем шездесетих година динамика излажења часописа постала је нередовна. Први уредник био је Ђуро Гавела. Од броја 12 (1974) до 14–15 (1977) главни уредник је Голуб Добрашиновић, а поред њега у уређивачком одбору су били Владан Недић и Милорад Радевић. Од броја 16 (1978) честе су промене на месту главог уредника: Јелена Шаулић 16 (1978); Владимир Кондић 17 (1979–1980); Јевта Јевтовић од броја 18–19 (1981–1982). Последњи број 32–34 (1995–1997) уредила је Бојана Борић Брешковић.

Број 4 (1961) цео је посвећен Доситеју, док је број 6 (1964) посвећен Вуку Карацићу. Број 12 (1974) посвећен је дотадашњем уреднику Ђуру Гавели, а Голубу Добрашиновићу посвећен је троброј 32–34 (1995–1997).

Стална рубрика *Ковчежића* била је и библиографска рубрика. Она је, у највећем броју случајева, давала спискове литературе везане за живот и рад једног или другог научника. Резултати које је остварио кроз вишедеценијски рад на библиографијама у часопису *Ковчежић*, Голуба Добрашиновића стављају у ред најзначајнијих библиографа из области лингвистике у Србији. Он је аутор текуће библиографије радова о Вуку Карацићу која је објављивана од броја 1 (1958) до 14–15 (1977) у дванаест наставака током две деценије, као и аналитичке библиографије радова објављених у самом часопису, у два наврата, у броју 12 (1974) и 14–15 (1977).³⁸

Публикација *Научни састанак слависта у Вукове дане*³⁹ прати истоимене међународне конференције које сваке године организују Међународни славистички центар и Филолошки факултет објављујући реферате и саопштења изложена на научном скупу, од 1971. године. Остваривши серијал штампаних тематских зборника у периоду од преко четрдесет година *Научни састанак слависта у Вукове дане* се као публикација посматра двојачко. Са једне стране, то је збир монографија, зборника од којих сваки има своју специфичну тему и

³⁸ Голуб Добрашиновић је рођен 1925. у Расову, у Црној Гори (ЧУБРИЋ 1995–1997). Радио је као асистент у Институту за књижевност САНУ, а након тога као кустос у Музеју Вука и Доситеја. У периоду од 1974. до 1977. године био је в.д. управника Музеја. Добитник је *Вукове награде* 1987. године као члан редакције *Сабраних дела Вука Стефановића Карацића* где је уредио једанаест књига Вукове преписке.

³⁹ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Научни састанак слависта у Вукове дане* има категорију часописа националног значаја М51, као и категорију тематског зборника М14.

наслов. Устаљена периодичност и континуирана нумерација под јединственим називом чине ту публикацију и серијском.

Уредници серијала су били: Слободан Ж. Марковић, од броја 1 (1971) до 9 (1980); Радмила Пешић, од броја 10 (1980) до броја 12 (1983); Нада Милошевић Ђорђевић, за бројеве 13 (1984) и 14 (1985); Живојин Станојчић, за бројеве 15 (1986) и 16 (1987); Јован Деретић, за број 17 (1988); Божо Ћорић, од броја 18 (1990) до 29 (2000); Злата Бојовић, од броја 30 (2002) до 39 (2010); Драгана Мршевић Радовић, од броја 40 (2011). Бошко Сувајџић од броја 41 (2012) уређује свеску посвећену темама из области књижевности, док су свеске са ознаком 3, везане за истраживања са пројекта „Српски језик и његови ресурси : теорија, опис и примене”, уредили Божо Ћорић (бр. 42) и Александар Милановић (бр. 43).

Научни састанак слависта у Вукове дане због јасног профила научне грађе коју објављује не садржи библиографске радове. Библиографија везана за тематику творбе речи аутора Боже Ћорића у трећој свесци броја 42 (2013) једина је штампана библиографија у њему. Аналитичке библиографије радова објављених у часопису, као засебне публикације, представљају значајан допринос у области лингвистичке библиографије у Србији.

Часопис *Преводилац*⁴⁰ је званично гласило Удружења научних и стручних преводилаца Србије. Покренут је априла 1982. године са планираних четири годишње свеске. Главни и одговорни уредник био је Зоран Р. Јовановић који ту функцију обавља и данас. Од броја XXV (2006) *Преводилац* носи и поднаслов: *часопис за српску и страну филологију, општу и примењену лингвистику, лекскографију и традуктологију (историја, теорија, критике, дидактика превођења, статус и организација преводилачке професије)*. Основни задатак часописа је сагледавање тема и проблема из области преводилаштва у ширим аспектима са акцентом на научно и стручно превођење, у циљу афирмације и помоћи стручњацима.

Готово свака свеска садржи научне и стручне радове из области лингвистике и превођења, уз приказе значајних објављених публикација, као и хронику стручних и научних скупова посвећених тим темама. Устаљене рубрике у

⁴⁰ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Преводилац* има категорију научног часописа М53.

часопису су: „Чланци”, „Прикази”, „Хроника”, „Портрети преводаца”, „Информативни билтен”. *Преводилац* се издваја и по две сталне специфичне рубрике: „Глосар” и „Библиографија”. Прва увек даје тезаурус термина везаних за неку област, док друга пружа спискове литетаруре релевантне за неки сегмент преводаштва. Библиографије објављене у часопису *Преводилац* су предметне, а издвојиле су се оне везане за област теорије превођења и нове речничке литературе. До краја 2014. године објављено је шездесет седам тематских библиографских прилога, од којих се већина могу посматрати као лингвистичке.

Неколицина бројева посвећена је стручним и научним скуповима када су целе свеске садржале изложене радове том приликом: број II, свеска 3 (1983) *Реформа образовања*; број III, свеска 4 (1984) *Преводилац и удружени рад*; број IV, свеска 3 (1985) *Преводилачки сусрети*; број VII, свеска 4 (1988) *Саветовање преводаца*; број XXXI, свеска 3/4 (2012) *Преводилаштво и друштво*.

Низ година, све док је часопис објављиван у засебне четири свеске годишње, до броја X (1991), поштован је принцип једна свеска – једна боја корица: 1 плава, 2 црвена, 3 зелена, 4 љубичаста. У периоду од 1992. до 1998. и од 2000. до 2001. године четири годишње свеске објављиване су заједно, са ознаком 1–4. Данас је устаљена пракса од две свеске са ознакама 1–2 и 3–4. Корице и насловне стране часописа су на латиници, док се текстови у њему објављују на ћирилици и латиници, на српском али и другим језицима.

Glossa је био стручни часопис који је покренула Алијанса Југославија-Француска 1995. године. Недвосмислено је поднасловом *часопис за наставнике страних језика* истакнута читалачка публика којој је био намењен као и главне одредбе уређивачке политике. На челу уређивачког одбора је био Наум Димитријевић.

Према речима уредника, часопис је настао из потребе да се „пренебрегне тишина” настала гашењем истанутих гласила из области методике наставе страних језика, попут *Настава и васпитање* или *Педагошка стварност* (ДИМИТРИЈЕВИЋ 1995). Током релативно кратког периода од четири године колико је часопис постојао, објављено је једанаест библиографија из области методике наставе страних језика.

*Српски језик*⁴¹ је часопис који од 1996. године издаје Научно друштво за неговање и проучавање српског језика из Београда. У оквиру едиције *Студије српске и словенске*, у неколико серија, друштво је објавило низ универзитетских уџбеника и научних монографија. У склопу Серије I једном годишње публикује се и часопис *Српски језик*. Установе наведене у домену одговорности прво су биле Катедра за српски језик Филолошког факултета у Београду и Катедра за српски језик Филозофског факултета у Никшићу. Касније су им, од броја 5 за 2000. годину, придодати Филозофски факултет из Бањалуке и Филозофски факултет из Српског Сарајева, а 2009. године, са бројем 14 то су и Филозофски факултет из Новог Сада и Филолошко-уметнички факултет из Крагујевца. Први главни и одговорни уредник био је Радоје Симић. Од броја 8 за 2003. годину на тој позицији је Божо Ђорић.

Самим називом одређен је домен, тематски оквири и профил који научни радови објављени у њему прате. *Српски језик* је лингвистички часопис који објављује чланке из области српског језика, његове историје, проучавања савременог језика и додира са другим словенским и светским језицима. Томе одговарају и рубрике у часопису: „Савремени српски језик”, „Историја језика и дијалектологија”, „Контрастивне студије”, „Теорија језика”, „Књижевност и култура”. Касније су се усталиле рубрике: „Расправе и чланци”, „Прилози”, „Критике и прикази”, „Хроника”.

Библиографије објављене у часопису су персоналне библиографије научника у тематским бројевима који су им посвећени: Живојину Станојчићу број 1 (1996); Петру Ђукановићу број 3 (1998); Асиму Пецу број 4 (1999); Александру Белићу број 5 (2000); Радоју Симићу бројеви 8 (2003) и 9 (2004); Милораду Дешићу бројеви 11 (2006) и 12 (2007); Браниславу Остојићу бројеви 13 (2008) и 14 (2009); Милошу Окуки број 15 (2010). Израђене су и две аналитичке библиографије чланака у самом *Српском језику*.

Часопис *Кодови словенских култура* обележило је десет објављених бројева на прелазу из XX у XXI век, сваки посвећен специфичној теми сагледаној кроз

⁴¹ На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Зборник Матице српске за књижевност и језик* има највишу категорију часописа међународног значаја верификованог посебном одлуком М24.

призму тумачења словенских народа и њихове културне баштине. У часопису су се подстицали интердисциплинарни приступ из области фолклористике, етнолингвистике и етносемиотике, антропологије, као и етимологије, балканистике и индоевропеистике. На челу интернационалног уређивачког одбора био је Дејан Ајдачић.

Текстови су се штампали на руском и српском језику. Часопис је почев од 1996. године, излазио једном годишње, а сваки број је посвећен унапред одређеној теми: биљке, број 1 (1996); храна и пиће, број 2 (1997); свадба, број 3 (1998); делови тела, број 4 (1999); земљорадња, број 5 (2000); боје, број 6 (2001); деца, број 7 (2002); птице, број 8 (2003); смрт, број 9 (2004); ватра, број 10 (2005). Сваки број садржи и изабрану тематску библиографију.

Часопис *Славистика*⁴² званично је гласило Славистичког друштва Србије. Покренут је поводом педесетогодишњице рада друштва 1997. године. У програмском, уводном тексту првог броја предочени су мотиви и идеје за настанак самог часописа, дефинисани су његови циљеви и место у српској и славистичкој научној заједници: „Приказиваће славистички научни рад и живот код нас и у свету” (Уредништво 1997). Часопис *Славистика* је годишњак. Научни радови у њему се објављују на српском, словенским и другим светским језицима из области словенских језика, књижевности и културе. Први главни и одговорни уредник часописа *Славистика* био је Богољуб Станковић. Након његове смрти 2012. године ту функцију је преузео Петар Буњак.

Замишљен је тако да свака рубрика часописа представи резултате неког од сегмената славистичког деловања у Србији. Прва рубрика посвећена је традиционалном јануарском скупу слависта који већ више од педесет година организују Славистичко друштво и Филолошки факултет. Она садржи научне радове са претходно одржаног скупа. Посебну рубрику чине представљени резултати националних и иностраних научних славистичких пројеката. Рубрика под називом „У свету славистичке литературе” доноси вести о најновијим научним публикацијама из области словенских језика и књижевности из Србије и иностранства. Рад националних и међународних удружења и организација попут

⁴² На ранг листи Министарства просвете, науке и технолошког развоја из 2014. године *Славистика* има категорију часописа националног значаја М52.

МСЦ-а, МАПРЯЛ-а или МАИРСК-а, као и бројих научних и стручних скупова, конференција и манифестација, представљен је у рубрици „Из славистичког живота”. Касније су се појављивале и рубрике: „In memoriam”, „Српски језик у иностранству”, „Из архиве Славистичког друштва”. Неки бројеви садрже и специфичне одељке: број VII (2003) „Руски дом у српској култури” и „Српско-бугарске везе”; број VIII (2004) „Украјинистика. Русинистика”; број IX (2005) „Nauczanie języka” и „Nauczanie literatury i kultury”. У часопису *Славистика* објављене су четири персоналне библиографије из области науке о језику.

3. Текуће библиографије из области лингвистике у периодичним публикацијама

Основна карактеристика текуће библиографије јесте континуирано праћење издавачке продукције и њено периодично објављивање. Стога се појава таквих библиографија у часописима чини логичном јер се на тај начин обезбеђују актуелност и континуитет. У највећем броју случајева, текућа библиографија се везује за националне оквире. Библиографије које су опште националне резултат су рада националних установа.⁴³ Текуће библиографије, такође, могу бити тематски везане за поједине научне области (ГРУБАЧИЋ 1964: 210; МАКСИМОВИЋ 1987: 68; ВРАНЕШ 2013: 116). Тако израђене библиографије пружају правовремене и ажурне податке о најновијим публикацијама и научним радовима.

Питање одређења прве текуће српске библиографије наилази на неколико различитих тумачења у научној литератури. Једно је да се њени зачеци, паралелно са ретроспективном и перспективном библиографијом, проналазе у часописима Захарија Орфелина, у *Календару* (1766) и *Славено-сербском магазину* (ВРАНЕШ 2013: 117). Најстарији сачувани библиографски прилог у периодичној публикацији на српском језику садржан је у часопису Захарија Орфелина из 1768. године, *Славено-сербсѿй магазинъ*, објављеном у Бечу. У одељку под називом „Извѣстія о ученыхъ дѣлахъ” приказане су актуелне публикације, а међу њима су била два уџбеника латинског и један славеносрпског језика. Новине које је издавао у Бечу Грк Маркидес Пуљо под називом *Сербскія повседневнія новины* током 1791. и 1792. године садржала су повремену рубрику „Извѣстіе” или

⁴³ За текућу националну библиографију Југославије, објављивану у неколико серија, био је задужен Југословенски библиографски институт до 2002. године. Данас се текућа национална библиографија Србије израђује у оквиру система Cobiss у Народној библиотеци Србије.

„Мѣшана извѣстїя”. Међу вестима о новообјављеним књигама није било публикација из области језика. Стефан Новаковић био је покретач и творац листа под називом *Славенно-сербскія вѣдомости* које су излазиле у Бечу од 1792. до 1794. године. У рубрици „Обявленіе” или „Извѣстіе” оглашаване су многе вести везане за публикације тог времена. Највише простора је пружено књизи Јована Рајића *Исторія славянских народовъ* и позивима на њену пренумерацију. Током периода од три године указано је на постојање неколико публикација које су везане за лингвистику: буквар, латинско-немачко-славеносрпски разговорник и граматика латинског језика.

Текуће библиографије наведене у овој студији су оне за које се у целости или једним делом може везати одредба да су лингвистичке. То су библиографије које садрже податке о новим и актуелним издањима из времена у коме су настале. Током већег дела XIX века часописи попут *Голубице*, *Летописа Матице српске*, *Зимзелена*, *Гласника Дружтва србске словесности*, односно *Српског ученог друштва*, бележили су укупну издавачку продукцију у Србији и/или на српском језику, што их чини општим националним. Библиографски подаци о публикацијама из области науке о језику у њима представљају вредан и из тог периода једини извор те врсте. У другој половини XIX века, у виду прелаза ка националној лингвистичкој библиографији појавиле су се рубрике које су доносиле податке о публикацијама пристиглим у уредништво тадашњих научних и стручних часописа. Предмет представљене библиографске грађе управо је одређен профилом самог часописа, његове уређивачке политике и читалачке публике. Током XX века су се усталиле, како национална текућа лингвистичка библиографија у часопису *Јужнословенски филолог*, тако и неколико текућих тематских и пресоналних библиографија.

3.1. Опште националне библиографије у периодичним публикацијама у XIX веку

3.1.1. Голубица

Часопис под називом *Голубица : съ Цветомъ књижества србског* издавао је Григорије Возаревић у Београду од 1839. до 1844. године. Из штампе је изашло пет бројева. Сваки од њих садржи библиографску рубрику која је доносила податке о књигама штампаним у државној штампарији, било на српском, грчком или ком другом језику. Путем пет прилога представљене су хронолошки публикације штампане од 1832. до 1844. године. Иако су осмишљене као ретроспективне, библиографије од 1839. до 1844. се заправо односе на актуелну издавачку продукцију. Тако постаљени параметри представљене грађе чине те библиографије првим српским текућим и националним. Само је библиографија у првом броју потписана од стране Димитрија Тирола, док се за друге, према њиховим карактеристикама, може претпоставити да су дело истог аутора.

Опис не садржи одредницу. У насловима су верно пренети писмо и језик, чак и хебрејски. У тим случајевима је дат превод на српски у загради. Прегледно су представљени и фактографски подаци: година, број страна, висина књиге.⁴⁴

⁴⁴ Пример описа:

13. Немачка езыковка за употребленіе Гимназіалне младежи у Княжеству Сербіе На 8° 221 страна, 1844. год.

(Списакъ напечатаны књига у Сербіи / [Димитије Тирол] // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. V (1843–1844), стр. 356.)

3.1.2. *Летопис Матице српске*

Јован Суботић је у периоду од 1842. до 1847. године у *Летопису Матице српске*, четири пута годишње, у свакој свесци, приређивао рубрику „Књижество сербско”. Ту су представљана најновија издања књига и нови бројеви периодичних публикација. Због обимности обрађене грађе те библиографије се могу посматрати као текуће националне.

У наслову рубрике се само у трећем наставку (бр. 58, св. 3 (1842)) помиње термин библиографија, где је и наведено дело Антонија Арновљевог Арнота као пример по коме је грађа распоређена азбучно (одељак 4.1.1). Опис чини одредница и испод ње побројана дела аутора, односно преводиоца. Име и презиме у одредници су у инверзији. Након наслова наведени су место издавања, година, висина публикације и број страна.⁴⁵ У осталим наставцима библиографије описи се разликују. Одредница је изостала а наслов је дат курзивом.⁴⁶

Поменути број *Летописа Матице српске* садржи и обимнију ноту на крају библиографске рубрике у којој аутор подробније дефинише одлике и циљеве рубрике. Назначен је утицај и значај саме Матице српске и *Летописа* у обавештавању Срба и потребе читалачке публике за континуираним праћењем нових публикација. Упућен је и позив самим писцима да примерке својих књига шаљу Библиотеци Матице српске.

Рубрика „Смјсице” у *Летопису Матице српске* заузима значајно место у обликовању текуће библиографије јер је од самог зачетка часописа означавала

⁴⁵ Пример описа:

Берић Јоаннъ
Мадњарско Языко-Ученіе отъ Емерика Салая, за ползу мађарске учащесе Юности
Сербске І. Б. и проч. Сербскимъ языком истолковано. Буд. 1833. 8-о 319.

(Сербска Библиографіа отъ године 1829 до 183.. сложена по азбучном реду
списателя : по назначенію у Магазину за художество, књижество и моду
1838 и 1839 год. / Јован Суботић // *Лѣтопис Матице сербске*. – Год. XVI,
бр. 58, св. 3 (1842), стр. 129.)

⁴⁶ Пример описа:

10. *Грамматика языка мађарскога*, издао Јосипъ Біелакъ. У Загребу 1846. 8. 192 л. п.

(Књижество сербско : нове књиге / Јован Суботић // *Лѣтопис Матице
сербске*. – Год. XXI, бр. 77, св. 2 (1847), стр. 118.)

одељак који доноси вести, између осталог и о најновијим књигама и кратак преглед њихове садржине (ВРАНЕШ 1997: 157). Рубрика добија поднаслов „најновији књижевни производи” у броју 39, свесци 4 за 1834. годину, чиме је означена потпуна посвећеност библиографском уређењу њеног садржаја. То се рефлектовало на низ рубрика под називом „Нове књиге” које су биле распрострањене у српској периодици током XIX века.⁴⁷ У њима су објављивани библиографски подаци публикација које су пристигле у уређивачки одбор или оних за које се сматрало да би требало њихово појављивање обележити. За библиографије везане за област лингвистике значајни су прилози из периода док је Јован Суботић био уредник, када су добиле „искључиво књижевни карактер” (ВРАНЕШ 2013: 334). Текст под називом „Књижество инославенско” из броја 61, свеска 2 (1843) садржи многе податке о литератури словенских народа објављених 1842. године, међу којима има и граматичке литературе. На први поглед збијено наведени један за другим, одвојени знаком тачка-размак-црта-размак, библиографски подаци о књигама садрже наслове на језику и писму самих публикација, податак о издању, назначено место издавања, годину, висину, све наведене врсте пагинација. За поједине књиге постоји и напомена о садржају. Број 71, четврта свеска за 1845. годину *Летописа Матице српске* садржи преглед књига из Пољске „Акционерско друштво за издаванѣ књига у Варшави”.⁴⁸

Темељан приступ опису, начин представљања библиографских података и једнообразност основне су одлике библиографија које је сачинио Јован Суботић. Како неке од њих није потписао, било је могуће на основу карактеристика представљене библиографске грађе, приписати их аутору.

⁴⁷ Босанска вила, Војвођанка, Даница, Зимзелен, Зора, Јавор, Млада Србадија, Пештанско-будимска скоротечи, Подунавка, Световид, Српска зора, Стражилово и др.

⁴⁸ Пример описа:

. – Русская грамматика Александра Востокова, пето изд. Пбургъ 1842. 8. XVII. 417. особиту заслугу има В. о сопряженію и глаголу. –

(Књижество инославенско / Јован Суботић // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVII, бр. 61, св. 2 (1843), стр. 161.)

3.1.3. *Зимзеленъ*

Покретач и уредник часописа *Зимзеленъ : сръбско-народный мѣсецословъ* Александар Андрић је започео своју библиографску делатност сачинивши допуну текуће библиографије за *Летопис Матице српске*, која није у целости објављена у броју 65, свесци 2 за 1844. годину (ПАНКОВИЋ 1982: 53). Грађу коју је сакупио током наредне три године објавио је у свом часопису. Ти прилози доносе податке о новим публикацијама и представљају допринос текућој српској библиографији у периоду када су представљали реткост. Грађа је у њима распоређена према презимену аутора. У одредници, где су име и презиме првог аутора у инверзији, презиме је одштампано курзивом. Поред наслова дати су још место и година издавања.⁴⁹

Часопис *Зимзеленъ* у бројевима III (1848) и IV (1849) садржи и кратке прегледе нових чешких и руских књига. Они су преузети из часописа *Ost und West* (Беч) и *Сѣверная пчела* (Санкт-Петербург). Непрецизност и непотпуност података могу се приписати недостацима које су имали и њихови извори (ВРАНЕШ 2013: 355).

Током педесетих година XIX века А. Андрић је уређивао и покренуо часописе *Зимзеленъ*, *Световидъ* и *Светозоръ*. У њима је давао прегледе нове литературе у виду вести и краћих приказа. Прецизан параметар при селекцији приказане грађе није имао.

3.1.4. *Гласникъ Дружства сръбске словесности (Гласник Српског ученог друштва)*

Гласникъ Дружства сръбске словесности је имао устаљене рубрике издељене према научним дисциплинама које су доносиле текстове из области: српски језик, историја, старине, географија, правне науке итд. Последња рубрика је доносила

⁴⁹ Пример описа:

Аврамовићъ Євтиміе и Георгіе Киридесъ: Руководство къ брзомъ и лакомъ наученю греческогъ и сръбскогъ языка. Београдъ 1845.

(Српска Библиографија : за год. 1845. / Александеръ Андрићъ // *Зимзеленъ : сръбско-народный мѣсецословъ*. – Бр. I (1846), стр. 144.)

вести и прегледе нових публикација и догађања везаних за науку у Србији под називом „Известія”.

Као неодвојиви део основних послова часописа предочено је редовно бележење новообјављене литературе у Кнежевини, као и иностране литературе о Србији и Србима. У закључку се наводи:

„Као што се изъ овогъ прегледа предмета види, Дружтво є изъ безмерногъ круга знания свой погледъ на то нарочито обратило, што се особито Србства или уопште целога Словенства изближе тиче...” (БРАНКОВИЋ 1847: 8).

То библиографски рад у оквиру *Гласника Дружтва србске словесности* издваја у односу на многобројне рубрике других гласила које су биле карактеристичне за прву половину XIX века у српској периодици. Акценат се са бележења библиографског материјала пристиглог у уредништво неког часописа померио ка бележењу укупне продукције српске науке и књижевности. Библиографска грађа је слагана према параметрима везаним за време и место издавања (ВРАНЕШ 2013: 359).

У првом периоду објављивања библиографске рубрике у часопису сачињено је седам годишњих прегледа. Они се могу окарактерисати као националне, текуће, односно, кумулативне годишње библиографије.

При штампању прилога све до броја XXXI (1871) нико није наведен као аутор или приређивач библиографија. Једино је у броју IV (1852) употребљен израз *секретаръ друштва*. У том, конкретном случају, назначена одговорност је узроковала више недоумицу него разрешење. Два аутора су иманована као секретари у потпису текстова штампаних пре и после библиографије. Ђорђе Ценић је аутор чланка „Извѣстіе”,⁵⁰ док је Сергије Николић потписао „Старо славенско књижество”.⁵¹ У историјским прегледима српских библиографија помињу се имена оба аутора (ВРАНЕШ 2013: 359, ПАНКОВИЋ 2006: 35). Питање утврђивања одговорности првих библиографских прилога у *Гласнику Дружтва србске словесности* црпи се из посредних извора. Са друге стране, тумачењем организације и поделе послова у самом часопису и Друштву, може се закључити да су секретари били одговорни за прикупљање библиографских података и

⁵⁰ ЦЕНИЋ, Ђ. Д. „Извѣстіе.” *Гласникъ Дружтва србске словесности* бр. IV (1852), стр. 266–275.

⁵¹ НИКОЛИЋ, Сергије. „Старо славенско књижество” *Гласникъ Дружтва србске словесности* бр. IV (1852), стр. 278–284.

њихово приређивање за штампу (ВРАНЕШ 2013: 358). То су били: Коста Бранковић, Панта Јовановић, Сергије Николић и Ђорђе Ценић.

Текућа национална библиографија објављена је већ у првом броју *Гласника Дружтва србске словесности*. Преглед свих објављених издања у Србији посебно је дат за 1845. а посебно за 1846. годину. Напоменом која је везана за наслов предочена су основна начела којом ће се годинама уредници часописа и самих библиографских одељака водити:

„У прво долазећој свезки Гласника стављене ће бити Србске књиге изванъ Србіє печатане, а после ће се свака било у Србіи било изванъ Србіє изишавша Србска књига, завидно са важніма целога Славенства умными производима, одма при своме поивленю наводити” (БРАНКОВИЋ 1847: 233).

На тај начин су јасно постављене основе за израду националне текуће библиографије која ће обухватати, како издања са територије Србије, тако и издања која се тичу Србије, њене културе и науке из иностранства. Значај покретања таквог пионирског библиографског институционализованог подухвата је од изузетне важности за напредак поменутих сфера друштва, са посебним акцентом на развој библиографске делатности у Србији.

Библиографије објављене у првом броју садрже 23, односно 18 библиографских јединица. Од тога се онима које се тичу науке о језику могу назвати четири, односно три. Све библиографске јединице се односе на монографске публикације и на одређене бројеве серијских публикација из дате календарске године. У оквиру једне године оне нису распоређене ни према ком јасно видљивом принципу. Библиографски опис је карактеристичан за период средине XIX века. Подаци су дати онако како се налазе на самој публикацији, у одговарајућем облику и падежу. Педантно су приказани наслови, имена аутора, називи издавача, висина и број страна. Сви библиографски подаци су одвојени зарезима.⁵²

⁵² Пример описа из 1845. године:

2. Латинска Грамматика за употребленіе Гимназіалне младежи у Княжеству Србіє. Часть прва. На 8-ини, стр. 134.

(Србске књиге, које су печатане у књугопечатњи Правитељства Србскогъ у Београду, одъ почетка 1845. до конца 1846. године / [К.

Број III (1851) *Гласника Дружтва србске словесности* садржи библиографске прегледе за чак четири календарске године. Сви библиографски прилози израђени су према истоветним принципима као и претходни:

- за 1847. годину (22 библиографске јединице, 2 језичке);
- за 1848. годину (18 библиографских јединица, 1 језичка);
- за 1849. годину (18 библиографских јединица, 2 језичке);
- за 1850. годину (31 библиографска јединица, 4 језичке).

У броју IV (1852) заједно је представљена библиографска грађа за 1850. и 1851. годину. Дотакнуто је питање дефиниције самог термина *књижевство*. Наиме, у XIX веку он се односио на стваралаштво, било научно или белетристику, које носи са собом одређену вредност. У поменутој напомени се истиче да сама библиографија садржи и неке јединице које се не би могле подвести под тај термин:

„...што су засадъ те исте књиге најобичнѣя, да не рекнемъ изключителна душевна рана највеће части нашегъ читајућегъ света.” (НИКОЛИЋ 1852: 277).

Међу 26 библиографских јединица нашле су се и две из области науке о језику. Из примера се види да је библиограф верно пренео у опис језик и писмо описане публикације.⁵³

У периоду од 1853. до 1856. године објављиване су годишње текуће библиографије за период од 1852–1856. године:

Бранквић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. I (1847), стр. 233.)

Пример описа из 1846. године:

6. Брзоукій Букваръ, или Новый Способъ написиванѣмъ, уподобљаванѣмъ, састављанѣмъ и растављанѣмъ слова, слогова и речѣй, научати књиги и писму невеште за 40 часова предаваня Србски и церковнославянски правилно читати и прилично на изусть писати. Саставіо за недељне школе Исидоръ Стояновићъ, Профессоръ Обще Исторіе у Лицеуму К. С. и проч. Наставникъ у првой класи Београдски Недельны` школа. Съ одобренѣмъ Высокославного Попечительства Просвѣщенія К. С. На 8.ини, стр. 61.

(Исто, стр. 237.)

⁵³ Пример описа:

2. Belisaire par Marmontel, съ граматичнымъ толкованѣмъ и французко-србскимъ Речникомъ, на 8-ни у 8½ табака.

(Србске књиге год. 1850. и 1851. у Београду печатане / секретаръ друштва [Ђ. Д. Ценићъ] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. IV (1852), стр. 276.)

- Бр. V: 16 библиографски јединица, 1 језичка;
- Бр. VI: 32 јединице, 5 језичких;
- Бр. VII: 29 јединица, 5 језичких;
- Бр. VIII: 32 јединице, 5 језичких.

На крају прилога из броја VII (1855) стоји напомена да у састав библиографије нису ушла сва издања појединих уџбеника због пораста издавачке продукције такве литературе у Србији.

Прва рубрика под називом „Библиографія” објављена је у *Гласнику Друштва србске словесности* у броју IX (1857). Њена основна намена није била промењена јер је и даље у њој била представљена издавачка продукција у Србији, као и инострана издања која се тичу српског народа, на годишњем нивоу. Објављена су три прилога: у броју IX (1857) обрађена је 1856. година, у X (1858) 1857. година и у XI (1859) 1858. година.

Њихово ауторство се приписује Ђури Даничићу, као секретару Друштва, иако ниједна од тих библиографија није потписана (ПАНКОВИЋ 1982, ВРАНЕШ 2013). Сам приступ изради библиографије се знатно изменио у односу на прве објављене рубрике: „Од добро осмишљених, али неостварених почетака, за десетак година, стигло се до коректне, прописно устројене библиографије...” (ВРАНЕШ 2013: 360).

Напоменом везаном за наслов рубрике назначена је захваланост *секретарства* сваком читаоцу који достави податке о новим издањима. Те библиографске јединице су посебно означене. Такође је уведена пракса да се бележе само прва издања уџбеничке литературе, због обимности таквог материјала и увећања њихове продукције.

Библиографска грађа је распоређена у два одељка: I Србске књиге; II Нове књиге на другимъ езицома које се тичу Срба. У оба одељка грађа је распоређена према перизименима аутора, у првом азбучно, у другом абecedно. Грађа у тим одељцима није нумерисана. Удео литературе из области науке о језику не може се с лакоћом установити:

- Бр. IX (1857): 5 и 9 јединица;
- Бр. X (1858): 3 и 5 јединица;
- Бр. XI (1859): 4 и 5 јединица.

Саму одредницу чине име и презиме аутора у инверзији, без зареза. Редалице су додатно истакнуте верзалом по први пут (ПАНКОВИЋ 2006: 39). У првом одељку оне су на ћирилици а у другом на латиници. У случајевима описа публикација на руском језику примењена је транслитерација руских имена на латиницу. Многи иницијали у одредницама нису разрешени. Подаци о одговорности, који су додати накнадно, налазе се у загради. Уколико се неки аутор појављује у библиографији са више радова, име, односно одредница се не понавља у наредном опису. У том случају коришћен је знак црте. Уколико је дело анонимно, одредница је прва реч из наслова. Питање одређења ауторства у тим библиографским прилозима било би доведено у питање уколико би се оно посматрало из угла савремене науке. Одредницу највећег броја библиографских јединица које се односе на преводе дела из иностраних књижевности чине, не аутори, већ преводиоци. Таква пракса је обележила многе библиографије израђене у XIX веку. Одреднице превода „Старог завета” и „Новог завета” су имена Ђуре Даничића, односно Вука Карацића, док је под именом Лазе Костића трагедија Вилијема Шекспира „Ромео и Јулија”.

Библиографску грађу чине монографске публикације и поједини бројеви периодике. У оквиру сваког описа верно су пренети језик и писмо публикације на коју се он односи. Текстуални подаци се у опису налазе у оном облику у ком су наведени на самој публикацији и одвојени су знаком тачке. Редослед којим се подаци наводе увек је доследан. Након наслова следе подаци о одговорности, затим место издавања, назив издавача и година. Потом су наведени нумерички подаци о висини, броју страна и подаци о евентуалној пропратној грађи. Цео опис има облик висећег пасуса.⁵⁴ Код описа грађе у другом одељку библиографије постоје напомене које се односе на садржај описане публикације или додатно појашњавају неке елементе описа. Присутна је грађа на неколико језика уз

⁵⁴ Пример описа:

СРЕТЕНОВИЋ С. Славенска граматика. Саставио Сава Сретеновић. Прегледала и обрадила школска комисија. Друго попуњено и поправљено издање. У Београду у књигопечатњи княжества Србског. 8 с. 149, л. 1.

(Библиографија / [Ђуро Даничић] // Гласник Друштва србске словесности. – Бр. IX (1857), стр. 334.)

доследно коришћење њихових алфабета: немачког, руског, француског, италијанског итд.⁵⁵

Прва текућа библиографија коју је израдио Стојан Новаковић у *Гласнику Српског ученог друштва* објављена је у броју XXVII (1870), где је обрађена грађа за 1869. годину. Стојан Новаковић је први аутор библиографије који је потписан као такав у часопису. Сваки од библиографских прилога које је сачинио за *Гласник Српског ученог друштва* представља допуну његове монографије, што је истакнуто напоменом уз наслов.

Стојан Новаковић је као покретач и уредник часописа *Вила : лист за забаву, књижевност и науку* у периоду од 1865. до 1867. године пратио савремену издавачку продукцију у Србији кроз прилоге у рубрици „Књижевност”. Сваки приказ појединачне публикације почињао је њеним библиографским описом.

„Текућа библиографија, објављивана у *Гласнику*, је, поред српског, обухватала и хрватско стваралаштво. Новаковић је, било по сопственом нахођењу, било по саветима Луја Лежеа, проширио предмет своје библиографије. Појам књижевности у њој је схватан шире него што се то данас чини, обухватао целокупну издавачку делатност из свих обалсти људског знања” (ВРАНЕШ 2013: 378).

Принципи израде библиографије се у највећој мери надовезују на већ устаљен систем из претходне деценије у *Гласнику Српског ученог друштва*. Библиографску грађу чине монографске публикације, бројеви часописа објављени одређене године, као и засебно штампани радови у виду сепарата.

На почетку сваке библиографске рубрике С. Новаковић је понављао позив читаоцима и сарадницима да сугеришу и шаљу библиографске податке до којих он није био у прилици да дође.

У седам бројева часописа објављено је осам годишњих библиографија за период од 1869. до 1876. године. Библиографска грађа је нумерисана засебно у

⁵⁵ Пример описа:

ŠUMAVSKÝ J. F. Словарь языка словѣньскаго шести главныхъ нарѣчии : руськаго, бѣлгарскаго, цркъвьнаго, сръбскаго, чешьскаго и польскаго. Составиль — —. Часть пръвая, нѣмьцьско-словѣньская. Erste lieferung. Prag. C. Belmann 1857. 8. XVI, 80. Aal—anlöthen.

одељку где је пописана грађа из Србије, а посебно где је инострана. Принцип уређења оба одељка се, такође, ослања на систем примењиван у претходним библиографским рубрикама у часопису.

- Бр. XXVII (1870): 251 јединица – 7 језичких; 33 јединице – 6 језичких;
- Бр. XXXI (1871): 292 – 7; 68 – 4;
- Бр. XXXV (1872): 356 – 10; 24 – 4;
- Бр. XL (1874): за 1872. годину: 312 – 13; за 1873. годину: 231 – 7; инострана грађа: 62 – 3;
- Бр. XLI (1875): 329 – 10; 34 – 3;
- Бр. XLIV (1877): 357 – 10; 44 – 6;
- Бр. XLVI (1878): 360 – 12; 120 – 1.

Одредницу, којом почиње библиографски опис, чини име и презиме аутора у инверзији без зареза или прва реч из наслова уколико је дело анонимно. Принцип да се преводи дела страних књижевности воде на име преводиоца и даље је присутан. Међутим, када је у питању превод домаћих аутора на страни језик, то није случај. Одредница у таквим описима је име самог аутора дела. Свака одредница одштампана је верзалом. Значајна новина коју је увео С. Новаковић при уређењу библиографије јесте упутна одредница (ВРАНЕШ 1997: 74–75). То је одредница која није заузимала редни број, већ је испред ње био знак црте. На тај начин се није реметио укупан број основних библиографских јединица. Упутна одредница се, са једне стране, односила на врсту ауторства или предмет (односно тему), а са собом је носила број библиографске јединице на коју се односи. Таква врста одреднице служила је да се надоместе регистри које имају библиографије тог обима и значаја.

Библиографски опис, такође, преноси податке у оном облику какви се налазе на самој публикацији. Њихов редослед прати устаљени систем навођења података: наслов, подаци о одговорности, подаци о издању, цена, место издавања и назив издавача, година и нумерички подаци. Понеки пут су присутне напомене мањег обима, увек одштампане на ћирилици.⁵⁶ У појединим случајевима примењен је библиографски опис у два нова за издавачку целину и њене делове.

⁵⁶ Пример описа монографске публикације:

Број XL (1874) донео је грађу за две календарске године, 1872. и 1873. Публикације објављене у Србији дате су одвојено за обе године и тако су и нумерисане. Библиографска грађа из иностранства је сакупљена у један одељак.

Последњи библиографски прилог Стојана Новаковића у *Гласнику Српског ученог друштва* објављен је у броју XLVI (1878). Назначено је да ће библиографске прилоге од наредне године водити библиотекар Народне библиотеке и члан Друштва Јован Бошковић.

4. АРЕН ШАРЛ. Француска граматика за српске гимназије. Просто и са свим практично написао – професор француске књижевности у кн. београдској академији. Погледала и одобрила школска комисија. Ново издање. Цена је 6 гр. чарш. У Београду у државној штампарији 1870. (Исти наслов, осим цене, и француским наспрам овога.) На 8-ни 4 л. 392 стр. и 1 л.

На првом издању од 1864. год. потписано је да је превод изradio М. Ђ. Милићевић.

(Библиографија српске и хрватске књижевности за 1870. год. : с додатком онога што су странци о нама писали / Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXXI (1871), стр. 349.)

Пример описа серијске публикације:

239. RAD jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga X. U Zagrebu 1870. U knjižarnici Fr. Župana (Albtehta i Fiedlera) na prodaju.

На 8-ни 2 л. 263 стране.

Knjiga XI. 2 л. 274 стр.

Knjiga XII. 2 л. 233 стр.

Knjiga XIII. 2 л. 242 стр. и 2 снимка.

(Исто, стр. 381.)

Пример описа јединице из иностранства:

37. ЛАВРОВСКИ П. Сербско-рускій словарь. Составитель – – Изданіе отдѣленія русскаго языка и словесности императорской академіи наукъ. Санктпетербургъ. Типографія имп. ак. наукъ. 1870. На 8-ни.

(Исто, стр. 395.)

Пример описа сепарата:

18. БОШКОВИЋ ЈОВАН. Наука о језику и њезин задатак са прегледом главних резултата филологије и науке о језику у нас. По различитим писцима. Написао – – Говорено на светковини у великој школи 14 јануара 1871. Прештампано из Гласника српског ученог друштва XXIX. У Београду у државној штампарији. На 8-ни 48 стр.

(Библиографија српске и хрватске књижевности за 1871. год. : са белешкама из онога што је на страни о нама писано / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXV (1872), стр. 262.)

Рубрика посвећена текућој националној библиографији поново је објављена у *Гласнику Српског ученог друштва* након паузе од шест година, у броју 57 (1884). Аутор тог и наредна четири објављена прилога био је Драгутин Посниковић.

- Бр. 57 (1884): 262 библиографске јединице – 5 језичких;
- Бр. 59 (1884): од 263 до 686 – 8;
- Бр. 61 (1885): 733 – 13;
- Бр. 65 (1886): 399 – 9; 406 – 20.

Библиографска грађа тих прилога није обухватала грађу из иностранства. Напоменом је назначено да је она наставак претходних библиографија: „Ово је наставак Библиографије за год. 1876, у Гласнику 46 (гледај примедбу на стр. 259). А Библиографија за године 1877 до 82 изаћи ће у једној од потоњих књига Гласника, за свих 6 година у један пут” (Посниковић 1884: 1).

Први библиографски прилог Д. Посниковића објављен је у два дела, у броју 57 (1884) где је садржана грађа са одредницама на слова *А* до *Мам*. Други део је објављен у броју 59 (1884) са наставком библиографске грађе од *Ман* до *Ш*. Нумерација библиографских јединица је јединствена у та два наставка. Иако су рубрике у броју 57 (1884) и 59 (1884) смештене у средини садржаја часописа, њихова пагинација је засебна, од броја 1 до 48, односно 75. Таква пракса се поновила и код штампања наредне библиографске рубрике, у броју 61 (1885).

Распоред и врста грађе, формирање одредница и израда библиографског описа готово су идентични са оним у библиографијама С. Новаковића. Оно што се може издвојити као новина јесте одвојено навођење издавача и штампара публикација.⁵⁷

⁵⁷ Пример описа монографске публикације:

259. МАГАРАШЕВИЋ ЂОРЂЕ. Мала српска граматика за српске народне школе. По Даничићу и Миклошићу саставио – —, гимназијски професор. Издање српске књижаре Браће М. Поповића код Св. Саве у Новоме Саду 1883. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 64 стр.

(Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883 / од Драгутина Посниковића // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 57 (1884), стр. 48.)

Пример описа сепарата:

Две библиографске рубрике објављене у броју 65 (1886) предстваљају надокнаду за пропусте у изради тих рубрика, за календарску 1877. и 1878. годину. То су уједно и последње објављене текуће националне библиографије у *Гласнику српског ученог друштва*. Иако није потписан као њихов аутор у самом тексту, Д. Посниковић наведен је као такав у садржају часописа.

263. MARETIĆ T. О неким пјавима [sic!] kvantitete i akcenta u jeziku hrvatskom ili srpskom. Napisao – –. (Preštampano iz knjige LXVII Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1883. Dionička tisakra. На 8-ни.

(Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883 : свршетак / од Драгутина Посниковића // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 59 (1884), стр. 1.)

3.2. Библиографије грађе послате уредништву у периодичним публикацијама у XIX и XX веку

3.2.1. *Отаџбина*

Рубрика под називом „Библиографија” у часопису *Отаџбина* била је присутна од броја 1 (1875). Редовним приказом литературе која би била значајна читалачкој публици часописа, започета је као комерцијална врста текуће библиографије јер је за њену израду била задужена Књижара браће Јовановић из Панчева. Од броја 2 (1880) није назначено одакле су подаци за библиографију потицали. У броју 3 (1881) је на једном месту означена одговорност када је израда библиографије у питању, али само у једној свесци, где у потпису пише *Уредн.*

Библиографску грађу су чинила, како домаћа, тако и инострана издања, монографске публикације и одређени бројеви периодичних публикација. Грађа није била нумерисана а њен обим није бивао већи од две странице.

Значај тих библиографских прилога је што се у њима приказивана издања могу окарактерисати као научна и стручна. У прегледу развоја библиографске делатности у Србији то се може означити као почетак израде специфичних, предметних библиографија. Појава „...сасвим специјализованих текућих библиографија, (као)... она у листу *Отаџбина*” (ВРАНЕШ 2013: 149) обележила је наредну фазу у развоју и профилисању српске библиографије у периодици. Библиографску грађу чинила су издања која нису била намењена забави, већ она за коју су били заинтересовани образовани и стручни читаоци *Отаџбине*. Неколицину таквих публикација увек су чиниле и оне из области науке о језику. Знатан број је био уџбеника.

Распоред библиографских јединица, с почетка, није ничим био условљен. Од броја 2 (1880) приметна је тенденција да се јединице распореде према наслову азбучно. Библиографски опис је почињао насловом где је првих неколико речи бивало истакнуто масним словима. Остали подаци су наведени у низу, одвојени зарезима, у форми у којој су били на самој публикацији. Поштују се језик и писмо у опису. Текстуални подаци су верно пренети, док су фактографски подаци написани на ћирилици.⁵⁸ Од броја 2 (1880) у библиографском опису се издваја одредница у виду имена аутора, или преводиоца неког дела. Њу чине име и презиме у инвезији без заредза. Одштампана је масним словима. У самом опису име из одреднице је замењено знаком две црте.⁵⁹

Библиографске вести се појављују готово увек на истим страницама у часопису. Забележена су два прекида у постојању рубрике: од краја броја 5, књиге 15 (1887) до броја 7, књиге 19 (1888); од књиге 24 (1890) до 29 (1891). Ниво научне релевантности библиографских података приметно је опао у последње објављеним прилозима. Грађа приказана током 1892. године свела се махом на приказе часописа и статистичких прегледа.

⁵⁸ Примери описа:

Мала српска граматика за српске народне школе по Даничићу саставио Јован Павловић, друго умножено издање. Панчево 1875. стр. 50. Цена 18 д.

(Библиографија : саопштава књижара браће Јовановића у Панчеву // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Год. 1, књ. 1, св. 1–4 (1875), стр. 507.)

Njemačka vježbenica. Napisao V. Lapež. Svesak III. 1975. Вел. 8. стр. 233. Цена ф. 1,40.

(Библиографија : саопштава књижара браће Јовановића у Панчеву // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Год. 1, књ. 3, св. 9–12 (1875), стр. 496.)

⁵⁹ Пример описа:

Новаковић Стојан, Српска граматика за ниже гимназије и разреде у краљевини Србији. Трећи део. Наука о облицима. Саставио – –. Друго поправљено издање. У Београду. Штампана кр.-српске државне штампарије 1882. 8-на, стр. 163.

(Библиографија // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Год. 4, књ. 11, св. 41–44 (1882), стр. 468.)

3.2.2. Просветни гласник

Јасно профилисан часопис *Просветни гласник*, који је био намењен првенствено читаоцима из домена просвете и образовања, библиографским прилозима је употпунио наредну степену у развоју научне библиографије у Србији. Од броја XII (1891), у готово свакој свесци часописа, до броја XXII (1901) устаљена је била рубрика која је доносила библиографске прилоге. Садржала је информације о новим књигама и периодици, али и о публикацијама које су биле послате уредништву. Понеки пут је то била засебна рубрика названа „Нове књиге и листови” са додатком „Библиографски списак уредништву послатих књига”, док је понекад, под истим називом, била у оквиру рубрике „Просветни ковчежић”. Од броја XIX (1898) изостао је одељак где су пописане публикације пристигле у уредништво часописа, већ је библиографска грађа распоређена на књиге и часописе. Све представљене публикације биле су са територије Србије.

Сегмент који је доносио вести о новим издањима био је уређен азбучно, према насловима. Сваки од описа је, у ствари, био приказ садржаја публикације невеликог обима. Грађу тог одељка у највећој мери су чинили новообјављени бројеви периодике. Наслови су штампани на писму саме публикације, масним словима. Остатак описа је био на ћирилици. Лична имена у оквиру описа одштампана су курзивом.⁶⁰

Део који се односио на библиографске податке публикација послатих уредништву је у највећој мери садржао податке о књигама. Ти описи нису пропраћени напоменама. Током времена његов изглед се није мењао у већој мери. У неким случајевима опис је садржао само најосновније податке, али је знатно више било описа са свим релевантним информацијама, укључујући податке о броју страна, висини публикације или њеној цени.⁶¹

⁶⁰ Пример описа:

Risarski list. III течај. Издаје га „Хрв. педаг-књижевни збор”; уређује *Ђуро Кутен* 1891. год. — Број 1 има овај садржај: Рисањем се оштри зријење. — Слободно рисање спољашњих ликова.

(Нове књиге и листови. Библиографски списак уредништву послатих књига // *Просветни гласник*. — Бр. XII, св. 1–2 (1891), стр. 75.)

⁶¹ Пример описа:

Удео литературе из области науке о језику у тим библиографијама био је незнатан, али је свакако постојао, са од десет наслова у рубрици. Крајем деведесетих година XIX века библиографски прилози су у највећој мери окренути уџбеничкој литератури и из области методике наставе.

Период између два светска рата није донео веће измене када је у питању библиографска рубрика у *Просветном гласнику*. Изузев тога што је дословно понела назив „Библиографија”, принципи њене израде су остали исти. Библиографске рубрике није било од броја XXII (1901) до броја 37 (1920).⁶² Приказивана је грађа која је послата уредништву часописа. Распоред библиографске грађе је остао азбучни, према насловима књига и часописа (одељак 3.2.2.).

Библиографски опис је претрпео извесне измене. Први наведени податак је био податак о одговорности. Наслови су истакнути курзивом. Други део описа је следио иза знака тачка-размак-црта-размак. Библиографски опис је имао устаљену, јасну форму где су подаци о публикацијама излагани веома прегледно. Код података до којих се није могло доћи стајао је знак питања.⁶³

Текућа библиографска рубрика у часопису *Просветни гласник* се угасила са бројем 41 (1924).

Немачка граматика за школску и приватну употребу. I. део. Наука о гласовима. II. део. Наука о речима. Израдио *Стеван Предић*, професор. Београд, 1890. – 8°, стр. XIII. и 80 и 1 лист. Цена 50 п. дин.

(Исто.)

⁶² Употреба римских бројева за ознаку годишта замењена је арапским од броја 37 (1920).

⁶³ Пример описа монографске публикације:

Милан Шешкић. *Српска граматика*. Примери – Правила – Вежвања. За ниже разреде средњих школа. Прво део. – Београд, издање књижарнице Рајковића и Ћуковића, 1920. С. 100, цена ?

(Библиографија // *Просветни гласник*. – Бр. 37 (1920), стр. 328.)

Пример описа серијске публикације:

Српски Књижевни Гласник, уредници: Богдан Поповић и Слободан Јовановић. Нова серија. Излази 1. и 16. сваког месеца. Годишња цена 90 дин., број 5 дин. Администрација: Београд, Ресавска 4.

(Исто, стр. 264.)

3.2.3. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор

Посебно место у часопису *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* било је намењено приказима и оценама књига и расправа у циљу целокупног праћења хуманистичких наука. Значај презентовања података и извештаја о најновијим публикацијама од почетка је био један од основних циљева. О томе сведочи и мото одељка часописа који је томе посвећен: *notitia librorum est dimidium studiorum, et maxima eruditionis pars exactum librorum habere cognitionem*. Јасно је била истакнута веза између активности у оквиру часописа и рубрике „Књиге и расправе” у циљу побољшања научног рада и ширења интереса за хуманистичке дисциплине. Такав приступ праћења нове научне литературе омогућио је да се од 1929. године у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* објављује и редовна рубрика под називом „Библиографија” (ВРАНЕШ 1998).

Рубрика „Књиге и расправе”, њено вођење и организовање, јесте полазна основа за праћење библиографског рада у часопису (ВРАНЕШ 2013: 421). Садржала је прегледе и критичке приказе књига, научних часописа и радова у њима из области хуманистичких наука, из земље и иностранства. Заступљене су биле равноправно лингвистика, етнологија, историја, али је, ипак, приметан био већи број приказане научне литературе из области књижевне историје и теорије. То се може објаснити чињеницом да је оснивач *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* Павле Поповић, био књижевни историчар са једне стране, а да је између два светска рата покренуто неколико значајних научних часописа из осталих дисциплина. Лингвистички су били *Јужнословенски филолог*, *Српски дијалектолошки зборник*, *Наш језик*.

Прикази су били распоређени према научним областима, а почетак сваког прилога имао је елементе библиографског описа. Иако нема у свом називу такво одређење, начин третирања, описивања, класификације приказане грађе јесу елементи рада и стварања библиографије. Као један од основних задатака научног часописа постављено је праћење и презентовање најновијих достигнућа објављивањем приказа монографија, серијских публикација и сепарата из области хуманистичких наука. Од почетка постојања рубрике јасно су постављени

предмет и начин прикупљања грађе. Географског или језичког ограничења није било.

Аутори обимнијих приказа су познати, а било је и оних прилога који су давали само основне податке и коментар, налик напомени, који нису били потписивани. Уредници, професори универзитета, као и млађи научници и сарадници објављивали су критичке приказе.⁶⁴

Библиографска рубрика у часопису *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* настала је из потребе уређивачког одбора да путем основних података предочи читаоцима информације о новим књигама, часописима, чланцима из области хуманистичких наука који нису могли бити приказани у оквиру рубрике „Књиге и расправе”. На почетку спорадично, под називима „Књиге послате уредништву” (бр. 3 за 1923. годину), „Часописи које Уредништво прима у замену” и „Књиге које је Уредништво добило на приказ” (бр. 7 за 1927. годину), објављивани су спискови актуелних научних публикација. Ти прилози су били мањег обима.

Прва рубрика под називом „Библиографија : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву” објављена је у броју 9 за 1929. годину. Њени наставци штампани су у бројевима 10, свеска 1 и свеска 2 за 1930. годину и броју 11 за 1931. годину. Таквих библиографија је до почетка Другог светског рата у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* објављено још шест, од којих једна у два наставка. Обим библиографске грађе је знатно увећан. На то указује сегментирано објављивање библиографија.

Питање одговорности за уређење рубрика остало је нерешено. Ни у једном случају није наведен уредник, нити сарадници на изради тих библиографија.

Попут грађе приказиване у рубрици „Књиге и расправе”, библиографску су, такође, чинили монографије, поједини бројеви серијских публикација и чланци у научној периодици. Однос њихове заступљености у библиографијама варира, али је приметно да је највише научних чланака.

Како је дато у поднаслову библиографских рубрика, грађу су чинили радови од научног значаја који су пристигли до уређивачког одбора часописа, без обзира

⁶⁴ Станислав Брандејс, В. Ђерић, Тихомир Ђорђевић, Милош Ивковић, Отакар Колман, Степан Куљбакин, Михаило Ласкарис, Милош Московљевић, Грга Новак, Драгољуб Павловић, Павле Поповић, Владимир Ђоровић, Веселин Чајкановић, Урош Џонић и многи други.

на годину штампања, језик или земљу из које потичу. Библиографску грађу чинила је литература објављена како у Краљевини СХС, односно Југославији, тако и она из иностранства.⁶⁵ У размени са водећим славистичким центрима уређивачки одбор *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* био је у прилици да добије њихова издања. Континуирани прилив научне периодике био је од велике важности за рад научника у Србији.⁶⁶ Поред непостојања језичког или територијалног принципа при селекцији, није постојао ни временски опсег који би ограничио библиографску грађу. У неким случајевима разлика у годинама објављивања приказане грађе је већи од десет.

Библиографска рубрика, прва са таквим називом, објављена је у четири сегмента:

- Бр. 9 (1929): Часописи (37 библиографских јединица);
- Бр. 10, св. 1 (1930): Зборници, речници, збирке (7); Југословенска књижевност (40);
- Бр. 10, св. 2 (1930): Руска књижевност (16); Чешка књижевност (11); Пољска књижевност (5); Бугарска књижевност (5); Упоредна словенска књижевност (1);
- Бр. 11 (1931): Страна књижевност, теорија књижевности (12); Језик (14); Историја (50); Фолклор (18); Преписка (3).

Нумерација библиографских јединица не постоји у свим деловима те обимне и разуђене библиографске рубрике. То није допринело прегледности приказаног материјала.

Наредна библиографија је била подељена у два броја часописа:

- Бр. 12, св. 1 (1932): Часописи⁶⁷; Књижевност (29);
- Бр. 12, св. 2/3 (1932): Књижевност (26); Језик (23); Историја (43); Фолклор (11).

⁶⁵ Највише иностране библиографске грађе је било из славистичких и скандинавских научних центара: Праг, Брно, Варшава, Лењинград, Москва; Лунд, Стокхолм, Упсала.

⁶⁶ Иностранци научни часописи који су редовно пристизали: *Известия отделения русского языка и словесности*, *Časopis pro moderní filologii a literatury*, *Język polski*, *Listy Filologicke*, *Slavia*, *Zeitschrift für slavische Philologie*.

⁶⁷ Овај сегмент библиографску грађу доноси непрегледно, без нумерације, збијену у једном пасусу.

У годинама када је цела библиографија објављивана у једном броју, дељена је на сегменте који су одговарали основним научним дисциплинама негованим у часопису.

- Бр. 13, св. 1–2: Књижевност (40); Језик (3); Историја (23); Фолклор (14).
- Бр. 14, св. 1–2: Књижевност (77); Језик (10); Историја (66); Фолклор (16).
- Бр. 15, св. 1–2: Књижевност (55); Језик (12); Историја (41); Фолклор (9).

Последње такве две библиографске рубрике нису садржале исте сегменте као и претходне:

- Бр. 16, св. 2: Књижевност (59); Језик (6).
- Бр. 17, св. 2: Језик (8); Историја (8); Фолклор (11).

Распоред грађе по одељцима тих библиографија могло би бити посебно разматрано питање. Случајеви у којима су научни чланци Љубомира Стојановића о језику најстаријих споменика српске писмености третирани као историјски, а не језички, могли би бити окарактерисани као мање добро решење. Приметна је већа заступљеност библиографске грађе везане за књижевност и историју у односу на језик и фолклор.

Редослед библиографских јединица у сваком од сегмената понаособ био је азбучни а у библиографском опису су поштовани писмо и језик публикације, латиница и ћирилица.

Разноврсну библиографску грађу која је чинила библиографије у *Прилозима* за *књижевност, језик, историју и фолклор* пратили су адекватни библиографски описи. Доследност и прегледност при навођењу података, коришћењу интерпункцијских знакова, чињеница да су све јединице обрађене *a visu* допринеле су вредности тих библиографија. Опис је био на језику и писму дела. Имена аутора су у инверзији, без зареза, дата курзивом. Остали формални подаци следили су у низу, одвојени зарезима. У многим описима постоји наведена висина публикације, па чак и када је у питању чланак у часопису. Назив издавача је често изостављен. Употреба скраћенице *стр.* испред броја страна није, као данас, означавала само ту одређену страницу већ њихов укупан број.⁶⁸

⁶⁸ Примери описа монографске публикације:

Анђелић Ђорђе, Из југословенске књижевности. Београд 1931, стр. 124.

Библиографски опис серијских публикација био је недоследнији. У броју 12, свесци 1 за 1932. годину подаци о часописима били су наведени сви заједно у једном пасусу, док су у осталим библиографијама ти одељци више прегледни. Назив је штампан курзивом. Како су описивани појединачни бројеви научних гласила, опис је садржао, након назива и имена уредника, нумеричке податке дотичног броја: годиште, свеска, година, број страна. Наведени подаци о одговорности везани су за конкретне описане бројеве.⁶⁹

Библиографски опис чланака у научној периодици састојао се, као и код монографских публикација, од имена аутора у инверзији, штампаног курзивом, наслова, а након тога је сладио назив часописа и подаци о локацији чланка у њему. Некада су они били у загради, а некада одвојени тачком од првог дела описа.⁷⁰

(Библиографија // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XII, св. 1 (1932), стр. 175.)

Albert Pražak. Dejiny spisovné slovenštiny po dobu Šturovu, v Praze, 1922, 8°, 7–476.

(Књиге послате уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. III (1923), стр. 336.)

⁶⁹ Примери библиографског описа часописа:

Јужнословенски филолог, уредник Др. А. Белић; књ. II, св. 3–4, 1921.

(Исто, стр. 335.)

21. *Listy Filologické*, odpovědní redaktori: O. Hujer, J. Jakubec: O. Jirani. R. 54, s. VI, 1927, R. 55, s. 1–6, 1928. Praha.

(Библиографија // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. IX (1929), стр. 287.)

⁷⁰ Примери описа чланка у часопису:

Барић Х., Индоевропски палатали (Глас С. К. Академије СХХIV, II разред, 68) 1927, Београд, 1–72.

(Библиографија // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XI (1931), стр. 290–291.)

Rešetar Milan, Jezik pesama Račinina zbornika. Iz Rada Jugoslavnske akad. znanosti i umjetnosti. Zagreb 1936, 8° str. 75–220.

(Библиографија // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XVII, св. 2 (1937), стр. 385.)

3.3. Националне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама у XX веку

3.3.1. Јужнословенски филолог

Лингвистичку текућу националну библиографију негује од 1921. године часопис *Јужнословенски филолог*.⁷¹ То је уједно и једина текућа библиографија из области науке о језику која се израђује у савременом добу. Стална рубрика у часопису приказује научне монографије, зборнике радова и чланке у њима, као и у научним часописима, из области лингвистике који се објаве у току једне календарске године. Листа консултоване периодике дефинисана је од стране уређивачког одбора и уредика рубрике и садржи наслове релевантних научних и стручних часописа. Некада се библиографска грађа прикупљала са територије Југославије (Краљевине СХС, Краљевине Југославије, ФНРЈ, СФРЈ) а данас она потиче из Србије, Црне Горе и Републике српске.

Идеја о покретању свеобухватне словенске лингвистичке текуће библиографије једна је од најамбициознијих идеја у оквиру сарадње славистичких центара с почетка XX века. На прва два Међународна конгреса слависта, у Прагу 1929. и Варшави 1934. године, дефинисани су циљеви и формулисани су задаци научних институција у спровођењу библиографских задатака. Водећа три научна часописа која су као своје сталне рубрике имала и одељке за библиографију била су *Јужнословенски филолог*, *Sborník Filologický* и *Rocznik Slawistyczny*.⁷²

⁷¹ Текућа библиографија у часопису *Јужнословенски филолог* била је детаљан предмет претходне студије аутора (ГОЛУБОВИЋ 2013).

⁷² Чешка Академија, тј. њено филолошко одељење 1910. године покренуло је часопис *Sborník Filologický*. У обимном раду Хујер (1922–1923) истиче овај часопис као један од водећих и по томе што објављује библиографију чешких филолошких радова. Аутор чланка исказује жаљење због

Јужнословенски филолог излази и данас с редовном библиографском рубриком. „Библиографија” *Јужнословенског филолога* је од самог почетка замишљена као текућа кумулативна. Посебном је чине континуитет у њеном излагању и ширина обрађиваног материјала. Библиографија пољског часописа је прво прерасла у међународну славистичку библиографију а затим у базу података доступну путем Интернета.⁷³

Одлука о изради библиографске рубрике која ће бити стална у часопису објашњена је речима: „Имајући на уму корист коју испитивачима могу пружити исцрпно вођени и критичким примедбама пропраћени библиографски прегледи[...] ми ћемо засада давати на крају сваке године библиографију само онога што је из славистике изашло у току од године дана на нашем језику и што је другде за то време о нашем језику изашло.” (СТОЈАНОВИЋ – БЕЛИЋ 1913: 4)

На почетку се рубрика „Библиографија” појавила у онолико бројева колико су Белић и сарадници успели да обраде и презентују нову грађу из словенске филологије и лингвистике на задовољавајући начин. После „Белешки” из првог броја, након Првог светског рата, у три наредна броја *Јужнословенског филолога* изашла је кумулативна библиографија за протекли период. Број II садржи грађу везану за прасловенски језик и акценатска питања; у броју III обрађени су словенска етимологија, српскохрватски и словеначки језик; број V садржи одељке за старословенски језик и палеографију, бугарски језик, биографије, аутобиографије и преглед осталих библиографија из те научне области. Тај се одељак може назвати лингвистичком библиографијом другог степена. У свакој наредној рубрици „Библиографије” *Јужнословенског филолога* налази се и преглед других лингвистичких библиографија. У садржају четвртог као ни шестог броја није било библиографског одељка. Ова велика библиографија заокружена је у броју VII, свесци 3/4 где су објављене допуне. Број XVIII (1949–1950), први након Другог светског рата, садржи библиографску рубрику у којој је сакупљена грађа из целе Југославије за период од 1939. до 1949. године. Од броја IX (1930) усталила се рубрика „Библиографија” какву *Јужнословенски филолог* објављује и

нередовног излагања зборника и кашњења. Наводи и неколико других иностраних часописа који објављују значајне научне библиографије међу којима и *Rocznik Slawistyczny* (1908–).

⁷³ <http://www.isybislaw.ispan.waw.pl>

данас. У њој су представљени научни радови из области словенске филологије и лингвистике који су објављени код нас у току одређене календарске године.

3.4. Предметне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама у XX веку

3.4.1. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику

Зборник Матице српске за филологију и лингвистику се, заједно са часописима *Књижевност и језик* и *Ковчежић*, издаваја по изради библиографија одређене, специфичне тематике током дужег временског периода. Те библиографије, иако предметне по топологији, могу се посматрати и као текуће што је оправдано већим бројем наставака израђеним под истим насловом који се надовезују један на други.

Библиографски серијал који прати инострану научну продукцију и пружа информације из области југословенске лингвистике годинама су приређивали Јован Кашић и Кенет Нејлор. Називаши рубрику „Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни” аутори су пружили тематски и територијални оквир библиографској грађи. Сваки наставак тог серијала омеђен је и временски. Употребом одредбе да су то прилози а не комплетна грађа, створена је извесна слобода при сакупљању и селекцији материјала. Окосницу су чинили чланци у водећим светским научним часописима, као и издања међународних лингвистичких организација.⁷⁴

⁷⁴ *Балканское языкознание, Български език, Език и литература* (Софија); *Известия Академии наук СССР, Советское славяноведение, Вестник Московского университета, Вопросы языкознания* (Москва); *Вестник Ленинградского университета* (Лењинград); *Prace filologiczne* (Варшава); *Pamiętnik słowiański, Rocznik slawistyczny* (Краков); *Revue des études slaves* (Париз); *Scando-Slavica* (Копенхаген); *The Slavonic and East European Review* (Лондон); *Slavia* (Праг); *Slavica slovaca* (Братислава); *The Slavic Review* (Сијетл); *Die Welt der Slawen, Zeitschrift für Balkanologie* (Висбаден); *Wiener Slavistisches Jahrbuch* (Беч) и др.

Библиографска грађа обухвата периоде:

- 1958–1962. година: бр. VI (1963) – 366 библиографских јединица;
- 1958–1963. година: бр. VII (1964) – 275 јединица;
- 1959–1965. година: бр. IX (1966) – 243 јединице;
- 1960–1967. година: бр. XII (1969) – 296 јединица;
- 1961–1968. година: бр. XIII, св. 1 (1970) – 260 јединица;
- 1964–1973. година: бр. XVI, св. 2 (1973) – 386 јединица;
- 1967–1974. година: бр. XXXI, св. 1 (1988) – 330 јединица;
- 1967–1975. година: бр. XXXVI, св. 1 (1993) – 411 јединица.

Идеја настанка текуће библиографије која би пратила најновију научну продукцију у свету, а са темама везаним за српскохрватски језик, постојала је још од времена када је покренут часопис *Јужнословенски филолог* и редовна рубрика „Библиографија” у њему. Само прва та библиографија садржи научне радове објављене ван граница земље.

Библиографија лингвистичке литературе објављене изван Југославије из области јужнословенских језика је постала 1963. године редовна рубрика у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику*. Први наставак садржи у уводном тексту основне податке о мотивима покретања такве библиографије и њеним карактеристикама (КАШИЋ 1963). Библиографску грађу су чинили монографије и научни радови у периодици са темама из српскохрватског, словеначког и македонског језика, као и радови југословенских аутора објављени у иностранству. Том приликом аутори су захвалили на помоћи Милки и Павлу Ивићу, Едварду Станкјевичу, Радивоју Ф. Микушу, Жарку Муљачићу и Далибору Брозовићу. Такође, упућена је молба научницима да благовремено дају податке о сопственим радовима објављеним у иностранству.

Поред саме идеје, преузета су и извесна техничка решења из библиографије у *Јужнословенском филологу*. Тексту је увек претходио списак скраћеница назива часописа коришћених у опису. Он је, у односу на сличан списак из *Јужнословенског филолога*, био мање устаљен. Иако су постојали инострани часописи који су готово редовно објављивали радове из области јужнословенске филологије, увек је било на списку нових и различитих публикација.

Библиографска грађа никада није била распоређивана према ужим предметним групама већ према презимену аутора абecedно. Одредницу су чинили име и презиме, дати у инверзији, са зарезом. У прва четири наставка библиографије користиле су се и упутне одреднице, односно имена другог, или евентуално трећег аутора. Тако је надомештен недостатак регистра имена.

У библиографски опис верно су пренети језик и писмо публикација и чланака. Наслови су одштампани курзивом, а елементи у опису су одвојени зарезима. Библиографски опис је јасан и прецизан у пружању података. Највећи део библиографске грађе чине чланци у периодици.⁷⁵

Седми и осми наставак те библиографије израдила је Љиљана Спасић у бројевима XXXI, свесци 1 (1988) и XXXVI, свесци 1 (1993). Принципи сакупљања, селекције и обраде грађе остали су истоветни. Библиографији је претходио, сада већ изузетно обиман, списак скраћеница које су представљале наслове периодичних публикација у опису. Грађа је распоређена абecedно, према презименима аутора. Поштовани су језик и писмо на ком су монографије и научни радови објављени. Писмо скраћеница у библиографском опису је истоветно са писмом наслова. Иницијали нису разрешавани. Унутрих одредница нема.⁷⁶

⁷⁵ Пример описа чланка у часопису:

90. Grickat, Irena, *Certaines particularite's du verbe en serbocroate*, BPTJ, 17, 1959, str. 137–143.

(Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни : за период од 1958–1962. године / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. VI (1963), стр. 197.)

Пример описа монографске публикације:

38. Daničić, Đuro, *Rječnik iz književnih starina srpskih*, Graz, 1962, 1, XI+521 s.; 2, 519 s.; 3. 598 s. [Fototipско izdanje]

(Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни : за период од 1958–1963. године / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. VII (1964), стр. 222.)

⁷⁶ Пример описа монографске публикације:

328. Железняк, И. М., *Антропоніми з усіченим другим компонентом композита в сербохорватській мові*, Вест. ЛУ, 2, 1974, с. 77–83.

3.4.2. Књижевност и језик

Библиографије које су редовно објављиване у часопису *Књижевност и језик* од 1954. до 1962. године настале су као резултат праћења текуће националне *Библиографије Југославије* у издању Југословенског библиографског института. Аутор сва тридесет три таква библиографска прилога је Дамњан Морачић. Предложено је да ће рубрика бележити библиографске податке о чланцима и расправама у научној периодици и књигама из области филологије, а који се појаве између два објављена броја (Морачић 1954). Такве библиографије у часопису *Књижевност и језик* настајале су ексцерпцијом података из националне библиографије, а не *a visu*.

Библиографија у првом броју часописа је везана искључиво за област књижевности, али већ од наредног њен профил се променио и усталили су се одељци: Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса. Неке библиографије садржале су специфичне одељке, попут Биографије југословенских филолога и књижевника у броју I, свеска 4 (1954). Осим у првом броју, само још библиографија у броју V, свеска 9 (1958) није садржала одељак посвећен језику. Стога се те библиографије могу посматрати као целина и могу се назвати и лингвистичким.

Услед учестале периодичности бројева у току године, библиографски прилози осмишљени на такав начин нису могли бити обимни. Из области лингвистике обично је било до двадесет регистрованих нових радова.

Текст библиографије је у највећем броју случајева штампан у два ступца на страни. Библиографске јединице су у сваком од одељака биле нумерисане засебно. Њихов распоред био је према одредници, односно презимену аутора. Иницијали нису у одредници увек разрешени. Наслови су штампани масним

(Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни VII : за период од 1967–1974. године / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXI, св. 1 (1988), стр. 223.)

Пример описа чланка у часопису:

261. Neweklowsky, G., *Die Akzentuation des slowenischen Verbs*, WSl, 16, 1971, s. 251–261.

(Исто, стр. 221.)

словима или курзивом. Називи периодичних публикација су дати у пуном облику. Зарезом су одвојени подаци у опису. Понеки библиографски описи имају кратке напомене у вези са ближим одређењем предмета научних радова.⁷⁷

3.4.3. *Ковчежић*

У часопису *Ковчежић* : прилози и грађа о Доситеју и Вуку посебно место заузимају библиографски прилози Голуба Добрашиновића који је током двадесет година редовно израђивао библиографију радова о Вуку Караџићу. На тај начин је створена персонална библиографија са великим бројем наставака, једна од најобимнијих у српској научној и стручној литератури. Како је увек рађена за период између два броја часописа, та библиографија се може третирати као текућа.

Теоријски оквир изложио је сам аутор тог библиографског подухвата у исцрпном програмском тексту (ДОБРАШИРОВИЋ 1960). Стављајући у први план библиографску одговорност и озбиљност, аутор истиче ширину и темељно постављене оквири започетог истраживања. У првом делу тог рада наведене су све претходно објављене библиографије дела Вука Стефановића Караџића као и литературе о њему. Споменута су прва инострана издања,⁷⁸ као и прилози у стручној периодици објављиваној у Србији у XIX веку.⁷⁹ Најзначајне место међу њима припада библиографијама које је током дугог научног рада приређивао Љубомир Стојановић.⁸⁰ Г. Добрашиновић је у другом делу текста назначио на које је све неправилности у тим библиографијама наишао. То су били пропусти, штампарске грешке, неуврштени радови. Побројани су списи за које је Вук Караџић само приложио грађу, као и они који су му погрешно приписани. У закључку се наводи да те исправке свакако не могу бити коначне јер је таква сама

⁷⁷ Пример описа:

14. Стевановић М.: *Напоредна употреба инфинитива и презента са свезом „да”* (I), Наш језик, 1953, 3–4, стр. 85–102.

(Библиографија / Д. Морачић // Књижевност и језик. – Бр. I, св. 3 (јун 1954), стр. 200.)

⁷⁸ Библиографије у *Албуму* Петра Кепена, у публикацији *Almanach der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, у радовима неколицине Вукових сарадника и ћерке Мине.

⁷⁹ *Отаџбина, Коло, Просветни гласник*.

⁸⁰ Библиографије штампане уз Сабрана дела, као прилози у периодици и делови тематских зборника.

природа библиографске делатности. Даља изучавања Вуковог рада аутор је видео у прилозима објављеним у иностраној периодици, као и у рукописној грађи.

Сви библиографски наставци које је сачионио Г. Добрашиновић израђени су према истим принципима. Грађа која их чини није нумерисана и њен редослед је азбучни, према презимену аутора. Одредницу чине име и презиме у инверзији без зареза, а презиме је назначено верзалом. Језик и писмо књига и научних радова су верно пренети у опис, те се и имена у одредницама налазе у оригиналу. Основи део библиографског описа чине наслов одштампан курзивом и подаци као што су место издавања, име издавача и година издања, одвојени зарезима. Библиографски описи су без анотација. Знак за повезивање наслова научног рада и имена часописа у ком је објављен је тачка-размак-црта-размак. Нумерички подаци наведени су онако како стоје на самој публикацији, уз употребу адекватних скраћеница.⁸¹

Готово сваки наредни наставак те библиографије има назначен временски период у оквиру кога је црпена библиографска грађа. Таква врста одредбе је обично дата у фусноти. Уколико је Г. Добрашиновић накнадно дошао до податка о некој јединици, њена одредница је у угластим заградама.

Наставак библиографије из броја 6 (1964) издваја се јер је посвећен радовима објављеним поводом стогодишњице смрти Вука Карацића.

*

Резултати континуираног неговања библиографске делатности у научним часописима попут *Јужнословенског филолога*, *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор*, *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику*, *Књижевност и језик* и *Ковчежића* јесу текуће библиографије из области

⁸¹ Пример описа монографске публикације:

BATOWSKI Henryk: *Przyjaciele Słowianie*. Czytelnik, Warszawa, 1956.

(Прилог библиографији радова о Вуку Карацићу / Г. Д. // Ковчежић. – Бр. 1 (1958), стр. 175.)

Пример описа чланка у часопису:

ВУЧКОВИЋ Војислав Ј: *Вук Карацић и Светозар Милетић*. – *Летопис Матице српске*, Нови Сад, CXXVI/1952, књ. 370, св. 5 (новембар), стр. 342–346.

(Исто, стр. 177.)

филологије и лингвистике, објављиване током више деценија. Библиографски прилози периодичних публикација XIX века, који су у наставцима пратили српску националну издавачку продукцију или ону из области хуманистичких наука, представљају вредан извор информација и за литературу из области науке о језику. Они су незаобилазан ступањ у историји српске библиографије, а самим тим и основа за изучавање библиографија из области лингвистике.

Димитрије Тиrol се библиографским рубрикама у сваком броју часописа *Голубица* (1839–1844) наметнуо као аутор прве потпуне текуће националне библиографије јер је пружао податке о новообјављеним књигама државне штампарије у Београду (ВРАНЕШ 2013: 118). Редовни прилози са подацима о новим публикацијама уредника Јована Суботића у *Летопису Матице српске* током четрдесетих година XIX века чине целину и, такође, текућу српску библиографију тога времена. Рубрике које су биле сталне од самог почетка у *Гласнику Дружтва србске словесности*, Ђуро Даничић и Стојан Новаковић су начинили репрезентативним показатељима укупне издавачке продукције у Србији, као и публикација објављених у иностранству које су тематски везане за српску науку и културу. Такве одредбе их чине текућим и националним.

Опште националне текуће библиографије уврштене у ову студију су оне објављене до периода када се у *Гласнику Дружтва србске словесности* отпочело са систематизованим приказом укупне издавачке продукције у Србији. У њима је уочљив и удео лингвистичке литературе због невеликог обима самих прилога. За историју опште националне српске текуће библиографије од значаја су и бројни прилози у периодичним публикацијама који садрже вести о новим књигама.⁸²

У другој половини XIX века часописи су неговали врсту текуће библиографије засновану на публикацијама, домаћим и иностраним, које су пристигле у уређивачки одбор на преглед. Посебну важност у изучавању историје библиографије из домена науке о језику дали су прегледи научне и стручне литературе у часописима с краја XIX века попут *Отаџбине* и *Просветног гласника*.

⁸² Новине српске, Вила, Даница, Зора, Јавор, Млада Србадија, Пештанско-будимска скоротечи, Подунавка, Световид, Српска зора, Стражилово, Босанска вила и др.

Часопис *Јужнословенски филолог* се током XX века издвојио у односу на друге периодичне публикације из области филологије по редовној рубрици текуће лингвистичке библиографије студија и чланака објављених у Србији, Црној Гори и Републици српској, а некада целој Југославији. Кумулативна годишња библиографија научних текстова из области науке о језику, која се израђује од 1921. године до данас, јединствена је у српској библиографији.

4. Ретроспективне библиографије из области лингвистике у периодичним публикацијама

Ретроспективне библиографије као основни параметар при одабиру грађе имају временско одређење, а тиме се подразумева период који одухвата публикације објављене у неком интервалу који је окончан. Библиографије из области лингвистике које су израђене за ограничен временски период и објављене као целина или у омеђеном броју наставака су ретроспективне. Оне, такође, могу бити опште и предметне. Према предмету обраде, односно, предметне библиографије могу се сврстати у две групе: тематске и персоналне. Посебну врсту ретроспективних библиографија представљају аналитичке библиографије часописа, односно попис у њима објављених чланака и студија.

Различити типови ретроспективних библиографија условили су разнолике приступе при одабиру и селекцији библиографске грађе, као и разнородност начина презентовања података у оквиру библиографског описа. Широко временско опсег у ком су настале и знатан број аутора који су приређивали библиографске рубрике имали су утицаја на то да се библиографска грађа на различит начин у њима приказује. Било би тешко систематично приказати када су, на пример, у одредницама, односно именима аутора, иницијали разрешавани, када су име и презиме били у инверзији, као и употребу масних слова или курзива. Слично томе, разнородан је бивао и начин приказивања библиографске грађе: хронолошки, према врстама публикација или предмету, односно УДК систему.

4.1. Опште националне библиографије у периодичним публикацијама у XIX веку

Библиографије које су настале током прве половине XIX века и које су имале за задатак представљање целокупне дотадашње српске издавачке делатности налазе место у овој студији из два разлога. Сагледавањем начина израде, метода приказивања и обраде библиографске грађе стиче се слика о раним фазама развоја библиографске делатности у српској културној средини. Опште националне библиографије објављене у часописима *Летопис Матице српске* и *Магазинъ за књижевство, художество и моду* вредни су извори литературе о науци о језику до којих се у том периоду могло доћи.

4.1.1. *Летопис Матице српске*

Георгије Магарашевић, покретач и први уредник *Летописа Матице српске*, заслужан је и за покретање библиографске делатности у часопису (ВРАНЕШ 1997: 36). Текстом под називом „Биографическе черте славны Сербалѧ” објављеним у првом броју упутио је позив сарадницима како би се информације о култури свих Словена, посебно Срба, сакупили и учинили доспутним (МАГАРАШЕВИЋ 1824). За историју српске библиографије је од посебног значаја текст „Кратке библиографическе вѣсти о литературы Славена”, објављен у истој броју, јер представља и један од првих теоријских из области библиографије (МАГАРАШЕВИЋ 1824а). „Већ самим својим насловом оне [вести] термилошки утемељују појам библиографије код Срба” (ВРАНЕШ 2013: 316). Магарашевић је аутор који у директну везу доводи напредак књижевног деловања и библиографије. Преглед дела словенских писаца започет је пописом руских и

српских аутора. У непотписаним наставцима који су уследили, за које се верује да их је такође сачинио Г. Магарашевић, приказани су библиотеке, поједина гласила и штампарије везане за културу словенских народа.

У чланку „Кратке библиографическе вѣсти о литературы Славена” књиге су представљене у два одељка, „Знатнии списатели Руски, Нарочно у изящной литературы” и „Назначеніе Сербски књига”, према писцима, који су дати азбучним редом. Сваки опис започиње истакнутом одредницом. Њу, у највећем броју случајева, чини име и презиме аутора. Када је у питању опис превода, у одредници стоји име преводиоца, сходно распрострањеној библиографској пракси током XIX века. Одштампана је курзивом. Уз одредницу су наведене године рођења и основни подаци о руским ауторима. У оквиру сваке одреднице књиге су распоређене хронолошки и нумерисане су. Српски аутори су дати од слова *А* до слова *М*. Библиографски опис пружа основне податке о публикацији, место издавања, годину, број томова.⁸³

Заслуга Георгија Магарашевића је и зачетак аналитичке библиографије, када је 1828. године објављен први систематичан преглед чланака до тог тренутка објављених у часопису, у свесци 15 (опширније у одељку 4.3.1.).

Наредна библиографија у *Летопису Матице српске* је Павла Берића под насловом „Славно-сербска библиографія од године 17.. до конца 1828. сложена по азбучноме реду списателя : с додатком назначенія они дѣла, коя су без имена уздателѣна изашла”. Њиме су представљени основни оквири у којима је библиографска грађа сакупљена и распоређена. Одредницу чине име и презиме аутора у инверзији, одштампана курзивом. У оквиру једне дати су библиографски описи књига који су за сваког аутора засебно нумерисани. Постоје и имена аутора за које није наведено ниједно дело.⁸⁴ Језик и писмо, у случају наведеног примера

⁸³ Пример описа:

5. *Александр Семеновић Шишков* [...] 2. Трязычный морскій словарь (на Англ. Франц. и Руск. язык) II части СП 1795.

(Кратке библиографическе вѣсти о Литературы Славена / Георгие Магарашевић // Сербске лѣтописи. – Год 1, бр. 1 (1824), стр. 151.)

⁸⁴ Пример описа:

Караџић Вук Стеф.
2. Писменица Србскога Језика. у Виѣни 1814.

и ортографија наслова, верно су пренети у опис, док је остатак одштампан на старом правопису. Такавог принципа ће се држати и Антоније Арновљев Арнот једну деценију касније.

У броју XXXIII, свесци 100 (1859) објављена је библиографија часописа на словенским језицима на територији Аустријског царства. Грађа је подељена на чешко-моравско-словачке, пољске, српско-хрватске, словеначке и русинске периодичне публикације.

Са Јованом Бошковићем и Антонијем Хаџићем на челу *Летописа Матице српске* објављено је у другој половини XIX века седам библиографија које представљају допуне монографији Стојана Новаковића (НОВАКОВИЋ 1869). Три су прилози Ђорђа Рајковића (бр. 113 (1870–1871); бр. 118 (1875); бр. 120 (1879)), а остали аутори су Душан Ђермеков (бр. 118 (1875)), Бранко Мушицки (бр. 119 (1876)), Владимир Красић (бр. 120 (1879)) и Марко Кречаревић (бр. 165, св. 1 (1891)). То су ретроспективне библиографије у којима је обухваћен шири временски опег, од неколико деценија. Ни у једној од тих библиографија грађа није нумерисана а распоређена је хронолошки. У оквиру једне године публикације су дате азбучно, према презимену аутора. Значајни прилози ретроспективној српској библиографији донели су библиографске податке о публикацијама XVIII и прве половине XIX века, а прилог М. Кречаревића и неколико публикација из друге половине XIX века. Заступљену грађу чине у највећој мери прилози у периодици, писма, некролози или поезија, али и појединачни бројеви тадашњих часописа.

Библиографски описи се незнатно разликују у тим прилозима и деле низ истих карактеристика. Одредницу чине име и презиме у инверзији, графички истакнути. Имена преводилаца су увек одредница када су у питању преводи. Наслов и подаци о одговорности су пренети на одговарајућем језику и писму. Поред места издавања, назива издавача и године понеки пут недостаје број страна или висина публикације. Поједини описи садрже напомену у којој је назначено на

(Славено-сербска библиографија од године 17.. до конца 1828. сложена по азбучноме реду списатеља : с додатком назначенія они дѣла, коя су без имена уздателѣна изашла / од П. Б. // Сербске лѣтописи. – Год. 5, бр. 18, св. 3 (1829), стр. 114.)

коју се јединицу из монографије Стојана Новаковића односе.⁸⁵ Треба напоменути да је сам С. Новаковић израђивао допуне за српску библиографију у *Гласнику Српског ученог друштва* за период од 1970. до 1976. године (одељак 3.1.4.).

4.1.2. *Магазинъ за књижество, художество и моду*

У српској културној средини прва исцрпна ретроспективна библиографија која је имала за циљ попис свих, до тог тренутка објављених публикација српских аутора, објављена је у часопису *Србска новина или Магазинъ за књижество, художество и моду*. Периодична публикација коју је почетком 1838. године покренуо Антоније Арновљев Арнот у Пешти забележила је 104 и 47 бројева објављених током две календарске године.

Поред два краћа прегледа бугарске и пољске литературе, часопис се издвојио сталним одељком под називом „Србско списатељство” које је приређивао сам А. Арнот. Путем укупно 141 наставка, почев од свеске број 10 (1838), аутор је сачинио библиографију свих публикација српских аутора објављених до тада. Јасни временски оквири као међе при сакупљању грађе нису назначени, али се прегледом прилога може установити да су обухваћене публикације штампане током XVIII и XIX века. Број објављених наставака и обим презентоване библиографске грађе указује на темељно извршен попис. Стога та библиографија носи одредбе ретроспективне и опште националне. Уводна нота првог наставка пропраћена је речима аутора о неопходности тог пионирског подухвата и стиховима Симе Милутиновића Сарајлије, који се завршавају са:

„Ты Арноте дай ихъ амо, брате!”⁸⁶

⁸⁵ Примери описа:

Ј о в а н о в и ћ Ј е в ђ е н и ј е. Орѳографіа Србска, по мнѣнію Еугеніа Іоанновича, Архімандріта Раковачкога. (Serbische Orthografie.) У Будиму Писмены Кралѣвъ. Університета Пештанскогъ 1836.

(Библиографија : допуне и поправке к „Српској библиографији за новију књижевност 1741–1867” Стојана Новаковића / Ђорђе Рајковић // Летопис Матице српске. – Год. 43–44, бр. 113 (1870–1871), стр. 341.)

Ђ у р к о в и ћ Ј е в ђ е н и ј е. Мала нѣмачка граммати́ка за Србе издана – – – – крал. свѣтникомъ. У Пешти штампано кодъ Васи́ліа Козма 1851. – Л. 2. Стр. 100. – На 8-ни.

(Српска библиографија : допуне и поправке / Душан Ђермеков // Летопис Матице српске. – Год. 48, бр. 118 (1875), стр. 99.)

Удео лингвистичке литературе могао би се прецизније утврдити пребројавањем таквих описа, јер библиографска грађа није нумерисана. Њено присуство се, са друге стране, не може довести у питање. Библиографија садржи описе уџбеничке литературе из области граматике и учења језика, као и библиографије лингвиста Саве Мркаља (год. 1, св. 78 (1838)) и Вука Стефановића Карацића (год. 2, св. 47 (1839)). Тиме библиографски подухват А. Арнота налази посебно место у историји лингвистичке библиографије у Србији јер садржи прве библиографије српских лингвиста.

Библиографска грађа је распоређена азбучно према презименима писаца. Објављене су библиографије аутора са презименима до слова *С*. Јула 1939. године часопис је престао да излази. Одредницу, графички истакнуту већим размаком међу словима, чине име и презиме у инверзији. Она је допуњена подацима о друштвеном статусу, титули или годинама живота и смрти аутора. Испод одреднице су дати описи дѣла аутора хронолошким редоследом. Сваки опис је наведен у засебном пасусу. Поред тога што су библиографски подаци наведени у реченичној конструкцији, онако како стоје на самим публикацијама, опис садржи све неопходне податке за идентификацију јединице: наслов, место издавања и име издавача, висину и број страна. А. Арнот је поштовао принципе верног преношења језика и писма у опис. Најбољи пример за то су описи публикација В. Карацића. Наслови су штампани на новој ортографији, а други подаци и напомене су дати на старој.⁸⁷

Библиографија објављена у часопису *Србска новина или Магазинъ за књижество, художество и моду* само је део рукописа А. Арнота који није у

⁸⁶ Србско списатељство / [Антоній Арнотъ] // Србска новина или Магазинъ за художество, књижество и моду. – Год. 1, св. 10 (1838), стр. 43.

⁸⁷ Примери описа:

– Писменица Србскога Језика, по говору простог Народа написана. Віени кодъ Шнирера. 1814. 8-во. XII. 106 стр. п. гр.

– Српски Рјечник истолкован њемачким и латинским рјечима, скупіјо и на свијет издао В.С.К. Віени кодъ Армена. 1818. 8. LXXI. у два стубца свака страна двапутъ означена, свега 928 половина страна, а читаво би било 468. п. гр. – предисловію є приужена Србска Грамматика, Рѣчник има преко 30,000 рѣчи.

(Србско списатељство / [Антоній Арнотъ] // Србска новина или Магазинъ за художество, књижество и моду. – Год. 2, св. 47 (1839), стр. 188.)

целости објављен. Губитак рукописа аутора је ненадокандив за српску културу (ВРАНЕШ 1997: 56). Као негативне последице тога истичу се пропусти у библиографијама будућих аутора, попут Стојана Новаковића, који нису били упознати са радом претходника (ВРАНЕШ 2013: 348). Објављени библиографски фрагменти у часопису сачували су резултат првог систематизованог рада на ретроспективној националној библиографији. Посебан значај за лингвистику има први сачињен попис публикација Вука Караџића.

*

Термин опште ретроспективне библиографије се, у највећем броју случајева, везује за националне оквире, опсежне организационе пројекте и десетине томова објављених публикација. Прве српске ретроспективне библиографије публиковане су у периодици прве половине XIX века и представљају незаобилазан извор при проучавању литературе до тог периода. Прилози *Летописа Матице српске* и *Магазина за књижевство, художество и моду* вредан су извор података и о публикацијама из области науке о језику.

4.2. Предметне лингвистичке библиографије у периодичним публикацијама

Библиографије везане за изучавање одређеног сегмента науке о језику представљене су у овој студији двојако због адекватнијег приказа њихових карактеристика, метода сакупљања грађе, њене селекције и обраде. Тематске библиографије посвећене изучавању појединачних лингвистичких проблема представљене су према часописима у којима су објављене. Посебно су обрађене серије библиографија посвећене областима: методика наставе, докторске и магистарске тезе (које су специфичне јер приказују грађу која је рукописна), превођење.

4.2.1. Тематске лингвистичке библиографије

4.2.1.1. Библиографије појединачних лингвистичких питања

4.2.1.1.1. *Гласникъ Дружства србске словесности (Гласник Српског ученог друштва)*

У *Гласнику Дружства србске словесности (Гласнику Српског ученог друштва)* објављене су три предметне библиографије, које нису биле текуће националне, од којих се прва може у потпуности посматрати као лингвистичка.

Сава Сретеновић је у броју VIII (1856), уз текст свог научног рада, објавио и преглед литературе из области црквено-словенског језика. Посебно је дат одељак са граматикама, где је побројано 23 библиографске јединице, док одељак са речницима садржи њих 10. Трећи сегмент је посвећен најстаријим штампаним књигама на црквено-словенском језику и он садржи 36 јединица.

Грађа је у одељцима распоређена хронолошки. Прва наведена граматика је недатирана, а последња је из 1827. године. Временске међе за речнике су 1627. и 1834. година. Као најстарија штампана књига на црквено-словенском наведен је *Псалтир* из 1491, док је последње наведен *Миней* из 1695. године.

Библиографски опис пружа основне податке, у виду наслова, места издавања и године. Наслови публикација су наведени у знацима навода. Првих седам описа граматика представљају, у ствари, њихове приказе, јер имају форму краћег текста. Остали описи су униформнији.⁸⁸

У броју 52 (1883) Едвардо Јелинек је приредио преглед литературе објављене на чешком језику, а која се односи на Јужне Словене. Библиографија је обухватила грађу до 1877. године. Она није нумерисана и подељена је у два одељка: I Чланци са именима писаца; II Чланци без означених имена аутора. На тај начин су раздвојени радови који имају назначеног аутора и они које је Е. Јелинек третирао као анонимне. Први сегмент садржи 22 библиографске јединице које се могу окарактерисати као лингвистичке, а други 4. Први одељак додатно је подељен на део који се тиче старе књижевности и на онај који садржи радове о новијој књижевности.

⁸⁸ Примери описа:

11. „Грамматика Словенская”, напечатана у римничкой епископији за Србе. 1755 г.

(Грамматике и рѣчници црквено-словенскогъ езика / Сава Сретеновић // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. VIII (1856), стр. 236.)

7. „Аналогическія таблицы Славено-Россійскаго словаря”, коє є академія наука издала одъ 5 частій. СПб. 1781.

(Исто, стр. 239.)

2. У Угровлахіи, одъ 1512. Напрестолно Євангеліє.

(Исто.)

Распоред библиографске грађе је у првом одељку абecedни, према презимену аутора из одреднице. У другом одељку је неуједначен. Уколико је један аутор заступљен са неколико радова, одредница се у наредним описима не понавља, већ се користи знак две црте.

Библиографску грађу чине монографске публикације, али и чланци из периодике. Описи садрже релевантне податке са насловне стране, у датом облику и падежу, као и основне нумеричке податке. Изостављена су, на пример, имена издавача, као и број страна код монографија.⁸⁹ Прва два описа у одељку за новију књижевност су описи речника, чија је одредница наслов. Не може се са сигурношћу извести закључак због чега се аутор определио да их ту наведе.⁹⁰

Јован Туроман је у броју 68 (1889) критички представио неколицину публикација из области уџбеничке литературе везане за изучавање латинског језика у школама. Уз детаљну оцену садржаја речника, граматика и читанки, пружени су и њихови библиографски подаци.

4.2.1.1.2. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику

Часопис *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* садржи пет библиографија везаних за посебне теме из области науке о језику.

⁸⁹ Пример описа монографске публикације:

BAMBAS V. Osnova jazyka staroslovanského. Praha, 1870.

(Чешка библиографија у колико се тиче Јужних Словена : до 1877 године / приредио Едвардо Јелинек // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 52 (1883), стр. 164.)

Пример описа чланка у часопису:

KAPPER, Dr S. Vuk Stefan Varadžić [sic!]. Nástin životopisný. Květy, illustr. časopis 1867. № 10–13.

(Исто, стр. 173.)

Пример описа анонимног рада:

JAGIĆ Vatroslav. Životopis a podobizna. Světozar, 1877. str 326. illustr. týd.

(Исто, стр. 187.)

⁹⁰ Пример тих описа:

SLOVNIK naučný, Redakci Dr. Riegra a J. Malého. Obsahuje důležité o Cánku ze všech oboru vědy slovanské. Praha, 1859–1874.

(Исто, стр. 164.)

Предметну библиографију, веома специфичне тематике, о научним радовима везаним за рунско писмо, израдила је Весна Берић у броју XII (1969). Грађа је подељена у два сегмента: 1. Радови објављени у Југославији (17 библиографских јединица); 2. Радови објављени у иностранству (4). У сваком од њих грађа је распоређена хронолошки. Цела библиографија је на латиници. Одредницу чини име и презиме аутора, у инверзији, са зарезом. Употреба знакова интерпункције је прегледна и доследна. Библиографске јединице су анотиране јер садрже напомене невеликог обима о садржају описаног чланка.⁹¹

Библиографију из области социолингвистике израдио је Милорад Радовановић у првој свесци броја XXI (1978). Сачинивши информативну и садржајну уводну реч (RADOVANOVIĆ 1978), аутор је навео литературу М. Ивић (IVIĆ 1969) и Р. Бугарског (*Jezik u društvenoj sredini* 1976) као главне смернице при изради те библиографије.

Грађу највећим делом чине монографске публикације, и то оне за које је М. Радовановић поуздано знао да се могу пронаћи у збиркама и библиотекама доступним југословенским научницима. Посебна пажња усмерена је на уџбеничку литературу.

Библиографска грађа је распоређена абecedно према презимену и имену аутора, што је чинило одредницу. Иницијали нису разрешени. Језик и писмо су наведени као на самој публикацији. Грађа није нумерисана. Библиографски опис је сведен на приказ основних података и има изглед viseћег пасуса. Наслови књига и научних радова одштампани су курзивом.⁹²

⁹¹ Пример описа:

12. Kulundžić, Zvominir: Knjiga o knjizi, I tom – Historija pisma, Zagreb: NIP, 1957, str. 681–687.

- Istorijat runskog germanskog pisma je opširno izložen uz nekoliko najvažnijih slika runskih spomenika.

(Прилог библиографији о рунском писму у југословенској литератури: 1830–1967. / Весна Н. Берић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XII (1969), стр. 267.)

⁹² Пример описа монографске публикације:

Bernstein, B.: *Studien zur sprachlichen Sozialisation*. Düsseldorf, 1972.

Двадесет година касније, у другој свесци броја XLI (1998), Ранко Бугарски је објавио поново избор из социолингвистичке литературе обележивши три деценије развоја те дисциплине у Југославији.⁹³ Краћим уводним текстом аутор је дефинисао временске и територијалне оквире библиографије, као и начин прикупљања грађе. Како је Р. Бугарски у периоду од 1985. до 1997. године био сарадник при изради библиографије европске социолингвистике (*Sociolinguistica*), највећи део приказаног материјала је резултат рада југословенских научника и објављен је на територији Југославије.⁹⁴ Накнадно су придодати подаци о преводима неких значајних аутора на српски, као и новински чланци. У библиографију су уврштени само научни радови дужине преко седам страница и тако су избегнути сви прикази и критике социолингвистичке литературе. Зборници радова, наведени као монографске публикације, нису библиографски аналитички приказани. Изостали су описи појединачних радова у њима.

Грађа је распоређена на одељке: I СФРЈ 1967–1984. (библиографске јединице 1–47); II СФРЈ 1985–1991. (48–354); III СРЈ 1992–1997. (355–488). Нумерација јединица тече континуирано на нивоу целе библиографије.

Библиографски опис је регистрациони, осим свега неколико јединица уз које стоје мање напомене. Једним делом опис је рађен *a visu*, а коришћене су и друге лингвистичке библиографије као извори података, највише текућа библиографија у *Јужнословенском филологу*. Библиографија је опремљена списком разрешених скраћеница коришћених у опису, ако и ауторским регистром. Одредницу чине име и презиме аутора у инверзији. Након знака двотачке слади наслов књиге или чланка, а остали подаци су одвојени зарезима. Називи монографских и серијских

(Odabrana sociolingvistička literatura / Milorad Radovanović // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXI, св. 1 (1978), стр. 259.)

Пример описа чланка у часопису:

Филин, Ф. П.: *Советское языкознание. Теория и практика*. Вопросы языкознания, № 5, Москва, 1977, 3–12.

(Исто, стр. 261.)

⁹³ Ранко Бугарски је аутор селективних библиографија из области социолингвистике које прате готово све публикације аутора. Монографија којом су обухваћена та истраживања у целости објављена је у издању Народне библиотеке Србије 2009. године (BUGARSKI 2009).

⁹⁴ Назначено је да је до 1991. године у питању СФРЈ а након тога СРЈ.

публикација су одштампани курзивом. Језик, писмо и начин коришћења бројева верно су пренети у библиографски опис.⁹⁵

Библиографија из области социолингвистике допуњена је у виду научног чланка, односно приказа неколицине монографија објављених у последњој деценији (RADOVANović 2002).

Библиографија објављена у другој свесци броја XLIX (2006) није права библиографија већ каталог бечких издања српских књига из XVIII и XIX века које се чувају на Катедри за славистику Универзитета у Бечу, ауторке Тамаре Пилетић. Уз сваку библиографску јединицу стоји сигнатура, односно локација те публикације у библиотеци. Грађа је у каталогу распоређена хронолошки, од 1793. до 1899. године и обухвата 63 јединице.

Библиографски опис почиње одредницом коју у највећем броју случајева чини име и презиме писца у инверзији, одштампано масним словима. Опис у највећој мери одговара међународном стандарду за опис монографских публикација ISBD (M).⁹⁶ У датом примеру се, свакако, може довести у питање зашто се превод *Светог писма* води на име његовог преводиоца, а објашњење се може потражити у самој библиографској пракси из периода штампања публикације.

⁹⁵ Пример описа монографске публикације:

1997.

479. Stević, Slobodan: *Analiza konverzacije*. Beograd: Filološki fakultet (Monografije, 84)

(Tri decenije jugoslovenske sociolingvistike : selektivna bibliografija : 1967–1997. / Ranko Bugarski // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLI, св. 2 (1998), стр. 229.)

Пример описа чланка у часопису:

1988.

198. Пипер, Предраг: Транскрипција, транслитерација и теорија језика у контакту. *Славистички зборник*, Београд, III, 43–50.

(Исто, стр. 218.)

⁹⁶ Пример описа:

25. **Карацић, Вук Стафеновић** (I B 94), Нови Завјет Господа нашег Исуса Христа. – Беч : у Штампарии Јерменског манастира, 1847. – 23cm, XV+607 с.

(Бечка издања српских књига из XVIII и XIX вијека на Катедри за славистику Бечког универзитета / Тамара Пилетић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLIX, бр. 2 (2006), стр. 320.)

Последњу предметну библиографију у часопису, закључно са 2014. годином, израдио је Милорад Радовановић искористивши рад на научној монографији из области фази лингвистике (РАДОВАНОВИЋ 2009). Распоред библиографске грађе је абecedни, према презимену аутора из одреднице, иако се у библиографски опис верно преносе језик и писмо публикација. Одредницу чине име и презиме аутора, у инверзији, одвојени зарезом. Библиографски опис подсећа на Чикаго стил цитирања.⁹⁷

4.2.1.1.3. Зборник *Матице српске за књижевност и језик*

У Зборнику *Матице српске за књижевност и језик* три тематске библиографије дале су преглед научних радова из области изучавања југословенских књижевности и језика народа СФРЈ,⁹⁸ објављених у три инострана славистичка часописа. Термин *библиографија* се у тим случајевима може употребити у ширем смислу, јер је у питању хронолошки приказ научних радова из поменуте области.

Према начину обраде и приказивања библиографске грађе, сва три прегледа имају исте карактеристике. У оквиру једног броја, односно годишта, библиографске јединице су распоређене према презимену аутора абecedно. Библиографски опис чине име и презиме аутора, наслов рада одштампан курзивом и број страна у загради. Уз сваки опис стоји и напомена реферативног типа и односи се на појашњење теме обрађене у чланку. Анотација уз опис дата је на ћирилици. Израда предметног регистра у таквим библиографским прилозима пружила би већу информативност.

⁹⁷ Пример описа монографске публикације:

Aarts, Bas: *Syntactic Gradience. The Nature of Grammatical Indeterminacy*, Oxford University press, Oxford – New York, 2007.

(Prilog bibliografiji „fazi lingvistike” / Milorad Radovanović // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. LII, св. 2 (2009), стр. 245.)

Пример описа чланка у часопису:

Ристић, Стана: „Прилог *постепено* као лексички квантификатор”, *Јужнословенски филолог* 64, Београд, 2008, 401–417.

(Исто, стр. 258.)

⁹⁸ Под заједничким називом *југославистика*.

Први преглед сачинила је Марија Клеут у броју 24, свесци 1 за 1976. годину, обрадивши британски часопис *The Slavonic and East European Review*.⁹⁹ Преглед чланака из немачког часописа *Die Welt der Slaven* објавио је Страхиња Костић у трећој свесци истог броја, ограничивши се на период од 1956. до 1976. године.¹⁰⁰ Преглед радова из југославистике објављених у италијанском часопису *Ricerche slavistiche* израдиле су Мирка Зоговић и Гордана Терић у броју 28, свесци 1 за 1980. годину. Преглед је ограничен на временско раздобље омеђено годинама 1952. и 1976.¹⁰¹

Рад Иванке Веселинов који говори о личној библиотеци Јована Рајића из броја 31, свеске 1 за 1983. годину *Зборника Матице српске за књижевност и језик* може се, такође, у ширем смислу, посматрати као библиографија. Након тумачења

⁹⁹ Пример описа:

Vol. XLI, No 97, 1963.

Robert Auty, *The Formation of the Slovene Literary Language against the Background of the Slavonic National Revival*

Прилог о формирању словеначког литерарног језика, намењен V интернационалном конгресу слависта (Софија, 1963), даје у основним цртама историјски развитак словеначког језика, посебно задржавајући се на концепцијама и решењима датим и прихваћеним у првој половини XIX столећа.

(Преглед славистичких часописа : *The Slavonic and East European Review* / Марија Клеут // *Зборник Матице српске за књижевност и језик*. – Бр. 24, св. 1 (1976), стр. 203.)

¹⁰⁰ Пример описа:

III/3, 1958.

Karel Horálek, *Zum Verhältnis der Kyrilica und Glagolica* (232–235)

Прашки слависта даје сасвим каратак осврт, али и критички, на ставове које је бугарски професор Емил Георгиев изнео у својој књизи о Ћирилу и Методију (1956), посебно па питању словенске писмености пре њих.

(Преглед славистичких часописа : југословенске теме у немачком часопису *Die Welt der Slaven* : 1956–1976. / Страхиња К. Костић // *Зборник Матице српске за књижевност и језик*. – Бр. 24, бр. 3 (1976), стр. 547.)

¹⁰¹ Пример описа:

I/1952.

Attilio Budrovich. *Il nome del grappino di mare in Dalmazia* (144–147)

Будровић наводи неке називе романског порекла за српскохрватску реч *чакља* у Далмацији, а који су у овом чланку први пут забележени, јер их нема ни у *Рјечнику ЈАЗУ*, а ни у појединачним лексикографским радовима од Вранчевића па даље до Микаље, Белостененца, Дела Беле, Волтића и Стулија.

(Југославистика у италијанском часопису *Ricerche slavistiche* : 1952–1976. / Мирка Зоговић, Гордана Терић // *Зборник Матице српске за књижевност и језик*. – Бр. 28, св. 1 (1980), стр. 129.)

живота и рада на прикупљању једне од највреднијих приватних књижних збирки у Срба, ауторка наводи и целокупан попис књига који је настао при састављању тестаментa Ј. Рајића 1775. године. Правилно би га било окарактерисати као каталог, чији пун назив гласи: *Libri qui reperiuntur in Bibliotheca Archimandritae Kovilyiensis Joannis Raics*. За лингвистичку библиографију су од изузетног значаја подаци о публикацијама из те области које су научнику биле доступне.

Књиге су груписане најпре према писму, прво су наведена латинична а затим ћирилична издања. У оквиру оба одељка публикације су распоређене према тематици и засебно нумерисане, са изузетком последњег сегмента који носи назив „Инструменти разни”. Укупно су нумерисане 232 јединице. Библиографски опис, сходно пракси с краја XVIII века, садржи минимум информација, најчешће наслов дела, број томова или висину.¹⁰²

4.2.1.1.4. *Преводилац*

Часопис *Преводилац* у готово сваком броју садржи и библиографску рубрику. Највећи број тих прилога је из области теорије превођења, савремених проблема преводилаштва, актуелне преводилачке литературе (опширније у одељку 4.2.1.4.1.). У часопису је објављен и низ библиографија посебне тематике, где су обрађени специфични лингвистички проблеми, међу којима се истичу оне које је израдила Лариса Човић.

Прва таква библиографија је објављена у свесци 2 за 1982. годину, аутора Младена Јовановића. Приказана је, највећим делом, инострана грађа из области рачунарске лингвистике. Библиографска грађа коју су чинили, како монографске публикације тако и чланци из периодике, приказана је абecedно. Библиографске јединице нису нумерисане. Иницијали у одредници нису разрешени. Сам

¹⁰² Примери описа:

13. Lexica

102. Latinum flori legim Progressi in 8-vo.

(Библиотека Јована Рајића / Иванка Веселинов // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 31, св. 1 (1983), стр. 123.)

8. Грамматики

113. Словенская московской печати в VIII. Купиль Г. Архиепископъ.

(Исто, стр. 131.)

библиографски опис израђен је попут списка цитиране литературе где су називи периодичних публикација одштампани масним словима.¹⁰³

У истом броју је и прилог Зорана Р. Јовановића настао поводом сајма књига, под називом „Из сајамског излога”, где су предочени подаци о новим издањима из области лексикографије и лингвистике.

Прву библиографију у часопису *Преводилац* Лариса Човић, стални сарадник током претходне деценије, објавила је у првој свесци броја XXII (2003) на тему соматизама у словенским језицима. Језик и писмо обрађених публикација су верно пренети у библиографски опис. Одредницу чине презиме и иницијали имена и имена оца у инверзији и она је одштампана курзивом. Распоред библиографских јединица је израђен према руском алфabetу од *А* до *Я*, без нумерације. Библиографски опис не одговара међународим стандардима. Код публикација са руског говорног подручја приметан је утицај тамошњег описа по карактеристичном скраћењу имена града на иницијале: *М*=Москва, *С-Пб*=Санкт Петербург.¹⁰⁴

Наредна библиографија исте ауторке била је на тему словенске фразеологије и објављена је у броју XXIII (2004). У том случају одвојена је грађа на латиници и ћирилици. Начин на који је то урађено није прихватљив са библиографског

¹⁰³ Пример описа монографске публикације:

– Krenn, H. (1974) **Grammatische Transformation**, Muenchen, Wilhelm Fink Verlag.

(Izbor iz računrske lingvistike / Mladen Jovanović // Prevodilac. – Бр. I, св. 2 (1982), стр. 70.)

Пример описа чланка у часопису:

– Novak, P. (1965): „Mathematical Models of Linguistic Objects”, **Prague Studies in Mathematical Linguistics**, I, 155–157.

(Исто, стр. 71.)

¹⁰⁴ Пример описа монографске публикације:

Вольф, Е. М. (1978), Грамматика и семантика прилагательных. М., Наука

(Srpska i strana literatura o somatizmima iz opšteslovenskog leksičkog fonda / Larisa Čović // Prevodilac. – Бр. XXII, св. 1–2 (2003), стр. 87.)

Пример описа чланка у часопису:

Savić, S. (1980), Psiholingvistika kod nas, Filologija, 14, Zagreb, s. 195–304.

(Исто, стр. 95.)

становишта. Требало би назив часописа у ком је штампан одређен научни рад на латиници навести, не на латиници, већ онако како стоји на његовој насловној страни. Ненавођење бројева серијских публикација већ само године објављивања, као и неадекватна употреба знакова интерпункције, умањује информативност те рубрике. Нумерација библиографских јединица је континуирана у оба сегмента и износи 200. За разлику од претходне библиографије, ту су наслови дати курсивом.¹⁰⁵

Трећа и четврта библиографија Ларисе Човић посвећене су интердисциплинарном и компаративном проучавању лингвистике у свескама 1–2 и 3–4 броја XXV (2006). Израђене су према карактеристикама првог библиографског прилога ауторке, уз поделу грађе на латиничну и ћириличну.

Искорак у сродну, али ипак засебну, научну дисциплину учинила је ауторка сачинивши две библиографије радова из области комуникологије у другој свесци броја XXVI (2007) и првој свесци броја XXX (2011).

За сада последњу објављену библиографију у часопису, Лариса Човић је посветила литератури о жаргону, такође у првој свесци броја XXX (2011). Библиографска грађа подељена је на литературу на руском и српском језику, речнике на оба та језика и, на крају, латиничну литературу. Нумерација јединица је сачињена за сваки одељак засебно и укупно их је 112. Распоред јединица у одељцима је азбучни, односно, абecedни. Одредницу чине име и презиме аутора у инверзији. Библиографски опис је претрпео одређене промене, поготово када је у питању опис саставних делова публикација.¹⁰⁶

¹⁰⁵ Пример описа монографске публикације:

15. *Фразеологический словарь русского литературного языка конца XVIII–XX в.* / Под ред. А. И. Федорова: В 2 т. Новосибирск, 1991.

(Словенска и упоредна фразеологија : избор литературе / Лариса Раздобудко-Човић // *Prevodilac*. – Бр. XXII, св. 1–4 (2004), стр. 95.)

Пример описа чланка у часопису:

136. Burzan, Mirjana; *Frazeologija u jeziku Srba u Mađarskoj*, /U:/ Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 1996, str. 157–162.

(Исто, стр. 103.)

¹⁰⁶ Пример описа монографске публикације:

Библиографију литературе која се односи на правопис објавио је Вељко Брборић у дугој свесци броја XXII (2003). Цео текст те рубрике је на ћирици. Библиографска грађа није нумерисана и распоређена је према презимену аутора. Наслови књига и научних радова одштампани су курзивом. Библиографски подаци су изразито сведени у појединим случајевима.¹⁰⁷

Анотирана библиографија аутора Милоша Д. Ђурића из области техничких наука је објављена у првој свесци броја XXVI (2007). Попут претходних сличних, и та библиографија садржи анотације у оквиру библиографског описа које су реферативног типа јер се односе на садржај описаних публикација. Део са формалним подацима је у целости одштампан масним словима, а наслови публикација су додатно истакнути. Библиографски подаци су одвојени зарезима.

Петар Вучковић аутор је библиографије из области когнитивне лингвистике у првој свесци броја XXVII (2008). Представљена библиографска грађа је са енглеског говорног подручја и распоређена је абecedно, према презимену аутора. Наведени подаци у библиографском опису су одвојени зарезима. Код описа чланака из периодике, наслови су стављени у англосаксонске знаке навода. Избегнута је употреба скраћеница.¹⁰⁸

61. Андрић, Драгослав, *Речник жаргона*, БИГЗ, Београд, 1976.

(Избор радова о жаргону / Лариса Раздобудко-Човић // *Prevodilac*. – Бр. XXX, св. 1–2 (2011), стр. 115.)

Пример описа чланка у часопису:

10. Береговская Э. М. Молодежный сленг : формирование и функционирование / Э. М. Береговская // *Вопросы языкознания*. 1996. – № 3. – С. 32–41.

(Исто, стр. 112.)

¹⁰⁷ Пример описа монографске публикације:

Бугарски Р., 1997, *Језици*, Београд.

(Селективна библиографија о правопису / Вељко Брборић // *Prevodilac*. – Бр. XXII, св. 3–4 (2003), стр. 91.)

Пример описа чланка у часопису:

Шипка М., 2000, *О српској правописној терминологији*, Јужнословенски филолог LVI/3–4, Београд.

(Исто, стр. 97.)

¹⁰⁸ Пример описа монографске публикације:

113. Pinker, S. (1997), *How the Mind Works*. New York, Norton.

Библиографију из области компаративне лингвистике израдио је Бранимир Човић у другој свесци броја XXVII (2008). Новина која се у библиографском опису може приметити је знак за повезивање чланка са часописом /Y:/, (Y:) или (B:) за радове на руском језику.¹⁰⁹

Избор радова о апстрактним именицама у српском језику сачинио је Ненад Ивановић у другој свесци броја XXVIII (2009). У уводној ноти је назначено да библиографија има 160 јединица, мада нумерације грађе нема. Подељена је на два одељка: Студије и чланци и Речници. У њима је распоред јединица азбучни, где су смештене и оне малобројне на латиници. Одредница је издвојена испред описа знаком двотачке, масним словима, а чине је презиме и иницијал имена аутора уз годину издања. Наслови књига и часописа су одштампани курзивом.¹¹⁰

Милош Д. Ђурић је, издвојивши материјал из литературе коју је користио при изради докторске тезе, објавио у првој свесци броја XXXII (2013) библиографију радова везаних за сложенице енглеског и француског језика. Библиографска грађа није нумерисана, а њен распоред је абecedни, према презимену аутора. Одреднице су дате масним словима и чине их имена свих аутора. Наслови књига и часописа

(Избор радова из когнитивне лингвистике / Петар Вучковић // Prevodilac. – Бр. XXVII, св. 1–2 (2008), стр. 99.)

Пример описа чланка у часопису:

122. Searle, J. R. (1980) »Minds, Brains and Programs«. Behavioral and Brain Sciences 3: 417–424.

(Исто.)

¹⁰⁹ Пример описа:

Апресян, Ю. Д. *Проблема синонима*. (В:) Вопросы языкознания, 6 (1957), стр. 84–89.

(Избор литературе из компаратистике / Бранимир Човић // Prevodilac. – Бр. XXVII, св. 3–4 (2008), стр. 98.)

¹¹⁰ Пример описа монографске публикације:

Ивић М. 1997: Милка Ивић, *О Вуковом језику*, Београд: XX век.

(Избор радова о апстрактним именицама у српском језику / Ненад Ивановић // Prevodilac. – Бр. XXVIII, св. 3–4 (2009), стр. 90.)

Пример описа чланка у часопису:

Премк 1992: Даринка Гортан-Премк, „О семантичкој позицији као месту реализације једне лексеми”, *Јужнословенски филолог* XLVIII, Београд, стр. 13–23.

(Исто, стр. 93.)

су одштампани курзивом. Скраћеница испред броја страна је енглеска, *pp*, па и код радова на српском језику.¹¹¹

Исти аутор је за број XXXIII, свеску 1–2 (2014) сачинио избор радова из општелингвистичке литературе, уз поштовање принципа израде библиографије из претходног прилога.

У броју XXXII, свесци 3–4 (2013) Наталија Панић Церовски је објавила библиографију одабране, већим делом иностране литературе, из области разговорног дискурса. Та библиографија представља резултат сакупљања релевантне грађе при изради докторске дисертације аутора. Управо из тог разлога, библиографски опис коришћен при њеној изради јесте стандард за цитирање литературе. Распоред библиографске грађе је алфабетски, према презимену аутора. Језик и писмо одговарају оном у штампаном облику публикација. Библиографска грађа није нумерисана. Одреднице су истакнуте масним словима, а називи курзивом, док многи иницијали нису разрешени.¹¹²

Наташа Вуловић је аутор библиографије радова из области фразеологије српског језика у броју XXXIII, свесци 3–4 (2014). Прилог је настао, такође, при писању докторске дисертације одбрањене исте године. Библиографија има 160

¹¹¹ Пример описа монографске публикације:

Thomson, A. J. and A. V. Martinet. (1995): *A Practical English Grammar*. Fouth Edition. Oxford: Oxford University Press.

(Izbor radova o engleskim i francuskim složenicama / Miloš D. Đurić // Prevodilac. – Бр. XXXII, св. 1–2 (2013), стр. 106.)

Пример описа чланка у часопису:

Giegerich, Heinz J. (2009): “The English compound stress myth”, In: *Word Structure*, 2(1), 2009, pp. 1–17.

(Исто, стр. 99.)

¹¹² Пример описа монографске публикације:

Channell, J. (1994). *Vague Language*. Oxford, U.K.: Oxford University Press.

(Izbor radova o razgovornom diskursu / Natalija Panić-Cerovski // Prevodilac. – Бр. XXXII, св. 3–4 (2013), стр. 91.)

Пример описа чланка у часопису:

Macaulay, Ronald. (2001). *You're like “Why not?”* The Quotative Expressions of Glasgow adolescents. *Journal of Sociolinguistics*, 5, 3–21.

(Исто, стр. 98.)

јединица. Грађа је распоређена азбучно, према презимену аутора. Одредницу чини презиме и година издавања а након тога су у низу наведени остали библиографски подаци. Писмо и језик грађе су верно пренети у опис. Одреднице су транслитерисане на српски и одштампане су масним словима. Наслови су дати курзивом.¹¹³

4.2.1.1.5. *Лингвистичке актуелности*

Драго Ћупић је у броју 3 (2000) часописа *Лингвистичке актуелности* израдио библиографски преглед дијалекатских речника српског језика. Грађа је подељена на три целине: речници, збирке речи и термилошки речници. Распоред грађе је хронолошки у сваком одељку. Нумерација јединица је засебна у тим целинама а њихов укупан број износи 31 (15+7+9). Наслови су искатнути курзивом, а дате су и напомене о обиму речника.¹¹⁴

У двоброју 8–9 (2003) *Лингвистичких актуелности* Данко Шипка је сачинио библиографију радова из области лексикологије који су објављени у одређеним научним часописима до 1988. године. На почетку је дат списак тих периодичних публикација. Грађа је распоређена на низ области.¹¹⁵ Евидентна разуђеност при

¹¹³ Пример описа монографске публикације:

27. Вјежбицка 1999: А. Вјежбицкая, *Семантические универсалии и описание языков*, Москва.

(Избор радова о фразеолошким јединицама у српском језику / Наташа Вуловић // *Prevodilac*. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2014), стр. 125.)

Пример описа чланка:

14. Бирих 1997: Alexander Bierich, *Религиозные представления и обряды в русской фразеологии*, *Problemy frazeologii europejskej* II, Warszawa, 167–173.

(Исто, стр. 124.)

¹¹⁴ Пример описа:

1. Gliša Elezović, *Rečnik kosovsko-metohiskog dijalekta* (I — SDZb IV, 1932, 1–477, II — SDZb VI, 1935, 1–587). *Oko 15.000 odrednica. Akcentovane odrednice (i likovi odrednica u primjerima).*

(http://www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/lingakt/I_3/d035/show_html?stdlang=ser_lat)

¹¹⁵ Дијалекатска лексикологија, дијалекатска металексикологија, дејалекатска терминологија, етимологија, етимологија и дијалектологија, етнолошка лексикологија, фразеологија, фразеологија у лексикографији, фразеологија и митологија, фразеологија и семантика, хомонимија и амбигвитет, историјска лексикологија, језик писаца, квантитативна лексикологија, квантитативна

систематизацији библиографске грађе није допринела њеној прегледности, нити информативности библиографије. Четрдесет четири предметне групе за разврставање 314 библиографских јединица су реткост у библиографској пракси.

Одредницу чине име и презиме аутора, у инверзији, са зарезом. У оквиру једног одељка грађа има абecedни распоред. Наслови су дати курзивом, а свака јединица има и мању напомену.¹¹⁶

Наставак те библиографије је објављен у наредном броју 10 (2003). Грађа је такође подељена на велики низ сегмената. Треба истаћи да у њој нумерација библиографских јединица почиње од броја 502, а први део је окончан бројем 314. На крају је приређен регистар имена.

Ђорђе Оташевић, уредник часописа, започео је у броју 16 (2010) поново сакупљање библиографске грађе са истом тематиком. Библиографија је објављена на ћирилици. Грађа није издељена на тематске одељке и нумерисана је. Примењен је азбучни редослед, према перзиму аутора у одредници. Први сегмент садржи 151 јединицу, од слова *А* до слова *Г*. Библиографску грађу чине чланци у часописима и зборницима. Наслови периодичних публикација у опису су скраћени и дати су курзивом.¹¹⁷

проучавања језика писаца, лексикографија и металексикографија, лексикографија и дијалектологија, лексикографија и фразеологија, лексикографија – историја, лексикографија – квантитивни проступи, лексикографија – међујезички хомоними, лексикографија – ономастика, лексикографија – рачунарска, лексикографија – раслојавање лексике, лексикографија – семантика, лексичке релације – антонимија, лексичке релације – аугментативи, лексичке релације – пејоративи, лексичке релације – синонимија, лексичке релације – синонимија и дијалектологија, лексичке релације – синонимија и историја, лексичке релације – синонимија и лексикографија, лексичке релације – синонимија и раслојавање, лексичке релације – синонимија и језик писаца, норма у лексици, норма у лексици и раслојавање, неологизми, норма и лексикографија, ономастика, ономастика и дијалектологија, ономастика и лексикографија, општа лингвистика, превођење и лексикологија, појединачне речи.

¹¹⁶ Пример описа:

7. Maksić, Mirjana *Prilog proučavanju leksike Srema* Prilozi proučavanju jezika, (1980), br. 16, str. 93-122

Kratak uvod, potom azbučno uređen rečnik.

(<http://www.asusilc.net/aktuelnosti/?p=293>)

¹¹⁷ Пример описа:

146. Грицкат Ирена: О неким особеностима деминуције. *JФ LI* (1995), 1–30.

(<http://www.asusilc.net/aktuelnosti/?p=442>)

Наставци су уследили у бројевима: 17 (2010) – слова *Д* до *Ж*; 18 (2011) – слова *З* до *Ј*; 19 (2011) – слова *Ј* до *К*; 20 (2012) – слова *Л* до *М*; 21 (2012) – слова *Н* до *О*; 22 (2013) – слова *Р* до *С*; 23 (2013) – слова *С* до *Ш*.

Библиографска грађа у наставцима те библиографије није нумерисама, а у појединим није задржан ниво прегледности из првог сегмента.

Ђорђе Оташевић је такође аутор два наставка библиографије научних радова везаних за терминологију политичке коректности у бројевима 24 и 25 за 2014. годину. У оквиру библиографске грађе заступљене су монографске публикације, чланци у часописима и зборницима радова српског и руског говорног подручја. Грађа није нумерисана. Опис има форму списка цитиране литературе. Одредницу чини име и презиме аутора у инверзији без зареза. Имена руских аутора нису транслитерисана на српски, нити су разрешени њихови иницијали. Код описа чланака из периодике наслови су дати курзивом а код саставних делова монографија курзивом су штампани називи зборника. Ознака за бројеве периодике је, такође, преузета из руског – №.¹¹⁸

У броју 25 (2014) Марија Недељковић Правдић је сачинила библиографију текстова везаних за статус језика на Косову. Према речима саме ауторке, попис садржи информације о многим правним актима. Библиографска грађа је и распоређена тако да путем тематских целина пружи бољу слику о сакупљеној литератури: 1. Правни оквири мањинске језичке политике; 2. Извештају и непоштовању мањинске језичке политике; 3. Чланци и саопштења. Нумерација грађе је изостала. У оквиру сваког сегмента распоређена је азбучно иако су и одредници имена аутора дата као што су у самој публикацији.¹¹⁹

¹¹⁸ Примери описа:

Бабок Н. В.: Политическая корректность в межкультурном общении. *Мыр языков : ракурс и перспектива : материалы I Международной науч. практ. конференции, Минск 22 апреля 2010*. Минск: БГУ, 108–110.

(Грађа за библиографију *политичке коректности* : 1 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 24 (2014), стр. 106.)

Воробьев Ю. Л.: Управленческий потенциал коммуникативного диалога. *Социология власти*. 2007, № 4, стр. 98–106.

(Исто, стр. 108.)

¹¹⁹ Пример описа:

4.2.1.1.6. *Наш језик*

Библиографију научних радова из области морфологије и творбе речи насталих у периоду од 1950. до 2000. године објавиле су у часопису *Наш језик* Милица Радовић Тешић и Весна Ломпар у броју XXXIII, свесци 3–4 (2000). Та библиографија је настала као резултат рада Комисије за морфологију и творбу речи Одбора за стандардизацију српског језика. У уводној речи ауторке су изнеле објашњења о њеном настанку. Највећи део грађе обрађен је *a visu*, док је један део преузет из годишњих библиографија *Јужнословенског филолога*. Представљени материјал односио се на издања из целе СФРЈ до 1989. године, а након тога на говорно подручје српског језика.

Библиографска грађа је распоређена азбучно према презименима аутора и насловима. Одредницу чине име и презиме аутора у инвезији, са зарезом, одштампани масним словима. Грађа није нумерисана. Писмо и језик радова су врено пренети у опис. Наслови су дати у курзиву. Имена појединих часописа су у скраћеном облику, што је разрешено на крају библиографије.¹²⁰

Bache, I., and Teylor, A. (2003). The politics of policy resistance: reconstructing higher education in Kosovo. *Journal of Public Policy* 23(3), 279-300.

(Грађа за библиографију „Језичка политика на Косову” / Марија Недељковић Правдић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 25 (2014), стр. 122.)

¹²⁰ Пример описа монографске публикације:

Белић, Александар. *Савремени српскохрватски књижевни језик. II. Наука о грађењу речи.* Београд 1949, 329 стр.

(Библиографија радова из области морфологије и творбе речи : 1950–2000. / Милица Радовић-Тешић, Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2000), стр. 350.)

Пример описа чланка у часопису:

Kakridis, Yannis. *Утврђивање творбених категорија : синтагматски и парадигматски приступ*, НССУВД 28/2, 1999, 181–187.

(Исто, стр. 357.)

4.2.1.1.7. Кодови словенских култура

У десет укупно објављених бројева часописа *Кодови словенских култура* публиковане библиографије су израђене тако да тематски прате област којој је одређени број био посвећен: биљке, храна и пиће, свадба, делови тела, земљорадња, боје, деца, птице, смрт и варта. Библиографска грађа потиче са подручја свих словенских земаља.

Потписана је само последња библиографија, аутора Дејана Ајдацића, док су друге анонимне. Све библиографије у часопису карактерише азбучни распоред грађе према презимену аутора. У неким случајевима презиме на латиници дато је и транслитерисано у угластој загради.¹²¹ Поједине одреднице нису уједначене јер су наведене онако као стоје у самој публикацији, па се појављују различити облици истог презимена. Пример: Черныш и Черниш. Иницијали често нису разрешени. Уколико је један аутор заступљен са више радова, његово име је у сваком наредном опису изостављено и замењено знаком црте. Таква пракса изостала у последњој библиографији.

Библиографска грађа није нумерисана али, с обзиром да ни један од прилога није обиман, може се закључити да је близу двадесет процената обрађене литературе из области лингвистике. Махом је чине чланци у периодици. Монографских публикација из тих области, а да спадају у домен лингвистике, готово и да нема, ако се изузму речници.

Библиографски опис карактерише увучен пасус и курзивом наглашени називи монографских и серијских публикација. Нема употребе скраћеница.¹²²

¹²¹ Пример:

Szadura Joanna [Шадупа]: Popiół, *Etnolingwistyka*, Lublin, 7, 1995, 81–96.

(Библиографија о ватри у народној култури Словена / Дејан Ајдацић // Кодови словенских култура. – Бр. 10 (2008), стр. 308.)

¹²² Пример описа монографске публикације:

Mladenova, Olga: *Grapes and Wine in the Balkans. An Ethno-Linguistic Study*, Wiesbaden, 1998.

(Изабрана библиографија о земљорадњи у народној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 5 (2000), стр. 167.)

Пример описа чланка у зборнику:

4.2.1.1.8. Прилози проучавању језика

Једину предметну библиографију у часопису *Прилози проучавању језика* објавила је Ивона Жибрег у броју 20 из 1984. године, о пресупозицијама у језику. Рад је сачињен под менторским вођством професора Милана Радовановића, који је и сам аутор неколико специфичних лингвистичких библиографија.

Сакупљена литература садржи у највећој мери податке о текстовима са енглеског говорног подручја. У библиографски опис верно су пренети језик и писмо наслова и других текстуалних делова. Грађа је распоређена абecedно, према презимену аутора. Иницијали у оквиру одреднице нису разрешени. Библиографија је и састављена као списак литературе. Наслови књига и часописа су дати курзивом и нема употребе скраћеница.¹²³

4.2.1.1.9. *Italica Belgradensia*

У оквиру часописа *Italica Belgradensia* објављене су четири библиографске рубрике, од којих се две могу окарактерисати као лингвистичке. Иако не сталне и по обиму не велике, те библиографије употпуњују слику о заступљености библиографског деловања на Филолошком факултету и њиховог места у факултетским издањима.

У бројевима 3 (1990) и 4 (1995) у рубрици „Segnalazioni Bibliografiche” објављени су библиографски прегледи. Нико није наведен као аутор ових

Вовик, Хведір: Похоронні обряди, у: *Студії з української етнографії та антропологиї*, Київ, 1995, 211–215.

(Изабрана библиографија о смрти у народној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 9 (2004), стр. 297.)

¹²³ Пример описа монографске публикације:

Belnap, N. D. and Steel, T. B. (1976) *The Logic of Questions and Answers*. Yale University Press, New Haven, Connecticut.

(Bibliografija radova o presupozicijama u jeziku / Ivona Žibreg ; rađeno pod rukovodstvom prof. dr Milorada Radovanovića // Прилози проучавању језика. – Бр. 20 (1984), стр. 211.)

Пример описа чланка у часопису:

Peters, S. (1975) Presuppositions and Conversation. *Texas Linguistic Forum* 2, 122–134.

(Исто, стр. 223.)

прилога. Први, како је појашњено нотом на почетку, садржи библиографске податке о италијанско-југословенским књижевним и историјским везама. Садржи два одељка: А) *Litteratura*; В) *Storia*. У првом су побројани радови Мирослава Пантића, професора српске књижевности, а у другом историчара Љиљане Алексић Пејковић, Руже Ћук, Андреја Митровића, Драгољуба Живојиновића и Момчила Спремића. Та библиографија не пружа податке из области лингвистике.

Други библиографски преглед је о научним радовима везаним за исту област, али представљеним преко садржаја неких научних часописа, међу којима је и неколико лингвистичких. Стога се та библиографија може сврстати у оне везане за науку о језику. Ограничена је временским периодом у поднаслову: 1981–1991. Библиографске јединице нису нумерисане, а понеке садрже обимне напомене везане за садржај на италијанском језику. Регистрациони део библиографског описа је сведен на податке о аутору и наслову рада, који је дат и у преводу на италијански, уз број страна.¹²⁴

¹²⁴ Примери описа:

NAUČNI SASTANAK SLAVISTA U VUKOVE DANE

11/1981/2 *Savremenost, tradicija i kontakti u srpskohrvatskom jeziku i jugoslovenskim književnostima*

S. Musić, *Romanske posuđenice u funkciji stila kod pisaca beogradskog kruga* (Bečković, Kovač, Radulović) (*I prestiti romanzi in funzione stilistica presso gli scrittori del circolo belgradese* (Bečković, Kovač, Radulović), 187–196.

Sebbene presentino caratteri letterari assai differenti, questi tre autori, originari della fascia dinarica, si servono di prestiti romanzi per dare al proprio stile e alla propria lingua il marchio di autenticità e di verosimiglianza. In Bečković i prestiti romanzi caratteristici appartengono alla sfera del la morale e dei rapporti umani, in Kovač riguardano la casa e il commercio e in Radulovic l'edilizia.

(Segnalazioni Bibliografiche : 1981–1991 // *Italica Belgradensia*. – Бр. 4 (1995), стр. 247.)

ANALI FILOLOŠKOG FAKULTETA

I. Klajn, *Priručnici za srpskohrvatski na italijanskom jeziku od ujedinjenja do prvog svetskog rata* (1 *manuali di serbocroato in l ingua italiana dall'unificazione alla Prima guerra mondiale*), 145–168.

Vengono presentate e giudicate 11 grammatiche, libri di testo e manuali di serbocroato in lingua italiana, stampati per lo più a Zara, Fiume e Ragusa. Pur essendo in genere di scarso livello, queste opere rappresentano il punto di partenza per la futura serbocroatistica italiana. Si stacca dalle altre l'ottima - per quei tempi - *Grammatica della lingua serbo-croata (illirica)* di Pietro Budmani (1867).

4.2.1.1.10. *Glossa*

Библиографске прилоге краћег обима, из области лингводидактике, социолингвистике, психолингвистике, неуролингвистике и примењене лингвистике приредили су у часопису *Glossa* Наум Димитријевић у броју 1, св. 2 (1995), Ксенија Кончаревић и Биљана Вићентић у броју 1, св. 3 (1995) и Сташа Милојевић у броју 2, св. 1 (1996).

4.2.1.1.11. *Научни састанак слависта у Вукове дане*

Библиографија Боже Ћорића која садржи податке о научним студијама из области творбе речи у српском језику једина је предметна библиографија објављена у часопису *Научни састанак слависта у Вукове дане*, у броју 42, свесци 3 за 2013. годину. То је свеска посвећена научноистраживачком пројекту „Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене”. У пропратном уводном тексту аутор је подробно изложио оквире представљене грађе (ЋОРИЋ 2013). Библиографија садржи научне и стручне радове и монографије у временском распону од готово два века који се тичу творбе речи у српском (српскохрватском, хрватскосрпском) језику.

Распоред грађе је азбучни, према презимену аутора, а у оквиру тога хронолошки. У библиографски опис су врено пренети језик и писмо на којима су радови настали. Стога се и одреднице јављају на латиници и на ћирилици, у облику у ком се налазе у самој публикацији. Библиографски опис није израђен према ISBD стандардима већ према угледу на савремене начине цитирања коришћене литературе. Наслови су дати курзивом, називи периодичних публикација су у акрониму а изостављене су и скраћенице попут *бр.* или *стр.* Ознака коришћена за повезивање чланка са зборником радова у ком је објављен је на енглеском језику *in:*. На крају библиографије се налазе разрешења акронима коришћених у опису.¹²⁵

(Исто, стр. 251.)

¹²⁵ Пример описа монографске публикације:

Rammelmeyer Matthias, *Die deutschen Lehnübersetzungen im Serbokroatischen, Beiträge zur lexikologie und Wortbildung*, Wiesbaden, 1975.

Библиографија броји укупно 1180 библиографских јединица и једна је од најобимнијих предметних лингвистичких библиографија објављених у српским научним часописима.

4.2.1.2. Библиографије из области методике наставе и учења језика

4.2.1.2.1. Живи језици

Од пет библиографија из области методике наставе у часопису *Живи језици*, две су анонимне, једну је израдила Весна Крајишник, једну заједно Милка Будишин и Бојана Поповић, а једна је страног аутора Ханса Ота Брекера.

У броју I, свесци 3–4 (1958) објављене су две библиографије. Једну је израдио Владо Драшковић на тему превода дела француске књижевности за период 1945–1955. година. Друга библиографија садржи грађу везану за лингвистику, јер је посвећена приручницима за предаваче немачког језика аутора Ханса Ота Брекера. У уводном тексту (BROESKER 1958) истакнуто је велико интересовање које су наставници немачког језика показали на летњим стручним семинарима за инострану литературу из области методике наставе. Аутор је, такође, нагласио потребу да се поред те библиографије израде и библиографије релевантне стручне литературе из области историје језика, трговине и привреде. На жалост, до тих реализација никада није дошло.

Библиографија приручника за наставу немачког језика садржи седам библиографских јединица, литературе објављене у Немачкој. Библиографски опис започиње одредницом, односно презименом аутора, одштампаног курзивом. На

(Прилог библиографији творбе речи / Божо Ћорић // Научни састанак слависта у Вукове дане. – Бр. 42, св. 3 (2013), стр. 213.)

Пример описа чланка у часопису:

114. Белић А[лександар], *О грађењу глаголских именица на -ње и -ће*, НЈ I, 1933, 262–268.

(Исто, стр. 180.)

Пример описа чланка у зборнику:

1165. Штасни Гордана, Ајџановић Милан, *Становници Новог Сада и Петроварадина: деривациони модели и употребна норма*, in: *Говор Новог Сада*, св. 2: Морфосинтаксичке, лексичке и прагматичке особине, Нови сад, 2011, 78–120.

(Исто, стр. 230.)

неколико места недостају подаци, година издања, на пример. Библиографски опис допуњен је податком о цени у немачким маркама и адекватном напоменом о начину коришћења одређене публикације.¹²⁶

Друга библиографија у часопису, у броју XXIV, свесци 3–4 (1982) која је из области лингвистике, такође је везана за методику наставе. Приказан је преглед научних и стручних радова о уџбеничкој литератури објављеној у Југославији до 1981. године. Та библиографија није потписана, али се из садржаја може закључити да је њен аутор био запослен или сасвим близак Филолошком факултету. Грађа је разврстана на одељке: I Књиге (библиографске јединице 1–4); II Магистарски радови одбрањени на Филолошком факултету у Београду до 1981. (5–19); III Магистарски радови пријављени (20–29); IV Чланци објављени у часописима и збиркама (30–99); V Прикази (1–91). Нумерација библиографских јединица је, из не сасвим логичног разлога, прекинута код оног везаног за приказе. Распоред јединица унутар одељака је абecedни.

Текст библиографије је цео на латиници. Одредницу чини име и презиме аутора у инверзији. Наслови су дати курзивом, а остали делови библиографског описа су одвојени зарезом. Није доследна употреба скраћеница јер се појављују *str*, *br*. али и *no*.¹²⁷

¹²⁶ Пример описа:

Hoppe, Alfred. Inhalte und Ausdrucksformen der deutschen Sprache. Verlag Moritz Diesterweg, Frankfurt (Main); 153 S., DM 4.80.

У овој књизи немачки језик се приказује полазећи од садржаја и значења граматичких облика. Пошто је ово методска новина, књига још није потпуно дозрела. Иако се о неким поставкама могло дискутовати, ова књига може наставнику да пружи нове могућности за рад.

(Помоћна средства за наставу немачког језика / Hans Otto Broecker // Живи језици. – Бр. I, св. 3–4 (1958), стр. 302.)

¹²⁷ Пример описа монографске публикације:

4. Radošević, Natalija, *Funkcija školskog udžbenika u svetlosti savremene nauke*, Beograd, 1971.

(Bibliografija jugoslovenskih radova o udžbenicima stranih jezika do 1981. // Живи језици. – Бр. XXIV, св. 3–4 (1982), стр. 134.)

Пример описа чланка у часопису:

71. Mitropan, Petar, *Struktura teksta u udžbeniku ruskog jezika*, Nastava i vaspitanje, 1964, XIII, no 1–2, str. 43–51.

Најобимнију библиографију у часопису *Живи језици* израдиле су Милка Будишин и Бојана Поповић за број XXX, свеску 1–4 (1988) поводом симпозијума „Уџбеничка литература у настави страних језика”. У оквиру уводних објашњења (Будишин – Поповић 1988) прецизирани су извори коришћени при изради те библиографије (*Завод...* 1982). Истакнута је и захвалност Милутину Тасићу, уреднику у Заводу за уџбенике и наставне средства.

Како је при изради библиографија уџбеничке литературе увек највећи изазов решити питање пописа свих поновљених издања, ауторке су се определиле само за прво. Библиографија је опремљена регистрима имена аутора и назива публикација са више од три аутора.

Распоред библиографске грађе је разгранат и комплексан. Има осам целина са низом засебних одељака: I Основно образовање и васпитање (библиографске јединице 1–138);¹²⁸ II Средње школе до реформе образовања 1977. године (139–279);¹²⁹ III Средње усмерено васпитање и образовање од 1977. године (280–373);¹³⁰ IV Приручна и стручна литература за ученике и наставнике (374–437);¹³¹ V Више и високо образовање (438–463);¹³² VI Библиотеке (464–474);¹³³ VII Листови (475–476); VIII Наставна средства (477–550).¹³⁴

(Исто, стр. 137.)

¹²⁸ 1. Енглески језик (библиографске јединице 1–32); 2. Немачки језик (33–56); 3. Руски језик (57–85); 4. Француски језик (86–108); 5. Основно образовање одраслих: а) Енглески језик (109), б) Немачки језик (110), в) Руски језик (111), г) Француски језик (112); 6. Специјална основна школа: а) Уџбеници за ученике оштећеног слуха (Енглески језик 113–115), б) Уџбеници на албанском језику (Енглески језик 116–121, Руски језик 122–130, Француски језик 131–138);

¹²⁹ 1. Гимназија: а) Енглески језик (139–154), б) Немачки језик (155–170), в) Руски језик (171–191), г) Француски језик (192–206), д) Латински језик (207–213); 2. Економска школа: а) Енглески језик (214–218), б) Немачки језик (219–226), в) Руски језик (227–234), г) Француски језик (235–241); 3. Машинска школа: а) Немачки језик (242–243), б) Руски језик (244–246); 4. Медицинска школа: а) Енглески језик (247), б) Руски језик (248–250), в) Француски језик (251–253), г) Латински језик (254–255); 5. Учитељска школа: а) Енглески језик (256), б) Немачки језик (257), в) Руски језик (258), г) Француски језик (259); 6. Школа за ученике у привреди и школе са практичном обуком и школе за квалификоване и висококвалификоване раднике (Руски језик 260–262); 7. Школа ученика у трговини: а) Енглески језик (263), б) Немачки језик (264–267), в) Француски језик (268); 8. Уџбеници на албанском језику: а) Енглески језик (269–270), б) Руски језик (271–274), в) Француски језик (275–278), г) Латински језик (279);

¹³⁰ 1. Заједничка литература: а) Енглески језик (280–302), б) Немачки језик (303–315), в) Руски језик (316–334), г) Француски језик (335–350), д) Италијански језик (351), ђ) Латински језик (352–354); 2. Преводачка и архивско-музејска струка: а) заједничка литература за све језике (355), б) Енглески језик (356–360), в) Немачки језик (361–363), г) Руски језик (364–368), д) Француски језик (369–373);

¹³¹ 1. Заједничка литература за све језике (374–389); 2. Енглески језик (390–400); 3. Немачки језик (401–410); 4. Руски језик (411–426); 5. Француски језик (427–436); 6. Латински језик (437);

¹³² 1. Виша економска школа: а) Руски језик (438); 2. Виша педагошка школа: а) Енглески језик (439), б) Руски језик (440–441); 3. Виша туристичка школа: а) Француски језик (442); 4. Педагошка

Нумерација библиографских јединица је целовита и износи 550. Текст библиографије штампан је у два ступца по страни. У оквиру сваког одељка распоред библиографске грађе је азбучни. Библиографски опис је израђен у складу са међународним стандардима, модификованим према потребама саме библиографије. Посебну вредност пружају подаци о некњижној грађи која веома ретко спада у садржај стручних и научних библиографија.¹³⁵

Тематика четврте лингвистичке библиографије у часопису *Живи језици* из броја XXXI, свеске 1–4 (1989) је специфична и тиче се литературе нематерњег језика/језика друштвене средине у издању Завода за издавање уџбеника у Новом Саду. Текст библиографије је штампан у два ступца на страни. Нумерација библиографских јединица је јединствена и укупно их је 412. Грађа је распоређена према одељцима, оквиру којих је њен распоред хронолошки: а) Уџбеници српскохрватског језика (библиографске јединице 1–278); б) Уџбеници мађарског

академија за образовање наставника разредне наставе: а) Енглески језик (443), б) Руски језик (444), в) Француски језик (445); 5. Грађевински факултет: а) Енглески језик (446); 6. Економски факултет: а) Енглески језик (447); 7. Електротехнички факултет: а) Руски језик (448); 8. Медицинске факултет: а) Латински језик (449); 9. Правни факултет: а) Латински језик (450); 10. Филолошки факултет: а) Опште (451–452), б) Енглески језик (453), в) Немачки језик (454–456), г) Руски језик (457–458), д) Француски језик (459–461), ђ) Кинески језик (462), е) Латински језик (463);

¹³³ 1. Библиотека „Портрет књижевног дела” (464–468); 2. Библиотека „Савремени уџбеник” (469–474);

¹³⁴ 1. Апликације са фланелграфом: а) Енглески језик (477–479), б) Немачки језик (480–481), в) Руски језик (482–484), г) Француски језик (485–487); 2. Грамофонске плоче: а) Енглески језик (488–489), б) Руски језик (490–491), в) Француски језик (492); 3. Касете, тонске: а) Енглески језик (493–497), б) Немачки језик (498–500), в) Руски језик (501–506), г) Француски језик (507–508); 4. Магнетофонске траке: а) Енглески језик (509–519), б) Немачки језик (520–528), в) Руски језик (529–542), г) Француски језик (543–547); 5. Рачунарски програм за образовање (за Sinclair Spectrum): а) Енглески језик (548–550).

¹³⁵ Пример описа монографске публикације:

458. КОШУТИЋ, Радован

Грамматика руског језика : гласови / Радован Кошутин. – 1 изд. 1963.

(Преглед уџбеника, приручника, наставних средстава и остале литературе за стране језике у издању Завода за уџбенике и наставна средства, Београд : 1957–1986. / Милка Будишин, Бојана Поповић // *Живи језици*. – Бр. XXX, св. 1–4 (1988), стр. 123.)

Пример описа некњижне грађе:

537. НЕСТОРОВ, Љубица

Магнетофонска вежбања за III разред основне школе : [Здравствуйте ребята 1 : прва година учења] / Љубица Несторов, Олга Родић и Величко Брадић. – 1. изд. 1982.

(Исто, стр. 127.)

језика (279–385); ц) Уџбеници словачког језика (386–398); д) Уџбеници румунског језика (399–411); е) Уџбеници русинског језика (412). Због таквог распореда сва поновљена издања уџбеника дата су засебно што је у великој мери увећало обим библиографске грађе.

У оквиру библиографског описа су поштовани језик и писмо публикације. Одредница је истакнута, а наслови су дати верзалом.¹³⁶

Последњи објављени број часописа *Живи језици* је двоброј XXXIV–XXXV за 1992. и 1993. годину. У њему је у засебној рубрици објављена библиографија научних радова из области српскохрватског језика као страног, аутора Весне Крајишник. Основне карактеристике појашњене су уводним текстом (КРАЈИШНИК 1992–1993) где се прецизира да у састав библиографске грађе нису ушли радови уз области српскохрватског као језика друштвене средине, као и да је грађа сакупљена само са територије Југославије. Библиографску грађу чине уџбеници, граматике, приручници, речници, чланци, прикази и расправе. Библиографски опис је у највећем броју случајева рађен *a visu*, осим код неколицине специфичних издања која нису била доступна аутору. Година 1960. узета је као међа, јер је након ње започела експанзија литературе са том тематиком.

Библиографска грађа има хронолошки распоред, нумерација јединица је јединствена и износи 175. Библиографски опис је доследан и прегледан, али се у односу на међународне стандарде, примећује неадекватна употреба знакова интерпункције. Истакнуту одредницу на латиници имају само ауторски радови док су, на пример, зборници радова без ње. Име и презиме аутора у одредници су у инверзији и одштампани су верзалом. Наслови радова су дати курзивом. Језик и писмо публикација су доследно пренесени у опис. Библиографски подаци монографских публикација су исцрпни јер се, на пример, даје информација о

¹³⁶ Пример описа:

70. Перицац, Радован; Брунет, Елемер
УЧИМО СРПСКОХРВАТСКИ – Уџбеник српскохрватског за IV разред основне школе са наставом на русинском језику. 1970.

(Библиографија уџбеника нематерњег језика/језика друштвене средине у издању Завода за издавање уџбеника у Новом Саду // *Живи језици*. – Бр. XXXI, св. 1–4 (1989), стр. 157.)

тиражу уџбеника што може бити веома корисна информација проучаваоцима такве литературе.¹³⁷

4.2.1.2.2. *Књижевност и језик*

Библиографија које за предмет имају радове из области методике наставе језика и књижевности у школама у часопису *Књижевност и језик* објављено је шест. Аутор прве три је Дамњан Морачић, једну је израдио Станиша Величковић, а последње две Александра Вранеш. Сваки од аутора израдио је библиографије према одређеном, специфичном принципу.

Прва таква библиографија објављена је у броју XVIII, свесци 1 за 1971. годину аутора Дамњана Морачића. Библиографска грађа је распоређена азбучно, према презимену аутора. Има укупно 54 библиографске јединице. Библиографски опис је уједначен и прегледан, израђен уз поштовање језика и писма публикација. Од знакова интерпункције у употреби је и тачка-размак-црта-размак за одвајање наслова од другог дела описа. Наслови су одштампани масним словима.¹³⁸

¹³⁷ Пример описа монографске публикације:

174. ŽIVANIĆ, LJUBICA

Srpskohrvatsko-arapski rečnik : srpskohrvatski jezik I : početni tečaj za strance / Ljubica Živanić. – Beograd : Institut za strane jezike, 1985 (Beograd : Slobodan Jović). – 84 str. ; 20 cm. – Tiraž 4000

(Bibliografija jugoslovenskih radova o srpskohrvatskom jeziku kao stranom : 1960–1990. / Vesna Krajišnik // Живи језици. – Бр. XXXIV–XXXV (1992–1993), стр. 203.)

Пример описа чланка у часопису:

106. MIRIĆ, DUŠANKA

Т.П. Попова: *Сербскохрватски језик*. Москва, 1986. / Душанка Мирић. – *Књижевност и језик*, 1986, 33, 1/2, стр. 90–92.

(Исто, стр. 196.)

¹³⁸ Пример описа монографске публикације:

49. Težak dr Stjepko: **Literarne, novinske, recitatorske i srodne družine, priručnik za nastavnike**. – Zagreb, Školska knjiga, 1969.

(Библиографија одабраних чланака, књига и приручника за наставнике српскохрватског језика и књижевности / Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. XVIII, св. 1 (1971), стр. 141.)

Пример описа чланка у часопису:

Библиографија која се може посматрати као наставак претходне објављена је у броју XIX, свесци 4 (1972). Израђена је према готово истим принципима. Представљено је 77 чланака у научној и стручној периодици. Наредни наставак је уследио у броју XXI, свесци 1 (1974) са 56 јединица.¹³⁹

Станиша Величковић аутор је библиографије сличне тематике из броја XXIV, свеске 4 (1977). Целокупан текст објављен је на латиници. Грађа је издељена на сегменте: I Наука о књижевности (јединице 1–17); II Естетика (18–32); III Наука о језику (33–46); IV Историја књижевности (47–59); V Књижевност за децу (60–73); VI Интерпретације (74–86); VII Методика наставе српскохрватског језика и књижевности (87–98); VIII Настава језика и правописа (99–111); IX Настава књижевности (112–124); X Наставне интерпретације (125–138); XI Настава изражавања (139–151). У сваком од одељака грађа је распоређена према презимену аутора азбучно. Нумерација јединица је јединствена на нивоу целе библиографије. Наслови су штампани курзивом и одвојени су од других података знаком тачка-размак-црта-размак. Код описа књига изостављен је број страна.¹⁴⁰

Александра Вранеш је аутор селективне библиографије методичке литературе објављене у броју XXXVIII, свеска 3 (1991). Временски оквир је ограничен на две календарске године, где је грађа представљена у два сегмента: Монографске

30. Пешут, Петар: **Психолошка заснованост песама за децу Ј. Ј. Змаја**. – Настава и васпитање, 1969, бр. 1, стр. 41–47.

(Исто, стр. 140.)

¹³⁹ Пример описа:

56. Шперац Јулка: **Школска књижница у наставном процесу основне школе**. – Школски вјесник, Сплит 1973, бр. 1, стр. 40–45.

(Одабрани чланци за наставнике / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXI, св. 1 (1974), стр. 138.)

¹⁴⁰ Пример описа монографске публикације:

33. Jakobson Roman: *Lingvistika i poetika*. – Beograd, Nolit, 1966.

(Bibliografski prilošci za nastavu književnosti i jezika / Staniša Veličković // Књижевност и језик. – Бр. XXIV, св. 4 (1977), стр. 448.)

Пример описа чланка у часопису:

109. Ćorac Milorad: *Tipovi intenzifikacije u srpskohrvatskom književnom jeziku*. – Književnost i jezik, 1972, br. 2–3, str. 113–118.

(Исто, стр. 452.)

публикације (библиографске јединице 1–12) и Чланци у часописима и новинама (1–180). Распоред библиографске грађе у сваком од њих је одвојен по годинама, а у оквиру тога је дат азбучно, према презименима аутора. Презимена су истакнута масним словима. Одредница се није понављала у случајевима када је један аутор заступљен са више радова. Библиографски опис је, први пут у часопису, израђен према међународним стандардима. Уз основни део описа, израђене су мање напомене. Библиографија је опремљена регистром назива часописа.¹⁴¹

Наставак те библиографије објављен је у броју XLV, свесци 1 (1997), исте ауторке. Прикупљена библиографска грађа била је за дужи период, од 1991. до 1997. године. Распоред грађе и библиографски опис исти су као у претходној библиографији.

4.2.1.2.3. *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*

Прва библиографија објављена у часопису *Зборник радова Института за стране језике и књижевности* је предметна, тематска библиографија из области методике наставе страних језика у броју 1 (1979). Попис радова из те области у немачком часопису *Deutsch als Fremdsprache* израдила је Мирјана Пушкар.

Библиографска грађа је издељена на низ сегмената: Методика: општа питања (библиографске јединице 1–76); Аудио-визуелна средства (77–102); Говорне вежбе и развој говора (103–143); Граматика (144–185); Језичка лабораторија (186–194); Контрола знања (195–198); Образовање наставника страног језика (199–208); Превођење (209–210); Уџбеници и тестови за наставу страних језика (211–251).

¹⁴¹ Пример описа монографске публикације:

18. **РОСАНДРИЋ**, Драгутин

Pismene vježbe u nastavi hrvatskog ili srpskog jezika / Dragutin Rosandić. – Zagreb : Školska knjiga, 1990 (Zagreb : Zagrebačka tiskarna). – 139 str. ; ilustr. ; 20 cm
Tiraž 2000. – Литература (21 јед.). – Регистри.

(Литература за методику наставе српскохрватског језика и књижевности : селективна библиографија за период 1990–1991. године / Александра Вранеш // Књижевност и језик. – Бр. XXXVIII, св. 3 (1991), стр. 385.)

Пример описа чланка у часопису:

1. **АЈДУКОВИЋ**, Јован

О Филолошкој секцији / Јован Ајдуковић. – У: Школски час. – Год. VIII, бр. 4 (1990), стр. 68–71.

(Исто.)

Библиографија је опремљена и регистром аутора што заокружује презентацију информација према теми и формалном принципу. У сваком одељку грађа је распоређена хронолошки.

Одредницу чине име и презиме аутора који су у инверзији, са зарезом. Уколико су научни рад писала два аутора, њихова имена су одвојена цртом. Презимена су дата верзалом а наслови чланака курзивом. Нумерички подаци су представљени арапским цифрама, одвојени зарезима.¹⁴²

Наредну библиографију радова везаних за методику наставе страних језика објавила је Гордана Нејгебауер у броју 3 (1981). У питању је била грађа везана за енглески језик, објављена у часопису *Страни језици*, у периоду од 1972. до 1980. године. Библиографска грађа је распоређена у чак двадесет и један одељак: Методика: општа питања (библиографске јединице 1–34); Лингвистичке науке и настава језика (35–56); Читање (57–62); Говор (63–66); Граматика (67–77); Грешке: анализа (78–81); Групни рад (82–94); Додатна настава (95–97); Изговор (98–102); Језик струке (103–110); Култура земље чији се језик учи (111–119); Лексика (120–129); Материјали за наставу језика (130–139); Мотивација (140–148); Обрада текста (149–157); Писање (158–167); Помоћна средства (168–188); Превођење (189–196); Програмирана настава (197–198); Тестирање (199–207); Остало (207–211). У случајевима када се библиографска грађа приказује према предметним параметрима, упутно ју је класификовати тако да на најинформативнији начин буде представљена читаоцу. Поменута библиографија броји 211 јединица, те се чини неоснованим да њен садржај буде приказан на толико разуђен начин. Регистар имена аутора, са друге стране, доприноси њеној прегледности.

¹⁴² Пример описа:

56. ROTT, Heinz – STRAUBE, Dieter: *Zur Typologisierung von Unterrichtsstunden*, 1977, 1, 1–8.

(Bibliografija iz metodike nastave stranog jezika u časopisu *Deutsch als Fremdsprache* : 1968–1978. / Mirjana Puškar // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 1 (1979), стр. 402.)

Одердницу чине име и преизиме аутора у инверзији, са зарезом. Након знака двотачке у низу следе наслов рада и нумерички подаци, без употребе скраћеница. Библиографски опис прегледно пружа основне податке.¹⁴³

Библиографију чланака из *Политике* који су везани за проучавање језика израдио је Бранко Тошовић за број 5 (1983) *Зборника радова Института за стране језике и књижевности*. Придев *послератна*, употребљен у наслову као временска одредница, није у потпуности адекватан јер је проучавани период омеђен 1941. и 1980. годином. Пригодним уводним текстом аутор је појаснио којим се параметрима водио при одабиру грађе.

Библиографска грађа је прикупљена *a visu*. Целокупан текст одштампан је на латиници. Грађа је нумерисана и укупно је 291 јединица. Распоређена је према презимену аутора абecedно. Библиографски опис не садржи нумеричке податке о години и броју издања, већ се идентификује по датуму.¹⁴⁴

4.2.1.2.4. *Glossa*

У часопису *Glossa* објављене су три библиографије из области методике наставе страних језика. Јулијана Вучо је аутор библиографије везане за италијански језик у броју 1, св. 1 (1995). Оливера Дурбаба је корпус базирала на методици наставе немачког језика у броју 1, св. 3 (1995). У броју 3, св. 1 (1997) објављена библиографија радова из области тестирања знања страних језика ауторке Слободанке Ђолић.

Карактеристике тих библиографских прилога су сличне. Библиографска грађа није нумерисана, а готово целу је чине радови објављени у иностранству.

¹⁴³ Пример описа:

6. FINOCCHIARO, Mary: Razvijanje komunikativne sposobnosti, 1978, 3–4, 210–218.

(Bibliografija članaka iz metodike nastave engleskog jezika u časopisu *Strani jezici* : 1972–1980. / Gordana Nejgebauer // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 3 (1981), стр. 465.)

¹⁴⁴ Пример описа:

211. Mojašević, Miljan: Delo Alojza Šmauza; 1. Avgust 1970, 12.

(Bibliografija jezičkih priloga u posleratnoj *Politici* / Branko Tošović // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 5 (1983), стр. 515.)

Одредница се састоји од презимена и иницијала имена аутора. Наслови су истакнути масним словима, а претходи им година издања.¹⁴⁵

4.2.1.3. Библиографије докторских дисертација и магистарских радова из области лингвистике

4.2.1.3.1. Зборник радова Института за стране језике и књижевности

Библиографски приказ докторских дисертација из области руског језика, одбрањених на универзитетима у САД, аутора Предрага Пипера објављен је у броју 2 (1980) *Зборника радова Института за стране језике и књижевности*. Библиографска грађа је сакупљена за период од 1950. до 1976. године. Аутор је у уводу навео и изворе. Нумерација грађе, која је хронолошки распоређена, континуирана је на нивоу целе библиографије и износи 101. Израђен је предметни регистар. Одредницу чине презиме и иницијали имена. Наслови су одштампани курзивом, а након тога је назначен универзитет на коме је дисертација одбрањена и број страна. Адекватна скраћеница уз тај податак је преузета из енглеског правописа.¹⁴⁶

Други преглед одбрањених докторских дисертација на универзитетима у САД израдили су Наум Димитријевић и Слободанка Ђолић, из области методике наставе страних језика за број 4 (1982). Поново су наведени извори информација у уводној ноти, као и значај таквих прегледа за иностране истраживаче. Уз библиографију је израђен предметни регистар, јер је грађа распоређена према

¹⁴⁵ Пример описа:

Hill, C., Parry, K. (1994): **From Testing to Assessment: English as an International Language**. London: Longman.

(Bibliografija radova objavljenih iz oblasti testiranja stranih jezika / Slobodanka Đolić // Glossa. – Бр. 3 (1997), стр. 81.)

¹⁴⁶ Пример описа:

95. McFadden, K. D., *The morphophonemic of adjectival derivation in Russian*. The University of Michigan (Michigan), 271 pp.

(Bibliografija doktorskih disertacija o ruskom jeziku odbranjenih na univerzitetima u SAD / Predrag Piper // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 2 (1980), стр. 398.)

абедечи, односно презимену аутора. Библиографска грађа је прикупљена за претходне три деценије, а укупан број јединица је 191. Одредница је истакнута у односу на остатак описа засебним редом. Наслов дисертације је одштампан курзивом, док су остали подаци наведени иза зереца.¹⁴⁷

Трећа по реду библиографија одбрањених докторских дисертација на универзитетима у САД, овога пута из области неуролингвистике и методике наставе страних језика, уједно је и последње објављена библиографија у *Зборнику радова Института за стране језике и књижевности*. Израдио ју је Наум Димитријевић у броју 12 (1990). Она броји 36 библиографских јединица везаних за област неуролингвистике, док је део посвећен методици ненумерисан. Библиографски опис је израђен према истим принципима као у претходним библиографијама.¹⁴⁸

4.2.1.3.2. *Зборник Матице српске за славистику*

Четири објављене тематске библиографије у *Зборнику Матице српске за славистику* морају се посматрати као целина. У питању су библиографије одбрањених магистарских радова и докторских дисертација на Филолошком факултету у Београду и на Филозофском факултету у Новом Саду у периоду од 1985. до 1994. године. Ауторка библиографија одбрањених дисертација на Филолошком факултету је Биљана Чудомировић, док су две ауторке потписале библиографије дисертација са Филозофског факултета, Гордана Вилотић и

¹⁴⁷ Пример описа:

105. Li, Tsung-Mi:

Teaching Chinese as a Foreign Language : A Semantic Approach. Georgetown University, Washington, 1979, 283 pp.

(Bibliografija odbranjenih doktorskih disertacija iz metodike nastave stranih jezika na univerzitetima SAD / Naum Dimitrijević, Slobodanka Đolić // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 4 (1982), стр. 483.)

¹⁴⁸ Пример описа:

22. Huntress, L. M. *Aphasic Subjects' Comprehension of Synthetic and Natural Speech*. University of Cincinnati. 1987, 146 p.

(Bibliografija doktorskih disertacija iz neurolingvistike i metodike nastave stranih jezika odbranjenih na univerzitetima SAD / Naum Dimitrijević // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 12 (1990), стр. 194.)

Славица Несторовић Петровачки. Двоброј 48–49 (1995) садржи оба библиографска прилога са магистарским, а 50–51 (1996) са докторским радовима.

Принципи сакупљања, обраде података и израде тих библиографија су истоветни. У сва четири библиографска прилога грађа је распоређена према смеровима на постдипломским студијама који су у том тренутку постојали на оба факултета. Магистарски радови су подељени у две групе: Лингвистика и Књижевност. Докторске дисертације на: Наука о језику; Наука о књижевности; Наука о народној књижевности (фолклористика). У оквиру одељака грађа има хронолошки распоред, а у оквиру године азбучни, према презимену аутора.

Одредницу чине име и презиме у инверзији, са зарезом. Презиме је истакнуто верзалом. Одредницу од остатка описа одваја знак двотачке. Наслови су одштампани курзивом. Други релевантни подаци су дати у низу, иза зареза.¹⁴⁹

Разлике које се могу навести у тим прилозима су: грађа из Београда није нумерисана и целокупан текст библиографија је дат на ћирилици; пошто се међу новосадским дисертацијама налазе и радови на другим језицима, њихови наслови су преведени у угластим заградама.

Наставци тих библиографија израђени су десет година касније, када су сви објављени у броју 68 (2005). Прилоге о одбрањеним магистарским и докторским дисертацијама на Филолошком факултету у Београду израдила је Ана Голубовић, док су материјал Филозофског факултета из Новог Сада приложиле исте ауторке.

¹⁴⁹ Примери описа:

БЈЕЛЕТИЋ, Марта: *Родбинска терминологија у српскохрватском језику*. Београд, 1993, 179 стр.

(Магистарски радови о словенским језицима и књижевностима, одбрањени на Филолошком факултету у Београду у периоду од 1985. до 1994. / Биљана Чудомировић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 48–49 (1995), стр. 208.)

4. ZAVAGÓ Sárváti, Beatrix: *A tárgyi mellékmondatok magyar-szerbohorvát kontrasztív elemzése* – [Контрастивна анализа објективних реченица у српскохрватском и мађарском језику]. Нови Сад, 1986, 98 стр.

(Магистарски радови о словенским језицима и књижевностима, одбрањени на Филозофском факултету у Новом Саду : 1985–1994. / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 48–49 (1995), стр. 215.)

Принципи према којима су те библиографије израђене сасвим су слични претходним. Грађа је у три прилога распоређена хронолошки, осим када су у питању магистарски радови одбрањени у Београду. У том случају, грађа је прво разврстана према смеровима постдипломских студија: Наука о књижевности; Наука о језику; Методика наставе српског језика; Методика наставе страног језика; Методика наставе књижевности; Библиотекарство и информатика. У оквиру једне године библиографске јединице имају азбучни редослед, према презимену у одредници.

Библиографски опис је модификован међународни ISBD стандард. Известан број описа није потпун јер све библиографске јединице нису обрађене *a visu*, већ су подаци о аутору и наслову пронађени у архивама факултета.¹⁵⁰ Одабир података од којих се библиографски опис састојао дао је неуједначена решења. Нису исто третирани подаци о месту и години издавања, на пример. Грађа у прилозима из Београда ни овога пута није нумерисана и одштампана је на ћирилици.

4.2.1.3.3. *Преводилац*

Сташа Милојевић је у часопису *Преводилац* приредила три библиографије магистарских и докторских радова. Прва је објављена у броју XIII (1993) и садржи магистарске и докторске радове одбрањене на Одсеку за англистику

¹⁵⁰ Примери описа:

1999

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна М.

Творбена и семантичка анализа придева за значењем људских особина у савременом српском језику / Рајна М. Драгићевић. – 321 стр.

(Библиографија докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филолошком факултету у Београду од 1995–2004. године / Ана Голубовић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 68 (2005), стр. 273.)

5. АНТОНИЋ, Ивана

Vremenska rečenica u standardnom srpskom jeziku / Ivana Nikolić. – Novi Sad, 1995. – III, 398 list. : graf. Prikazi.

(Библиографија докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филозофском факултету у Новом Саду од 1995–2004. године / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 68 (2005), стр. 291.)

Филолошког факултета у Београду. Библиографска грађа је распоређена према смеровима који су у том тренутку постојали на постдипломским студијама на Филолошком факултету: Књижевност, Лингвистика, Примењена лингвистика и методика наставе. Нумерација јединица је засебна у сваком од тих одељака. Библиографија броји 255 јединица. Цела је одштампана на латиници, па је нејасно зашто су у оквиру одељака одреднице распоређене азбучно. Израђен је именски регистар.

Библиографски опис је, уз незнатне модификације, прилагођени ISBD. Наслови радова су одштампани курзивом, а уз сваку јединицу стоји ознака *М* или *Д*.¹⁵¹

Друга библиографија тог типа даје докторске дисертације одбрањене на Филолошком факултету за период 1927–1995. године. Распоред библиографске грађе сачињен је према одељцима: Књижевност, Лингвистика, Примењена лингвистика и методика наставе, Библиотекарство и информатика. Остале карактеристике те библиографије одговарају претходној. Библиографија има 394 јединице.

Трећа библиографија у том низу је библиографија магистарских радова одбрањених на Филолошком факултеу од 1989. до 1997. године. Одељци су: Наука о књижевности, Наука о језику, Методика наставе, Примењена лингвистика и методика наставе, Социологија језика, Социологија књижевности, Библиотекарство и информатика. Библиографија има 233 јединице.

4.2.1.3.4. Прилози за књижевност, језик, историју и филм

Прегледни чланак „Докторске дисертације из области славистике у САД” Лидије Суботин објављен је у броју 33, свесци 1–2 *Прилога за књижевност, језик, историју и филм* за 1967. годину који садржи и библиографске податке. Ауторка наводи како се интересовање за славистику у САД значајно повећало након Првог светског рата, што се објашњава приливом већег броја емиграната,

¹⁵¹ Пример описа:

5. Bugarski, Ranko: *Predlozi over, under, above, below i beneath u savremenom engleskom jeziku*. – Београд : /s. n./, 1969. – II, 428 str. (D)

(Doktorski i magistarski radovi na Odseku za anglistiku / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XIII, св. 1–4 (1994), стр. 86.)

првенствено из Русије. У том периоду најчешће су браћене докторске дисертације везане за руски језик и књижевност. Прве две докторске тезе одбраћене су на Колумбија универзитету 1921. године, аутора Јармолинског, са темом *Dostoevsky, A Study in his Ideology* и Миливоја Станојевића, који је стекао титулу доктора наука опсежним прегледом југословенских књижевности, од њиховог настанка до почетка XIX века: *Yugoslav Literature 1000–1800*. Даље се у тексту наводе основни подаци о научнику са југословенских простора, као и кратак преглед његових радова.

Чланак се завршава пописом дисертација везаним за језике и књижевности Југославије. То је хронолошки преглед седамнаест теза, од којих је једанаест из области лингвистике, већина одбраћених након Другог светског рата. Био је то период када је више емиграната из Југославије стигло у САД. Ипак, мора се истаћи чињеница да од тих једанаест дисертација само три аутора су пореклом са југословенских простора. Остало су амерички аутори.

4.2.1.3.5. *Glossa*

Јулијана Вучо је у броју 1, свесци 1 (1995) часописа *Glossa* приредила библиографију магистарских радова из области методике наставе страних језика одбраћених на Филолошком факултету у Београду у периоду од 1974. до 1994. године. Ауторка је, у сарадњи са још два сарадника, прикупила грађу и уредила је. Сарадници у том послу су били Ксенија Кончаревић за област славистике и Љиљана Станић из области англистике. Ј. Вучо је сакупила грађу везану за француски, италијански и немачки језик.

Библиографска грађа је, управо, и распоређена према језицима: руски (18 јединица), енглески (41), француски (18), италијански (2) и немачки (1). Целокупан текст библиографије је одштампан латиницом, с тим што је грађа у одељку за руски језик распоређена као да је у питању ћирилица.

Библиографски опис започиње одредницом у виду имена и презимена аутора у инверзији, са зарезом. Након знака двотачке дат је наслов, а затим следе година и број страна. Опис се завршава навођењем имена ментора у загради.¹⁵²

¹⁵² Пример описа:

Две су још библиографије објављене у часопису *Glossa* где су обрађене докторске дисертације. Наум Димитријевић је у броју 1, свесци 1 (1995) обрадио тему докторских дисертација из области неуролингвистике у САД. Ауторке Ксенија Кончаревић и Биљана Вићентић су у броју 1, свесци 2 (1995) изадиле библиографију доктората из области методике наставе, одбрањених на Филолошком факултету у Београду.

4.2.1.3.6. Лингвистичке актуелности

Драган Вељковић је у броју 6 (2002) часописа *Лингвистичке актуелности* објавио преглед докторских дисертација из области лингвистике одбрањених на Филозофском факултету у Нишу. Библиографија броји седам јединица. Распоред грађе је хронолошки. Библиографски опис садржи само име аутора, назив рада и годину његове одбране. Уместо што уз свако име стоји новостечена докторска титула, информативније би било навести број страна тих радова.¹⁵³

У броју 11 (2004) објављена је библиографија магистарских радова из области лингвистике на Филозофском факултету у Новом Саду ауторке Гордане Бурсаћ. Видно је недовољно познавање постојећих библиографија израђиваних са истоветном тематиком, као и основних принципа израде сличних библиографија.

4.2.1.4. Библиографије из области превођења

4.2.1.4.1. Преводаилац

Библиографије објављене у часопису *Преводаилац* пружају велики број обрађених тема, са посебним акцентом на област преводаштва. Прилози чији су

10. Raičević, Vučina: Kulturološki i lingvokulturološki aspekt u udžbenicima ruskog jezika za srednje škole, usmereno obrazovanje. 1990, 98 str. (mentor: de Vera Nikolić)

(Bibliografija magistarskih radova iz oblasti nastave stranih jezika odbranjenih na Filološkom fakultetu u Beogradu od 1974–1994. / Julijana Vučo // Glossa. – Бр. 1 (1995), стр. 38.)

¹⁵³ Пример описа:

6. Dr Jovanka Radić: *Mikrotoponimija beličkog kraja* (1999).

(<http://www.asusilc.net/aktuelnosti/?p=235>)

аутори библиотекари истучу се у односу да друге по систематичнијем приступу приказивања грађе и библиографског описа. Неретка употреба међународних стандарда у библиографском опису и разврставање грађе према Универзалној дециманлој класификацији (УДК) резултат је сарадње часописа и библиотекара Филолошког факултета када је у питању израда библиографија. Међу ауторима су Петар Антоновић, Нада Ђокић (3 библиографска прилога), Вера Кусицки, Сташа Милојевић (4 прилога), Бојана Поповић и Зоран Радосављевић.

– Речници и приручници на српскохрватском језику

Прва библиографија објављена у првом броју часописа *Преводилац* из 1982. године је анонимна и њену грађу чине стручни приручници на српскохрватском језику. Грађа је разврстана на одељке: Лексикографија, Теорија превођења, Опште енциклопедије и лексикони, Посебне енциклопедије и лексикони (разврстани према друштвеним, природним и техничким наукама). Библиографске јединице нису нумерисане. Грађу чине искључиво монографске публикације. Цела библиографија је одштампана на латиници, из чега се може извести закључак да писмо није верно пренесено у библиографски опис. Јединице су распоређене абecedно, према презименима аутора или насловима публикација, уколико је она анонимна (када је на месту имена аутора употребљен знак три звезде). У одредници, име и презиме аутора су у инверзији, одвојени зарезом. Након знака двотачке, подаци који чине библиографски опис су основни: име издавача, место издавања и година. Одвојени су зарезима.¹⁵⁴

Верослава Перовић аутор је друге библиографије посвећене сличној тематици у првој свесци броја VI (1987). То је прва аотирана библиографија у часопису. Сачинивши библиографију вишејезичних речника објављених у Југославији, она је уз сваку библиографску јединицу додала и исцрпну напомену о садржају одређене публикације. Грађа у оквиру библиографије није додатно издељена нити

¹⁵⁴ Примери описа:

– Šarinić, Josip: *Pravno-ekonomski leksikon, Školska knjiga, Zagreb, 1977.*
– ***: *Vojni leksikon, Vojnoizdavački zavod, beograd, 1981.*

(Važni stručni priručnici na srpskohrvatskom jeziku // *Prevodilac*. – Бр. I, св. 1 (1982), стр. 62.)

нумерисана. Распоред библиографских јединица је абecedни, а наслови су дати великим словима. Библиографски опис не прати међународни стандард.

– *Речници и приручници из области англистике*

Библиографију актуелних приручника из области англистике сачинила је Љиљана Станић у првој свесци боја II (1983). Приступ изради те библиографије је на вишем нивоу него претходне. Библиографска грађа разврстана је према УДК. У сваком од одељака грађа је распоређена према абecedи. Чине је монографске публикације. Библиографски опис се, такође, издаваја јер је по први пут употребљен ISBD међународни стандард. Библиографске јединице нису нумерисане, а наслови су одштампани масним словима. Уз опис дати су иницијали библиотеке у којима се до одређене публикације могло доћи (нпр. ОА = Одсек англистике на Филолошком факултету).¹⁵⁵

Други преглед приручника за преводиоце са енглеског језика објављен је у броју IV, свесци 1 (1985), аутора Тимотеја Чобића. Иако је библиографска грађа разврстана према УДК систему, библиографски опис не поштује међународне стандарде, што је умањило систематичност при изради те рубрике. Тимотеј Чобић је своју другу библиографију речника и приручника енглеског језика објавио у последњој свесци броја VIII (1989), према истим принципима који су коришћени при изради прве.

Наредну библиографију актуелних приручника за англисте израдила је Сташа Милојевић у броју XII (1993). Она је аутор неколико библиографија из периода деведесетих година у часопису *Преводилац*.

Библиографска грађа је распоређена према УДК систему, док су унутар сваке групе библиографске јединице смештене према презимену аутора абecedно. Наслови су одштампани курзивом. Уз сваки опис, такође, стоји и назнака библиотеке где се одређена публикације може пронаћи, *BC* за Британски

¹⁵⁵ Пример описа:

– Trench, R. Ch.: **Dictionary of Obsolete English**. – London: Peter Owen Ltd, 1959. – 275 p. (ОА)

(Važni stručni priručnici na engleskom jeziku / Ljiljana Stanić // Prevodilac. – Бр. II, св. 1 (1983), стр. 85.)

културни центар, на пример. Библиографија има 190 јединица и опремљена је регистром имена.¹⁵⁶

– *Речници и приручници из области германистике*

Уредник часописа *Преводилац* Зоран Јовановић, германиста по образовању, аутор је библиографије приручне литературе из немачког језика у другој свесци броја IV (1985). Библиографски опис није израђен према међународном стандарду, грађа је распоређена порема УДК групама, а у оквиру њих абecedно. Другу библиографију речника и приручника за немачки језик З. Јовановић је објавио у броју VI, свесци 3 (1987), уз исте принципе као и у претходној.

Наредна анотирана библиографија у часопису, такође аутора З. Јовановића, објављена је у два наставка: свеска 3, број VIII (1989) и свеска 1/2 броја IX (1990). Представљене су публикације на немачком језику које је уредништво часописа добило на приказ. Фактографски део библиографског описа одштампан је масним словима, а наслови верзалом. Анотације се односе на садржај публикација и реферативног су типа. У наставку другог дела те библиографије смештена је још једна анотирана библиографија са само три библиографске јединице. У питању је опис часописа који доносе радове на тему преводилаштва.

У броју XVI (1997) Зоран Јовановић је, пошто је већ израдио две сличне библиографије, отпочео објављивање серије библиографија приручне литературе за германисте у шест наставака: бр. XVI (1997); бр. XVIII, св. 1–2 (1999); бр. XIX (2000); бр. XXI, св. 3–4 (2002); бр. XXIV, св. 1–2 (2005); бр. XXIV, св. 3–4 (2005). Тај низ библиографија се не разликује по својим карактеристикама од претходно израђених, иако њихова нумерација почиње од 1997. године. Друга у низу је и анотирана, а З. Јовановић ју је израдио у коауторству са Смиљом Срдић.

¹⁵⁶ Пример описа:

10. Hurst, Alan: *Hardy : An Illustrated Dictionary*. – London : Kaye&Ward, c 1980. – 215 str. (BC)

(Važni stručni priručnici na engleskom jeziku / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XII, св. 1–4 (1993), стр. 99.)

– Речници и приручници из области русистике

Даница Вучетин је аутор библиографије у трећој свесци броја I за 1982. годину, где су приказани релевантни речници и приручници на руском језику. Библиографска грађа је распоређена на одељке: О превођењу, Једнојезични речници на руском језику, Једнојезични речници-приручници, Двојезични речници. У сваком од одељака грађа је подељена на ону објављену на руском и српскохрватском језику. Сву грађу чине монографске публикације. Одреднице су штампане масним словима, а иницијали нису разрешени.¹⁵⁷

Другу библиографију речничке литературе на руском језику сачинили су Вера Кусицки и Петар Антоновић у свесци 2, броју III (1984). Поштујући принципе мађународног стандарда при опису публикација и УДК систематизацију грађе, та библиографија прати претходне објављене у часопису, са 166 јединица.

– Речници и приручници из области арабистике

Прва свеска броја III за 1984. годину доноси прву библиографију арабистичких приручника ауторке Анђелке Митровић. Услед природе описаних публикација, махом на арапском језику, та библиографија се разликује од претходних. Са друге стране, одржан је распоред према УКД систему. Одредница, коју чини име аутора, видно је истакнута. Библиографија броји 177 јединица.

Други преглед речника и приручника из области арабистике сачинио је Српко Лештарић у броју XX (2001). Опширна уводна нота говори о улози арапског језика, о историјату његове лексикографије, о изучавању арапског у Југославији, доступности литературе. Објашњени су и принципи израде те библиографије. Аутор је више пажње обратио на стручне публикације, претежно са енглеског говорног подручја. Сви наслови су дати у англосаксонској транскрипцији. Библиографска грађа је подељена у два одељка: Неарапска издања (137 библиографских јединица); Арапска издања (79). У оба одељка је примењен

¹⁵⁷ Пример описа:

– **Толстой И.И.** Србохрватско-рускији словарь. Москва, изд. „Советская энциклопедия”, 1971.

(Речници и други приручници на руском језику / Danica Vučetin // Prevodilac. – Бр. I, св. 3 (1982), стр. 54.)

абecedни распоред. Све оно што чини одредницу одштампано је масним словима.¹⁵⁸

– *Речници и приручници из области романистике*

Пресек најважнијих приручника на француском језику објављен је у броју II, свесци 2 (1983) ауторке Наде Ђокић. Опремљен је регистром имена, библиографске јединице су нумерисане и има их 253. Одредница је сачињена од прва три слова презимена аутора.¹⁵⁹

Истоветну грађу, али везану за италијански језик, чини библиографија последње свеске за 1983. годину, аутора Зорана Радосављевића. Садржи 123 библиографске јединице распоређене према УДК групама. Имена аутора нису издвојена као одреднице, већ је грађа у оквиру једне групе разврстана према наслову, који је штампан масним словима. Оно што издаваја ову библиографију јесте локацијска ознака односно иницијали библиотеке где се одређена публикација може пронаћи (нпр. ОI = Одсек италијанистике на Филолошком факултету).¹⁶⁰

Библиографију приручника на шпанском језику израдила је Нада Ђокић у свесци 3 броја III за 1984. годину, где је грађа распоређена на два сегмента: Језик и Књижевност. У оба одељка грађа је распоређена хронолошки, а у оквиру једне

¹⁵⁸ Пример описа:

42. **qazwiini (al-), žaHmad ibn faaris (10th cent.):** mu3jam al-maqaayis fi al-lugha. Beirut: daar al-fikr, 1994.

(Izbor arapskih stručnih rečnika / Srpko Leštarić // Prevodilac. – Бр. XX, св. 1–4 (2001), стр. 91.)

¹⁵⁹ Пример описа:

97 (Bar) – Dictionnaire des synonymes / Elvire D. Bar. – Paris : Editions Garnier Frères, 1963. – VI, 394 str.

(Važni stručni priručnici na francuskom jeziku / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр. II, св. 2 (1983), стр. 65.)

¹⁶⁰ Пример описа:

23. Talijansko-hrvatskosrpski rječnik poslovne terminologije / Aldo Luppi. – Zagreb : Školska knjiga, 1973. – XII, 739 str. (OI)

(Važni stručni priručnici na italijanskom jeziku / Zoran Radisavljević // Prevodilac. – Бр. II, св. 4 (1983), стр. 66.)

године према аутору. Јединице су нумерисане са десне стране и укупно их је 89. Библиографски опис садржи и ISBN број.¹⁶¹

– *Речници и приручници из области скандинавистике*

Професор скандинавских језика Љубиша Рајић објавио је у броју XI (1992) библиографију речника и приручника из те области. Уводни текст садржи основне податке о начину на који је библиографија настала, које је порекло представљених података, као и објашњења о презентованој грађи.

Библиографска грађа је разврстана на одељке: 1. Једнојезични речници општег савременог језика;¹⁶² 2. Етимолошки речници, речници старог и старијег језика и застарелих речи, дијалекатски речници;¹⁶³ 3. Интернордијски речници;¹⁶⁴ 4. Општи речници скандинавских језика и српскохрватског, енглеског, немачког, француског и руског језика.¹⁶⁵ Тако разврстана и представљена грађа говори о студиозности, изузетном познавању материје и приступу библиографском послу аутора. Грађа није нумерисана, а њен распоред унутар сваког појединачног одељка је нејасан.

Библиографски опис није израђен према међународном стандарду. Уколико одредницу чини име аутора, оно није наведено у инверзији. Наслови речника су одштампани курзивом.¹⁶⁶

¹⁶¹ Пример описа:

1980 LEAL Y LEAL, Luis 40
Diccionario naval : Inglés-Español / Luis Leal y Leal. – 3. ed. – Madrid : Editorial Naval,
1980. – 232 str. ; 22 cm. – ISBN 84-283-1089-0
Rústica

(Prevodilački priručnici na španskom jeziku / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр.
III, св. 3 (1984), стр. 91.)

¹⁶² Дански, норвешки, шведски, исландски, фEROЈСКИ.

¹⁶³ Дански, норвешки, шведски, норенски.

¹⁶⁴ Вишејезични, данско-, норвешко-, шведско-, са исландског и на исландски, са фEROЈСКОГ и на фEROЈСКИ.

¹⁶⁵ Дански, норвешки, шведски, исландски, фEROЈСКИ.

¹⁶⁶ Пример описа:

Sten Malström: *Svensken i Norge*. Stockholm: Föreningarna Nordens Förbund, 1972.

(Leksikografski priručnici za skandinaviste / Ljubiša Rajić // Prevodilac. – Бр.
XI, св. 1–4 (1992), стр. 80.)

– Теорија превођења

У часопису *Преводилац* прва библиографија из области теорије превођења, са романског говорног подручја, трећа је библиографија Наде Ђокић објављена у последњој свесци броја IV (1985). Израђена на завидном професионалном нивоу, опремљена регистром, та библиографија има и уводну реч у којој су дефинисани коришћени извори. Свака библиографска јединица носи ознаку уколико је израђена *a visu*.¹⁶⁷

Бојана Поповић је аутор библиографије из области теорије превођења, литературе на енглеском језику, у свесци 1–2 и 3, броја V (1986). Библиографска грађа подељена је у два сегмента: Теорија превођења у ширем смислу и Машинско превођење. Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе рубрике, и укупно их је 388. Библиографија је, слично оној из претходног броја, опремљена регистром уз коришћење стандарда и додатна појашњења о изворима.¹⁶⁸

¹⁶⁷ Пример описа монографске публикације:

DE MARTINO, G. 36
La traduzione attraverso le culture / G. De Martino. – Napoli : Federico e Ardia, 1968.

(Priručnici iz teorije prevođenja : romansko područje / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр. IV, св. 4 (1985), стр. 80.)

Пример описа чланка из часописа:

FERTONANI, R. 44
A proposito del tradurre / R. Fertonani
IL PONTE. – Vol. 13 (1975). – Str. 250–254.

(Исто, стр. 81.)

¹⁶⁸ Пример описа монографске публикације:

3. ASPECTS OF TRANSLATION

Aspects of translation / A. D. Booth (et al.); with a Preface by A. H. Smith. – London : Secker and Warburg, 1958. – VIII, 145 str ; 22 cm. – (Studies in Communication; 2)

(Pregled radova iz teorije prevođenja na engleskom jeziku 1 / Bojana Popović // Prevodilac. – Бр. V, св. 1–2 (1986), стр. 56.)

Пример описа чланка из часописа:

14. DAVIS, Marjorie

Translation from Cuicateco to English / Marjorie Davis

и

INTERNATIONAL JOURNAL OF AMERICAN LINGUISTS. – 20 (1954), 4, str. 302–312.

Библиографију литературе из области теорије превођења објављене у Совјетском Савезу израдио је Бранко Тошовић у броју VI, свесци 2 (1987). Грађа је распоређена азбучно, према презименима аутора, која су одштампана масним словима. Библиографија има 385 јединица. Опис у великој мери прати међународне стандарде.¹⁶⁹

Зоран Јовановић је у сарадњи са У. Кауц израдио библиографију приручника везану за теорију и дидактику превођења, обухвативши грађу на српскохрватском и неколико светских језика, у броју VII (1998). Библиографски опис није израђен према међународним стандардима. Грађа није нумерисана, а њен распоред је према презимену аутора или наслову дела.¹⁷⁰

– Терминологија

Последња свеска броја V (1986) садржи библиографију на тему терминологије и терминографије, уз преглед литературе са неколико језика, иностране ауторке Магдалене Кромер Бенц. Библиографска грађа није издељена додатно према областима већ је распоред абecedни, према презименима аутора, с тим што су прво наведена анонимна дела из употребу ознаке ААА. Библиографске јединице нису нумерисане. Библиографски опис није усклађен са међународним стандардом.¹⁷¹

(Исто, стр. 57.)

¹⁶⁹ Пример описа монографске публикације:

30. **Бархударов Л. С., Рецкер Я. И.** Курс лекции по теории перевода. – МГПИИЯ, Москва, 1968.

(Совјетска теорија превођења : селективна библиографија / Бранко Тошовић // Prevodilac. – Бр. VI, св. 2 (1987), стр. 69.)

Пример описа чланка из часописа:

358. **Швейцер А. Д.** Социолингвистические основы теории перевода. – Вопросы языкознания, Москва, 1985, 5, 15–24.

(Исто, стр. 85.)

¹⁷⁰ Пример описа:

Ebnetter, T.: Angewandte Linguistik. Eine Einführung. München 1986.

(Приручници из теорије и дидактике превођења : на српском и страним језицима / З. Јовановић, У. Кауц // Prevodilac. – Бр. XVII, св. 1–4 (1997), стр. 89.)

¹⁷¹ Пример описа монографске публикације:

Другу библиографију посвећену терминологији израдио је Ђорђе Оташевић у пет наставака: свеске 1, 2, 3 броја VII (1988); свеска 1, 2 броја VIII (1989). То су, како појединачно, тако и збирно, најобимније библиографије објављене у часопису *Преводилац*. Први наставак је и одељак I, под називом „Теорија, пракса, историја”, са 518 јединица. Одељак II носи назив „Једнојезични речници и енциклопедије” и издељен је на словеначки и српскохрватски језик, са библиографским јединицама од 519 до 751. Одељак III, под називом „Двојезични и вишејезични речници” и IV „Уџбеници страног језика струке” чине трећи наставак са јединицама од 752 до 1101. Четврти наставак садржи одељак V „О појединим терминима”, са јединицама од 1102 до 1511. Последњи наставак је сачињен од четири одељка: „Прикази, оцене”, „Библиографије”, „Термини у етнографским радовима” и „Разно”. У већини тих одељака грађа је подељена на македонски, словеначки и српскохрватски језик. Библиографија се завршава са 1783 библиографске јединице.

У оквиру библиографског описа, употребљене су скраћенице за називе часописа које су разрешене на самом почетку. Писмо и језик публикација верно су пренети у опис. Међународни стандарди за опис нису коришћени. Наслови су дати масним словима, док је распоред јединица, односно одредница, азбучни.¹⁷²

GIRARD, B. La banque de terminologie du Québec, un outil pour la francisation du monde du travail. Québec: Editeur officiel du Québec, 1977.

(Pregled radova iz terminologije i terminografije / Magdalena Krommer-Benz // *Prevodilac*. – Бр. V, св. 4 (1986), стр. 70.)

Пример описа чланка у часопису:

NEDOBITY, W. The relevance of terminologies for automatic abstracting. *Journal of Information Science* 4 (1982), p. 161–165.

(Исто, стр. 76.)

¹⁷² Пример описа монографске публикације:

443. Толстой, Н. И.: **Славянская географическая терминология. Семасиологические этюды.** Наука (1969, Москва), 262.

(Bibliografija stručnih rečnika, leksikona, enciklopedija i radova o terminologiji / Đorđe Otašević // *Prevodilac*. – Бр. VII, св. 1 (1988), стр. 84.)

Пример описа чланка у часопису:

380. Radović, dr Natalino: **O Vukovom prevodu Novog zavjeta.** NSSUVD, 3 (1973), 99–103.

Значајан одељак за изучавање библиографије је под бројем VII и садржи попис шеснаест домаћих и иностраних библиографија. То, такође, говори о познавању и интересовању аутора за област библиографије.

– *Речници и приручници специфичне тематике*

Библиографију речника из области ветерине израдио је аутор Г. Секуловић за свеску 3 броја IX (1990). Грађа је распоређена абecedно према презимену аутора, где одредницу чине име и презиме у инверзији, или наслов. Иницијали нису у свим случајевима разрешени. Цео текст библиографије је на латиници. Опис није израђен према међународним стандардима, али је прегледан и доследан, уз анотације примереног обима које нису увек на српском језику. Сви наслови су штампани масним словима. Библиографија има 40 јединица и чине је монографске публикације.¹⁷³

Специфичну библиографију, односно преглед издања Преводилачког бироа Канадске владе израдила је преводилац Надежда Винавер у другој свесци броја XVIII (1999). Тај прилог се може посматрати као библиографија у ширем смислу. Наслови публикација разврстани су према одређеним групацијама, уз годину издавања и број страна. Уз поједине наслове дате су напомене мањег обима.¹⁷⁴

(Исто, стр. 81.)

¹⁷³ Пример описа:

27. Merino-Rodriguez, M. – Lexicon of Plants Pests and Diseases (Elsevier Lexica 7), Elsevier, 1966, xiii + 351 str.
(2.396 terms, Latin, English, French, Spanish, Italian and German.)

(Anotirana bibliografija rečnika termina iz veterinarske medicine i srodnih nauka / G. Sekulović // Prevodilac. – Бр. IX, св. 3 (1990), стр. 75.)

¹⁷⁴ Пример описа:

Kisele kiše
Pluies acides

Rečnička serija. Ovaj rečnik sadrži 100 osnovnih pojmova u oblasti kiselih kiša. 1988, 30 strama.

(Rečnici Prevodilačkog biroa Kanadske vlade / Nadežda Vinaver // Prevodilac. – Бр. XVIII, св. 3–4 (1999), стр. 85.)

4.2.1.4.2. Зборник Матице српске за славистику

Аутор прве објављене библиографије у часопису *Зборник Матице српске за славистику* из области лингвистике био је Предраг Пипер, када је у броју 21 (1981) објавио прилог о литератури из области превођења са руског језика на језике народа Југославије. У уводној речи објашњени су мотиви и принципи настанка те библиографије. Предметни оквир на коме се заснивао одабир грађе био је везан за лингвистичке проблеме превођења, историју преводаштва, питања стилистике.

Највећи део сакупљеног материјала је описан *a visu*, док су неки подаци преузети из *Библиографије Југославије* и других научних и стручних иностраних библиографија. Грађа је нумерисана и укупно је 272 јединице. Распоређена је према азбучном редоследу иако си језик и писмо у библиографском опису верни оригиналу.

Одредницу, према којој су библиографске јединице распоређене, чине име и презиме аутора у инверзији, без зареза или ознака да је дело анонимно. Презимена аутора су дата верзалом. Остатак библиографског описа монографских публикација, након знака двотачке, чине наслов одштампан курзивом, назив издавача, место издавања, година и број страна. У описима чланака из научне периодике, након одреднице, следи наслов рада међу знацима навода, а након знака тачка-размак-црта-размак наслов часописа и нумерички подаци.¹⁷⁵ Поједине библиографске јединице, из чијег се наслова јасно не види тема научног рада или публикације, имају анотације. Знатан број библиографских јединица су описи чланака из зборника научних радова. Наслови су одштампани курзивом и

¹⁷⁵ Пример описа монографске публикације:

22. BADALIĆ Josip: Rusko-hrvatske književne studije. „Liber”, Zagreb 1972. 480 str.

(Грађа за библиографију радова о превођењу с руског језика на језике југословенских народа : 1945–1975. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 21 (1981), стр. 139.)

Пример описа чланка у часопису:

202. PAVIĆ Milorad: „Slovo o polku Igorevu”. – Izraz, 1958, II, knj. III, 3, str. 312–323. O prevodu M. Panića-Supera.

(Исто, стр. 148.)

одвојени знаком [У:]. Опис је допуњен подацима о месту, години издавања и броју страна.¹⁷⁶

4.2.1.4.3. Лингвистичке актуелности

У часопису *Лингвистичке актуелности* прва библиографија објављена је у броју 1 (2000), под називом „Библиографија електронских речника” аутора Данка Шипке. Сачињена је од назива речника и електронских адреса на којој се они могу пронаћи, у абecedном редоследу. С обзиром да су библиографски описи грађе која се налази на интернету били недовољно дефинисани, такав опис је адекватан.¹⁷⁷

*

Тематске лингвистичке библиографије доносе грађу везану за одређену дисциплину у оквиру науке о језику. Такве ретроспективне библиографије за које се може везати одредба да су лингвистичке појавиле су се у часописима друге половине XIX века, у издањима Друштва српске словесности, односно Српског ученог друшта и листовима *Отаџбина* и *Просветни гласник*.

Развојем грана лингвистике током друге половине XX века, а самим тим и обимније литературе из специфичних области резултовало је и увећањем броја библиографија о њима. Хронолошки посматрано библиографије везане за теме из области методике наставе српскохрватског језика обележиле су период педесетих и шездесетих година, а током осамдесетих година XX века је израђено више библиографија из области учења страних језика. То је био период када су се појавиле и библиографије везане за теме превођења и интердисциплинарних

¹⁷⁶ Пример описа:

246. СТОЙНИЧ Мила: *Сербский реализм и русская литература*. [У:] *Русско-югославянские литературные связи*. Вторая половина XIX – начало XX века, Москва 1975, стр. 7–24.

(Исто, стр. 150.)

¹⁷⁷ Пример описа:

[Swedish-Serbo-Croatian Dictionary of Social Terminology](http://neo.svenska.gu.se/~cedertermin/termin.html)
(<http://neo.svenska.gu.se/~cedertermin/termin.html>)

(http://www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/lingakt/I_1/d034/show_html?stdlang=ser_lat)

лингвистичких изучавања. Период краја XX и почетка XXI века обележавају тематске библиографије везане за готово све дисциплине науке о језику. Највећи број тематских библиографија представљених у овој студији су везане за српскохрватски (српски) језик. Литература посвећена изучавању других језика је повезана најчешће са доменима методике наставе, учења страних језика и превођења. Међу темама које су обрађене су многобројне дисциплине науке о језику, од фонетике и ортографије, граматике и лексикологије, дијалектологије, историје језика и стилистике, до интердисциплинарних изучавања. Последње поменутих темама су, на пример, посвећене библиографије објављене у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику*. Часопис *Преводилац* се истиче по највећем броју објављених тематских лингвистичких библиографија, посебно оних из области превођења.

4.2.2. Персоналне лингвистичке библиографије

Библиографије радова научника који се баве лингвистиком у српској научној периодици објављиване су засебно или у оквиру колективних, библиографија дела одређене врсте ауторе, групе писаца, које су везане за рад одређених научних установа. Адекватан увид у њихове карактеристике, као што су начин сакупљања и селекције библиографске грађе, методе њиховог настанка, израда библиографског описа, стиче се путем груписања према часописима у којима су публиковане. Преглед персоналних библиографија лингвиста прати хронолошки њихову појаву у научној и стручној периодици.

4.2.2.1. Индивидуалне персоналне библиографије у периодичним публикацијама

4.2.2.1.1. Новине сербске

Новине сербске, са поднасловом *изъ царствующега града Виенне* током прве три године објављивања, почели су да издају Димитрије Давидовић и Димитрије Фрушић средином 1813. године у Бечу. Постојање, најпре дневног, а касније тродневног гласила на српском језику током већег дела друге деценије XIX века, за културу, науку и уметност Срба у оквиру Аустријског царства, али и ван њега, имало је велику улогу и утицај. За библиографију су значајни подаци о актуелној литератури садржани у огласима и рубрици „Смѣсице”, израђиваној по угледу на сличне из првих српских часописа *Славено-сербскій Магазинъ* Захарија Орфелина, *Сербскія Новины* браће Маркидес Пуљо и *Славенно-Сербскія*

Вѣдомости Стефана Новаковића, с краја XVIII века (ВРАНЕШ 1997: 30). „Объявленія” су били одељци, меркантилне намене, у којима су представљена издања која ће бити штампана, са сврхом сакупљања пренумерације као вида финансирања. Сличном формом, путем књижевних огласа, Д. Давидовић је пратио актуелну издавачку продукцију када је *Српске новине* обновио у Србији средином XIX века (ВОЛИНОВИЋ 1975, 1983–1984).

Текстови, често самог Д. Давидовића, али и многих других признатих аутора тог времена, из широког спектра науке и културе, објављивани су у рубрици „Смѣсице” у готово сваком броју. Оне које су имале назнаку да су *књижевственне*, касније назване „Књижество сербско”, донеле су путем текстова многобројне библиографске податке литературе коју су аутори користили или на коју су упућивали читаоца. Такав приступ презентацији информација читаоцу била је новина у српској периодици и библиографији. Најзначајнији међу њима су они објављивани у неколико наставака:

- о настанку словенских језика (год. 3 (1815), бр. 183–190);
- о мисији словенских просветитеља Ћирила и Методија (год. 4 (1816), бр. 65–81);
- о историји словенских језика Јосифа Добровског (год. 6 (1818), бр. 89–98; год. 7 (1819), бр. 3–17);
- о књизи из области историје Словена И. Чаплића (год. 7 (1819), бр. 23–56).

Засебно била приказана актуелна значајна дела из чешке (год. 6 (1818), бр. 87) и пољске књижевности и науке (год. 7 (1819), бр. 33).

Посебно, родоначелно место у историји српске лингвистике, као прва објављена библиографија, заузима она посвећена чешком слависти, Јосифу Добровском. Библиографију изабраних публикација „патријарха славистике” објавио је, као ауторски рад, Димитрије Давидовић седме године *Новина Сербских* у броју 95 (26–28.11.1819). То је прва систематично приређена библиографија из области лингвистике у српској периодици. Према текућем

истраживању Јаромира Линде, такође је најпотпунија објављена библиографија научника до тада.¹⁷⁸

По својим карактеристикама библиографија је персонална, селективна и аотирана, јер садржи напомене. Након краће уводне биографске напомене, наведено је тридесет осам нумерисаних библиографских јединица хронолошким редоследом, од 1778. до 1819. године. Име самог Ј. Добровског није садржано ни у једном библиографском опису. Они, у неким случајевима, садрже само наслов публикације и годину, док се у неким наводе и место издавања и висина књиге. Називи су верно пренети у опис, на језику и писму на ком су и публиковани. Напомене су издвојене у загради и садрже објашњења или преводе наслова на српски језик.¹⁷⁹ Ознака *ibid* означава Праг као место издања јер се односи на податак из претходне библиографске јединице.

Након библиографских података је, у једном пасусу, наведено да је Ј. Добровски објављивао текстове у Аделунговом часопису *Mithridates*, и поменута је граматика руског језика коју је објавио следбеник идеја Добровског, без помена његовог имена.

Сам Јосиф Добровски аутор је неколицине текстова у *Новинама сербским*. У оквиру рубрике „Смјсице књижевствене” објавио је у бројевима 67 и 68 за 1820. годину приказ граматике руског језика чешког слависте Антоњина Јарослава Пухмајера (ДОБРОВСКИ 1820). Том приликом је у једном од пасуса дао и библиографске податке који упућују на друге граматике сродне тематике.

4.2.2.1.2. Гласникъ Дружтва србске словесности

Библиографска делатност Ђуре Даничића се у оквиру *Гласника Дружтва србске словесности* није ограничила само на израду текуће националне

¹⁷⁸ Селективна библиографија радова Јосифа Добровског знатно мањег обима објављена је у књизи Франца Мартина Пелцела (PELZEL 1786), а наредну библиографију је објавио сам Ј. Добровски 1824. године у часопису *Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst*.

¹⁷⁹ Пример описа:

10) De antiquis Hebraeorum characteribus dissertatio, in qua speciatum origenis Hieronymique fides testimonio Josephi Flavi defenditur. Ibid. 1783. 8.
(Разговоръ о старимъ еврейскимъ писменима. 1783).

(Јосифъ Добровскій / Давідовичъ // Новине сербске. – Год. 7, св. 95 (26–28.11.1819), стр. 702.)

библиографије. Као секретар Друштва сачинио је и некрологе у бројевима од IX (1857) до XI (1859), међу којима има и оних са библиографским прегледом радова преминулих чланова. У оквиру објављених публикација Димитрија Тирола су и књиге из области лингвистике. Нумерација публикација је одвојена на оне које су издате, њих 20, и на оне које су биле припремљене за штампу, њих 11. У оквиру првих, назначено је када се Д. Тирол потписао својим именом, када туђим, а када су јединице остале непотписане. Грађа је распоређена хронолошки. Библиографски опис је без напомена и садржи основне податке: наслов, место издавања и годину. Изостављен је број страна.¹⁸⁰

У броју IV нове серије, односно XXI за 1867. годину објављен је некролог Платона Атанацковића преузет из часописа *Матица*, из исте године. Прилог је тако и потписан, без назначеног аутора јер је и у оригиналу анониман. У оквиру текста је побројано четрдесет библиографских јединица у једном пасусу. Опис садржи основне податке.¹⁸¹

4.2.2.1.3. Коло

Поводом смрти Ђуре Даничића у свесци 14, прве године објављивања часописа *Коло : листа за забаву и књижевност* (13. маја 1889), Ђорђе С. Ђорђевић израдио је прву библиографију његових радова. Уводном, пригодном нотом аутор је нагласио да грађа није свеобухватна и да је у кратком временском периоду било тешко доћи до података о појединим текстовима Ђ. Даничића, расутих по периодичним публикацијама.

Библиографија се састоји од три сегмента: I Радови, оцене и прикази; II Разна издања; III Преводи. У сваком од њих грађа је приказана хронолошки и није

¹⁸⁰ Пример описа:

3. Славенска граматика, садъ првый путь на србскомъ езику изяснѣна. Прва свезка у Бечу 1828.

(Димитрије П. Тиролъ : [некролог] / [Ђуро Даничић] // Гласникъ Друштва србске словесности. – Бр. IX (1857), стр. 321.)

¹⁸¹ Пример описа:

1. Предложенія изъ Славенскія Граматики. Въ Будимѣ, 1814

(Платон Атанацковић / (по „Матици“) // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXI (н.с. IV) (1867), стр. 369.)

нумерисана. У библиографски опис верно су пренети језик и писмо публикација и објављених текстова. Карактерише га прегледност и прецизност при навођењу података. Наслови су одштампани курзивом, а име Ћ. Даничића је изостављено. Описи монографских публикација садрже податке о месту издавања, имену издавача, висини и броју страна. У неким сличајевима садрже и напомене које се односе на тему или податке о објављеним приказима тих издања. У описима чланака из периодике знак за повезивање наслова и назива часописа је везник у.¹⁸²

На крају библиографије је истакнут уреднички рад Ћ. Даничића у публикацијама Вука Карацића, *Ковчежић*, *Пословице* и *Рјечник*, у издањима свога брата Милоша Поповића, *Српским новинама* и *Видовдану* и публикацији *Lautlehre* Франа Миклошића.

4.2.2.1.4. Просветни гласник

Међу објављеним библиографијама у *Просветном гласнику* од посебног значаја за лингвистику су два прегледа целокупног стваралаштва Вука Стефановића Карацића. Први је приредио сам уредник часописа Пера П. Ђорђевић у броју IX (1888). То је персонална библиографија у пуном смислу јер садржи попис дела В. С. Карацића, као и радове о њему.

У уводним, пропратном тексту, аутор је навео на који начин је библиографска грађа представљена. Осврнуо се на значај и неопходност библиографских прегледа у даљим проучавањима: „Тек што се тачно прегледа... може се оценити и разумети велики значај тог рада” (ЂОРЂЕВИЋ 1888: I).

Библиографска грађа самих дела Вука Карацића распоређена је на пет одељака: I Издања српских народних умотворина: а) Народних песама; б) Народних приповедака; в) Народних пословица; II Списи о српском језику и

¹⁸² Пример описа монографске публикације:

Рат за српски језик и правопис. У Будиму, у штампарији пештанскога универзитета. На 8-ни 63 стр.

(Даничићеви књижевни радови / Ђорђе С. Ђорђевић // Коло : лист за забаву и науку. – Бр. 1, св. 14 (1889), стр. 232.)

Пример описа чланка у часопису:

Нешто о српским акцентима; у „*Slavische Bibliothek*” I 1851. стр. 97–110.

(Исто, стр. 233.)

правопису; III Списи полемички и критичарски; IV Списи географски, етнографски и историски; V Списи на немачком језику, превод Новог Завета и списи двојце Вукових пријатеља. Додатак садржи побројане списе о Вуку Карацићу. Оба дела библиографије имају засебну нумрацију библиографских јединица. Први садржи њих 80, а други 19. Распоред библиографске грађе је у сваком одељку хронолошки.

Библиографски опис нема схематску форму, већ су подаци о публикацијама наведени у реченичној конструкцији. У неким сличајевима два су описа спојена кроз такву форму. Наслови књига или радова В. Карацића одштампани су курзивом, док су наслови и подаци о одговорности заједно смештени у знаке навода. Многе јединице имају напомене већег обима, које су коментар аутора библиографије на одређено дело или преглед његовог садржаја.¹⁸³

Други део библиографије је подељен на грађу: а) На српском језику; б) На руском језику; в) На чешком језику; г) На немачком језику; д) На француском језику; ђ) На италијанском језику. У оквиру ових групација библиографска грађа има хронолошки редослед.

Библиографски опис почиње именом и презименом аутора које је одштампано курзивом, затим су у форми реченице дати остали подаци. Грађу тог сегмента библиографије чине монографске публикације и чланци из периодике. Имена су дата у транскрипцији на српски језик док су наслови верно пренети.¹⁸⁴

¹⁸³ Пример описа:

30. „Примјери српско-славенскога језика, састави ох В. Ст. Карацић”, у Бечу 1857., књига врло поучна за историју нашег језика; – а после Вукове смрти поменути одбор издаде на свет из Вукове заоставштине и књигу:
31...

(Библиографски преглед књижевних послова Вука Ст. Карацића / П. П. Ђ.
// Просветни гласник. – Бр. IX, св. 1–24 (1888), стр. VI.)

¹⁸⁴ Пример описа монографске публикације:

13. *Платон Кукаловски*, написао до сада најопширнију и врло добру студију о Вуку у књизи „Вукъ Стефановичъ Караджичъ: его дѣятельность и значение въ сербской литературѣ”, Москва 1882.

(Исто, стр. XII.)

Пример описа чланка из часописа:

Библиографија се завршава напоменом да постоји и обимна преписка Вука С. Карацића која још није била објављена.

Другу библиографију В. С. Карацића израдио је Љубомир Стојановић у броју 39 (1922). Та библиографија није потпуна персонална јер садржи само преглед дела, а не и радове о Вуку Карацићу. Библиографска грађа има хронолошки распоред. То се односи и на распоред јединица у оквиру једне календарске године, јер је Љ. Стојановић дао податке и о датуму објављивања за већи део грађе. Библиографске јединице су нумерисане и укупно их је 170. У тај број нису урачунати подаци о сабраним делима, који су дати засебно.

Библиографски опис је израђен по угледу на опис у текућој библиографији *Просветног гласника* у периоду након Првог светског рата. Напомене, које су мањег обима, наведене су у загради.¹⁸⁵

На крају библиографије издвојена су посмртно објављена дела В. С. Карацића и посебно су побројани томови првог издања његових сабраних дела у издању Државне штампарије на прелому XIX и XX века.

4.2.2.1.5. *Отаџбина*

У часопису *Отаџбина*, у броју 7, књизи 20 (1888), обележена је стогодишњица рођења Вука Стефановића Карацића. Том приликом је објављена непотписана студија под називом „К „Библиографском прегледу књижевних

5. *Јован Гавриловић*, написао је г. 1872. у „Гласнику” XXXIII (Београд): „Прилог к биографији Вука Ст. Карацића”;

(Исто, стр. XI.)

¹⁸⁵ Пример описа монографске публикације:

6. – (30 авг.) – *Писменица сербскога језика*. По говору простог народа написана Вуком Стефановићем, Сербјанцем. У Виени 1814. У печатњи Г. Јоанна Шнирера. - 8°, XII и 106 стр. и 5 л. без пагинације.

(Библиографија Вукових списа / Љуб. Стојановић // Просветни гласник. – Бр. 39 (1922), стр. 225.)

Пример описа чланка у часопису:

109. – (20 јун) – *Прави узрок и почетак сакупљања нашијех народнијех пјесама*. Од Вука Стеф. Карацића.
(У 20 и 21 бр. Пешт. Будим. Скоротече, од 6 и 10 сеп. 1842, стр. 117. Ново изд. у *Грам. Сп.* III, 65)

(Исто, стр. 365.)

послова Вука Ст. Караџића” од П. П. Ђ. (Просветни гласник, св. 17 и 18 за 1888.)”. Тај чланак садржи, поред приказа персоналне библиографије из другог часописа, и допуну са три нове библиографске јединице.

4.2.2.1.6. Годишњак СКА (САН, САНУ)

Све објављене библиографије у *Годишњаку Српске краљевске академије (СКА)*, касније *Српске академије наука (САН)* и *Српске академије наука и уметности (САНУ)* су персоналне. У оквиру устаљене рубрике „Биографије и библиографије академика”, поред основних биографских података објављиване су, прво комплетне, а касније допуне библиографија чланова Академије.

Питање ауторства и одговорности при њиховом настанку и уређењу нигде није наведено све до броја LXXXVI за 1979. (1980). Тада је по први пут Зорка Вукчевић потписана као уредник библиографије објављене у *Годишњаку САНУ*. Редовно бележење ауторства код библиографија отпочело је тек са бројем С за 1993. (1994). Током деведесетих година XX века четири библиографије су уредиле Гордана Жујовић, Гордана Радојчић Костић и Јоана Павковић. Након 2000. године то су биле Лидија Јелић и Светлана Симоновић Мандић. Милена Марковић је једина потписана као аутор са примарном одговорношћу у библиографијама у *Годишњаку САНУ*, у броју CVIII за 2001. (2002), када је објављена библиографија Милке Ивић.

Заједничке особине библиографија које се редовно приређују у *Годишњаку* готово сто предесет година није једноставно издвојити. На првом месту, њихова редовност се издаваја као квалитет у периодичном пружању актуелних библиографских података. Принципи презентовања библиографске грађе се могу посматрати кроз хронолошки приказ њиховог стварања. Прегледност података који чине библиографски опис је увек била на задовољавајућем новоу. На пример, имена аутора готово нигде не оптерећују опис, јер су све библиографије персоналне.

Први период карактерише хронолошки распоред библиографске грађе и неустаљена форма библиографског описа. Због недостатака информација каткад је тешко разлучити о каквој врсти библиографске грађе је реч.

Обим библиографске грађе се увећава током времена. Прве библиографије се састоје од свега неколико јединица, посебно код дописних чланова. У периоду између два светска рата њихов обим се мери десетинама, а у савременом добу стотинама библиографских јединица.

Свега неколико биографија у рубрици „Биографије и библиографије академика” нису пропраћене библиографским сегментом, у правом смислу. У неким сличајевима подаци о објављеним радовима научника су наведени кроз текст биографије. Такве су биографије Петра Скока из броја XXXVIII за 1929. годину (1930) и Олджиха Хујера из броја XLIV за 1935. годину (1936).

Форма библиографског описа значајније се променила почев од библиографије радова Милана Будимира у броју LXXVI за 1969. годину (1971). Током седамдесетих и осамдесетих година XX века изглед библиографског описа знатно је уједначен, а приказани подаци исцрпнији него раније. На пример, име издавача, као ни издавачке целине код описа монографија, није изостајало. Од броја C за 1993. годину (1994) у библиографијама се примењују међународни ISBD стандарди у опису.

Број XC за 1983. годину (1984) сачињен је као регистар за све претходно објављене бројеве *Годишњака СКА (САН, САНУ)* и *Гласника САН (САНУ)*. У именском регистру се могу сагледати које су биографије и библиографије научника објављиване у тој рубрици.

Закључно са бројем CXX за 2013. годину (2014) објављено је педесет пет библиографија из области лингвистике.

Прва библиографија из области филологије је библиографија Стојана Новаковића, објављена у првом броју. Грађа је распоређена хронолошки и обухвата период од 1860. до 1887. године. Нумерисана је и укупно броји 54 библиографске јединице. Изглед библиографског описа одговара времену у коме је библиографија настала. Многи су дати у форми реченице или забелешки. Код описа чланка из периодике, наслови су одштампани курсивом, док су називи часописа стављени у знаке навода.¹⁸⁶

¹⁸⁶ Пример описа монографске публикације:

Друга библиографија радова Стојана Новаковића објављена је у броју XXIV за 1910. годину (1911), где је јасно назначено како претходна није сачињена у консултацији са самим аутором. Библиографију из 1911. године саставио је сам С. Новаковић, приказавши 379 јединица хронолошким редоследом. Библиографски опис такође карактерише навођење података у реченичној конструкцији. Наслови су одштампани курзивом. Многе јединице садрже напомене које се односе на садржај или пружају додатна објашњења.¹⁸⁷

Број II за 1888. годину (1889) садржи две библиографије које се могу сврстати у домен лингвистичких. Прва је библиографија радова Франа Миклошича, са 26 јединица. Грађом је обухваћен период од 1845. до 1879. године. У оквиру библиографског описа, верно су су пренети језик и писмо објављених текстова,

5. Две године дана помагао Даничићу при израђивању „Ријечника из књижевних старина”.

(Стојан Новаковић : изванредни посланик и пуномоћни министар Србије у Цариграду // Годишњак СКА. – Бр. I за 1887. (1887), стр. 205.)

Пример описа цланка у часопису:

1879.

24. *Акценти трговишког јеванђеља* од 1512 г. у „Гласнику XLVII”.

(Исто, стр. 208.)

¹⁸⁷ Пример описа монографске публикације:

40. *Српска библиографија* за новију књижевност. 1741–1867. Саставио Стојан Новаковић. На свијет издало „Српско Учено Друштво”. У Београду, у Државној Штампарији. 1869. На 8-ни XXIV и 644 стр.

(Библиографија списа Стојана Новаковића // Годишњак СКА. – Бр. XXIV за 1910. (1911), стр. 326.)

Пример описа чланка у часопису:

353. *Вук Караџић и Н. И. Надеждин*. Прилог к биографији В. С. Караџића. Од Стојана Новаковића

Годишњица Николе Чупића XXIV, 1–40.

(Исто, стр. 403.)

Пример описа превода:

365. *А. В. Дружинин. Паулина Сасовица*. Приповетка. С руског превео – 1864 – Стојан Новаковић. У Мостару 1908. Штампарско-уметнички Завод Пахера и Кисића. На 16-ни XLVI, 166 и XIII стр.

Издано у књижицама „Мале Библиотеке”. Напред слика и биографија пок. Јеле Ст. Новаковићке, којој је ово друго издање посвећено а на крају приступ у ком се говори о овој приповеци и о њеном избору.

(Исто, стр. 406.)

док су, на пример, ознаке за број страна и везници на ћирилици. Са друге стране, услед неустаљености форме описа, тешко је установити врсту библиографске јединице коју он представља, да ли је у питању опис монографије или њеног дела.¹⁸⁸

Библиографска грађа Ватрослава Јагића у истом броју није нумерисана и обухвата радове до 1889. године. Библиографски опис има форму реченице.¹⁸⁹

Библиографија класичног филолога Јована Туромана објављена је и броју VIII за 1894. годину (1895). Приложена грађа није обимна, нити нумерисана, али је њен опис прегледан. Наставак његове библиографије објављен је у броју XVIII за 1904. годину (1905), уз исте принципе израде.¹⁹⁰

Библиографија, у правом смислу, Љубомира Стојановића може се рећи да је изостала када је објављена његова биографија у броју IX за 1895. годину (1896).

¹⁸⁸ Примери описа:

1. *Radices linguæ slovenicæ veteris dialecti*. Lipsiæ. Weidmann 1845. 8°, стр. 147.

(Фран Миклошић // Годишњак СКА. – Бр. II за 1888. (1889), стр. 240.)

9. *Monumenta linguæ paleoslavica e codicæ Suprasliensi*. Vindobonæ. 1851. Стр. VII и 452.

(Исто, стр. 241.)

¹⁸⁹ Примери описа:

1864 „*Jihoslované*” у чешком рјечнику „*Naučný slovník*”. 16°. XV. 419.

(Ватрослав Јагић // Годишњак СКА. – Бр. II за 1888. (1889), стр. 249.)

1888 Уз множину ситнијех ствари долази још Јагићев „*Bibliographischer Bericht*” у овије томовима: IV. 152–176, 527–548, 695–723. V. 168–180, 319–332, 470–496, 690–701. VI. 135–167, 290–318, 471–494, 624–633. VII. 149–160, 480–524, 647–683. VIII. 134–176, 336–356. IX. 151–176, 316–434.

(Исто, стр. 257.)

¹⁹⁰ Пример описа монографске публикације:

„*Латинска граматика*” (прво издање 1870. у Новом Саду, последње – 5 – 1892 у Београду).

(Д-р Јован Туроман // Годишњак СКА. – Бр. VIII за 1894. (1895), стр. 186.)

Пример описа чланка у часопису:

6. Оцена Ђерићеве књижице „*Каква нам треба грчка граматика*”. (Просветни гласник 1904).

(Јован Туроман // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 357.)

Ту су у једном пасусу побројани научни чланци које је аутор објавио у последњој деценији, сви заједно.

Библиографија радова Љ. Стојановића наредни пут је објављена у броју XXXII за 1923. годину (1924). Грађа је у њој распоређена на осам одељака: I Расправе, чланци, белешке; II Издања старих споменика и чланци о њима; III Реферати и критике; IV Школске књиге и о школовању; V Разно; VI Преводи; VII Издања туђих списа; VIII Политика. Непрегледност се наново може констатовати у навођењу библиографских података у сваком од тих одељака. Они се наводе у низу, један за другим, одвојени знаком тачка-размак-црта-размак.¹⁹¹

Број *Годишњака СКА* XI за 1897. годину (1899) донео је три библиографије из области лингвистике. Попис научних радова Милана Решетара сачињен је од 14 библиографских јединица. Оне су, чини се, распоређене хронолошки, иако неке нису датиране. Подаци представљени библиографским описом нису обимни, али су прегледни.¹⁹²

Наставак библиографије радова М. Решетара у *Годишњаку СКА* објављен је у броју XLIX за 1939. годину (1940). У њој је грађа нумерисана, и то од броја 204. до 226. Претходно објављена библиографија садржала је свега 14 јединица. Обимна библиографија М. Решетара, чији је ово продужетак, израђена је за зборник радова штампан поводом његовог седамдесетог рођендана.¹⁹³

¹⁹¹ Пример описа:

I Расправе, чланци, белешке. – Приступна академска беседа (Глас С. К. Акад. 411. 1896). – Вук Стеф. Карацић, његов рад на српском језику и правопису (Глас LV. г. 1898). – Старе српске штампарије (С. К. Гласник 1902, и засебно) [...]

(Љубомир Стојановић : допуне и продужење од 1894. год. види Годишњак IX, 235. // Годишњак СКА. – Бр. XXXII за 1923. (1924), стр. 160.)

¹⁹² Пример описа монографске публикације:

13) Антологија дубровачке лирике, Биоград 1894.

(Др. Милан Решетар // Годишњак СКА. – Бр. XI за 1897. (1899), стр. 156.)

Пример описа чланка у часопису:

1) Zur Erklärung des Gorski Vijenac (Јагићев Archiv XI)

(Исто, стр. 157.)

¹⁹³ Zbornik iz dubrovačke prošlosti : Milanu Rešetaru o 70-oj godišnjici života prijatelji i učenici. – Dubrovnik : Knjižara Jadran, 1931. – 495 str. – (Dubrovnik ; 2)

Библиографски опис је јасан и прегледан. Подаци у њему су одвојени зарезима. Код описа чланака из периодике, подаци о часописима су у загради, а њихови називи су скраћени.¹⁹⁴

У оквиру биографије Тома Маретића у броју XI за 1897. годину (1899) наведени су и наслови његових научних радова, њих четири, из годину издања.

Трећа библиографија у истом броју је бугарског филолога Ивана Димитра Шишманова. Ни једна од двадесет једне библиографске јединице нема назначено временско одређење. Опис се састоји од наслова научних радова, скраћенице имена серијске публикације у којој је објављен и њеног броја.¹⁹⁵

Број *Годишњака СКА* XVIII за 1904. годину (1905) донео је неколико библиографија из области лингвистике. Поред наставка библиографије Јована Туромана, објављене су и библиографије Матије Мурка и Александра Белића, тада дописних чланова Академије.

Преглед радова Матије Мурка је састављен хронолошки и обухвата грађу од 1886. до 1905. године. Библиографске јединице су нумерисане и укупно их је 31. Опис, уз поштовање језика и писма радова, пружа основне библиографске податке.¹⁹⁶

Прва библиографија радова Александра Белића објављена у *Годишњаку СКА* XVIII за 1904. годину (1905) има свега четири јединице. Библиографски опис се

¹⁹⁴ Примери описа:

212) Бернандинов Лексионар и његови дубровачки преписи. Београд 1933, 127 стр. 8°;

225) Početak kovaña dibrovačkoga novca (*Rad* 226 [1938], 149–170);

(Милан Решетар // Годишњак СКА. – Бр. XLIX за 1939. (1940), стр. 237.)

¹⁹⁵ Пример описа:

5. Бълежки за българскитѣ тапни езици и пословечки говори. Сб. М. XII

(Др. Иван Д[имитров] Шишманов // Годишњак СКА. – Бр. XI за 1897. (1899), стр. 162.)

¹⁹⁶ Пример описа:

7. Enklitike v slovenščini, I. del. Letopis Slovenske Matice za l. 1891. II del. za l. 1892.

(Матија Мурко : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 363.)

састоји од наслова научних радова у курзиву, назива часописа и њихове нумерације.¹⁹⁷

Други пут библиографија А. Белића објављена је у броју XLIII за 1934. годину (1935). У њој је обухваћена грађа од 1897. године. Библиографија броји три стотине јединица, с тим што се мора нагласити да су у тај списак ушле и ставке које се односе на чланства у друштвима или установама. Библиографија садржи и јединице које означавају секундарно ауторство, односно периодичне публикације и зборнике у којима је А. Белић био уредник. Организација целе библиографије у великој мери подсећа на уређење годишње библиографије из *Јужнословенског филолога*. На самом почетку су разрешене скраћенице за називе периодичних публикација које се користе у опису. Ознаке за оцене и приказе се наводе у загради.¹⁹⁸

Већи временски опсег за који је грађа везана него у било којој да тада објављеној библиографији у *Годишњаку СКА* пружа могућност бољег увида у теме којима се аутор бавио, целовитије слике о његовом стваралаштву. У току Првог светског рата А. Белић је објавио многе научне радове у иностраним публикацијама, на француском и руском језику, на пример.

Након библиографије Ивана Шишманова, број *Годишњака СКА* XXV за 1911. годину (1912) доноси библиографију још једног дописног члана из иностранства, пољског слависте Јана Михала Розвадовског. Представљено је 28 јединица,

¹⁹⁷ Пример описа:

Прилози историји словенских језика I–IV. Глас С. К. Академије LXII.

(А[лександар] Белић : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 368.)

¹⁹⁸ Пример описа монографске публикације:

197. Правопис српскохрватског језика према прописима Министарства просвете. Друго, прерађено издање (1930) 168. 8°

(А[лександар] Белић : академик // Годишњак СКА. – Бр. XLIII за 1934. (1935), стр. 200.)

Пример описа чланка у часопису:

221. О стварању нових речи. НЈ I (1933) 72–76.

важнијих радова научника у хронолошком редоследу. Библиографски опис је прегледан, са основним подацима.¹⁹⁹

Први број након завршетка Првог светског рата, број XXVII за 1914–1919. годину (1921), донео је, такође, две библиографије иностраних дописних чланова Академије. Уз биографију Антоана Мејеа објављен је списак његових књига, као и називи часописа и зборника у којима је научне радове објављивао, у једном пасусу. Монографске публикације нису нумерисане, а дато је 12 јединица. Њихов опис се састоји од наслова у курзиву и осталих релевантних података у загради.²⁰⁰

Библиографија слависте Олафа Брока је сачињена од 14 ненумерисаних јединица. Библиографски опис пружа основне информације.²⁰¹

Исте, 1920. године, изашао је и наредни број *Годишњака СКА* за 1920. годину. У њему је објављена прва библиографија радова Степана Куљбакина. Библиографску грађу чини 29 јединица, а обихваћен је период од 1898. до 1921. године. Распоређена је хронолошки. Након наслова под знацима навода, библиографски опис садржи минимум података.²⁰²

¹⁹⁹ Пример описа:

27. Przyczynek do fonetyki bulgarskiej (ein Beitrag sur bulgar. Phonetik). Rocznik slawistyczny t. 4, Kraków 1911.

(Јан Михал Јордан Розвадовски : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXV за 1911. (1912), стр. 338.)

²⁰⁰ Пример описа:

Grammaire de vieux perse, (Paris, 1915, in-8, XIX–232 p.)

(А[ntoine] Meillet (Антоан Меје) : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXVII за 1914–1919. (1921), стр. 313.)

²⁰¹ Примери описа:

Југорусское нарѣчіе села Убли (Изд. Имп. Ак. Наукъ, Сп-б 1899).

Zum Kleinrussischen in Ungarn, Archiv f. slav. Phil. XVII

(Олаф Брок : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXVII за 1914–1919. (1921), стр. 330.)

²⁰² Пример описа монографске публикације:

26) „Краткая сербская грамматика для русских” 1920 г. Београд

(Стеван Куљбакин (Степан Михайлович Куљбакинъ) : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXIX за 1920. (1921), стр. 199.)

Пример описа чланка у часопису:

Наставак библиографије С. Куљбакина објављен је у броју XXXV за 1926. годину (1927). Ту је библиографска грађа разврстана на три одељка: I Расправе и чланци; II Критике и белешке; III Популарни чланци. Грађу, која није нумерисана, чине чланци у научној и популарној периодици и библиографски опис пружа релевантне податке о свакој јединици. Називи часописа су дати у иницијалима.²⁰³

Трећи пут библиографија Степана Куљбакина објављена је у броју XLI за 1932. годину (1933), уз разврстану грађу на два одељка: I Књиге; II Чланци, оцене, критике, библиографске белешке. Опис монографских публикација садржи наслов, место издавања, годину и број страна. У описима из тог периода подаци као што је име издавача, на пример, нису чинили део основних библиографских података.²⁰⁴

Библиографија Владимира Ћоровића из броја XXX за 1921. годину (1922) прва има грађу распоређену према њеној врсти. Одвојени су научни радови, њих 20, од рецензија и приказа, којих је пет. Библиографски опис се састоји од наслова чланка и података о часопису у ком је објављен, у загради.²⁰⁵

15) „O pracach Szachmatowa, dotyczących języka polskiego” Rocznik slawist. 1 1908. г.

(Исто, стр. 198.)

²⁰³ Пример описа:

Полугласници у Синајском Псалтиру J. Ф. V. 68–82.

(Др Стеван М. Куљбакин : редовни члан : допуна биографији штампаној у Годишњаку XXIX 1920 г. // Годишњак СКА. – Бр. XXXV за 1926. (1927), стр. 241.)

²⁰⁴ Пример описа:

Mluvnice jazyka staroslověnského, v Praze 1928, 214+X

(Д-р Стеван М. Куљбакин : прави члан // Годишњак СКА. – Бр. XLI за 1932. (1933), стр. 189.)

²⁰⁵ Пример описа:

1) Der Dialekt von Mostar. (Archiv für slav. Philologie, XXIX, 1908.).

(Владимир Ћоровић : дописник // Годишњак СКА. – Бр. XXX за 1921. (1922), стр. 328.)

Библиографија Аугуста Мусића из броја XXXIV за 1925. годину (1926) обухвата период од 1880. до 1925. године са 19 јединица у хронолошком распореду. Библиографску грађу чине чланци у научној периодици.²⁰⁶

Према врсти библиографске грађе и њеној организацији, библиографија Франа Рамовша из броја XXXVII за 1928. годину (1929) слична је претходној. Оно што се издваја јесте примеринији приказ података у библиографском опису. Уколико је у питању рецензија, то је истакнуто, као и јасно одвојен наслов од остатка описа знаком тачка-размак-црта-размак. Поред скраћења назива часописа, употребљено је и скраћење код навођења броја страна.²⁰⁷

Библиографија Рајка Нахтигала објављена је у броју XXXVIII за 1929. годину (1930), уз поштовање језика и писма научних радова у библиографском опису. Грађа није нумерисана, наслови су истакнути масним словима, а подаци о периодици су стављени у заграду.²⁰⁸

Прва библиографија из области лингвистике након Другог светског рата у *Годишњаку САН* је библиографија радова Глигорија Елезовића из броја LII за 1946. годину (1946). Грађа је у њој распоређена хронолошки, нумерисана је и има укупно 94 јединице. Обухваћен је период од 1909. до 1942. године. Библиографски опис је, иако пружа тек основе податке одвојене зарезима, прегледан.²⁰⁹

²⁰⁶ Пример описа:

17. *Прије и после* (Јужнослов. филолог IV, 1924.).

(Др. Август Мусић : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXXIV за 1925. (1926), стр. 298.)

²⁰⁷ Пример описа:

26.) Recenzija: J. Glonar, Naš jezik. – Ljub. Zvon 1919, 568–9.

(Др. Фрањо Рамовш : дописник // Годишњак СКА. – Бр. XXXVII за 1928. (1929), стр. 131.)

²⁰⁸ Пример описа:

O elbasanskem pismu in pismenstvu na njem. (Архив за арбан. старину, језик у етнологију. Београд 1923, I 160–195).

(Рајко Нахтигал // Годишњак СКА. – Бр. XXXVIII за 1929. (1930), стр. 194.)

²⁰⁹ Пример описа монографске публикације:

72. Речник Косовско-метохијског дијалекта, књ. I, 1932, књ. II, 1935.

Библиографија радова Милана Будимира објављена је у броју LVIII за 1951. годину (1951). Библиографска грађа обухвата период од 1920. до 1953. године, што представља преседан, јер је тај број *Годишњака САН* објављен за 1951. годину. Друга година штампања није наведена. Грађа је разврстана хронолошки, одвојена по годинама, тако да се тај податак у опису не понавља. Грађа је, такође, нумерисана и укупно је 116 јединица. Називи периодичних публикација су скраћени, што је разрешено на почетку библиографије. Употреба скраћеница је изостала.²¹⁰

Наставак библиографије М. Будимира изашао је у броју LXXVI за 1969. годину (1971), где је приказана грађа од 1952. до 1969. године. Овога пута она није нумерисана, а видљива је разлика у форми библиографског описа. Сви наслови су одштампани курзивом. Опис монографија садржи, поред места издавања, и име издавача, све нумеричке податке (укључујући и димензије) и податке о издавачкој целини. Знак за раздвајање података је тачка-размак-црта-размак. Писмо и језик научних радова и књига су пренети у библиографски опис, док су скраћенице које се тичу броја страна увек на ћирилици. То говори о пажњи библиографа при правилном навођењу података. Такав начин уређења библиографског описа задржао се у изради већине библиографија у *Годишњаку САНУ* током седамдесетих година XX века.²¹¹

(Глиша Елезовић : дописни члан // Годишњак САН. – Бр. LII за 1946. (1946), стр. 204.)

Пример описа чланка у часопису:

2. Нешто о јањевском дијалекту, Босанска Вила, XXV, 1910 стр. 314–316.

(Исто, стр. 197.)

²¹⁰ Пример описа монографске публикације:

1948

79. *Litteræ Latinæ* (уџбеник за универзитет), Научна књига, 1–275.

(Будимир Милан : дописни члан // Годишњак САН. – Бр. LVIII за 1951. (1951), стр. 437.)

Пример описа чланка у часопису:

1936.

46. Редукција честих гласова и обимних гласовних скупова, ЈФ 15, 155–165.

(Исто, стр. 435.)

²¹¹ Пример описа:

Библиографија радова Михаила Стевановића је прва објављена из области науке о језику после дуже паузе, у броју LXX за 1963. годину (1965). Библиографска грађа, која броји 146 јединица, распоређена је хронолошки, до 1959. године. Опис карактеришу наслови одштампани курзивом, подаци о коаторству у загради, знак тачка-размак-црта-размак за одвајање наслова чланка од назива периодичне публикације.²¹²

Први наставак те библиографије изашао је у *Годишњаку САНУ*, број LXXII за 1965. годину (1970). Он садржи допуну грађе од 1959. до 1964. године. Трећи део прегледа радова М. Стевановића је из броја LXXVII за 1970. годину (1972), где је приказана грађа за период 1965–1970. године. Ту је библиографски опис израђен према новом начину обраде грађе, попут описа у претходној библиографији М. Будимира. Четврти наставак библиографије радова М. Стевановића објављен је у броју LXXXIV за 1977 годину (1978). У њему је одухваћена грађа објављена између 1969. и 1976. године. Разлика у оквиру библиографског описа која се може навести јесте то што су уместо наслова чланака, називи часописа одштампани курзивом.²¹³ Последњи, пети, библиографски сегмент посвећен М. Стевановићу

Са балканских источника. – Београд, Срп. књиж. задр., 1969. стр. 293+1. 18,3x13,3 cm. – Српска књижевна задруга. Коло LXII. Књ. 417.

(Милан Будимир : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXVI за 1969. (1971), стр. 634.)

Пример описа чланка у часопису:

Die Kerberier in der Odyssee und im attischen Drama. – *Živa antika*. God. X. Sv. 1–2. Skopje. 1960. Стр. 17–39.

(Исто, стр. 631.)

²¹² Пример описа монографске публикације:

1946.

30. *Граматика српскохрватског језика за средње школе* (у заједници са Радомиром Алексићем). Београд, 1–230.

(Михаило Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXX за 1963. (1965), стр. 368.)

Пример описа чланка у часопису:

1956.

98. *Још нешто о облику футура.* – *Наш језик*, књ. VII н.с., стр. 104–152.

(Исто, стр. 371.)

²¹³ Пример описа:

објављен је у броју LCIII за 1986. годину (1987). У њему је приказана грађа од 1974. до 1986. године, која није нумерисана.

Библиографија Павла Ивића први пут је објављена у броју LXXIX за 1972. годину (1975), са 152 библиографске јединице из периода од 1949–1972. године. Грађа је распоређена хронолошки, а библиографски опис у највећој мери одговара стандардима из тог периода.²¹⁴

Допуна те библиографије објављена је у броју LXXXVI за 1979. годину (1980). У том случају је назначено да је грађу прикупио сам Павле Ивић. Библиографска грађа обухвата период од 1968. до 1979. године и састоји се од 209 јединица. Опис је израђен према оном коришћеном у библиографијама М. Будимира.

Трећи наставак библиографије П. Ивића објављен је у броју LCVI за 1989. годину (1990). Грађа има хронолошки распоред. Нејасно је зашто нумерација почиње од броја 221. и завршава се са 392, јер у претходном делу има 209. библиографских јединица. Грађа је разноврсна, у њој се налазе многи чланци из зборника радова, као и текстови из новина. Библиографски опис пружа адекватне информације за такву врсту грађе.²¹⁵

Алтернативност употребе неких синтаксичких јединица. – *Зборник за језик и књижевност*, 1972, I, стр. 83–93.

(Михаило Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXIV за 1977. (1978), стр. 286.)

²¹⁴ Пример описа монографске публикације:

147. *Српски народ и његов језик*. Београд 1971, Српска књижевна задруга LXIV књига 429. 327 стр.

(Павле Ивић : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXIX за 1972. (1975), стр. 765.)

Пример описа чланка у часопису:

41. *Основные пути развития сербскохорватского вокализма*. Вопросы языкознания (Москва) VII (1958), вып. 1, 3–20.

(Исто, стр. 759.)

²¹⁵ Пример описа чланка у зборнику:

222. *Даничићево место међу историчарима српскохрватског језика*. – Зборник о Тури Даничићу. Београд, Загреб, САНУ, ЈАЗУ, 1981; 347–358.

Последњи, четврти, наставак библиографије П. Ивића уредила је Јоана Павковић за број CV за 1998. годину (1999). Грађа је у њему подељена на два сегмента. Први садржи научне и стручне радове, а други текстове из публицистике и друге популарне прилоге. Грађа није нумерисана и обухваћен је временски период од 1988. до 1998. године. Библиографски опис израђен је према међународним стандардима, који су у *Годишњаку САНУ* примењени при изради библиографија М. Ивић, И. Грицкат и М. Пешикана из периода деведесетих година XX века.

Библиографија Милке Ивић по први пут је објављена у *Годишњаку САНУ* у броју LXXXIII за 1976. годину (1977). Обухваћен је временски период од 1949. до 1976. године, са 148 библиографских јединица. Форма библиографског описа одговара оној коришћеној у другим библиографијама из тог времена. Примећује се да су визуелно истакнути прикази додавањем карактеристичног израза на крају описа између две косе црте, као и да су скраћенице прилагођене писму одређених описа. Уколико је наслов књиге или научног рада на страном језику, на латиници, скраћеница је *p*, док је код библиографских јединица на српскохрватском то *стр*, односно *str*.²¹⁶

Прва допуна библиографије М. Ивић објављена је у броју LCI за 1984. годину (1985), и садржи ненумерисану грађу од 1976. до 1984. године. Употреба курзива се разликује у односу на први наставак, јер су сада наслови књига и научних

(Павле Ивић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LCVI за 1989. (1990), стр. 481.)

Пример описа чланка из новина:

391. *Журба због блага и памћења*. – Политика експрес, 26. фебруар 1989; 10.

(Исто, стр. 493.)

²¹⁶ Пример описа монографске публикације:

146. *Pravci u lingvistici*. 3. dop. izd. – Ljubljana, 1975; str. 302+/6/

(Милка Ивић : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXIII за 1976. (1977), стр. 251.)

Пример описа чланка у часопису:

48. Творительный падеж в славянских языках, под редакцией С. К. Бернштейна, изд. Академии наук СССР, Институт славяноведения, Москва, 1958. – *Rocznik slawistyczny*, 1962, XXII, 1; p. 64–73. /Prikaz/.

(Исто, стр. 247.)

радова, уместо назива часописа истакнути. У јубиларном брију С за 1993. годину (1994) уследио је наставак библиографије М. Ивић, уз неколико новина. Истакнут је приређивач, Гордана Жујовић, што је од тог броја постала редовна пракса и библиографски опис је у потпуности израђен према ISBD међународним стандардима. Грађа није нумерисана и прикупљена је за период од 1985–1993. године.²¹⁷

Милена Марковић је за број CVIII за 2001. годину (2002) израдила библиографију радова М. Ивић од 1995. до 2001. године, сакупивши 70 библиографских јединица. Грађа је подељена на четири одељка: I Посебна издања; II Периодика; III Преведена дела; IV Уређивачки послови. У трећем сегменту грађа има шири временски оквир и обухвата период од 1965–1981. године.

Број LXXXVI за 1979. годину (1980) је донео још једну библиографију научника из области лингвистике, Ирене Грицкат Радуловић. То је прва библиографија објављена у *Годишњаку САНУ* у којој је јасно истакнут приређивач, Зорка Вукчевић. Грађа обухвата већи временски период, од 1949. до 1979. године. Није нумерисана, а распоређена је хронолошки. Библиографски опис прати устаљена правила у часопису. На јасан и једнообразан начин приказује податке, готово слично као у међународним стандардима.²¹⁸

²¹⁷ Пример описа монографске публикације:

Pravci u lingvistici / Milka Ivić ; urednik Ivan Čolović i Ivan Mesner. – 6. dop. izd. – Beograd : Prosveta, 1990. – 2 knj. (279; 286). – (Biblioteka 20 vek ; 73/1, 73/2)

(Милка Ивић : редовни члан / Гордана Жујовић // Годишњак САНУ. – Бр. С за 1993. (1994), стр. 351.)

Пример описа чланка у часопису:

Zu einem Aspekt sprachlicher Interferenz mit einem Exemplifikation aus dem (Ober-) Sorbischen / Milka Ivić // Zeitschrift für Slavik. 30:1 (1985) 96–98.

(Исто, стр. 349.)

²¹⁸ Пример описа монографске публикације:

Студије из историје српскохрватског језика. – Београд, Народна библиотека ЦР Црбије, 1975; 314 стр.

(Ирена Грицкат-Радуловић : дописни члан / Зорка Вукчевић // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXVI за 1979. (1980), стр. 379.)

Пример описа чланка у часопису:

Прва допуна библиографије И. Грицкат објављена је у броју LCII за 1985. годину (1986), уз истоветан начин израде. Трећи наставак уредила је Гордана Жујовић за број CII за 1995. годину (1996), користећи се истим принципима као при изради библиографије М. Ивић две године раније. У оквиру описа чланака из периодике придодат је податак о ISSN бројевима часописа. Библиографска грађа није нумерисана и обухвата период од 1986. до 1995. године.

Библиографија Митра Пешикана објављена је први пут у броју LCII за 1985. годину (1986). Грађа је обухватила већи временски период, од 1956. до 1985. године, и садржи 128 библиографских јединица. Као различитост, у оквиру библиографског описа, може се навести употреба скраћеног облика периодичних публикација. Гордана Радојчић Костић је уредник наставка библиографије М. Пешикана из броја CII за 1995. годину (1996), која се придржавала међународних стандарда при њеној изради.

Прва библиографија Ивана Клајна у *Годишњаку САНУ* објављена је у броју CVII за 2000. годину (2001). У том тренутку, била је то комплетна библиографија И. Клајна, од 1963. до 1999. године, са 104 јединице. Аутор библиографије није наведен. Грађа је распоређена на шест одељака: I Посебна издања; II Студије, огледи и прикази; III Преводачки рад у посебним издањима; IV Преводачки рад у периодици; V Сценско извођење; VI Уређивачки рад. У сваком од одељака грађа је распоређена хронолошки. Библиографија је опремљена регистром наслова, имена и апелатива, што је чини до тада најпрофесионалније уређеном у часопису. Библиографски опис је израђен према међународним стандардима. Код описа књига И. Клајна сачињене су обимне напомене које се односе на њихов садржај.²¹⁹

О неким видским особеностима српскохрватског глагола. – Јужнословенски филолог, 1957–1958, XXII; стр. 165–228.

(Исто, стр. 375.)

²¹⁹ Пример описа монографске публикације:

2. *Influssi inglesi nella lingua italiana.* – Firenze : Olschki, 1972. – 212 str.

У италијанском изданју докторске дисертације „Утицаји енглеског језика у италијанском” текст је прерађен уз извесна скраћења.

(Иван Клајн : дописни члан // *Годишњак САНУ.* – Бр. CVII за 2000. (2001), стр. 502.)

Пример описа чланка у часопису:

Наставак библиографије И. Клајна за период од 2000. до 2008. године приредила је Светлана Симоновић Мандић у броју CXV за 2008. годину (2009) придржавајући се принципа израде претходне библиографије. Грађа је, такође, издељена на низ, сада нешто другачијих, одељака: I Књиге; II Електронска издања; III Преводилачки рад; IV Поглавља у монографијама; V Чланци; VI Предговори; VII Интервјуи; VIII Излагања на конференцијама; IX Уређивачки рад; X Менторство.

Број CVII за 2000. годину (2001) донео је и библиографију радова Милосава Тешића. Грађа је распоређена на три групе: I Објављени радови; II Научноистраживачки пројекти; III Интервјуи. Опис прати међународна правила.

Александар Младеновић је у броју CX за 2003. годину (2004) сам потписан као аутор своје библиографије. Библиографска грађа је обимна јер обухвата цео дотадашњи опус научника, од 1957. до 2003. године. Разврстана је на два одељка: I Књиге; II Студије, расправе, чланци, критике. У првом сегменту одвојене су монографске публикације у којима је А. Младеновић уредник. У оба одељка грађа је приказана хронолошки и није нумерисана. Библиографски опис, иако у потпуности не прати стандарде, пружа све основне информације о грађи. Нема обимнијих напомена, осим што је назначено у угластој загради уколико је нека јединица критика, приказ или интервју.²²⁰

Исти број, CX за 2003. годину (2004), доноси прву библиографију Предрага Пипера, коју је уредила Лидија Јелић. Библиографска грађа обухвата период од 1977. до 2002. године, а распоређена је на четири групе: I Посебна издања и

82. О једном мутном вокалу, или зашто „спајс герлс” не могу бити „спајс грлс” // Језик данас (Нови Сад). ISSN 0354–9720. 5 (1998) 19–24.

(Исто, стр. 513.)

²²⁰ Пример описа монографске публикације:

Језик Петра Хекторовића. – Нови Сад (Матица српска), 1968, стр. 205+[2].

(Александар Младеновић : редовни члан / А. М. // Годишњак САНУ. – Бр. CX за 2003. (2004), стр. 305.)

Пример описа чланка у часопису:

Осврт на књижевни језик Милана Ђ. Милићевића. – Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад, 1988, књ. XXXI-1, 145–155.

(Исто, стр. 330.)

универзитетски уџбеници; II Посебна издања на интернету; III Прилози у периодици, зборницима и посебним издањима; IV Интернет издања. То је прва библиографија у *Годишњаку САНУ* где су посебно истакнута електронска издања публикација. Грађа није нумерисана. По одељцима је распоређена хронолошки, а у оквиру једне године према наслову. Библиографски опис је израђен према ISBD правилима, а код неких монографских публикација дате су обимне напомене које су представиле њихов садржај. Описи приказа и критика истакнути су додавањем назнаке иза наслова. Име П. Пипера се у највећем броју случајева не понавља у опису, осим уколико нека библиографска јединица има два аутора. У том случају су наведена оба.²²¹

Наставак библиографије П. Пипера објављен је у броју CXVIII за 2011. годину (2012), где је Милена Марковић потписана као приређивач. Допуна библиографске грађе за период између 2004. и 2011. године издељена је на низ одељака и подељака, уз два додатка: I Посебна издања и универзитетски уџбеници; II Прилози у периодици, зборницима и посебним издањима; III Преводи; IV Редакторски рад: а) стручни часописи, б) посебна издања књига; V Електронска издања; VI Додатак I: уџбеници руског језика за основну и средњу школу; VII Додатак II: а) одбрањене докторске дисертације урађене под менторством П. Пипера, б) докторске дисертације под менторством П. Пипера чија је израда у току, в) одбрањени магистарски радови урађени под менторством П. Пипера, г) одбрањене докторске дисертације (П. Пипер члан комисије за

²²¹ Пример описа монографске публикације:

Jezik i prostor. – Zemun : Biblioteka XX veka ; Beograd : Čigoja štampa, 1997. – 220 str ; 17 cm. – (Biblioteka XX vek ; 91)

(Предраг Пипер : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. CX за 2003. (2004), стр. 522.)

Пример описа публикације на интернету:

Увод у сорабистику : хрестоматија за српске слависте / приредио Предраг Пипер. – Web site : <http://www.rastko.org.yu>. Постављено 28. јуна 2002.

(Исто, стр. 526.)

Пример описа чланка у часопису:

Српски језик на почетку века // Летопис Матице српске. ISSN 0025–5939. 178 : 470 : 6 (2002) 840–853.

(Исто, стр. 545.)

одбрану) хронолошким редом, д) одбрањени магистарски радови (П. Пипер члан комисије за одбрану) хронолошким редом, ђ) рецензије за издавачке куће, е) рецензије дистертација одбрањених у Русији и Белорусији (отзывы). Велики део библиографске грађе чине описи рукописа.

Израду библиографија у данашњем времену, у великој мери, олакшало је постојање библиографија истраживача у оквиру система Cobiss, као и постојање материјала из ванредног броја *Анала Филолошког факултета* из 2012. године, који садржи библиографије наставника и сарадника.

Лидија Јелић је приређивач и библиографија Александра Ломе и Милорада Радовановића у броју CXI за 2004. годину (2005). Обе библиографије деле основне карактеристике других библиографија објављених у *Годишњаку САНУ* с почетка XXI века. Библиографска грађа је издељена на три групације, према врсти. Библиографски опис прати међународне стандарде. Библиографија А. Ломе броји 145 јединица, док грађа М. Радовановића није нумерисана. Обе су сачињене као комплетне библиографије научника јер су објављене по први пут у часопису.

Исте карактеристике има и библиографија Јасмине Грковић Мејдор, коју је приредила Гордана Радојчић Костић у броју CXVI за 2009. годину (2010). Ненумерисана грађа обухвата период од 1980. до 2009. године.

4.2.2.1.7. Јужнословенски филолог

Персоналне библиографије научника објављују се у два часописа у издању Института за српски језик САНУ, у *Јужнословенском филологу* и *Нашем језику*.

У часопису *Јужнословенски филолог* је до броја LXXI (2014) објављено дванаест персоналних библиографија научника који се баве лингвистиком.²²² Ни једна се не може назвати персоналном у пуном смислу пошто не садрже литературу о њима и њиховом научном раду.

Библиографију радова Ватрослава Јагића објавио је, након два пригодна чланка Александра Белића, Степан Куљбакин у броју III (1922–1923) након смрти научника. Јосеф Курц је израдио библиографију радова Олджиха Хујера за период

²²² Персоналне библиографије у часопису *Јужнословенски филолог* биле су детаљан предмет претходне студије аутора (ГОЛУБОВИЋ 2013).

од 1901. до 1930. године у броју IX (1930). То су биле једине персоналне библиографије објављене у часопису пре Другог светског рата.

Библиографија радова слависте Матије Мурка штампана је у броју XIX (1951–1952) и она је анонимна. Прва библиографија радова након смрти Александра Белића објављена је 1960. године у броју XXIV ауторке Ирене Грицкат. Нада Ђорђевић је израдила преглед научних студија Степана Куљбакина обележивши тако тридесетогодишњицу смрти научника у броју XXIX, свесци 3–4 (1973). У *Јужнословенском филологу* објављене су све библиографије радова академика Михаила Стевановића. Обе је израдила Драгана Мршевић Радовић, у бројевима XXX, свеска 1–2 (1973) и XLVII (1991). Милица Радовић Тешић је аутор библиографије Берислава Николића у броју XXXIII (1977). Драго Ђупић се сматра аутором прегледа студија Радосава Бошковића у броју XL (1984) јер је потписник напомена у оквиру ње.

На преласку из XX у XXI век, поводом смрти Павла Ивића објављена је библиографија његових радова у броју LVI, свесци 1–2 (2000). Нико није потписан при изради тог прилога. У последњој деценији у *Јужнословенском филологу* објављене су библиографије Ирене Грицкат и Милке Ивић, у броју LXVI (2010) и LXVII (2011), ауторке Милене Марковић.

Заједничке карактеристике тих библиографија су педантност и доследност, уз поштовање језика и писма обрађиваних публикација у опису. Систем скраћивања назива периодичних публикација је онакав какав се примењује у текућој библиографији часописа. Интерпункцијски знакови користе се доследно, наслов научног рада или публикација увек је одвојен знаком тачке или зареза. Библиографски описи прате међународне стандарде тек у савременом добу. Распоред библиографске грађе је свуда хронолошки, осим у библиографији радова Матије Мурка.

4.2.2.1.8. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор

Библиографија радова Љубомира Стојановића, у броју 11 за 1931. годину, прва је персонална библиографија објављена у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор*. То је уједно и прва библиографија научника објављена након његове смрти. Ширина научних истраживања и области којима се Љ. Стојановић

бавио омогућили су да се она уврсти у лингвистичке библиографије. Њен аутор је Урош Џонић, један од уредника часописа и аутор више библиографских прилога.

Уводне речи или пропратног текста аутора нема. Библиографска грађа је подељена у осам сегмената: 1. Књиге и брошуре (21 библиографска јединица); 2. Издања у посебним књигама (30); 3. Издања у колекцијама и листовима (20); 4. Реферати (44); 5. Стручне расправе и чланци (53); 6. Политички чланци (31); 7. Преводи (6); 8. Разно (15). Распоред грађе је у сваком од тих сегмената хронолошки. Нумерација библиографских јединица је у њима засебна, а укупно их је 220.

Библиографски опис је једнообразан и доследан за сваку од врста публикација на коју се односи. Језик и писмо дела су верно пренети. Име Љубомира Стојановића замењено је знаком две или три црте у библиографском опису. Сви наслови књига и чланака дати су курсивом. Монографске публикације побројане су у првом одељку. Оне које имају по неколико издања, немају за свако од њих поновљен библиографски опис, већ је у напомени наведено која све издања постоје.²²³ Други сегмент библиографије чини материјал који би се данас могао окарактерисати као онај са секундарним ауторством Љ. Стојановића. То су збирке које је приредио, издања за која је написао предговоре или поговоре, што је у назначено у сваком опису, у загради. Трећи одељак чине чланци у периодици.²²⁴ Реферати из четвртог сегмента су, у ствари, прикази и критике радова и публикација других научника. Пети одељак поново доноси стручне расправе и чланке објављене у научној периодици, као и трећи. Није јасно у потпуности због

²²³ Пример описа:

4. *Лекције из српског језика за II разред гимназије*. Саставио – – (На по се штампано из „Просветнога гласника”) У Београду, у државној штампарији Краљевине Србије, 1891. Цена 1,20 дин. 8° стр. 3–134. [На примерку који смо имали стоји на корицама: „Своме учитељу В. Јагићу Љ. Стојановић”. – II изд. 1892. – III изд. 1894. – IV изд. 1896. – VI изд. 1904. – VII изд. 1906. – IX изд. 1910. – XI изд. 1914. – XIV изд. 1922, наслов: *Српска граматика*. – XV изд. 1923. – XVI изд. 1924. – XVIII изд. 1928]

(Библиографија радова Љубомира Стојановића / Урош Џонић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XI (1931), стр. 277.)

²²⁴ Пример описа:

20. *Повеља Балше Ђурђевића*. – Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. XI, 1931, стр. 57.

чега су одвојени радови са тематиком везаном за текстове старе књижевности и њихова тумачења од осталих.

Пропратна нота Уроша Џонића стоји само уз сегмент везан за политичке чланке, где су наведени они најзначајнији, из *Одјека* и *Републике*. У својој аутобиографији Љ. Стојановић је навео да је објавио преко сто политичких чланака само у листу *Одјек*.

Друга персонална библиографија из области лингвистике у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* је библиографија Маријана Стојковића коју је приредио Јосип Наги у броју 32, свесци 3–4 за 1966. годину. Библиографија је издељена на четири сегмента, према областима којима се научник бавио: I Лингвистика (16 јединица); II Фолклор (23 јединице); III Књижна повијест (36 јединица); IV Приноси за *Рјечник хрватскога или српскога језика* Југославенске академије. У сваком од тих одељака библиографска грађа је разврстана према години, у растућем низу и у највећој мери је чине чланци у научној периодици. Нумерација јединица иде континуирано кроз прва три одељка и њих је 76. Последњи одељак који садржи побројане одреднице на којима је М. Стојковић радио је другачији. Чини га пасус густо наведених термина, разврстаних по томовима речника, са годином издања у загради и бројем страна.

Библиографски опис је врло сажет. Наслови радова су штампани курзивом, одвојени тачком од назива часописа. Уколико се заредом понавља неколико радова из истог часописа, коришћен је термин *ibid* уместо назива периодичне публикације. Нема скраћеница попут *стр*, *бр*, *св*. Године су увек наведене у згради, а нумерички подаци су дати арапским цифрама. Библиографски опис је јасан, дат прегледно, практично схематизован.²²⁵

²²⁵ Примери описа:

15. *Akcent glagolskih imenica*. Rad Jugoslav. akad. 309 (1956), 5–32.

(Marijan Stojković : 09.06.1879–10.04.1965. / Josip Nagy // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 32, св. 3–4 (1966), 303.)

1. *ptičica – pući*, XII (1952), 594–616;

(Исто, стр. 305.)

4.2.2.1.9. *Ковчежић*

Иако се све библиографије објављене у часопису *Ковчежић* могу посматрати као персоналне, могу се додатно издвојити оне које нису објављиване под истим насловом сваке године, већ имају засебну тематику.

Библиографски прилог настао кроз компарацију народних прича које је Вук Карацић сакупио и оних које су симултано објављене у часописима и календарима сачинила је Љубица С. Јанковић у броју 2 (1959). За сваку од проучаваних прича наведени су библиографски подаци њихових различитих издања. У питању су били мотиви: немушти језик; постанак свраке и неравног табана код човека; мотив са украденим сунцем; скривено и закопано благо; досетљива девојка; Хасан и Хусејин; вук и лисица; шуре змајеве; Биберче.²²⁶

Љубомир Никић је у броју 5 (1963) објавио кратак преглед литературе која је требало да се уврсти у сабрана дела Вука Карацића. Другу библиографију, под готово истим називом „Прилози библиографији списка Вука Карацића”, аутор је објавио поново у двоброју 14–15 (1977). То су, у ствари, допуне библиографије коју је Голуб Добрашиновић израдио за *Сабрана дела Вука Стефановића Карацића* из 1974. године. Верно пратећи структуру и принципе израде библиографије, та допуна се састоји од шест целина: I Библиографска грађа коју је прикупио Г. Добрашиновић; II Објављени радови В. Карацића; III Коментари В. Карацића у *Новинама сербским*; IV Објављени радови В. Карацића под другим именом; V Преводи дела В. Карацића; VI Прештампана издања. Нумерација је јединствена на нивоу целе библиографије и укупно броји 115 библиографских јединица. Библиографски опис је истоветан оном из *Сабраних дела*. Сваки садржи адекватну напомену која појашњава садржај или порекло те јединице.²²⁷

²²⁶ Пример описа:

Вук – 68) *Биберче*.

Босанска вила, год. IX, 1894, бр. 14 и 15, стр. 225–227. – *Биберчић*.

Босанска вила, год. IX, 1894, бр. 16, стр. 253–255. – *Биберчић*.

(Народне приповетке у Вуковој збирци и неке њихове паралеле и варијанте по часописима и календарима / Љубица С. Јанковић // *Ковчежић*. – Бр. 2 (1959), стр. 144.)

²²⁷ Пример описа који је користио Г. Добрашиновић:

38. *Српске народне пјесме* VI, Биоград 1899.

Број 6 (1964) доноси, поред текуће, и библиографију посвећену рецепцији рада реформатора српског језика у Пољској, аутора Милорада Живанчевића. Та библиографија се може назвати потпуном персоналном јер садржи како све преводе Вукових дела на пољски, тако и публикације њему посвећене. Рад Вука Карацића имао је велики одјек и углед у свим словенским земљама, па и у Пољској. Први превод датира још из 1819. године. У уводном тексту М. Живанчевић је навео и библиографске изворе за свој рад. Целокупан текст библиографије је на латиници. Грађа има хронолошки распоред и није нумерисана. Обухваћен је период од 1819. до 1961. године.

Библиографски опис првог сегмента карактерише наслов одштампан верзалом, док је остатак описа у курзиву. Податак о преводиоцу је увек назначен. На самом крају, у угластим заградама, наведена је и ознака у оквиру сабраних дела Вука Карацића, добро препознатљива српском проучаваоцу. Угласте заграде понеки пут садрже и специфичне податке које је аутор пронашао за одређена издања.²²⁸

У одељку библиографије где су побројане публикације о Вуку Карацићу, одредницу чине име и презиме аутора, без инверзије. Наслови су дати верзалом,

Књигу је приредио за штампу Љуб. Стојановић који је потписан на крају текста Предговор (IX–XIII).

(Прилози библиографији списка Вука Карацића / Љубомир Никић // Ковчежић. – Бр. 14–15 (1977), стр. 233.)

Пример описа грађе коју је прокупио Љ. Никић:

50. ОБЯВЛЕНИЕ. – Новине србске у Вієни, 1817, Чло 95 (У Суботу 24. Ноемвра), 757.

Без потписа.

Објашњење због чега нису послати уз бр. 93 објашњења о Србским новинама. Да је ово Вук писао види се по стилу и језику, а зна се да је он и уредио овај број *Новина србских*.

(Исто, стр. 235.)

²²⁸ Пример описа монографске публикације:

– NARODOWE PIEŚNI SERBSKIE, *wybrane i przełożone przez Romana Zamarskiego. Warszawa 1855, II izdanje.* [„То је, вероватно, само тобоже ново изданје, тј. Старо изданје s novim naslovnim listom” (Georgijević, 226).]

(Vuk i Poljaci / Milorad dr Živančević // Ковчежић. – Бр. 6 (1964), стр. 245.)

Пример описа чланка у часопису:

– WOŁOSKA DZIEWICA. *Pieśń serbska. Tłum. Augustyn Bielowski. Haliczanin, Lwów 1830, sv. I, str. 120 [Vuk I, 484.]*

(Исто, стр. 242.)

док је остатак описа одштампан курзивом. Мање напомене су наведене, као у првом сегменту библиографије, у угластим заградама. Код описа књига имена аутора су штампана верзалом. Другачије су третиране одреднице чланака у периодици. У тим случајевима имена су у курзиву.²²⁹

Библиографију радова првог уредника часописа *Ковчежић*, Ђура Гавеле, објавио је Милорад Радевић у броју 12 (1974). Обухваћена је грађа за период од 1926. до 1974. године и пописано је 290 библиографских јединица. Распоред библиографске грађе је хронолошки, а у оквиру једне године азбучни, према насловима. Име самог Ђ. Гавеле се не појављује у оквиру описа. Он садржи наслове радова одштампане верзалом, и након знака тачка-размак-црта-размак, називе периодичних публикација са одговарајућим нумеричким подацима.²³⁰

Библиографију радова Голуба Добрашиновића израдио је Станиша Војиновић у троброју који му је посвећен, 32–34 (1995–1997). Библиографска грађа је распоређена на два сегмента: Објављени радови и Редакција књига. Јединице су нумерисане и укупно их је 382. Библиографски опис чланака у периодици карактерише наслов дат курзивом, подаци одвојени зарезима и мање напомене. Описи монографских публикација чине највећи део грађе у другом сегменту

²²⁹ Пример описа монографске публикације:

– ADAM MICKIEWICZ: DZIEŁA. *Wydanie zupełne przez dzieci autora dokonane. Paryż* 1885, XI, 259. [Korespondencija].

(Исто, стр. 247.)

Пример описа чланка у часопису:

– *[Stanisław] Rospond: WUK STEF. KARADŽIĆ I POLSKA. Kuryer Literacko-Naukowy* 1932, sv. IX, br. 15 [Članak].

(Исто, стр. 249.)

²³⁰ Пример описа:

176. ВУКОВА „ПАРТИЈА”. – Књижевност, Београд, 1947, I, 9–10, стр. 224–232.

(Библиографија радова Ђуре Гавеле / Милорад Радевић // *Ковчежић*. – Бр. 12 (1974), стр. 225.)

Прикази секундарног ауторства Ђ. Гавеле су решени на следећи начин:

262. Алекса Шантић. ИЗАБРАНА ДЕЛА. За штампу приредио [предговор и белешке написао] –. Београд. „Народна књига”. 1965. Стр. 205, 8°. – Кол. Југословенски класици.

(Исто, стр. 231.)

библиографије. Наслов је истакнут верзалом. Подаци су верно пренесени у опис, и када су у зависној падежној конструкцији на самој публикацији.²³¹

4.2.2.1.10. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*

У часопису *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* објављено је више персоналних библиографија у наставцима. Двоброј IV–V (1961–62) посвећен је Миливоју Павловићу, првом главном уреднику часописа, и садржи библиографију његових научних радова, аутора Александра Младеновића. То је прва персонална библиографија у часопису, иако не у пуном смислу јер не садржи радове чија би тема били живот и рад научника. Назначене су претходно објављене библиографије М. Павловића, које су биле извор информација.

Библиографска грађа је распоређена хронолошки, од 1915. до 1961. године и чине је углавном чланци у научној периодици. Није нумерисана. Библиографски опис карактерише наслов одштампан курзивом, који је знаком тачка-размак-црта-размак одвојен од осталих података, датих у низу, одвојених зарезима. Нумерички подаци пренесени су у опис онако како се појављују на публикацијама. Име М. Павловића нигде не оптерећује библиографски опис. Додатни подаци о постојању резимеа или одредба да је нешто приказ наведени су у загради. На крају библиографије налазе се побројани часописи у којима је Миливој Павловић био у уређивачком одбору.²³²

²³¹ Примери описа:

234. *Вукове посвете*, Библиотекар, XXXIX, 1987, бр. 1–3 (јануар–децембар), 35–66.

(Библиографија радова Голуба Добрашиновића / Станиша Војиновић // Ковчежић. – Бр. 32–34 (1995–1997), стр. 50.)

333. Вук Стефановић, МАЛА ПРОСТОНАРОДНА СЛАВЕНОСЕРБСКА ПЕСНАРИЦА. У Вијени 1814, 121 стр. Фототипско издање Друштва за проучавање Доситеја и Вука. Београд, 1958.

(Исто, стр. 59.)

²³² Пример описа монографске публикације:

Увод у науку о језику. – Београд (Нолит), 1959, стр. 264+1 (непаг.)

(Библиографија радова професора др Миливоја Павловића / Александар Младеновић // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*. – Бр. IV–V (1961–62), стр. 386.)

Пример описа чланка у часопису:

Та библиографија имала је два наставка. Први је објављен у броју XIV, свесци 1 (1971) где је представљена грађа за период 1960–1972. година. Трећи сегмент чини грађа из периода 1971–1973, а налази је у броју XVI, свесци 1 (1973). Аутор је такође био А. Младеновић и користио је истоветне принципе израде библиографије као у првој.

Друга персонална библиографија у часопису је библиографија радова, такође главног уредника, Рудолфа Коларича. Аутор те библиографије је дугогодишњи сарадник на изради текуће библиографије Јован Кашић.

Библиографска грађа је распоређена хронолошки, од 1925. године и није нумерисана. У оквиру једне године радови су распоређени према наслову абecedно. Цео текст је на латиници, а највероватније је Р. Коларич све своје радове тако и објавио. Библиографски опис је исти као у претходној персоналној библиографији.²³³

Допуну библиографије радова Р. Коларича Јован Кашић је објавио у другој свесци броја XVIII (1975), обухвативши тако грађу од 1966. до 1975. године. Разлика која се уочава у односу на први део те библиографије је да су наслови научних радова дати курсивом.

Библиографију радова академика Петра Скока објавио је Жељко Муљачић у броју XII (1969), поводом дванаест година од смрти научника. Неуобичајено је што нумерација у тој библиографији почиње бројем 443 и што се тако надовезује на библиографију из *Ljetopisa JAZU*, број 54 (1946–48). Библиографија има 69 јединица распоређених хронолошки. Библиографску грађу чине искључиво

Значења и варијанте значења придева „ваздушаст“. – Наш језик, Београд, 1953, н.с., књ. V, св. 1–2, 35–44.

(Исто, стр. 382.)

²³³ Пример описа монографске публикације:

Slovenska slovnica [U zajednici sa A. Bajecom i M. Rupelom]. – Ljubljana, 1964, 349+3 str.

(Bibliografija radova profesora dr Rudolfa Kolariča / Jovan Kašić // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XI (1968), стр. 15.)

Пример описа чланка у часопису:

Slovenski otroški govor. – Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, Novi Sad, 4, 1959, 229–258.

(Исто, стр. 13.)

чланци из научне периодике. Наслови су одштампани у знаковима навода, а називи периодике курзивом. Скраћеница или других знакова интерпункције готово и нема, што чини опис веома сведеним.²³⁴

Поводом обележавања 150 година од рођења Ђуре Даничића, Милорад Радовановић сачинио је библиографију његових радова у првој свесци броја XVIII (1975). Библиографија обухвата дужи временски период, од 1841. до 1975. године, где су сврстани и сви постхумно објављени и прештампани текстови Ђ. Даничића.

Библиографска грађа је распоређена хронолошки и нумерисана, са 243 јединице. На крају библиографије је обимнији текст напомене. Ту су побројане и представљене претходно објављене библиографије Даничићевих радова (ЂОРЂЕВИЋ 1889) (СТОЈАНОВИЋ 1925). М. Радовановић је у другом делу пропратног текста дао додатна објашњења неким библиографским јединицама што осликава студиозност при припремању и објављивању те библиографије.

Језик и писмо описаних научних радова и публикација су верно пренети у библиографски опис, уз поштовање и старе ортографије. Библиографски опис чине наслов, одштампан курзивом, и основни фактографски подаци, одвојени зарезима. Уз поједине библиографске јединице израђене су и напомене које се односе на садржај књига. Код описа чланака, знак тачка-размак-црта-размак је коришћен за повезивање назива рада са насловом часописа. Такви описи понеки пут садрже и напомене мањег обима. Оне пружају додатне информације о садржају или другом издању, односно прештампаној верзији неког дела.²³⁵

²³⁴ Пример описа:

443. „Jagić u Hrvatskoj”, *Rad JAZU* 278 Zagreb 1949, 5–76.

(Prilog bibliografiji akademika Petra Skoka / Željko Muljačić // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XII (1969), стр. 262.)

²³⁵ Пример описа монографске публикације:

41. *Рат за српски језик и правопис*, Будим, 1947, 63+1 (непаг.) (аутор: Ђ. Даничић)

Библиографија радова Ђуре Даничића / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XVIII, св. 1 (1975), стр. 12.

Пример описа чланка у часопису:

90. *Библиографія*. – Гласникъ Друштва србске словесности, Београд, 1857, књ. IX, 325–340 (анонимно).

Из садржаја:

Сваки опис садржи као последње наведен податак у низу, у загради, како је Ђуро Даничић потписао одређену јединицу. То представља посебну вредност библиографије јер се пружа увид у разноликост варијанти имена или псеудонима које је Ђ. Даничић користио. Мађу најчешћима су: *Ђ. Даничић, Ђорђе, Д и Ђ*.

Допуну те библиографије дао је Станиша Војиновић, дугогодишњи сарадник у часопису *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* при изради више библиографија, у свесци 2 броја XXV (1982). Побројано је једанаест радова Ђ. Даничића објављених у листу *Напредак* 1848. и 1849. године.²³⁶

Двоброј XXVII–XXVIII (1984–85), посвећен шездесетогодишњици живота академика Милке и Павла Ивића, садржи и библиографије њихових радова које је сачинио Милорад Радовановић. Обе библиографије израђене су према истим принципима. У уводној речи су напоменуте претходно израђене библиографије Ивићевих, које су биле извор информација.

У састав библиографске грађе нису ушла унивезитетска скрипта, као и неки сепарати без увида. Распоред грађе је хронолошки. У оквиру једне године предност су имали радови из иностранства, испред оних објављених у земљи и новинских текстова, интервјуа и изјава. На послетку су следиле монографске публикације. Грађа није нумерисана.

Језик и писмо књига и чланака верно су пренети у библиографски опис. Наслови монографија и периодике одштампани су курзивом. Елемент за повезивање наслова и остатка описа је знак тачка-разма-црта-размак. Код монографија је приметан нешто другачији редослед података, као што је издавачка целина и нумерција у њој испред места издавања.²³⁷

I. Србске књиге године 1856, 325–335.

II. Нове књиге на другимъ езицима које се тичу Срба, 336–340.

(Исто, стр. 21.)

²³⁶ Пример описа:

1849.

1. Из Беча 14. Новембра. <АУСТРИЈА>. – Бр. 7, 24. Новембар, 20–21.

(Прилог Даничићевој библиографији / Станиша Војиновић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXV, св. 2 (1982), стр. 142.)

²³⁷ Примери описа монографске публикације:

Поводом двадесет пет година од смрти Ивана Поповића, Љиљана Спасић је сачинила библиографију његових радова у првој свесци броја XXIX (1986). Распоред библиографске грађе је хронолошки, од 1947. до 1968. године, а у оквиру једне године према наслову азбучно. Грађа је нумерисана и укупно броји 123 библиографске јединице. Библиографски опис је сличан оном у другим персоналним библиографијама у часопису, сажет и информативан.²³⁸

Библиографију научних радова једног од дугогодишњих аутора текуће библиографије у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику*, Кенета Нејлора, поводом његове смрти, за другу свеску броја XXXV (1992) израдили су Милорад Радовановић и Вејлс Браун. Библиографска грађа је издељена на

Lingvistički ogledi. – Prosveta [Biblioteka XX vek, 61], Beograd, 1983, 255 + [3].

(Библиографија радова Милке Ивић / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 13.)

Српски народ и његов језик. – Српска књижевна задруга [Коло XIV, књига 429], Београд, 1971, 324 [са дијалекатским картама].

(Библиографија радова Павла Ивића / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 26.)

Примери описа чланка у часопису:

Српскохрватски глаголски облици за исказивање појава које постоје у садашњости. – *Јужнословенски филолог* (Београд), 1981, XXXVII, 13–24.

(Библиографија радова Милке Ивић / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 12.)

Roman Jakobson and the Growth of Phonology. – *Linguistica* (The Hague), 1965, 18, 35–78.

(Библиографија радова Павла Ивића / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 22.)

²³⁸ Пример описа монографске публикације:

52. *Историја српскохрватског језика.* – Нови Сад, Матица српска, 1955, 163.

(Библиографија радова Ивана Поповића : поводом двадесетпетогодишњице смрти / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXIX, св. 1 (1986), стр. 187.)

Пример описа чланка у часопису:

12. *О бачким говорима.* – Гласник Српске академије наука, Београд, II/2, 1950, 315–316.

(Исто, стр. 189.)

сегменте: Књиге, уређење књига и часописа; Студије и чланци; Критике и прикази; Интервјуи. Грађа је нумерисана и укупно има 118 јединица.

Целокупан текст библиографије је на латиници. Име К. Нејлора није у опису али је у угластим заградама наглашена секундарна врста ауторства, нпр. [urednik]. Наслови књига и часописа су одштампани курзивом. Знакови интерпункције су коришћени доследно и у највећој мери одговарају стилу цитирања литературе. Код описа критика и приказа коришћене су скраћенице за називе периодичних публикације у којима су објављени, а ти подаци су смештени у нов ред. Бројеви страна су приказани у скраћеном облику.²³⁹

Попут библиографија у броју посвећеном Милки и Павлу Ивићу, у броју XXXVII (1994) где је обележено шездесет пет година њихових живота, објављене су библиографије Вере и Јована Јерковића. Обе је израдила Љиљана Спасић. Распоред библиографске грађе у њима је хронолошки, а библиографске јединице нису нумерисане. Библиографска грађа В. Јерковић обухвата период од 1957. до 1994, а код Ј. Јерковића од 1957. до 1995. године.

Називи књига и часописа одштампани су курзивом. Наслови научних радова су од назива часописа и наслова књига и остатка описа одвојени знаком тачка-размак-црта-размак. Имена аутора не оптерећују опис, док су коаутори наведени у загради на крају описа. Нема употребе скраћеница. Описи поновљених, најчешће уџбеничких издања, означена су бројевима у врху године издавања.²⁴⁰

²³⁹ Пример описа монографске публикације:

2. *The American Bibliography of Slavic and East European Studies for 1968 and 1969*. Columbus: American Assotiation for the Advancement of Slavis Studies. 1974, XIV+174. [Urednik].

(Bibliografija : iz dokumentacije Keneta Nejlora / Milorad Radovanović, Wayles Browne // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXV, св. 2 (1992), стр. 195.)

Примери описа чланка у часопису:

56. „The source of the word *vampir* in Slavic.” *Southeastern Europe* 10 (1983): 93–98.

(Исто, стр. 197.)

3. М. Mugoš, Današnji senjski govor. *Senjski zbornik* 2 (1966): 5–152.
IJSLP 13 (1970): 202–05.

(Исто, стр. 198.)

²⁴⁰ Примери описа монографске публикације:

Љиљана Спасић аутор је и библиографије радова Велимира Михајловића у другој свесци броја XXXIX (1996). Библиографска грађа није нумерисана и подељена је на одељке: I Књиге; II Студије, расправе, чланци. У оба одељка грађа има хронолошки редослед. Наслови књига и чланака су дати курзивом. Име аутора се налази у описима монографских публикацијама, док је у другом сегменту библиографије оно изостало. Неки описи садрже кратке анотације везане за садржај описиване публикације.²⁴¹

Српскохрватски језик – уџбеник за VI разред основне школе са наставом на мађарском језику. – Покрајински завод за издавање уџбеника, Нови Сад, ³1971 (Нови Сад 1967), 136.

(Библиографија радова професора др Вере Јерковић / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 3.)

Правопис српског језика. – Матица српска, Нови Сад, 1993, 512 (заједно са М. Пешиканом и М. Пижурицом) – ијекавска верзија.

(Библиографија радова професора др Јована Јерковића / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 22.)

Примери описа чланка у часопису:

Наредна слова у Вукановом јеванђељу. – *Прилози проучавању језика* (Нови Сад), 1968, 4, 23–25.

(Библиографија радова професора др Вере Јерковић / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 2.)

Белешке о језику Даничићевих писама. – *Зборник за филологију и лингвистику* (Нови Сад), 1975, XVIII, 1, 91–117.

(Библиографија радова професора др Јована Јерковића / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 15.)

²⁴¹ Пример описа монографске публикације:

Речник страних речи Кнежевске канцеларије (1815–1839); инострани фонд : са етимолошким напоменама / Велимир Михајловић, Рукопис, Садржај: [Увод] (I–XV); Скраћенице и извори (XVI–XVII); Литература (XVIII–XXI); Речник (1–573).

(Библиографија радова професора др Велимира Михајловића / Љиљана Спасић-Вукомановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXIX, св. 2 (1996), стр. 269.)

Пример описа чланка у часопису:

Из наше митологије: гуџул, Расковник (Београд), 1992, год. XVIII, бр. 67–68, стр. 145–147.

(Исто, стр. 274.)

Библиографију радова другог дугогодишњег сарадника при изради текуће библиографије у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику*, Јована Кашића, израдила је Наташа Марковић у свесци 2 броја XL (1997), поводом десетогодишњице од смрти научника. Библиографска грађа има хронолошки распоред и није нумерисана, а обухваћен је период од 1962. до 1989. године. Наслови књига и научних радова су дати курзивом и одвојени су од остатка описа знаком тачка-размак-црта-размак. Писмо публикација и њихова нумерација верно су пренети у библиографски опис.²⁴²

Наташа Белић (рођена Марковић) је аутор још три персоналне библиографије у часопису. Библиографија радова Драгољуба Петровића објављена је у броју XLIII (2000). Библиографска грађа је из периода 1965–1999. година и распоређена је хронолошки, без нумерације. Име Д. Петровића се не појављује у опису. Курзивом су одштампани називи монографских и серијских публикација. Знак за повезивање наслова, било књига, било научних чланака са

²⁴² Пример описа мнографске публикације:

Фразеолошки речник српскохрватског језика: српскохрватско-русински. – Нови Сад (Филозофски факултет), 1987, 146 стр. (заједно са В. Петровићем и Ј. Рамачем).

(Библиографија радова професора др Јована Кашића / Наташа Марковић
// *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику.* – Бр. XL, св. 2
(1997), стр. 15.)

Пример описа чланка у часопису:

Библиографија радова др Рудолфа Коларича. – *Зборник за филологију и лингвистику*, Нови Сад, 1975, књ. XVIII/2, 7–8.

(Исто, стр. 13.)

другим делом описа је тачка-размак-црта-размак.²⁴³ Знатан део библиографске грађе чине описи картографског материјала.²⁴⁴

Наредна библиографија исте ауторке је библиографија радова Гордане Вуковић, објављена поводом смрти професорке, у броју XLV, свесци 1/2 (2002). Обухваћен је период од 1966. до 2002. године. Начин приказивања библиографске грађе, њено разврставање и библиографски опис одговарају карактеристикама у библиографији Јована Кашића.

У броју L (2007), посвећеном Мату Пижурици поводом шездесет пет година живота, објављена је библиографија његових радова. То је једина анонимна библиографија у часопису. Библиографска грађа није нумерисана и распоређена је према одељцима: I Књиге; II Студије, расправе, чланци, критике. У сваком од њих грађа има хронолошки редослед. У првом одељку у питању је период од 1981. до 2001. године, док у другом грађа обухвата раздобље од 1967. до 2007. године. Наслови књига и чланака у периодици су дати курзивом и одвојени су од другог дела описа знаком тачка-размак-црта-размак. Остали подаци су одвојени зарезима.²⁴⁵ Код описа картографског материјала примењен је опис као у библиографији Д. Петровића.

²⁴³ Пример описа монографске публикације:

Говор Баније и Кордуна. – Матица српска, Нови Сад; Просвјета, Загреб, 1978, 1–205.

(Библиографија радова професора др Драгољуба Петровића / Наташа Белић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLIII (2000), стр. 14.)

Пример описа чланка у часопису:

О говору Брођанца. – *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, Нови Сад, 1967, X, 231–239.

(Исто, стр. 11.)

²⁴⁴ Пример описа:

Карта №2: F 376 Nsg*I/ѐ/сѝ. – *Общесловянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. Выпуск 1: Рефлексы *ѐ*, Белград, 1988, 20–21 [карта, легенда, материал, коментарији – заједно са Т. Логаром].

(Исто, стр. 19.)

²⁴⁵ Пример описа монографске публикације:

Говор околине Колашина. – Титоград (Црногорска академија наука и умјетности), 1981, стр. 251 (с једном картом)

Истим поводом, у првој свесци броја LV (2012), Наташа Белић је израдила библиографију радова Милорада Радовановића. Библиографска грађа је распоређена у три одељка: Посебна издања; Преводачки и приређивачки рад; Студије и чланци. Грађа има хронолошки распоред и није нумерисана. Обухваћен је временски период од 1968. до 2009. године.

Библиографски опис је једино у тој библиографији у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику* израђен према међународним стандардима за опис публикација и њихових делова ISBD (M) и ISBD (CP). Име М. Радовановића се не појављује у опису. Готово сви описи књига имају, понекад обимне, напомене које се односе на садржај публикација. Оне су штампане мањом величином слова. Наслови часописа су дати курсивом.²⁴⁶

(Библиографија радова професора др Мата Пижурице // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*. – Бр. L (2007), стр. 15.)

Пример описа чланка у часопису:

Употреба падежа у језику Стјепана Митрова Љубише у Вука Поповића. – Прилози проучавању језика, Нови Сад, 1969, књ. 5, 177–237.

(Исто.)

²⁴⁶ Пример описа монографске публикације:

Увод у фази лингвистику. – Сремски Карловци ; Нови Сад : Издавачка књижевница Зорана Стојановића, 2009. – 162 стр. ; 18 см. – (Библиотека Елементи ; 82)

Садржај: О овој књизи: стр. 5–8. – Један подужи оглед што је зрео временом (фрагменти): стр. 9–145; Из библиографије: стр. 146–150; Резиме: стр. 151–152; Summary : Introduction to fuzzy linguistics: стр. 155–162.

(Библиографија професора др Милорада Радовановића / Наташа Белић // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*. – Бр. LV, св. 1 (2012), стр. 17.)

Пример описа чланка у часопису:

Преглед основних питања везаних за појам градуелности у лингвистици // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* (Нови Сад). – ISSN 0352–5724. – 50 (2007), стр. [747–757].

Овај зборник посвећен је шездесетпетогодишњици живота професора др Мате Пижурице.

(Исто, стр. 46.)

4.2.2.1.11. *Књижевност и језик*

Персоналне библиографије, односно библиографије одређених личности или радова о њима најбројније су међу библиографијама објављеним у часопису *Књижевност и језик*. Већина њих је посвећена литератури о неком писцу, и оне спадају у домен науке о књижевности.

Библиографских прегледа литературе о појединим лингвистима је три. Њихов аутор је Дамњан Морачић. Такве библиографије израђене су доследно, готово шаблонски. Деле низ истих карактеристика. Библиографска грађа је подељена у два одељка: Важнија издања и Изабрана литература. Први садржи побројана издања научника, а други радове и монографије о њему. У првом сегменту библиографска грађа распоређена је хронолошки. У тим библиографским описима нигде се не понавља име личности, а наслови су дати курзивом или масним словима. Библиографска грађа у другом одељку је разврстана азбучно, према презименима аутора радова. Библиографски опис у великој мери одговара оном из периодичних прегледа методичке литературе Д. Морачића у истом часопису. Нумерација библиографских јединица постоји само у том делу библиографије.

Прва библиографија је посвећена Људевиту Гају у броју XIX, свесци 1 (1972).²⁴⁷ Библиографска грађа Ђуре Даничића објављена је у броју XXII, свесци

²⁴⁷ Пример описа:

1853 – **Danica Ilirska za god. 1853.** – Zagreb, 1853.

(Библиографска грађа о Људевиту Гају / Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. XIX, св. 1 (1972), стр. 105.)

Пример описа монографске публикације из другог сегмента библиографије:

53. Urlić Šime, **Pabirci o Ljudevitu Gaju po dalmatinskim listovima i kalendarima za ilirskog doba.** – Zadar, 1909.

(Исто, стр. 108.)

Пример описа чланка у часопису:

21. Дурковић-Јакшић Љубомир, **Гајев покушај да издаје „Народна новине” ћирилицом.** – Историјски часопис САН, 1952/53, 95–128.

(Исто, стр. 106.)

3 (1975). У првом сегменту библиографска грађа распоређена је хронолошки од 1847. до 1975. године.²⁴⁸

Године 1987. је обележено две стотине година од рођења Вука Стефановића Карацића и Д. Морачић је, слично претходним библиографијама, сачинио био-библиографију. Овај рад разликује само први његов сегмент, а то је хронолошки приказ најважнијих догађаја у животу реформатора. Други сегмент садржи побројане књиге објављене само у периоду од 1977. до 1982. године, њих укупно 21. Име В. Карацића се појављује у опису, са назнаком врсте ауторства (сакупљач, издавач и сл.). У случајевима када је једне године у оквиру изабраних дела објављено више књига, оне су побројане једна испод друге.²⁴⁹ У трећем сегменту су одабрани радови о животу и раду В. Карацића од 1947. до 1979. године. Библиографски опис се незнатно разликује у односу на претходне библиографије. У одредницама су презимена аутора штампана верзалом.²⁵⁰ Највећи број

²⁴⁸ Пример описа:

1986 – *Облици језика српског и хрватског*. – Београд, 1863.

(Библиографска грађа о Ђури Даничићу / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXII, св. 3 (1975), стр. 502.)

Пример описа монографске публикације из другог сегмента библиографије:

3. Белић А.: *Вук и Даничић*. Чланци и огледи. – Београд, Просвета, 1974.

(Исто, стр. 503.)

Пример описа чланка у часопису:

17. Maretić dr T.: *Đuro Daničić*. – Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za god. 1922.

(Исто, стр. 504.)

²⁴⁹ Пример описа:

1978 – **Изабрани списи** (Вук Стефановић Карацић). Приредио Милорад Флегар. – Загреб, Школска књига, 1978.

а) Српскохрватски језик – Борба за народни језик и правопис.

б) Први српски устанак, 1804.

в) Народни обичаји.

(Био-библиографска грађа о Вуку Стефановићу Карацићу / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXXIV, св. 1–2 (1987), стр. 135.)

²⁵⁰ Пример описа монографске публикације:

3. БЕЛИЋ, А(лександар): **Вук и Даничић**. Чланци и огледи. – Београд, Просвета, 1947.

(Исто, стр. 136.)

библиографских јединица из тог дела библиографије су поговори, предговори и коментари уз приређена дела В. Караџића. Подаци о томе су наведени у заградама.²⁵¹

Библиографија која јесте персонална, али не у класичном смислу, јесте библиографија радова о Ћирилу и Методију, односно њиховом раду, мисији и споменицима. Сачинио ју је такође Д. Морачић, а објављена је у броју XVI, свесци 3 (1969) поводом 1100 година од смрти Ћирила.

Библиографска грађа је разврстана азбучно, према презименима аутора. На крају, иза слова *ш* дати су тематски зборници радова и анонимни чланци. Укупно је 92 библиографске јединице. Сваки библиографски опис је на ћирилици. У одредници, име и презиме јесу у инверзији, али нема зареза. Наслови су штампани масним словима и он је од остатка описа одвојен знаком тачка-размак-црта-размак. Остали подаци су одвијени зарезима. Опис је регистрациони, не садржи напомене.²⁵²

Персоналних библиографија научника у часопису *Књижевност и језик* објављено је такође три²⁵³ али пошто су у питању историчари и теоретичари књижевности оне се не могу третирати као лингвистичке.

²⁵¹ Пример описа:

19. МИЛИНЧЕВИЋ, Васо: **Животворност Вуковог дела** („Избор из дела” – Вук Стефановић Караџић). – Београд, Просвета, Нолит, Завод за уџбенике и наставна средства, 1978, стр. 7–24.

(Исто, стр. 137.)

²⁵² Пример описа монографске публикације:

19. Јагић Ватрослав: **Изабрани краћи списи са страних језика**. – Загреб, Матица Хрватска, 1948, стр. 639.

(Библиографска грађа о Ћирилу и Методију / Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. XVI, св. 3 (1969), стр. 318.)

Пример описа чланка у часопису:

50. Поленаковић Харалампие: **Делото на Крил и Методиа**. – Културен живот, Скопје, 1962, бр. 9–10, стр. 26–28.

(Исто, стр. 320.)

²⁵³ Јован Деретић, Драгољуб Павловић и Мирослав Пантић.

4.2.2.1.12. *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*

У *Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду* једина индивидуална библиографија која се може посматрати као лингвистичка, објављена у броју 17, свесци 2 (1974). Аутор те библиографије је Боривоје Марковић, који је сачинио преглед грађе везане за дело Ђорђа С. Ђорђевића, проучаваоца живота и рада Ватрослава Јагића и Вука Ст. Караџића.

Библиографска грађа обухвата период од десет година, између 1887. и 1898. Укупно је приказано 209 јединица и све се односе на чланке у периодици. Наслови су одштампани курзивом и одвојени од назива часописа знаком тачка-размак-црта-размак. Остали подаци су одвојени зарезима.²⁵⁴

4.2.2.1.13. *Наш језик*

У часопису *Наш језик* објављене су четири персоналне библиографије. Прва је преглед научних радова које је у њему објавио Миливој Павловић. Тај преглед је настао након смрти професора и објављен је у броју XXI (1975). Подаци су преузети из аналитичке библиографије објављене у претходном броју часописа, а аутор није наведен.

Андреј Пешикан је у броју XXXI (1996) објавио библиографију радова Митра Пешикана. Грађа је у њој распоређена хронолошки, од 1956. до 1996. године, и нумерисана је, са укупно 192 библиографске јединице. Библиографски опис карактеришу наслови дати курзивом, док су остали елементи одвојени зарезима или знаком тачка зарез. Код описа монографских публикација наслов је одвојен од остатка описа знаком тачка-размак-црта-размак, а присутне су и напомене мањег обима.²⁵⁵

²⁵⁴ Пример описа:

181. *Језик дубровачких листина XIII – XV века*. – Наставник, Београд, VI/1895, св. 5, 291–296, св. 6, 348–351.

(Грађа за проучавање Ђорђа С. Ђорђевића / Боривоје Маринковић // *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*. – Бр. 17, св. 2 (1974), 741.)

²⁵⁵ Пример описа монографске публикације:

23. *Речник српскохрватског књижевног и нарадоног језика*, књ. IV. – Београд, САНУ, Институт за српскохрватски језик, 1966; (8)+798+(1); 4°.

Поводом смрти Бранислава Милановића у народном, броју XXXII, свесци 1–2 (1997), Никола Рамић је приредио библиографију његових радова. Грађа је приказана хронолошки, од 1949. до 1981. године, без нумерације. Библиографски опис се састоји од наслова одштампаног курзивом и другог дела, који је одвојен знаком тачка-размак-црта-размак. Целокупну приказану грађу чине чланци објављени у научној периодици, тако да су након назива часописа наведени нумерички подаци, одвојени зарезима. Име самог аутора се не понавља у опису.²⁵⁶

Свеска 3–4 истог броја објављена је наредне, 1998. године, где је објављена библиографија радова Петра Ђукановића, такође поводом смрти, аутора Михаила Шћепановића. Карактеристике те две библиографије су сличне претходној.²⁵⁷

4.2.2.1.14. *Зборник Матице српске за славистику*

Прва персонална библиографија из области лингвистике у *Зборнику Матице српске за славистику* објављена је у броју 21 (1981). Библиографију радова Малика Мулића израдила је Маја Мулић, поводом његове смрти. Грађа је распоређена на три одељка: Научни радови (30 библиографских јединица); Стручни радови (63); Информативно-популарни чланци (7). У оквиру сваког одељка засебно, грађа је распоређена хронолошки, од 1953. до 1981. године.

(Библиографија Митра Пешикана // Наш језик. – Бр. XXXI (1996), стр. 9.)

Пример описа чланка у часопису:

157. *Именослов Врбаса XVI–XVIII века*. Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, 1990, XXXIII; 379–386.

(Исто, стр. 17.)

²⁵⁶ Пример описа:

– *Јубилеј професора А. Белића*. – Јужнословенски филолог, књ. XVIII, св. 1–4, Београд, 1949–1950, 223–242.

(Објављени радови Б. Милановића / Никола Рамић // Наш језик. – Бр. XXXII (1997), стр. 128.)

²⁵⁷ Пример описа:

– *Октроисана екавица*, Ријеч II/1–2, Никшић 1996, 86–90.

(Објављени радови П. Ђукановића / Михаило Шћепановић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 3–4 (1998), стр. 303.)

Језик и писмо описаних публикација су верно пренети у опис. Име самог М. Мулића не оптерећује библиографски опис већ њега чине наслови, одштампани курзивом, одвојени знаком тачка-размак-црта-размак, и остали основни подаци.²⁵⁸

У оквиру рубрике Хроника, у броју 28 за 1985. годину, текстом В. М. Мокијенка обележено је шездесет година живота Германа Ивановича Сафронова. Додатак представља библиографија његових радова, за коју се може закључити да је рад истог аутора. Библиографија има 125 јединица, распоређених према врстама грађе. Први одељак, са 63 јединице, садржи најзначајније научне радове Г. И. Сафронова. Други сегмент сарджи објављене рецензије (14 јединица), а трећи редакторске и публикације где је научник био састављач (33). Последња два одељка везана су за радове из области персоналија (3) и преводе (11). Библиографска грађа је у сваком од одељака распоређена хронолошки.

У оквиру библиографског описа нема одреднице, нити се име Г. И. Сафронова појављује у њему. Карактеристике описа одговарају онима из периода пре постојања међународних правила. Наслови су дати курзивом. Знак тачка-размак-црта-размак служи је за повезивање наслова и остатка описа. Скраћеница *В. кн.* означава да је у питању део из монографске публикације. Имена коаутора су смештена на крај описа, у заграде. У оквиру описа верно су пренети писмо и језик публикација, док су скраћенице израђене према српском правопису. Подаци о рецензијама описане публикације наведени су на крају описа, у низу.²⁵⁹

²⁵⁸ Пример описа монографске публикације:

19) *Osnovi ruske akcentologije*. I dio. Akcenat riječi s deklinacijom. – Univerzitet u Sarajevu, 1978 (na ruskom jeziku).

(Библиографија радова Малика Мулића / Маја Мулић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 21 (1981), стр. 165.)

Пример описа чланка у часопису:

24) *Neka pitanja srpskohrvatskog i ruskog akcenta* (Podudarnosti i nepodudarnosti). – Književni jezik, Sarajevo 1975, br. 3–4, str. 61–73.

(Исто, стр. 166.)

²⁵⁹ Пример описа монографске публикације:

59. *Русское и славянское языкознание в России середины XVIII–XIX вв.* Учебное пособие. Из-во Ленингр. ун-та, 1980. – 212 с. (с С. В. Смирновым и П. А. Дмитриевым). Рец.: Ф. М. Березин, *Языкознание*, 1981, № 2, с. 13–16; М. Ю. Досталь, М. В. Никулкина, *Советское славяноведение*, 1981, № 2, с. 134–136; Н. Жовтобрюх, *Мовознавство*, 1981, № 5, с. 84–

Поводом обележавања 150 година од рођења Ватрослава Јагића, у броју 35 (1988), уредник Милорад Живанчевић, израдио је библиографију њему посвећених радова. Код приређивања потпуних персоналних библиографија, то би био тек један њен сегмент. Библиографски материјал обухвата обиман временски период, од 1866. до 1987. године. Распоред грађе је хронолошки, а она није нумерисана. У оквиру библиографског описа поштовани су језик и писмо приказаних публикација и научних радова. Одредницу, која је без инверзије, чине име и презиме аутора. Презиме је графички истакнуто. Иницијали су разрешени у угластим заградама. Наслови су одштампани курсивом. Опис је прегледан, уз минималну употребу интерпункцијских знакова и скраћеница.²⁶⁰

87; А. Е. Супрун, Весник Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта серыя 4, 1981, № 2, с. 47; Н. А. Мещерский, Филологические науки, 1982, № 1, с. 85–86.

(Список научных работ Г. И. Сафронова / [В. М. Мокиенко] // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 28 (1985), стр. 199.)

Пример описа чланка у часопису:

38. *Славистика в Ленинградском университете*, Јужнословенски филолог, XXVII, св. 3–4, 1970, с. 561–585 (с П. А. Дмитриевым).

(Исто, стр. 198.)

Пример описа рада у зборнику:

32. *Милорад Живанчевич*. – В. кн. *Взаимосвязи славянских литератур*, л. 1966, с. 107–110.

(Исто.)

²⁶⁰ Пример описа монографске публикације:

Janko Šl e b i n g e r: *Vatroslav Jagić*, Ljubljana 1908.

(Ватрослав Јагић у славистици : поводом 150. годишњице рођења / Милорад Живанчевић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 35 (1988), стр. 208.)

Пример описа чланка у часопису:

С. К. [Степан К у л њ б а к и н]: *Библиографија Јагићевих радова од 1907*, Јужнословенски филолог, III, 1922–1923, стр. 102–111.

(Исто, стр. 209.)

Пример описа чланка у зборнику:

Zlatko V i n c e: *Putovima hrvatskoga književnog jezika*. Lingvističko-kulturno-povijesni prikaz filoloških škola i njihovih izvora, Zagreb 1978.

(Исто, стр. 213.)

Наредни број 36 (1989) *Зборника Матице српске за славистику* доноси сличну библиографију. У питању је чланак Бранка Тошовића посвећен литератури совјетских аутора о Вуку Караџићу. Први сегмент је сачињен од верно пренесених цитата о В. С. Караџићу, датих хронолошки. Затим следи списак библиографских јединица. Распоред библиографске грађе је азбучни, према презименима аутора и она није нумерисана. Презимена су дата курзивом, а иницијали нису разрешени. Знак тачка-размак-црта-размак је коришћен за повезивање наслова са остатком библиографског описа.²⁶¹

Душан Владислав Пажђерски је у броју 41 (1991) објавио библиографију радова слависте Леха Пажђерског. То је прва библиографија у *Зборнику Матице српске за славистику* израђена према међународним стандардима за опис делова публикација ISDB (CP), што напомиње и сам аутор у уводној ноти. Недовољна пажња при употреби великог слова у оквиру описа се може констатовати. Библиографска грађа је распоређена хронолошки и обухвата период од 1959. до 1992. године. Има укупно 49 јединица, које су нумерисане. Целокупан текст библиографије је на латиници, а уколико је нека јединица објављена на ћирилици, подаци о томе су у загради. Већина библиографских описа су регистрациони, осим неколицине, који дају податке о обимнијим радовима Л. Пажђерског. Они су допуњени напоменом о садржају.²⁶²

²⁶¹ Пример описа монографске публикације:

Балакин А. Сербская народная лирика. – АКД, Москва, 1952.

(Руси о Вуку / Бранко Тошовић // *Зборник Матице српске за славистику*. – Бр. 36 (1989), стр. 176.)

Пример описа чланка у часопису:

Толстој Н. И. Архаизам и новаторство у језичкој реформи Вука Караџића. – *Анали Филолошког факултета, Београд*, 1965, књ. 5: Вуков зборник, 227–234.

(Исто, стр. 182.)

Пример чланка у зборнику:

Айзеништок И. Я. „Подраженіе сербському” Т. Шевченка. – *Збірник праць восьмої наукової Шевченківської конференції, Київ*, 1960, 96–114.

(Исто, стр. 176.)

²⁶² Пример описа:

8. Julije Benešić i Rusini (ćirilica)

У оквиру некролога Милани Радић Дугоњић у броју 75 (2009) Предраг Пипер је дао и библиографију њених радова. Библиографска грађа је распоређена у низ одељака, према врстама: Посебне публикације; Чланци; Прикази; Апстракти; Преводи. У оквиру сваког одељка је хронолошки распоред, а грађа није нумерисана. Обухваћен је временски период од 1979. до 2006. године. Изглед библиографског описа се у извесној мери ослања на међународне стандарде. Наслови књига и часописа су одштампани курзивом.²⁶³

Наредна персонална библиографија израђена је на исти начин. Предраг Пипер је поводом смрти Маријане Киршове дао и библиографију њених радова, обухвативши период од 1970. до 2006. године. Грађа је распоређена на одељке: Посебне публикације; Чланци; Преводи. Нумерација библиографских јединица је континуирана и износи 107. Код описа радова са више аутора, други су наведени у загради. Слично је и са подацима о поновљеним и допуњеним издањима уџбеничке литературе.²⁶⁴

U: Švetlosć : Ruski Krstur. – br. 4 (1970), str. 344–354.

(Библиографија радова слависте Леха Пажђерског / Душан Владислав Пажђерски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 41 (1991), стр. 188.)

²⁶³ Пример описа монографске публикације:

Међујезички хомоними и пароними у руском и српскохрватском језику. Горњи Милановац: Дечје новине, 1991, с. 1–149. (Славистички зборник, књ. 6)

(Милана Радић-Дугоњић : 1951–2008. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 75 (2009), стр. 241.)

Пример описа чланка у часопису:

Проблем у почетној настави руског језика за студенте филологе // *Славистика*. – Књ. 4 (2000), стр. 123–128.

(Исто, стр. 242.)

²⁶⁴ Пример описа монографске публикације:

9. *Говорим по-руски и преводим*: [приручник за говорне вјежбе и превод са српског на руски и са руског на српски]. 2. – 1. изд. – Подгорица: Универзитет Црне Горе, 2006. – 210 стр. (Са Драганом Керкез)

(Маријана П. Киршова : 1940–2010. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 78 (2010), стр. 264.)

Пример описа чланка у часопису:

79. Језик руских превода Лалићевих дела, *Гласник*. Одјељење умјетности ЦАНУ, бр. 22, Подгорица, 2004, стр. 99–109.

4.2.2.1.15. Школски час српског (српскохрватског) језика и књижевности

Часопис *Школски час српскохрватског језика и књижевности* био је издање реномиране издавачке куће Дечје новине из Горњег Милановца, специјализоване за школска, методичка и уџбеничка издања. Након десет објављених годишта часопис је под тим називом престао да постоји. Средином деведесетих година XX века покренута су два гласила која оба слове за наставак тог листа, под истом називом – *Школски час српског језика и књижевности*. Континуитет при објављивању нових бројева оставрио је часопис чији је уредник била Љиљана Николић, у издању Стручне књиге из Београда.

Библиографска рубрика је била редовна у првом периоду постојања часописа. У неколицини свезака за прве две године објављивања Станиша Величковић је приредио четири краћа библиографска прилога под називом „Текућа библиографија”. У њима је дат преглед актуелне литературе из области методике скромног обима. У њима није забележена нити једна библиографска јединица која би се односила на наставу језика.

Персоналних библиографија које се односе на проучавање стваралаштва писаца је објављена неколицина.²⁶⁵ Две персоналне библиографије које се могу посматрати као лингвистичке су библиографије Вука Карацића (Бр. 4, св. 1 (1986)) и Ђуре Даничића (Бр. 5, св. 1 (1987)). Аутор обе је Дамњан Морачић, дугогодишњи сарадник на изради библиографија у часопису *Књижевност и језик*. Обе библиографије представљају кратак преглед литературе везане за проблеме у настави српскохрватског језика. Деле исте карактеристике када су у питању класификација грађе и библиографски опис. Прва библиографија садржи 31 а друга 44 јединице. Грађа је распоређена азбучно, према презимену аутора. Одредницу чини име и презиме у инверзији, са зарезом. Презиме је истакнуто верзалом. Наслови књига и чланака у периодици су одштампани масним словима.²⁶⁶

(Исто, стр. 268.)

²⁶⁵ Данила Киша, Добрице Ћосића, Милована Глишића, Лазе Костића и др.

²⁶⁶ Пример описа монографске публикације:

4.2.2.1.16. *Анали Филолошког факултета*

Библиографска делатност у оквиру часописа *Анали Филолошког факултета* најзначајније резултате има у објављивању пет наставака колективних библиографија наставника и сарадника факултета (одељак 4.2.2.2.1.). Персоналних појединачних библиографија у *Аналима Филолошког факултета* објављено је седам, док је њих шест садржано у оквиру одељка *Реферати за избор редовних професора* у броју 19 (1988). То су библиографије Дарка Танасковића, Радета Божовића, Злате Бојовић, Ратка Нешковића, Радмила Маројевића и Богољуба Станковића. Три библиографије из ове групе се могу посматрати као лингвистичке.

Библиографија коју је Дарко Танасковић приложио у оквиру своје пријаве није издељена на сегменте и у њој нумерација библиографских јединица тече континуирано, до броја 250. Грађа је хронолошки распоређена и обухваћен је период од 1969. до 1987. године. Карактеристике библиографског описа одговарају онима из збирних библиографија у часопису: наслови су дати курзивом, имена серијских публикација су у пуном одлику, нема коришћења скраћеница, уколико има напомена, оне су дате у угластој загради и указују на приказе.²⁶⁷

1. АНДРИЋ, Иво: **О Вуку као писцу. О Вуку као реформатору.** – Београд, Просвета, 1950.

(Библиографска грађа о Вуку Стефановићу Карацићу / Дамњан Морачић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 4, св. 1 (1986), стр. 95.)

Пример описа чланка у часопису:

38. СТОЈАНОВИЋ, Љуб.: **Из младости Ђуре Даничића.** – Српски књижевни гласник, 1922, Н.С., књ. VII, стр. 433–439., 531–537.

(Библиографска грађа о Ђури Даничићу / Дамњан Морачић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 5, св. 1 (1987), стр. 95.)

²⁶⁷ Пример описа монографске публикације:

83. *Арапска поезија*, Београд, „Рад”, 1977, стр. 141. (Библиотека „Реч и мисао”, XIII коло, 324).

Библиографија радова која је уврштена у извештај Радмила Маројевића има знатно комплекснију структуру. Грађа је издељена на одељке: I Списак радова објављених пре избора у звање доцента (библиографске јединице 1–49); II Списак радова објављених после избора у звање доцента (50–117); III Списак радова објављених после избора у звање ванредног професора (118–222); + Прилог: списак радова припремљених за штампу (1–16). Сваки од одељака издељен је на низ сегмената: посебне публикације; расправе и чланци; критике и прикази; осврти и белешке; библиографије; политиколошки и публицистички радови; књижевни преводи у стиху; научни и стручни преводи; уређивачки и приређивачки послови. Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу већег дела библиографије, до прилога. Укупно их је 238. Библиографски опис такође има препознатљиву форму заступљену у часопису. Посебна вредност библиографије Радмила Маројевића је у педантном приказу његовог, између осталог, значајног библиографског рада.²⁶⁸

Библиографија уз реферат Богољуба Станковића сасвим је другачија од претходних. Она чак није никако ни насловљена. Грађа је разврстана у два

(Објављени радови др Дарка Танасковића // Анали Филолошког факултета. Реферати за избор редовних професора. – Бр. 19 (1988), стр. 540.)

Пример описа чланка у часопису:

97. „Аутобиографија” Усаме Ибн Мункиза – јединствен језички споменик. Прилози за оријенталну филологију, 1976 (1978), XXVI, стр. 233–269.

(Исто, стр. 541.)

²⁶⁸ Примери описа:

37. Библиографија српскохрватских превода поеме „Дванадцатъ”. – Зборник за славистику, 1976, књ. 11, стр. 54–57.

38. Библиографија студија, чланака и бележака о Блоку на српскохрватском језику. – Зборник за славистику, 1976, књ. 11, стр. 57–67.

107. Библиографија за 1978. годину расправа и дела из словенске и индоевропске филологије и опште лингвистике која су изашла у Југославији. – Јужнословенски филолог, 1980, књ. XXXVI, стр. 229–315. [коаутор]

207. Др Радмил Маројевић, ванредни професор (допуна библиографије). – Анали Филолошког факултета, књ. XVII. Објављени радови наставника и сарадника, Београд, 1986, стр. 143–153.

(Објављени радови др Радмила Маројевића // Анали Филолошког факултета. Реферати за избор редовних професора. – Бр. 19 (1988), стр. 608–625.)

сегмента: I Посебна издања; II Радови у часописима и зборницима. Распоред је хронолошки, а укупно је 70 библиографских јединица. Библиографски опис је доследан и тачан са, готово економичним начином приказивања података, поновљених уџбеничких издања.²⁶⁹

4.2.2.1.17. Српски језик

Број 1 часописа *Српски језик* из 1996. године објављен је у част Живојина Станојчића. Том приликом је штампана и библиографија његових радова, аутора Весне Ломпар. Библиографска грађа је издељена на периоде: 1960–1965; 1966–1971; 1972–1977; 1978–1983; 1984–1989; 1990–1995. Библиографске јединице нису нумерисане. Цела библиографија је објављена на ћирилици, што готово сигурно указује да нису увек поштовани језик и писмо дела при опису. Неки подаци су одвојени знаком тачка-размак-црта-размак, али је евидентна доза непрегледности у њиховом презентовању. Напомене су незнатне и наведене су у угластим заградама. На самом крају библиографије су набројана издања у којима је Ж. Станојчић био у уређивачком одбору.²⁷⁰

²⁶⁹ Пример описа монографске публикације:

1. *Граматика руског језика за основну школу*. (са Љ. Несторов), Београд, 1978, 188 стр. (II изд. 1979, III изд. 1980, IV изд. 1981, V изд. 1982, VI изд. 1983, VII изд. 1984, VIII изд. 1985, IX изд. 1986, X изд. 1987, XI изд. 1988)

([Објављени радови др Богољуба Станковића] // Анали Филолошког факултета. Реферати за избор редовних професора. – Бр. 19 (1988), стр. 628.)

Пример описа чланка у часопису:

57. *Развијање способности наслућивања значења непознатих речи у настави руског језика*, Живи језици, Београд, 1985, књ. XXVII, бр. 1-4, стр. 91–104.

(Исто, стр. 631.)

²⁷⁰ Пример описа монографске публикације:

Правопис српског језика са рјечником. [Са Р. Симићем и др.]. – ИТП „Унирекс”, Никшић – Београд, 1993, IV + 547 стр. [ијекав. изд.].

(Библиографија радова професора Живојина Станојчића // Српски језик. – Бр. 1 (1996), стр. 11.)

Пример описа чланка у часопису:

Прилог проучавању хиперграматичности. – Јужнословенски филолог, Београд, 1973, књ. XXX, св. 1–2, стр. 1–7. [За редакцију: А. Пецо – Ж. Станојчић]

У оквиру рубрике „In memoriam” у броју 3 (1998), међу радовима посвећеним Петру Ђукановићу, објављена је и библиографија његових радова коју је сачинио Михаило Шћепановић. Та библиографија није обимна, садржи свега 22 јединице, без нумерације.²⁷¹

Уређивачки одбор часописа је број 4 (1999) посветио Асиму Пецу поводом пола века научног рада. Том приликом објављене су биографија и библиографија радова професора. Нико није наведен као аутор тог прилога. Библиографска грађа издељена је према одељцима: I Књиге (19 библиографских јединица); II Књиге у сарадњи са другима (3); III Уџбеници, универзитетски (3), за основну школу (1); IV Чланци и расправе (299); V Чланци и расправе у сарадњи са другима (8); VI Критике, прикази, осврти (94); VII Ситнији прилози и белешке (94). Нумерација јединица прати те одељке. Библиографски опис је прегледан и информативан. Називи монографија и чланака су одштампани масним словима, доследна је употреба скраћеница. Од знакова интерпункције у употреби је само зарез.²⁷²

Број 5 (2000) часописа *Српски језик* посвећен је Александру Белићу. Марија Вучковић је приредила његову библиографију објаснивши у уводном тексту мотиве и принципе њене израде. Претходну библиографију А. Белића, објављену у тому XIV, у оквиру изабраних дела (БЕЛИЋ 2000: т. 14), сачиниле су Ирена Грицкат и Славица Илић. Библиографија објављена у *Српском језику* допуњена је

(Исто, стр. 8.)

²⁷¹ Примери описа:

- *Говор Драгачева*, [монографија] Српски дијалектолошки зборник XLI, Београд 1995, 1–240.

- *Октроисана екавица*, Ријеч II/1–2, Никшић 1996, 86–90.

(Објављени радови Петра Ђукановића / Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 3 (1998), стр. 669.)

²⁷² Пример описа монографске публикације:

9. **Из језичке теорије и праксе**, Научна књига, Београд 1989, стр. 1–281.

(Биографија и библиографија проф. др Асима Пеце // Српски језик. – Бр. 4 (1999), стр. 9.)

Пример описа чланка у часопису:

290. **Богатство боја у писаној речи Десанке Максимовић**, Наш језик, књ. XXXII, св. 3–4, Београд, 1998, стр. 226–239.

(Исто, стр. 24.)

подацима о радовима управо из тих изабраних дела, а те јединице имају посебну ознаку. Библиографски опис није мењан, али су унете неопходне исправке раније уочених грешака. На самом почетку библиографије је списак скраћеница коришћених за називе периодичних публикација, као и списак зборника радова. Грађа је распоређена хронолошки, а у оквиру једне године азбучно. Нумерација јединица је јединствена на нивоу целе библиографије и она износи 917. Велики број је библиографских јединица на страним језицима, где су увек поштовани језик и писмо у опису.²⁷³ На самом крају библиографије су непотпуни описи три научна рада и списак садржаја изабраних дела по томовима.

Научни радови из броја 8 (2003) и броја 9 (2004) *Српског језика* су посвећени Радоју Симићу поводом шездесет пет година живота и дугогодишњег научног и наставног рада. Библиографију Р. Симића том приликом приредили су Јелена Јовановић и Михаило Шћепановић. Библиографска грађа разврстана је у четири одељака: 1. Књиге и монографије; 2. Уџбеници и приручници; 3. Чланци и расправе: пречишћен списак (важнијих) објављених научних и стручних радова; 4. Прилози, прикази итд. У сваком одељку грађа је распоређена хронолошки. Нумерације јединица је јединствена и износи 206. Устаљених скраћеница у библиографском опису нема, а сви подаци су одвојени зарезом.²⁷⁴

²⁷³ Примери описа:

1899.

7. Српске народне пјесме, сакупио их Вук Стеф. Карацић, Књ. V. – ИОРЈС IV, 356–358 (превео с руског П. Пипер, ИД 6, 181–182).

(Библиографија радова Александра Белића / Марија Вучковић // Српски језик. – Бр. 5 (2000), стр. 9.)

1951.

707. Око нашег књижевног језика. Чланци, огледи и популарна предавања. Српска књижевна задруга, коло XLV, књ. 312 (1951) 1–348 (ИД 8, 7–196).

(Исто, стр. 39.)

²⁷⁴ Пример описа монографске публикације:

6. *Лингвистика стила*, Унирекс, Никшић 1993., 1–196.

(Библиографија радова професора Радоја Симића / приредили Јелена Јовановић и Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 8 (2003), стр. 9.)

Пример описа чланка у часопису:

Бројеви 11 (2006) и 12 (2007) носе посвету Милораду Дешићу поводом шездесет пет година живота и дугогодишњег наставног и научног рада. Његову библиографију су приредили Ивана Спасојевић и Михаило Шћепановић. Како стоји у уводном тексту, библиографска грађа је подељена у три целине: 1. Књиге; 2. Расправе и чланци; 3. Прикази. Грађа је распоређена хронолошки у сваком од сегмената, а у оквиру једне године азбучно. Знаком звезде су означене јединице које нису израђене *a visu*. Приликом израде те библиографије коришћена је база настала у оквиру система за каталогизацију Cobiss, под шифром истраживача 00018. Приложена је и њена адреса на интернету. Библиографски опис је рађен према међународним стандардима. Име М. Дешића не оптерећује опис али је, са друге стране, наведено низ података који се иначе при изради таквих библиографија не наводе. То су подаци о имену штампара и месту штампања, на пример, код описа монографија. Писмо наслова радова је поштовано. Услед преузимања података из библиографија истраживача система Cobiss нека правописна правила су занемарена, као што је употреба знака црта и цртица.²⁷⁵

Наредни бројеви часописа, 13 (2008) и 14 (2009), посвећени су академику Браниславу Остојићу. Библиографију његових радова израдиле су Миодарка

136. *Стилистика фонијских структура у Андрићевој Травничкој хроници*, Књижевност и језик XLVII/3-4, Београд 2000., 15–36.

(Исто, стр. 17.)

Име Радоја Симића нигде се не понавља у опису, а питање коауторских радова је решено на следећи начин:

12. – и Ј. Јовановић, *Основи теорије функционалних стилова*, НДПСЈ, Мала лингвистичка библиотека, Серија V, Број 5, Јасен, Никшић, Београд 2002., 5–272.

(Исто, стр. 9.)

²⁷⁵ Пример описа монографске публикације:

4) Српски акценат с лакоћом. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1992 (Београд : „Радолјић”). – 74 стр. – ISBN 86-17-02290-6.

(Библиографија радова професора Милорада Дешића / приредили Ивана Спасојевић и Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 11 (2006), стр. 10.)

Пример описа чланка у часопису:

70) *Školska leksika u Vukovom rječniku* // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. XXXIV, бр. 1-2 (1987), стр. [17]-24.

(Исто, стр. 17.)

Тепавчевић и Соња Ненезић, кратко време сараднице на годишњој библиографији у часопису *Јужнословенски филолог*. Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе библиографије, издељене на одељке: I Књиге (библиографске јединице 1–18); II Чланци и расправе (19–230); III Прикази, ситнији прилози, интервјуи и сл. (231–314). У оквиру сваког одељка грађа је распоређена хронолошки. Библиографски опис те библиографије није усклађен са међународним стандардима. Подаци у њему су одвајани зарезом и нема употребе устаљених скраћеница. У периоду када се многе научне, нарочито лингвистичке библиографије, израђују према међународним стандардима таква врста описа је застарела и ствара утисак недовољне посвећености библиографа. Иностранци читалац би тешко успео да разлучи шта је ту податак о издавачу, месту издавања или која је врста библиографске грађе у питању.²⁷⁶

Године 2010. број 15 посвећен је Милошу Окуки, поводом шездесет седам година живота. Том приликом је, такође, приређена библиографија његових радова, али је она остала непотписана. Библиографска грађа је издељена на сегменте: А. Књиге; Б. Антологије, зборници, лексикони...; Ц. Уџбеници; Д. Преводи (књиге); Е. Чланци, осврти, рецензије, краћи преводи... Таква подела грађе не чини се сасвим примереном јер се обично прво наводе радови са примарним, а затим са секундарном врстом ауторства. У петом одељку чланци су додатно разврстани хронолошки. Библиографске јединице нису нумерисане. Опис није израђен према стандардима, као што је био случај са библиографијом из претходног броја. Цела библиографија је штампана на латиници. Име М. Окуке се не понавља у описима а коаутори су издвојени у заградама.²⁷⁷

²⁷⁶ Пример описа монографске публикације:

17. *Историја црногорског књижевног израза*, ЦИД, Подгорица, 2006, 1–370.

(Библиографија радова професора Бранислава Остојића / приредиле Миодарка Тепавчевић и Соња Ненезић // Српски језик. – Бр. 13 (2008), стр. 10.)

Пример описа чланка у часопису:

90. *Језичке карактеристике Мемоара Анта Даковића II*, Књижевност и језик XXXVI/2, Београд 1989, 114–120.

(Исто, стр. 16.)

²⁷⁷ Пример описа монографске публикације:

Милена Маројевић је у оквиру некролога Милани Радић Дугоњић у броју 18 (2013) часописа *Српски језик* дала и преглед њених објављених радова.

4.2.2.1.18. *Славистика*

У часопису *Славистика* објављене су две засебне персоналне библиографије у бројевима XIII (2009) и XVI (2012). Библиографски опис је у обе израђен према међународним правилима за опис монографских и саставних делова публикација ISBD (M) и ISBD (CP). Имена научника чија је библиографија објављена не оптерећује библиографски опис. Имена коаутора и сарадника су наведена уз везник *са*.

Број XIII за 2009. годину посвећен је Богдану Терзићу, поводом осамдесет година живота. Том приликом су Ана Голубовић и Вукица Ђапа Иветић израдиле библиографију која се може окарактерисати као потпуна персонална библиографија јер садржи како податке о ауторским делима Б. Терзића, тако и о приказима његових публикација.

Библиографска грађа разврстана је према врстама на: Књиге (5 библиографских јединица), Чланке (309), Преводе (16), Редакције превода (1), Приказе публикација Б. Терзића (15). Обухваћена је грађа од 1950. до 2008. године. Чланци у научној и стручној периодици додатно су разврстани хронолошки, а у оквиру једне године азбучно. Нумерација библиографских јединица је засебна у сваком од тих сегмената.²⁷⁸

Ogledi o našem književnom jeziku. Nikšić: Univerzitetska reč 1990, 107.

(Библиографија радова [Милоша Окуке] // Српски језик. – Бр. 15 (2010), стр. 7.)
Пример описа чланка у часопису:

2007

„Srpski između dogme i slobode (O razvoju književnog jezika na srpskom istoku krajem XIX i početkom XX vijeka)”, *Srpski jezik* XII, 323-353.

(Исто, стр. 22.)

²⁷⁸ Пример описа монографске публикације:

2. Руско–српске језичке паралеле. – Београд : Славистичко друштво Србије, 1999. – 370 стр. – (Славистичка библиотека ; књ. 2)

(Биобиблиографија Богдана Терзића / Ана Голубовић, Вукосава Ђапа-Иветић // *Славистика*. – Бр. XIII (2009), 21.)

Пример описа чланка у часопису:

Друга персонална библиографија објављена у часопису *Славистика* је библиографија радова Богољуба Станковића у броју XVI из 2012. године, који му је посвећен. Та библиографија није потпуна јер не садржи податке о радовима и публикацијама везаним за живот и рад Б. Станковића. Аутори су Петар Буњак и Ана Голубовић.

Библиографска грађа је распоређена према врсти у осам одељака: Монографије (јединице 1–4); Речници (5–12); Граматике (13–14); Уџбеници (15–26); Студије, расправе, чланци (27–173); Прикази (174–188); Уредништво зборника радова (189–202); Уредништво часописа (203–204). У сваком од њих грађа је распоређена хронолошки, а у оквиру једне године азбучно. Библиографска грађа обухвата период од 1968. до 2012. године.²⁷⁹ Посебно су издвојени речници, граматике и уџбеници у циљу што вернијег и јаснијег представљања рада научника јер су те публикације чиниле окосницу и представљају главни сегмент резултата његовог стваралаштва. При опису публикација које су неминовно имале низ поновљених издања аутори су се одлучили да те податке наведу у напомени.²⁸⁰

1995.

146. Академику В. В. Виноградову у част // Зборник Матице српске за славистику. –48/49 (1995), стр. 294–296.

(Исто, стр. 31.)

²⁷⁹ Пример описа монографске публикације:

2. Лексикографски огледи. – Београд : Славистичко друштво Србије, 1999. – 154 стр. – (Славистичка библиотека ; књ. 3)

(Биобиблиографија Богољуба Станковића / Петар Буњак, Ана Голубовић
// *Славистика*. – Бр. XVI (2012), стр. 23.)

Пример описа чланка у часопису:

65. Апозиција у српскохрватском и руском језику // *Јужнословенски филолог*. – ISSN 0350–185X. – 42 (1986), стр. 43–65.

(Исто, стр. 31.)

²⁸⁰ Пример описа:

18. Руски језик : за III разред средње школе : за све струке осим економско-комерцијалне, угоститељско-туристичке и културолошко-језичке / са Стојадином Костићем. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Нови Сад : Завод за издавање уџбеника ; Титоград : Завод за школство, 1991. – 139 стр.

Изд.: 1992, 1993, 1995, 1998, 2000, 2002.

4.2.2.1.19. *Italica Belgradensia*

У два специјална броја часописа, посвећеним уредницима Никши Стипчевићу (2005) и Ивану Клајну (2010) објављене су и њихове библиографије под називом „Curriculum Vitae et Studiorum”. Обе су анонимне. Библиографија Н. Стипчевића не може се сврстати међу лингвистичке јер је поље његовог научног деловања било првенствено везано за област књижевности, тако да је једина таква персонална библиографија у часопису И. Клајна.

Библиографска грађа је распоређена хронолошки, од 1963. до 2007. године. У оквиру једне године прво су наведени радови са примарним, а затим са секундарним ауторством. Целокупан текст је објављен на латиници, из чега се може извести закључак да принцип поштовања писма при опису није узет у обзир. Називи периодичних публикација омеђени су иностраним знацима навода «», а у употреби су и иностране скраћенице за број страна. Највећи број података је одвојен само зарезом што ствара додатни проблем при разликовању информација о наслову, месту издавања, издавачу и др.²⁸¹

Руски језик : за III разред средње школе : за све струке осим економске и угоститељско-туристичке / са Стојадином Костићем. – 2. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. – 139 стр.

Руски језик : за III разред средње школе : општи део / са Стојадином Костићем. – 3. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Подгорица : Завод за школство, 1993. – 139 стр.

Руски језик : за III разред средње школе : општи део / са Стојадином Костићем. – 4. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Подгорица : Завод за школство, 1995. – 139 стр.

Руски језик : за III разред средње школе : општи део / са Стојадином Костићем. – 5. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Подгорица : Завод за школство, 1998. – 139 стр.

Руски језик : за III разред средње школе : општи део / са Стојадином Костићем. – 6. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства ; Подгорица : Завод за школство, 2000. – 139 стр.

Руски језик : за III разред средње школе : општи део / са Стојадином Костићем. – 7. изд. – Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 2002. – 139 стр.

(Исто, стр. 27.)

²⁸¹ Примери описа:

4.2.2.2. Колективне, библиографије дѐла одређене врсте аутора, групе писаца

Персоналне библиографије више аутора, сачињене тако да представљају целину, могу се назвати колективне, библиографије дѐла одређене врсте аутора или групе писаца. Тако представљене библиографије добијају додатну вредност. Прегледи објављених радова аутора који чине колектив, на једном месту, пружају могућност сагледавања укупних достигнућа одређене установе. Сабране библиографије објављиване у српској лингвистичкој периодици допринеле су бољем увиду у развој науке о језику и афирмацији рада у срединама који је негују. То су библиографије у часописима: *Анали Филолошког факултета*, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*, *Лингвистичке актуелности*, *Славистика*.

4.2.2.2.1. *Анали Филолошког факултета*

Све библиографије објављиване у *Аналима Филолошког факултета* могу се назвати персоналним. Оно по чему се тај часопис издваја јесу периодично објављене библиографије наставника и сарадника факултета. Њихов главни циљ јесте пресек, односно приказ укупне научно-истраживачке делатности факултета преко библиографија његових професора, асистената и сарадника у настави. Како овакве библиографије чине целину, издвајање само лингвистичких, односно

On Conceptual Neuter, «Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku» (Novi Sad), 27-28, 1984-1985, pp. 347-354.

(Curriculum Vitae et Studiorum // Italica Belgradensia. – Посебан број (1995), стр. 10.)

2002

Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku. Prvi deo: slaganje i prefiksacija, Beograd, Zavod za udžbenike, Institut za srpski jezik, SANU / Novi Sad, Matica srpska.

2003

Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku. Drugi deo: sufiksacija i konverzija, Beograd, Zavod za udžbenike, Institut za srpski jezik, SANU / Novi Sad, Matica srpska.

(Исто, стр. 13.)

библиографија научника који се баве превасходно науком о језику, не чини се адекватним.

Идеја о објављивању таквих библиографија потекла је у часопису *Зборник Филозофског факултета*, покренутог је 1948. године као његово званично гласило. Ту су се по први пут на једном месту нашле библиографије радова научника који се баве филологијом, запослених на Београдском универзитету. Број IV, који је објављен у две свеске, 1957. и 1959. године, имао је и садржај издељен према групацијама наука које су се на факултету тада изучавале. У првој су објављени радови из научних области које су данас везане за делатност Филозофског факултета, а у другој свесци су затупљени радови из области филологије. Друга свеска тог броја садржи и прве збирно објављене библиографије наставника и сарадника катедара за језике и књижевности. Библиографије обухватају период од краја Другог светског рата 1945. до 1955. године.

С обзиром на организацију великог посла и обимност презентованог библиографског материјала, необично је што није објављен пропратни текст или објашњење о мотивима, начину настанка и циљевима тог подухвата. Информације ко, како и колико дуго је био упослен на изради тих библиографија нису дате.

Посебан значај тих библиографија је и што су једини пут објављене библиографије научника који су се бавили класичном филологијом. Како је поделом факултета на Филозофски и Филолошки Катедра за класичну филологију остала при Филозофском, библиографије радова тих професора се нису могле наћи у наставцима библиографија објављиваним у *Аналима Филолошког факултета*. У *Зборнику Филозофског факултета* није се наставила пракса објављивања таквих библиографија, већ је, у наредном периоду, сваки број бивао посвећен неком од професора. Тако су штампане и библиографије њихових радова. Број IX, свеска 1 (1967) садржи библиографију радова Милана Будимира, аутора М. Марковић и Ј. Бошковића. То је, уједно, и једина библиографија која би могла бити окарактерисана као лингвистичка у часопису.

Библиографије научника представљене у броју IV издељене су према катедрама и одсесима на којима су се изучавале науке о језику и књижевности. Објављено је укупно седамдесет библиографија у оквиру девет одељака: Катедра

за јужнословенске језике и општу лингвистику (9 библиографија); Катедра за југословенску књижевност (11); Катедра за источне и западне словенске језике и књижевности (8); Катедра за романске језике и књижевности (10); Катедра за енглески језик и књижевност (12); Катедра за немачки језик и књижевност (4); Катедра за класичну филологију (8); Катедра за оријенталну филологију (5); Албанолошки семинар (3).

У оквиру сваког одељка прво су штампане библиографије редовних и ванредних професора, затим доцената, асистената и сарадника. Међу њима нашле су се и четири библиографије професора средњих школа коју су били ангажовани на катедрама за романске језике, енглески и оријенталну филологију.

Грађа је у оквиру сваке библиографије понаособ издељена према врстама, на низ сегмената. У обимнијим библиографијама, редовних професора, јединице су биле груписане на чланке у периодици, уџбенике, приказе, преводе, приређивачке радове. Иако она у свакој библиографији није доследно издељена, оваква презентација је допринела прегледнијем приказу библиографске грађе. Распоред библиографских јединица у сваком од сегмената је хронолошки.

Нумерација библиографских јединица се готово увек прекида у сваком од сегмената. Уколико бисмо желели да знамо укупан број објављених радова неког професора ти бројеви би се морали сабирати. Далеко најобимнија је библиографија радова Александра Белића, чија грађа садржи само чланке из периодичних публикација, са 87 јединица.

Библиографски опис карактерише уједначеност и доследност у приказивању података и употребе знакова интерпункције. Имена аутора су изостављена из описа јер се она налазе на самом почетку сваке библиографије. Библиографске јединице су регистрационе и не садрже напомене. Опис монографских публикација, у највећем броју случајева, садржи наслов, дат курзивом, податке о месту издавања, издавачу, години и броју страна. Наслови чланака у часописима су увек дати курзивом и одвојени су знаком тачка-размак-црта-размак од назива периодичне публикације. Нумерички подаци о годишту, години издања и броју штампани су онако како се и налазе на самој публикацији, уз доследну употребу скраћеница предвиђених за то.²⁸²

²⁸² Пример описа монографске публикације:

Последњи одељак првог броја *Анала Филолошког факултета* (1961) назван је „Библиографија” и садржи 81 библиографију радова наставника и сарадника катедара факултета за период од 1956. до 1960. године. Временски оквир наредних наставака ових библиографија је варирао. У броју 6 (1966) сакупљена је библиографска грађа за период од 1961. до 1965. Иако је представљена библиографска грађа за дупло краћи временски период, по обиму је она дупло обимнија.

Први цео број *Анала Филолошког факултета* посвећен таквим библиографијама је број 13 објављен 1979. године. Свака библиографија је допуњена и основним биографским подацима. Према речима уређивачког одбора, научници су замољени да сами прикупе и приложе библиографски материјал закључно са 1977. годином. Почетна година као међа није наведена. Остављена је, такође, слобода да ли ће у библиографије ући сав материјал или само најзначајнија дела. Истом нотом се руководство часописа оградilo од разноликости у презентовању грађе и чињенице да у број нису ушле библиографије које сами научници нису доставили. Тако је по први пут

3. *Методске напомене за наставнике руског језика*, Београд, 1946, »Просвета«.

(Петар Митропан, лектор // Зборник Филозофског факултета. Катедра за источне и западне словенске језике и књижевности. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 462.)

Пример описа чланка у часопису:

79. *О стручним терминологијама*. – Наш језик, н.с. 1955, књ. VI, св. 5–6, стр. 133–137.

(Др Александар Белић, редовни професор // Зборник Филозофског факултета. Катедра за јужнословенске језике и општу лингвистику. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 443.)

Пример описа приказа:

1. *Гласовне особине арбанаског дијалекта Дебра и његове околине* од Г. Елезовића, (са К. Халимијем), Универзитетски весник, 20 септембра 1951.

(Хасан Калеси // Зборник Филозофског факултета. Катедра за оријенталну филологију. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 485.)

Пример описа са секундарним ауторством:

4. *Баладе*, приредио за штампу и написао поговор, Београд, 1952.

(Др Никола Банашевић, редовни професор // Зборник Филозофског факултета. Катедра за романске језике и књижевности. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 467.)

регулисано и питање ауторства при њиховој изради. Изузетак чини библиографија Никше Стипчевића, за коју је једино наведено да ју је саставила Гордана Терић.

Библиографије наставника и сарадника Филолошког факултета добиле су свој наставак 1986. у броју 17. Уводном напоменом (ПАВЛОВИЋ 1986) главни уредник часописа, Михаило Павловић, дао је основне назнаке како је сакупљана библиографска грађа и на који начин је састављен највећи део објављеног материјала. Уређивачки одбор донео је одлуку да, опет сами, научници прикупе библиографску грађу за период од 1976. до краја 1985. године. Одбор је, такође, изразио жаљење јер се изван број сарадника није одазвао и стога се њихове библиографије не налазе у овом попису. Истакнуто је да су објављене комплетне библиографије оних наставника који су постали нови чланови колектива Филолошког факултета од објављивања претходних. За остале сараднике објављене су само допуне библиографија. Уређивачки одбор је, такође, донео одлуку да тај број *Анала Филолошког факултета* не садржи биографске податке као претходни, због, с једне стране, обимности библиографске грађе и неуједначености прикупљених биографских података, са друге. У закључку се одбор захваљује наставницима на сарадњи и изражава жаљење због одсуства библиографија професора који свој материјал нису приложили, јер би се на тај начин стекла потпунија и веродостојнија слика научног рада на факултету.

Библиографска грађа је у прва два наставка колективних персоналних библиографија у *Аналима Филолошког факултета*, по угледу на библиографије из *Зборника Филозофског факултета*, издељена према катедрама, одсецима и семинарима. У првом броју било је девет катедара новонасталог Филолошког факултета: за јужнословенске језике и општу лингвистику (7 библиографија); за југословенску књижевност (9); за источне и западне словенске језике и књижевности (11); за романске језике и књижевности (14); за енглески језик и књижевност (14); за немачки језик и књижевност (7); за италијански језик и књижевност (7); за општу књижевност са теоријом књижевности (7) и за оријенталне језике и књижевности (5).

У оквиру сваког дела прво су представљени научни радови редовних и ванредних професора и доцената, затим стручних сарадника, предавача и лектора, и на крају, асистената. Ту су се нашли и спискови радова два професора средњих

школа који су учествовали у настави на катедрама за италијански језик и оријенталну филологију.

Сличан принцип редоследа библиографија, према одељењима, задржан је и броју 6 (1966). Грађа је издељена, како стоји у самом поднаслову, према одсецима који су тада постојали на Филолошком факултету. Укупно их је дванаест, са 112 библиографија: за југословенску књижевност (17 библиографија); за јужнословенске језике и општу лингвистику (9); за славистику (12); за романистику (19); за италијански језик и књижевност (10); за румунски језик и књижевност (2); за оријенталистику (7); за албанологију (1); за социологију и психологију (1); за германистику (11); за англистику (16); за општу књижевност и теорију књижевности (7).

У оквиру сваке појединачне библиографије грађа је разврстана на два одељка. У прву групацију смештане су научне монографије и чланци у часописима, а у другу радови са секундарном врстом ауторства (сарадња у енциклопедијама, приређивачки и преводилачки радови). Детаљнијим прегледом грађе може се установити да ти принципи расподеле библиографске грађе нису увек поштовани. Уколико је библиографија неког професора била обимнија то се јавила потреба да се таква грађа подробније представи и сортира детаљније. У тим случајевима одвојене су засебно и научне монографије, уџбеници, критике и прикази, редакторски рад, преводи. Код библиографије радова Тода Чолака грађа је распоређивана у низ сегмената: I Засебна издања; II Расправе, есеји, чланци, прилози; III Књижевне критике и прикази; IV Редакције; V Препеви и преводи: а) са македонског, б) са словеначког.

Распоред библиографских јединица у оквиру сваког одељка је у већини случајева хронолошки. Библиографске јединице су нумерисане у свакој библиографији засебно. Библиографије асистената или сарадника у настави су мањег обима и често садрже свега неколико јединица. Библиографије радова професора су увек знатно већег обима, а временом се број библиографских јединица код већине попео на неколико стотина. Укупни пораст обима библиографија научника евидентан је из разлога повећања продукције монографија, зборника радова и научних часописа из области филологије и лингвистике.

У првом наставку библиографија, у *Аналима Филолошког факултета* број 1 (1961), најобимније су библиографије професора Вида Латковића са 40 јединица; Ероса Секвија 31; Михаила Стевановића 29. Највећи број јединица се, ипак, нашао код др Тода Чолака, тада асистента – 102. Најобимнија библиографија и у броју 6 (1966) је од истог аутора, са чак 260 јединица. Ту су се издвојиле и библиографије Стојана Суботина са 76 јединица, Димитрија Вученова са 58, Драгољуба Недељковића и Раду Флоре са 48.

Распоред библиографске грађе се у бројевима 13 (1979) и 17 (1986) знатно разликује. Све библиографије у броју 13 су сврстане у два одељка: I Наставници (76 библиографија); II Сарадници (56). Међу првима су побројани редовни, ванредни професори и доценти, док другу скупину чине асистенти, лектори и сарадници у настави. У сваком од тих одељака библиографије су презентоване према азбучном принципу, односно презимену аутора. Овакав начин разврставања грађе даје другачију слику и увид у научни и наставни рад на факултету. Према претходном принципу јасније се могла видети организација научног рада на свакој катедри понаособ. Другачијом презентацијом библиографија добија се бољи увид у научна достигнућа наставника и сарадника индивидуално. На тај начин јасније је приказана и гендерна подела, у том тренутку, између наставника и сарадника. Знатно је већи број жена био међу сарадницима и асистентима него међу професорима.

Заступљене су и библиографије четири библиотекара²⁸³, међу којима се издвојила др Љубица Ђорђевић, библиотекар-библиограф са Катедре за југословенску књижевност. Поред радова из области српске књижевности, објавила је и неколико библиографија.²⁸⁴

Библиографска грађа је у библиографијама понаособ, у свега неколико случајева, издељена на сегменте, према врсти грађе. Код већине су монографије, чланци у научној периодици и други радови приказани заједно, хронолошки, а нумерација јединица у њима тече континуирано. Као најобимније се истичу библиографије Ероса Секвија са 335 јединица, Раду Флоре са 320 и Ђорђа Живановића са 306.

²⁸³ Љиљана Вигњевић-Станић, Љубица Ђорђевић, Василија Ђукановић и Милорад Софронијевић.

²⁸⁴ То су библиографска грађа Вида Латковића, Велибора Глигорића, грађу за историју Матице српске.

Списак наставника и сарадника за школску 1985/86. годину претходи самим библиографијама објављеним у броју 17 (1986). Оне су разврстане у две групе: I Наставници (76 библиографија); II Сарадници (36). Принцип редоследа библиографија је наново азбучни, према презимену аутора.

Библиографска грађа, у случајевима када није сегментирана према врсти, има хронолошки распоред. Неколицина наставника се, са друге стране, одлучила да своју грађу групише на монографске публикације, чланке у периодици, приказе, преводе, публицистичке радове, библиографије.²⁸⁵ Библиографија Светозара Петровића једина је издељена према предметном, а не према формалном принципу, на редове из неколико области.²⁸⁶

Међу најобимнијим библиографијама у броју 17 су потпуне библиографије појединих професора: Драган Недељковић 279 библиографских јединица, Радмило Маројевић 146, Ранка Куић 125. Неке од библиографија које чине наставак оних из броја 13 су, такође, обимне: Дарко Танасковић 152 јединице, Раду Флора 150, Асим Пецо 148.

Библиографије два библиотекара Филолошког факултета су заступљене.²⁸⁷ Анализом библиографске грађе може се уочити и значајан број радова библиографског садржаја код неколицине научника.²⁸⁸

Библиографски опис од почетка објављивања библиографија у *Аналима Филолошког факултета* карактерише уједначеност и прегледност, доследна употреба знакова интерпункције, редоследа навођења података и њиховог презентовања.

Наслови, било чланака или монографских публикација, увек су дати курсивом. Имена научних часописа су у пуном облику, без употребе скраћеница. Нумерички подаци су дати и арапским и римским цифрама, поштујући облик који

²⁸⁵ Душан Иванић, Ранка Куић, Радмило Маројевић, Васо Милинчевић, Марин Младенов, Милија Николић, Светозар Петровић, Предраг Пипер, Дејан Разић, Никша Стипчевић, Серђо Туркони.

²⁸⁶ Теорија књижевности и методологија проучавања књижевности, Теорија стиха и сродна егзактна проучавања, Историја старије књижевности (и теоријска питања историје књижевности), Књижевност истока, Остали текстови.

²⁸⁷ Милорад Софронијевић и Љиљана Станић.

²⁸⁸ Ранко Бугарски, Даринка Гортан-Премк, Наум Димитријевић, Љубица Ђорђевић, Радмила Ђорђевић, Бранимир Живојиновић, Душан Иванић, Томислав Јовановић, Иван Клајн, Веселин Костић, Мирко Кривокапић, Радмило Маројевић (који има издвојен цео сегмент библиографских радова у својој библиографији), Драгана Мршевић-Радовић, Мирослав Пантић, Предраг Пипер, Весна Половина, Пера Половина, Момчило Д. Савић, Миодраг Сибиновић, Дарко Танасковић, Ђорђе Трифуновић, Раду Флора.

је присутан на самим публикацијама. Име аутора нигде не оптерећује библиографски опис. Изузеци су они описи где је приказан рад два или више аутора. У том случају су сви наведени. Језик и писмо описиване публикације веродостојно су пренети у опис. Иако је највећи део грађе објављен у Југославији и Србији, на српском, односно српскохрватском језику, значајан је и број библиографских јединица објављених у иностранству.

Употреба скраћеница у библиографском опису, са друге стране, није доследна. Негде се користе *стр*, *св*, или *књ*, а негде не. У описима радова из иностранства користиле су се скраћенице карактеристичне за тај језик. Код описа монографија понеки пут је испуштено име издавача а код серијских публикација је место издавања негде наведено, а негде не. Подаци о димензијама публикације се, такође, могу уочити у неколицини библиографија.

Све библиографске јединице из бројева 1, 6 и 13 *Анала Филолошког факултета* карактерише формат висећег параграфа, док у преосталим наставцима библиографија наставника и сарадника то није случај. Библиографске јединице су елементарне, односно регистрационе јер пружају основне библиографске податке, а напомена готово и нема. Углесте заграде искоришћене су за одредбу уколико је упитању приказ, превод или ако научни рад има резиме.²⁸⁹

²⁸⁹ Примери описа монографских публикација:

9. *Граматика српскохрватског језика за више разреде средњих школа* (III издање), Београд, 1957.

(Др Михаило Стевановић // *Анали Филолошког факултета*. Библиографија радова сарадника Катедре за јужнословенске језике и општу лингвистику. – Бр. 1 (1961), стр. 389.)

13. *Уџбеници француског језика код Срба до 1914. године* са библиографијом југословенских уџбеника француског језика од 1914. до 1964. године. – Београд 1964., 159 стр. ин 8°.

(Др Пера половина, доцент // *Анали Филолошког факултета*. Одсек за романистику. – Бр. 6 (1966), стр. 539.)

45. *Основи упоредне граматике словенских језика. I. Фонетика*. Београд 1968, стр. 108; II издање Београд 1972, стр. 108.

(Др Радосав Бошковић, редовни професор // *Анали Филолошког факултета*. Наставници. – Бр. 13 (1979), стр. 39.)

4. *Poljski u 100 lekcija*. Prosveta, Beograd, 1976, II izd., str. 332.

(Др Ђорђе Живановић, редовни професор у пензији (наставак библиографије) // Анали Филолошког факултета. Наставници. – Бр. 17 (1986), стр. 93.)

Примери описа чланка у часопису:

14. *Дубровачки песник Антун Глеђевић*. Глас ССХЛ, књ. 5, Одељење литературе и језика САН, Београд 1960, стр. 69–108.

Др Мирослав Пантић // Анали Филолошког факултета. Библиографија радова сарадника Катедре за југословенску књижевност. – Бр. 1 (1961), стр. 395.

1. *Једна особита врста предикативности*. Књижевност и језик XII (1964), св. 4, стр. 49–66.

(Игрутин Стевовић, виши стручни сарадник // Анали Филолошког факултета. Одсек за јужнословенске језике и општу лингвистику. – Бр. 6 (1966), стр. 527.)

54. *Примјена једног правописног правила у нашој штампи. наш језик*. Београд, 1961, књ. XI, св. 5–6, стр. 180–193.

(Др Асим Пецо, редовни професор // Анали Филолошког факултета. Наставници. – Бр. 13 (1979), стр. 313.)

20. *О нултим вредностима у језичкој структури*. Јужнословенски филолог XXXIII. Београд, 1977, стр. 17–23.

(Др Душан Јовић, редовни професор (наставак библиографије) // Анали Филолошког факултета. Наставници. – Бр. 17 (1986), стр. 108.)

Примери описа приказа:

2. *Др Владимир Мошин: Ћирилски рукописи Југосл. академије. Први дио: опис рукописа, Загреб 1955; други дио: репродукције, Загреб 1952*. (приказ). – Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. XXIII, св. 3–4, 1957, стр. 307–309.

(Биљана Шљивић-Шимшић // Анали Филолошког факултета. Библиографија радова сарадника Катедре за јужнословенске језике и општу лингвистику. – Бр. 1 (1961), стр. 391.)

8. *A. C. Grimson: An Introduction to the Pronunciation of English*. Приказ. – Живи језици, VI, 1962, 93–94.

(Др Љубомир Михаиловић, доцент // Анали Филолошког факултета. Одсек за англистику. – Бр. 6 (1966), стр. 565.)

26. *M. A. K. Halliday, A. McIntosh and P. D. Stevens, The Linguistic Sciences and language Teaching*. [Приказ]. Живи језици, Београд, 1965, књ. VII, св. 3–4, стр. 87–94.

Др Ранко Бугарски, ванредни професор // Анали Филолошког факултета. Наставници. – Бр. 13 (1979), стр. 43.

9. *Dr Josip Matešić: Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Školska knjiga, Zagreb, 1982 (VI+1–808)*. – Prevodilac, Beograd, 1983, II, 1, str. 35–40. [Приказ]

У појединим библиографијама нуде се индивидуална решења када су у питању описи више издања истих публикација. Неки пут су то засебне јединице, а неки пут су подаци наведени у низу, сви заједно. Питање третирања описа уџбеничких издања постало је актуелно услед увећања броја такве литературе, када свака школска година носи са собом ново издање многих публикација. Правилно би било свако од њих испратити пуним библиографским описом, али услед проблема економичности и оптерећења библиографске грађе понављањем и нагомилавањем сличних података, јавила су се и другачија решења.²⁹⁰ Како је у бројевима 13 (1976) и 17 (1986) коришћен хронолошки принцип распореда библиографске грађе, такав вид описа се није користио.

(Др Драгана Мршевић-Радовић, доцент (наставак библиографије) // Анали Филолошког факултета. Наставници. – Бр. 17 (1986), стр. 181.)

Примери описа са секундарним ауторством:

7. *Ф. М. Достојевски, Цело Степанчиково. Коцкар.* – Рад, Београд 1960 (редакција).

(Богдан Терзић // Анали Филолошког факултета. Библиографија радова сарадника Катедре за источне и западне словенске језике. – Бр. 1 (1961), стр. 409.)

9. *Џојс Кери „Вилчерови”,* роман, превод од стр. 1–221 (од стр. 222 до 436 превео С. Кољевић). – „Свјетлост”, Сарајево, 1962.

(Др Наум Димитријевић, доцент // Анали Филолошког факултета. Одсек за англистику. – Бр. 6 (1966), стр. 567.)

35. *Н. Гогољ, Сабрана дела, Приповетке. Невски проспект, Нос, Шињел.* Народна књига и обод, Београд–Цетиње, 1970, том III, стр. 970 и 125–154. 14x20. [Превод].

(Зоран Божовић // Анали Филолошког факултета. Сарадници. – Бр. 13 (1979), стр. 467.)

38. *Лапонска поезија.* Мостови 43, 1980, стр. 198–202. [Препев].

(Др Љубиша Рајић, лектор (потпуна библиографија) // Анали Филолошког факултета. Сарадници. – Бр. 17 (1986), стр. 365.)

²⁹⁰ Пример описа:

57. *Читанка за III разред гимназије.* Саставили Димитрије Вученов и Радмило Димитријевић. III издање. – Београд, Нолит, 1956.

Исто. – IV издање, 1958.

Исто. – V издање, Завод за издавање уџбеника СР Србије, 1959.

Исто. – VI издање, 1965.

(Др Димитрије Вученов, редовни професор // Анали Филолошког факултета. Одсек за југословенску књижевност. – Бр. 6 (1966), стр. 499.)

Ванредни број *Анала Филолошког факултета* из 2012. године последњи је у коме су објављене библиографије наставника и сарадника факултета. Та, како стоји на корицама *ванредна књига*, садржи библиографски материјал који се по обиму нема са чим сличним упоредити у нашој научној средини, распоређен у четири тома, на укупно 2.574 стране. Главни и одговорни уредник је Александра Вранеш, а приређивачи су Драгана Грујић и Гордана Ђоковић.

На почетку сваког тома одштампана је реч уредника у којој су предочени начин рада на изради библиографија, њихов временски оквир, основне карактеристике (ВРАНЕШ 2012). Истиче се мултилингвалност, мултикултуралност и интеркултуралност истраживања која се спроводе на факултету представљањем научно-истраживачког рада колектива. Указује се на, како интересовања појединаца, тако и на бројност изучаваних области. Посебну захвалност А. Вранеш је исказала др Злати Бојовић, поводом уступања библиографије радова академика Мирослава Пантића, приређивачима и сарадницима у раду на библиографијама и службама факултета.

Припрема за објављивање тих библиографија текла је у неколико фаза. Библиографску грађу су најпре наставници сами приложили сарадницима одређеним да је прикупе, уједначе и уобличи. У највећем броју случајева то су библиотекари запослени на Филолошком факултету, секретари и асистенти. Списак са њиховим именима је, такође, одштампан у сваком тому.²⁹¹ Након што је материјал прослеђен приређивачима приступило се пословима његове унификације на нивоу целог броја. На крају су библиографије понаособ враћене наставницима и сарадницима факултета да би се још једном извршила провера и отклониле евентуалне неправилности и грешке.

Планирано је да свака библиографија радова буде пропраћена и основним биографским подацима о научнику. На жалост, нису се сви, који су приложили свој библиографски материјал, одазвали том позиву.

Сакупљена је библиографска грађа објављена између 1985. и 2010. године. Распоред библиографија прати онај у претходна два броја *Анала Филолошког*

²⁹¹ Јелена Анић, Боривој Везмар, Вера Врачар, Љиљана Врачарић, Снежана Генчић, Мирела Глушац, Ана Голубовић, Иван Грујић, Љиљана Дукић, Зорица Ивковић-Савић, Борко Ковачевић, Марина Љујић, Маја Миличевић, Милка Павковић, Ивана Спасојевић, Снежана Ћирковић, Марко Чудић, Наташа Шошо.

факултета са библиографијама наставника и сарадника. То је азбучни редослед, према презименима аутора. Грађа је, у свакој библиографији понаособ, издељена на низ сегмената, према врсти: монографије и други закључени радови (где су издвојени уџбеници); чланци и други саставни делови (са одвојеним рецензијама, приказима и критикама; ауторством додатног текста); секундарно ауторство (уређивачки, приређивачки, преводилачки радови). У појединим библиографијама грађа је додатно разврстана, према указима самих аутора. У библиографији Предрага Пипера издвојени су и издања на интернету и рецензије писане за научне монографије, док је код неколицине научника побројано и учешће на конференцијама. У оквиру сваког од диференцираних сегмената библиографске грађе, распоред јединца је хронолошки, а у оквиру једне године азбучни, према наслову рада. Ни у једној од библиографија грађа није нумерисана. На два места се поткрала грешка и библиографије Саше Брадашевића и Мирослава Николића штампане су дупло.

Информативност, увид у развој научног рада појединаца, као и Филолошког факултета у целини, бројност сарадника, објављених монографија, широк спектар научних часописа, тема и језика у употреби само су неке од вредности које те библиографије пружају. Оне су значајне и због објављивања, до сада највећег броја библиографија библиотекара²⁹² и другог ненаставног особља на факултету.

Библиографски опис је израђен према међународним стандардима за опис монографских и саставних делова публикација ISBD (M) и ISBD (CP). У неким библиографијама опис садржи ISBN број уз монографске публикације и ISSN број уз називе часописа, а у неким не. Имена самих аутора су у неким библиографијама изостављена из описа, док се у другима понављају. Библиографски опис је у највећем броју случајева само регистрациони, мада има и примера са обимнијим напоменама.²⁹³

²⁹² Петар Антоновић, Снежана Генчић, Ана Голубовић, Љиљана Дукић, Катарина Јајић, Вера Кусицки, Марина Љујић, Милорад Софронијевић, Ивана Спасојевић, Биљана Чудомировић.

²⁹³ Пример описа монографске публикације:

Espace, temps, prépositions / Tijana Ašić. – Genève : Librairie Droz, 2008. – 319 str. – (Langue et Cultures ; 41). – ISSN 978-2-600-01196-9 (broš.)

4.2.2.2.2. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор

Библиографија уз области лингвистике у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* није објављено много. Прва након Другог светског рата налази се у броју 21, свесци 1–2 за 1955. годину, под називом „Сарадња наших научника у страним научним публикацијама”.

Услед измењених околности и немогућности да се настави израда обимних библиографија какве су објављиване у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* у претходном периоду то је могло навестити инвентиван наставак у постојању библиографског рада у часопису (одељак 3.4.2.). На жалост, био је то и једини покушај, јер се овакав вид израде библиографије није наставио.

Идеја да се на једном месту саберу библиографски подаци радова које су научници из земље објавили у иностраним публикацијама радо би била прихваћена и данас. У часопису *Јужнословенски филолог* се у неколико наврата помињала идеја да се у годишњу лингвистичку библиографију уврсте и радови из

(Тијана Ашић // Анали Филолошког факултета : библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 1, А–Д. – Ванредна књига (2012), стр. 61.)

Пример описа чланка у часопису:

Познавајући vs. познајући / Мирослав Николић // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – 11, 1–2 (2006), стр. 65–70.

(Мирослав Николић // Анали Филолошког факултета : библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 3, М–П. – Ванредна књига (2012), стр. 264.)

Пример описа приказа:

Vlídne pozdarvení vhlídnému čtenáři : Nad knihou Alexandra Sticha Od Karla Havlíčka k Františku Halasovi (lingvoliterární studie). Torst, Praha 1996 // Čeština doma a ve světě. – IV (1997), str. 301–302.

(Јаромир Линда // Анали Филолошког факултета : библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 2, Љ–Ћ. – Ванредна књига (2012), стр. 515.)

Пример описа са секундарним ауторством:

Istina će vas izbaviti: Razgovor sa Vaseljenskim Patrijarhom Vartolomejem I / Olivije Kleman; prevod s francuskog, predgovor i beleške o piscu Darko Tanasković. – Beograd: "BMG", 2000. – 250 str.; 24 cm.

(Дарко Танасковић // Анали Филолошког факултета : библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 4, Р–Ш. – Ванредна књига (2012), стр. 437.)

иностраниста који се тичу језика Југославије, али то никада није спроведено у дело. То би био организационо велики подухват, захтевао би сараднике који би редовно морали прилагати грађу.

Са друге стране, оквири постављени искључиво на опсег грађе објављен ван граница земље могли би бити лакше поштовани. Информације о таквој актуелној библиографској грађи могу потицати од самих научника чији су радови објављени у иностранству. Јавност би имала увид у тај сегмент научног рада а сами аутори афирмацију истог у домаћој средини. У *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* за 1955. годину стоји:

„Прилози ће повремено доносити и библиографски преглед (а по потреби и приказе) радова које наши аутори, углавном књижевни историчари и филолози, објављују у страним научним публикацијама. Сматрамо да ће то свакако користити нашим читаоцима, поготову онима који имају шири научни интерес...” („Сарадња наших научника...” 1955)

Нико није потписан као аутор или уредник тог библиографског прилога. Радова сваког од наведених научника је свега неколико: Александар Белић 2 рада; Миодраг Ибровац 1 рад; Никола Банашевић 6 радова; Драгољуб Павловић 1 рад; Иван Поповић 2 научна рада.

Лингвисти Александар Белић и Иван Поповић заступљени су радовима објављеним у Глазгову и Бечу, односно Паризу и Берлину. Аутори су дати азбучно, код сваког понаособ су јединице нумерисане у хронолошком распореду. Наслови радова су одштампани курзивом и прегледно су одвојени од назива периодичне публикације у којој су објављени. Нумерички подаци нису представљени доследно.²⁹⁴

²⁹⁴ Пример описа за рад А. Белића:

2. *Der Satz und das Syntagma im lichte der Belgrade linguistischen Schule*. – Slavistische Jahrbuch (Wien), 1954.

(Сарадња наших научника у страним научним публикацијама // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XXI, св. 1–2 (1955), стр. 182.)

Пример описа за рад И. Поповића:

1. *Einige albanische Lehrwörter im Serbokroatischen*. – Zeitschrift für slavische Philologie, B. XXIII, H. I. 1954, стр. 121–133.

Треба напоменути да су се у часопису, у рубрици „Часописи и зборници”, нашли многи прикази иностраних лингвистичких научних часописа, што је представљало важан и вредан извор информација научницима. Подаци изнесени у таквим приказима се, ипак, не могу третирали као библиографски прилози. То су били прикази одређених бројева који су пристигли и за које је уређивачки одбор сматрао да би требало да буду предочени читаоцима.

4.2.2.2.3. Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду

Часопис *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* у првом броју из 1956. године садржи одељак под називом „Попис наставника Филозофског факултета од ослобођења до 1956. године” у коме су садржане и колективне библиографије наставника и сарадника факултета.²⁹⁵ Приказано је пет библиографија научника који су се бавили лингвистиком: Миливој Павловић, Павле и Милка Ивић, Љубомир и Љиљана Михаиловић. Приказ тих библиографија је нешто захтевнији. За разлику од сличних библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета у Београду, које чине целину јер приказују научне домете стучњака из области филологије и лингвистике, новосадске научнике који су се бавили науком о језику ваљало је издојити у односу на остале. У библиографијама у *Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду* заступљене готово све хуманистичке дисциплине.

Питање одговорности, односно ауторства код тих библиографија није разрешено. Свака од њих је специфична према распореду библиографске грађе и опису јединица.

Библиографија редовног професора Миливоја Павловића издељена је према предметима његових истраживања на низ одељака: Психофизиологија говора и психологија језика, фонологија, семантика; Питање упоредне граматике, филологија, палеографија; Историја српскохрватског језика, дијалетологија; Књижевни језик; Стилистика; Методика наставе и текстови; Општи научни интерес, књижевност, уметност. Грађа није нумерисана. Библиографски описи су

²⁹⁵ Истоветна рубрика у гласилу београдског Филозофског факултета први пут је објављена три године касније. (Исто, стр. 183.)

јасни и прегледно пружају основне податке. Они су одвојени зарезима, а нема употребе скраћеница.²⁹⁶

Библиографије, у то доба, доцената Павла и Милке Ивић имају грађу распоређену према хронолошком принципу. Она није нумерисана. Библиографски подаци су одвајани знацима тачка и зарез, док су називи периодичних публикација скраћени.²⁹⁷

Опис у библиографији Љубомира Михаиловића садржи распоред података који у великој мери подсећа на савремене принципе библиографског описа саставних делова публикација. Наслови су знаком тачка-размак-црта-размак одвојени од назива часописа. Потом следе нумерички подаци.²⁹⁸

Наставци тих библиографија објављивани су на сваке две године, још шест пута у *Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду*, у бројевима: 3 (1958); 5 (1960), 7 (1962/1963), 9 (1966), 11, св. 2 (1968); 17, св. 2 (1974). У њима су штампане допуне већ објављених библиографија професора, као и комплетне библиографије сарадника који су постали нови чланови колектива факултета: Весна Н. Берић, Даниел Дудок, Војислав Илић, Ђорђе Јазић, Душан Јовић,

²⁹⁶ Пример опис монографске публикације:

Примери из историје српскохрватског језика (са синтетичким прегледом језичког развитка и објашњењима). Научна књига, Београд, 1956, 8°, 224.

(Др Миливој Павловић, редовни професор // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. Попис наставника Филозофског факултета од ослобођења до 1956. године. – Бр. 1 (1956), 321.)

Пример опис чланка у часопису:

Речи које означавају недостатак вида. Наш живот II, 1951, Београд, 291–296.

(Исто, стр. 320.)

²⁹⁷ Пример описа:

Једна белешка Све Текелије. ЈФ XX, 377–378.

(Др Павле Ивић, доцент // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. Попис наставника Филозофског факултета од ослобођења до 1956. године. – Бр. 1 (1956), 329.)

²⁹⁸ Пример описа:

О универзалној негацији у модерном енглеском. – Наша реч II-1 (1951), 64–73.

(Љубомир Михаиловић, асистент // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. Попис наставника Филозофског факултета од ослобођења до 1956. године. – Бр. 1 (1956), 335.)

Гертруда Калмар, Јован Кашић, Јан Кмећ, Рудолф Коларич, Живка Михаиловић, Александар Младеновић, Александар Музалевски, Олга Пенавин, Драгољуб Петровић.

Принципи израде библиографија и обраде библиографске грађе се јесу незнатно разликовали од случаја до случаја, али су основе њиховог настанка биле истоветне. Упркос чињеници да је мноштво библиографија објављивано дуги низ година без назначене одговорности за њихову израду, оне се одликују унифицираним изгледом библиографског описа и прегледношћу и доследношћу у приказивању библиографске грађе.

4.2.2.2.4. Зборник радова Института за стране језике и књижевности

Као један од главних задатака часописа *Зборник радова Института за стране језике и књижевности* истакнуто је редовно периодично објављивање библиографија запослених. Сваки други број часописа садржи преглед научних радова професора и асистената Филозофског факултета у Новом Саду, који се баве филологијом. Те библиографије се настављају на дугогодишње прилоге објављиване у *Годишњаку Филозофског факултета у Новом Саду*. Библиографску грађу су професори и асистенти прилагали сами и нико није наведен као одговорна особа за уређење те рубрике. Стога је разумљиво што се принципи третирања и распореда библиографске грађе веома разликују од једне до друге библиографије, као и изглед библиографског описа.

Прве колективне персоналне библиографије објављене су у броју 2 (1980). Оне садрже укупно осам библиографија, од којих су две научника који се баве лингвистиком.²⁹⁹ То су били Павица Мразовић, редовни професор, и Предраг Пипер, асистент.

Прва садржи грађу издељену на неколико одељака: Монографије, студије и експериментални радови, Чланци, Прикази, Библиографије. Она није нумерисана. Цео текст библиографије је на латиници. Назив часописа или зборника у којој је чланак објављен је одштампан курзивом, а остали подаци су одвојени зарезима.³⁰⁰

²⁹⁹ Остале библиографије су: Витомира Вулетића, Богдана Косановића, Страхиње Костића, Љиљане Матић, Владиславе Фелбабов.

³⁰⁰ Пример описа чланка Павице Мразовић у зборнику:

Друга библиографија је знатно мањег обима. Распоред грађе у њој је хронолошки. Језик и писмо су у библиографском опису верно представљени. Називи периодичних публикација су одштампани масним словима и од наслова чланака су одвојени знаком тачка-размак-црта-размак.³⁰¹

Други пут су библиографије наставника и сарадника објављене у броју 4 (1982), уз исте принципе сакупљања и приказа грађе. У питању је пет библиографија, од којих су три из области лингвистике: Весне Берић Ђукић, Павице Мразовић, Пламенке Влаховић.³⁰² Њих, такође, карактерише различит приступ приказивања библиографских информација. За све описе се може рећи да су без анотација и да на примерен начин приказују податке, али недоследно. У библиографијама професора, које су већег обима, грађа је распоређена на одељке. Није конзистентна употреба начина истицања делова описа, попут курзива, великих и масних слова. Библиографска грађа је негде нумерисана, а негде не.³⁰³

Bibliografija radova o teoriji gramatike zavisnosti i valentnosti. *Gramatička teorija, kognitivne studije i nastava stranih jezika*. Jezičke studije ISJK, sv. 1, Novi Sad 1979, str. 165–203.

([Bibliografije nastavnika i saradnika] // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 2 (1980), стр. 435.)

³⁰¹ Пример описа чланка Предрага Пипера у часопису:

2. Обележавање простих односа предлошко-падежним конструкцијама у савременом руском и савременом српскохрватском књижевном језику. – **Прилози проучавању језика**, 1977–1978, књ. 13–14, стр. 1–51.

(Исто, стр. 436.)

³⁰² Остале библиографије су Александра Нејгебауера и Живојина Живојиновића.

³⁰³ Пример описа монографске публикације Весне Берић-Ђукић:

Osnovi istorijske gramatike nemačkog jezika, I deo, Univerzitet Novi Sad, 1980, S. 120

([Bibliografije nastavnika i saradnika] // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 4 (1982), стр. 501.)

Пример описа монографске публикације Павице Мразовић:

3) Satzelementenfolge im Deutschen und Serbokroatischen. Julius Groos, Heidelberg, 1982, 278 strana

(Исто, стр. 502.)

Пример описа чланка Павице Мразовић у часопису:

1982 Faktori koji uslovljavaju raspored elemenata u rečenici nemačkog i srpskohrvatskog jezika.

U: *Filološki pregled*, Beograd 1982, str. 31–44.

(Исто, стр. 503.)

Трећи наставак збирних персоналних библиографија донео је временску одредбу, односно, прикупљена је грађа за период између 1983. и 1986. године. Била је то обимнија рубрика него претходне јер је грађу приложило тридесет два сарадника. Међу њима као лингвистичке се могу окарактерисати библиографије: Весне Берић, Љиљане Бибовић, Марије Чизмар, Милана Чуљка, Марије Добрев, Наде Костић, Марије Личен, Душанке Мирић, Павице Мразовић, Гордане Нејгебауер, Ласла Палоца, Драгиње Первез, Наташе Петровић Крстуливић, Душанке Точанац, Зорана Великића и Пламенке Влаховић.³⁰⁴

У оквиру рубрике као целине, библиографије су разврстане према презименима аутора абecedно. Рубрика ни овога пута нема уредника, нити истакнут податак о било каквој врсти одговорности. Целокупан текст је на латиници. Библиографска грађа није нумерисана и, у оквиру сваке персоналне, класификована је према врстама. Ти одељци нису исти у свим библиографијама. Библиографски описи су, такође, разнолики.

4.2.2.2.5. Славистика

У оквиру часописа *Славистика*, у бројевима I (1997) и III (1999), објављене су колективне персоналне библиографије специфичне концепције. Обе представљају изабране библиографије најзначајнијих радова сарадника два одељења Института за српски језик САНУ. Иако не обимне, на информативан начин дају приказ научног деловања Етимолошког и Старословенског одсека. Ваљано замишљена и не превише захтевна за реализацију, идеја објављивања библиографија таквог профила на жалост се није развила. Сличних библиографских пресека није било и наредним бројевима часописа.

Пример описа чланка Пламенке Влаховић у часопису:

DEŽE, L., VLAHOVIĆ, P., (1971) Teorijsko-metodološka pitanja sintakse dečjeg govora, Prilozi proučavanju jezika 7, Novi Sad, str. 233–242.

(Исто, стр. 510.)

³⁰⁴ Остале библиографије су: Милорад Арсенијевић, Томислав Бекић, Јулијана Бели-Генц, Бранимир Човић, Владислава Федотов, Изабела Константиновић, Страхиња Костић, Каталин Ковачевић Хегедис, Љиљана матић, Бранко Момчиловић, Александар Нејгебауер, Славица Несторовић-Петровачки, Мирјана Пушкар, Драгиња Рамадански, Јадвига Скорник, Горан Станивуковић.

Прву библиографију објављену у часопису *Славистика*, у оквиру рубрике „У свету славистичке литературе”, израдила је Марта Бјелетић, сарадник Етимолошког одсека Института за српски језик САНУ у броју I (1997). Библиографска грађа је сегментирана по ауторима, односно сарадницима, азбучним редом: Марта Бјелетић, Јасна Влајић Поповић, Александар Лома, Снежана Петровић и Биљана Сикимић. На крају саме библиографије одвојени су коауторски радови сарадника. У оквиру сваког од тих сегмената библиографске јединице су распоређене хронолошки. Јединице нису нумерисане. Библиографски опис карактеристише прегледност и доследност при навођењу података. Он је регистрациони, без напомена. Поштовани су језик и писмо на којима су научни радови објављени и наслови научних часописа одштампани су курзивом. Иницијали у одредници нису разрешени и нема употребе скраћеница.³⁰⁵

Другу сличну библиографију израдио је Никола Родић, сарадник Старословенског одсека Института за српски језик САНУ у броју III (1999). У њој су побројани одабрани научни радови сарадника: Митар Пешикан, Никола Родић, Димитрије Стефановић. Једина видљива разлика међу овим библиографијама јесте што Н. Родић није одвојио коауторске радове већ је то назначио у заградама и што је уместо назива часописа, курзивом штампан назив научног рада.³⁰⁶

4.2.2.2.6. Лингвистичке актуелности

Низ од пет библиографских прилога у часопису *Лингвистичке актуелности* објављивани су у наставцима, од броја 2 (2000) до броја 7 (2002), и ослањају се на библиографије које су неговане у часопису *Зборник Матице српске за филологију*

³⁰⁵ Пример описа:

Лома, А., Из топонимије Србије, *Ономатолошки прилози* VI, Београд 1985, 105–118.

(Изабрана библиографија радова сарадника Етимолошког одсека Института за српски језик САНУ / Марта Бјелетић // *Славистика*. – Бр. I (1997), стр. 188.)

³⁰⁶ Пример описа:

Родић, Н., *Речник јеванђељских текстова српске редакције – pro et contra*, Јужнословенски филолог LIV, Београд 1998, 247–253.

(Изабрана библиографија радова сарадника Старословенског одсека Института за српски језик САНУ / Никола Родић // *Славистика*. – Бр. III (1999), стр. 326.)

и лингвистику током шездесетих година XX века, где су представљени радови српских аутора објављених у иностранству. Започевши израду такве рубрике уредништво је упутило позив самим стручњацима да достављају податке о својим радовима како би библиографска грађа била што попуније представљена.

Библиографски прилози су, управо тако, и објављивани. У првом наставку приказани су одабрани радови Даринке Гортан Премк, Предрага Пипера и Данка Шипке. У другом су заступљени Александар Лома, Стана Ристић и Биљана Сикимић. У трећем и четвртном је библиографски преглед радова Ранка Буграског. Пети наставак је прескочен, а у шестом су инострани радови Милке Ивић. Те библиографије је примереније посматрати као персоналне, за разлику од библиографија у часопису *Зброник Матице српске за филологију и лингвистику* пошто у њима није оставрен временски континуитет.

Сваки наставак карактеришу једнообразност при приказивању података, издвојена ауторска одредница према којој се распоређује грађа абecedно, поштовање хронолошког принципа у оквиру грађе једног аутора. Наслови књига и часописа су дати курзивом, а библиографски опис има форму цитиране литературе.³⁰⁷

*

Библиографије које се карактеришу као персоналне доносе, у ужем сислу, спискове научних радова и публиковане литературе једног или више аутора. У ширем смислу, оне подразумевају и сегмент који садржи литературу о животу и раду те личности. Персоналне библиографије присутне су готово у свим обрађеним часописима, од самог почетка бележења лингвистичке литературе у

³⁰⁷ Пример описа мнонографске публикације:

Šipka Danko: *SerboCroatian - English Colloquial Dictionary: An Exercise in Cross-cultural Cognitive Linguistics*. Springfield, Dunwoody Press, 2000, str. 1–653.

(http://www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/lingakt/I_2/d022/show_html?stdlang=ser_lat)

Пример описа чланка у часопису:

Gortan-Premk Darinka: O leksikografskoj definiciji i sistemu leksikografskih definicija u jednojezičkom rečniku. – *Prilozi*, XXI, 2, Skopje, MANU, str. 105–123.

српским публикацијама. Уједно су и најбројније међу лингвистичким библиографијама. Број научника чије су библиографије објављиване далеко превазилази број предмета обрађених у тематским библиографијама из области науке о језику. Библиографије истакнутих лингвиста су објављиване и по неколико пута, попут Михаила Стевановића, Александра Белића, Милке и Павла Ивића, Миливоја Павловића. Персонална библиографија са највећим бројем наставака је Вука Стефановића Карацића. Поред српских, објављено је и неколико библиографија иностраних научника који су, првенствено, својим радом били везани за српске научне институције.

Најстарија српска лингвистичка библиографија је персонална библиографија Јосифа Добровског, штампана у *Новинама сербским*, аутора Димитрија Давидовића 1819. године. Најстарије персоналне библиографије српских лингвиста су објављене у оквиру прилога Антонија Арновљевог Арнота у часопису *Магазинъ за художество, књижество и моду* 1838. и 1839. године (одељак 4.1.2.). Најбројније су оне персоналне библиографије које објављује *Годишњак СКА (САН, САНУ)* од 1887. године до данашњих дана. Велики библиографски рад у оквиру Филолошког факултета Универзитета у Београду и Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду резултовао је израдом обимних, како индивидуалних, тако и колективних, библиографија дела одређене врсте аутора, групе писаца.

4.3. Аналитичке библиографије периодичних публикација

Библиографије научних радова, студија и других прилога израђене за појединачне научне часописе везане за науку о језику могу се окарактерисати као лингвистичке. Аналитичке библиографије приказане у овој студији су специфичне врсте ретроспективних библиографија којима је првенствено циљ представљање садржаја одређене серијске публикације. Тиме се утемељује њен профил, показује ширина деловања и разноврсност објављених текстова (ВРАНЕШ 2013: 157). Највећи број библиографија је и објављен у тим часописима. Оне су у овој студији приказане хронолошки.

4.3.1. *Летопис Матице српске*

Прва аналитичка библиографија *Летописа Матице српске*, под називом „Содержаніе одъ свію частица Сербске Лѣтописи”, приређена је за петнаест објављених бројева у периоду од 1825. до 1829. године. Уредник Георгије Магарашевић је на тај начин створио прву српску аналитичку библиографију (ВРАНЕШ 2013: 322). Распоред библиографске грађе је дат по струкама. Наредни пресек објављених чланака у часопису сачинио је Јован Суботић као засебну публикацију, за наредних шездесет седам бројева у периоду од 1829. до 1850. године. Грађа је у њој распоређена хронолошки.

Године 1896. у броју 185 објављена је трећа аналитичка библиографија часописа, у којој су обухваћени сви до тада објављени бројеви *Летописа Матице српске*. Састављена је од два сегмента, који подразумевају два различита начина представљања грађе. Преглед садржаја *Летописа Матице српске* према именима аутора израдио је Антоније Хацић. Библиографска грађа је распоређена азбучно и

одреднице чине име и презиме аутора, у инверзији, без зареза. Радови једног аутора су у оквиру те одреднице дати хронолошки. Уз назив чланка забележени су нумерички подаци, број часописа масним цифрама и почетна страна. Уколико је неки текст објављен у неколико наставака, нумерички подаци су наведени у низу.³⁰⁸ Преглед садржаја часописа према струкама приредио је Ђорђе Поповић. Библиографска грађа је распоређена по установљеним темама, чији је списак наведен на крају. Међу њима је и одељак за науку о језику. Библиографски опис је започет насловом, иза кога следе име аутора и нумерички подаци.³⁰⁹ Од значаја за саму библиографску делатност је и одељак посвећен таквим прилозима у *Летопису Матице српске*.

Израда аналитичке библиографије *Летописа Матице српске* за период од његовог настанка до 1950. године текла је у неколико фаза. Аутор Марко Малетин је, анализирајући рад својих претходника, такође, закључио да библиографску грађу треба приказати на најмање два начина: формално (азбучно) и према струкама (предметно). Монографија, која садржи грађу разврстану према именима писаца, објављена је 1968. године. Презентовани подаци обрађени су *a visu*, извршена су скраћења наслова, где је то било сврсисходно, а неки подаци су додати накнадно, што је посебно наглашено. Библиографска грађа распоређена је на: А) Писци: I Југословенски писци, II Словенски писци, III Писци осталих народа; Б) Сарадници: I Сарадници Југословени, II Сарадници Словени, III Сарадници из осталих народа; В) Хронолошки преглед *Летописа Матице српске*, његових прилога и уредника.

³⁰⁸ Пример описа:

Новаковић, Стојан:

.

Српске народне приповетке **104** 125 **105** 145

(Садржај по писцима / А[нтоније] Хацић // Летопис Матице српске. – Бр. 185 (1896), стр. 38.)

³⁰⁹ Пример описа:

Нешто о српској азбуци, Јован Суботић **49** 1

(Садржај по струкама / Ђорђе Поповић // Летопис Матице српске. – Бр. 185 (1896), стр. 124.)

У оквиру тих одељака, грађа је распоређена према одредници, односно презимену аутора азбучно. Посебна пажња је посвећена ауторима који су користили псеудониме и њиховом разрешењу. Одреднице су јединствене и не понављају се, већ се испод ње нижу радови тог аутора хронолошки. Иза сваког наслова у угластој заградаи стоји одредба о врсти чланка.³¹⁰

Публикација која садржи аналитичку библиографију *Летописа матице српске* разврстану према предмету објављених радова штампана је, услед низа непредвиђених околности, осам година касније. Њени аутори су Марко Малетин, Светислав Марић, Душко Вртунски. Истоветна библиографска грађа представљена је путем распореда Универзалне децималне класификације (УДК).

Допуне тој библиографији објављене су за бројеве штампане током педесетих и шездесетих година XX века, аутора Стојана Трећакова.³¹¹ Библиографска грађа представљена је исто на два начина: ауторски и предметно. Библиографске јединице су нумерисане. О форми библиографског описа може се говорити само када је у питању први сегмент библиографије. Испод одреднице, која је одштампана верзалом, у инверзији, са зарезом, уз наведене различите начине на које се аутор потписивао, наведени су његови чланци хронолошки. Нумерички подаци уз наслов наведени су, иако доследно, на мање прегледан начин. Избегнута је употреба скраћеница али ни на какав други начин није разлучено шта означава број годишта, свеске, стране и годину објављивања. Уз поједине

³¹⁰ Пример описа:

БЕЛИЋ, Александар

Dr T. Maretić – Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika. [Приказ]. 200, 170–186; 201, 174–186. □ Dr. Erich Bernecker – Die Wortfolge in den slavischen Sprachen. [Приказ]. 207, 102–103. □ W. Vondrák – Altkirchenslavische Grammatik. [Приказ]. 208, 120–126. □ А. Соболевский – Къ исторій древнѣйшей церковнославянской письменности. [Приказ]. 217, 102–104. □ Karl Brugmann – Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. [Приказ]. 218, 118–119. □ Велики задаци народних универзитета. [Чланак-предавање]. 356, 110–115. □ [Ђура] Даничић. [Чланак]. 361, 146–150.

(Садржај *Летописа Матице српске* : 1825–1950. Део 1, Садржај по писцима / Марко Малетин. – Нови Сад : Матица српска, 1968. – Стр. 12.)

³¹¹ ТРЕЋАКОВ, Стојан. *Садржај Летописа Матице српске: 1951–1960*. Нови Сад: Матица српска, 1977; *Садржај Летописа Матице српске: 1961–1970*. Нови Сад: Матица српска, 1984.

насловне је наведена и напомена мањег обима. Други сегмент библиографије, који грађу представља путем предмета, израђен је као регистар.³¹²

4.3.2. *Отаџбина*

Ванредном свеском 1890. године направљен је пресек свих до тада објављених чланака у часопису *Отаџбина*. Питање одговорности код те библиографије, као ни осталих библиографија у часопису, није разрешен. Наведен је само Владан Ђорђевић на корицама као власник и уредник гласила. Обимна библиографска грађа, објављена у 25 књига, приказана је на три начина: хронолошки, према садржају и према ауторима. Целокупна аналитичка библиографија *Отаџбине* је на ћирилици.

Приказ библиографске грађе хронолошки јесте преглед садржаја сваког од двадесет пет бројева часописа. Нумерација чланака је ограничена за сваки понаособ. О форми библиографског описа се може говорити са задршком, јер су наведени наслови, имена аутора и бројеви страница, баш онако како се налазе у садржају тих бројева.³¹³

³¹² Пример описа у првом сегменту библиографије:

БЕЛИЋ, АЛЕКСАНДАР
(А. Белић)

168 – Поводом анкете и књижевном језику и правопису. 129, 1953, 372, 4, 233–237.
Анкета о питањима српскохрватског језика и правописа.

169 – [Дискусија на Новосадском договору]. 131, 1955, 375, 1, 18–24.
131, 1955, 375, 1, 28.
131, 1955, 375, 1, 30–32.
131, 1955, 375, 1, 32.
131, 1955, 375, 1, 41–42.
131, 1955, 375, 1, 60–64.
131, 1955, 375, 1, 87–90.
131, 1955, 375, 1, 108–109.

170 – О значају филолошко-лингвистичке науке. Предавање одржано приликом отварања Филозофског факултета у Новом Саду, 1. децембра 1954. 131, 1955, 2, 135–142.

(Садржај Летописа Матице српске : 1951–1960. / Стојан Трећаков. – Нови Сад : Матица српска, 1977. – Стр. 34.)

³¹³ Пример описа:

Књига XX

Свеска 77, 78, 79 и 80 (август, септембар, октобар и новембар 1888)

.

.

Предметни распоред библиографске грађе назван је *По струкама*, са појашњењем у поднаслову *писци по хронолошком реду јављања*. Тиме је назначено да је у оквиру сваког тематског одељка библиографска грађа распоређена хронолошки. Грађа није нумерисана. Одељци и сегменти у њима су: I Лепа књижевност: 1. Лирске и епске песме; 2. Дrame; 3. Приповетке, новеле, романи; 4. Путописи; II Наука: 1. О просвети; 2. Философија; 3. Природне и математичке науке; 4. Хигијена и лекарство; 5. Историја, политика и култура; 6. Филологија, историја литературе и естетике; 7. Географија, етнографија, статистика; 8. Право и државне науке; 9. Економија и финансија; 10. Грађевинарство; 11. Војска; III Књижевни реферати; IV Позоришни реферати; V Политика; VI Некролози; VII Библиографија; VIII Белешке и козерије; IX Грађа за историју српско-турског ратовања 1876–77–78; X Грађа за истопрју српско-бугарског ратовања 1885; XI Грађа за историју руско-турског ратовања 1877–78; XII Слике; XIII Карта; XIV Скица.

Библиографски опис започиње одредицом, односно именом аутора у изворном облику, одштампаним масним словима. Затим следи назив чланка, римски број који означава број часописа и арапски који представља број странице на којој чланак почиње. Када су у питању чланци преведени са других језика, име преводиоца је узето за одредницу, што је карактеристика праксе из тог периода.³¹⁴

Трећи начин приказа библиографске грађе је азбучни, према презименима писаца и преводилаца, како је посебно назначено. Одредницу чини име и презиме у инверзији, одштампано, такође, масним словима. Поједини иницијали нису разрешени. Чланци истог аутора наведени су хронолошки, у низу, одвојени

16. Живот и књижевни рад Вука Стефановића Караџића. од Момчила Иванића. 321.

(Садржина : првих сто свезака *Отаџбине*, уређена хронолошки, по струкама и писцима // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Ванредна свеска (1890), стр. 34.)

³¹⁴ Пример описа:

Љубомир Миљковић. О језику и књижевности садашњих Бугара, од проф. В. Јагића, превод. V, 508.

(Исто, стр. 53.)

знаком тачка-размак-црта-размак. Нумерација, било самих имена, било чланака, није извршена. Након слова *III* наведена је неколицина анонимних радова.³¹⁵

На крају је изведен статистички преглед чланака према њиховим врстама и тематици. То библиографији даје посебну вредност, у односи на друге аналитичке библиографије. Укупно објављених радова у *Отаџбини* је, до тог тренутка, било 888. Оригиналних радова је 843, док је 45 преведено. Наведено је, на пример, да радова из области филологије има 21. Од тога је 15 оригиналних и 6 превода.

4.3.3. *Гласник Српског ученог друштва*

Последње објављени број 75 (1892) *Гласника Српског ученог друштва* садржи аналитичку библиографију чланака свих до тада објављених бројева, коју је сачинио Јован Бошковић. У „Предговору” (Бошковић 1892) је наведено на који начин је организована и презентована грађа у библиографији. Према речима аутора, није био довољан само *Преглед по струкама*, већ је он допуњен *Прегледом по писцима* и *Прегледом хронолошким*. Наведена је и библиографија француског часописа *Revue des Deux Mondes Table Générale* као узор, док библиографија часописа *Отаџбина*, објављена две године раније, није поменута.

Библиографска грађа није нумерисана. Научни и стручни радови објављени у часопису су на три начина распоређени у оквиру те библиографије. Први је садржао библиографску грађу дату према ауторима. Одреднице чине имена одштампана масним словима без инверзије, на ћирилици. Распоређене су азбучно, према презимену. Наслови чланака једног аутора су наведени у низу, један за другим, хронолошким редом. Одвојени су знаком тачка-размак-црта-размак. Нумерички подаци, уз сваки наслов, дати су арапским цифрама. Прва означава број *Гласника Српског ученог друштва* а друга означава на којој страници чланак почиње. На крају су смештени анонимни радови, названи *Безимени*. Укупан број

³¹⁵ Пример описа:

Јовановић Богољуб. Лужички Срби и њихова књижевност. I, 397. – Глас мађарског професора у Србији. II, 143, 298. – Попис људства у кнежевини Србији године 1874. VI, 430, 573.

научника који су своје радове објављивали у часопису теже би се могао утврдити.³¹⁶

Други облик распореда библиографске грађе је према струкама, односно према предмету објављених радова. У том сегменту библиографије дошле су до изражаја уређивачке вештине аутора. Грађа је разврстана на низ одељака: I Вера, философија, морал; II Правне и државне науке : политичка економија и финансија, статистика, промет; III Историја са помоћним наукама, биографије; IV Замљопис : познавање народа, путовања, карте; V Књижевност : песништво, библиографија, књижевна историја и критика, биографије, књижевне старине; VI Филологија : лингвистика, граматика; VII Васпитање : настава, књиге за младе; VIII Лекарске науке; IX Науке математичке и природне; X Уметности : археологија, музички списи, нумизматика; XI Различито : некрологија, Српско учено друштво. Сваки одељак издељен је на по неколико сегмената.

Према речима самог Ј. Бошковића: „...по струкама нисам много цепкао... Има наука које, по једној страни својој могу да иду у једну струку а по другој у другу... Ја сам тако материјал... стављао... где ми се чинило да му је по већем делу садржине најприличније место” (Бошковић 1982: 4).

Библиографска грађа је, у оквиру сваког сегмента понаособ, распоређена азбучно према презимену аутора из одреднице. Саме одреднице имају форму као у првом делу библиографије. Уколико је један аутор заступљен са више радова, његови чланци су дати хронолошки, један испод другог.³¹⁷

³¹⁶ Припер описа:

Јован Бошковић

Општа наука о језику и преглед главних резултата филологије и науке о језику у нас. 29, 189. – Говор о животу и 50-годишњем књижевном раду јубилара М. Бана. 65, 11. (Изводи из записника). – Говор на „Даничићевом вечери”. 70, 321. – Преглед садржине 90-орих књига Гласника С.У.Д., 1841–1847–1891. По писцима, по струкама и хронолошки. 75, 1. – Књижевни приложак 75.

(Преглед књижевних радова у 90-орим књигама *Гласника* / Јован Бошковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 75 (1892), стр. 8.)

³¹⁷ Пример описа:

Ђ. Даничић. – Српски акценти. II, 8, 1. – III и IV. 11, 1.

Разлике између језика српског и хрватског (штокавског и чакавског дијалекта). 9, 1.

Српска деминуција и аргументација. 12, 474.

(Исто, стр. 62.)

Одељци који садрже радове из области лингвистике су број V, сегмент Расправе и критике и број цео број VI. Тај одељак је разврстан на сегменте: Наука о давнини (4 аутора, 7 радова); Старине (2, 6); Лингвистика (7, 14), Граматика (9, 13). У оквиру библиографског описа аутор је поштовао принципе примењене у првом делу библиографије.³¹⁸

У пети одељак је, такође, уврштена библиографија другог степена где су побројани сви претходно објављени библиографски прилози у *Гласнику Српског ученог друштва*. Поред аналитичке библиографије Ј. Бошковића, ту је сврстан рад Е. Јелинека, осам прилога С. Новаковића, прилози Д. Посниковића из пет бројева часописа, као и прве библиографске рубрике које су третиране као анонимне.

Трећи начин презентације објављених радова у *Гласнику Српског ученог друштва* је хронолошки. Тај одељак има два сегмента. У првом су хронолошким редоследом, као што су у садржају самог часописа, дати научни радови од првог до последње објављеног броја. Други садржи преглед пропратне грађе објављене у часопису, попут мапа и других прилога.

4.3.4. Просветни гласник

Године 1896. у издању Државне штампарије објављена је, као посебна свеска, аналитичка библиографија свих чланака првих петаест бројева *Просветног гласника*. Аутор тог издања је Јован Д. Јовановић. Попут раније објављених аналитичких библиографија часопса *Отаџбина* и *Гласник Српског ученог друштва*, библиографска грађа је представљена на три начина: хронолошки, предметно, према ауторима. Исте године је објављена и библиографија *Летописа Матице српске* А. Хаџића и Ђ. Поповића.

Први сегмент садржи хронолошки приказану грађу, онако како је она објављена у сваком броју, поштујући редослед рубрика и радова у њима. Нумерација јединица је засебна за сваку рубрику. Подаци који се наводе у овом

³¹⁸ Пример описа:

Стојан Бошковић. – Јужно-словенски општи Научни Речник, на српско-хрватском и бугарском језику. Предлог. 33, 272.

делу библиографије су наслов, име аутора у курзиву и број странице на којој чланак почиње.

Одељак који приказује библиографску грађу према темама чланака у часопису назван је *Стручни преглед*. Тај сегмент се разликује од сличних израђених за часописе *Отаџбина* или *Гласник Српског ученог друштва* јер су у *Просветном гласнику* објављивана многобројна правна акта, закони и други правилници. Стога се први део односи на ненаучну грађу: Радња главног просветног савета и Просветни летопис. Одељци који садрже податке о научним и стручним радовима су: Наука и настава, Критика и библиографија и Просветни ковчежић.

Одељак Наука и настава садржи: I Наука о образовању: 1) Општа педагогија; 2) Посебна педагогија; 3) Историја и уређење школа; II Просветна статистика; III Вера и филофосија; IV Наука о језику и књижевности: 1) Упоредна наука о језику; 2) Наука о српском језику; 3) Књижевна повесница; V Историја: 1) Општа историја; 2) Историја српског народа; VI Првне и државне науке; VII Географија и етнографија; VIII Природне науке: 1) Зоологија и ботаника; 2) Минералологија, геологија, палеонтологија; 3) Хигијена; IX Физичке науке: 1) Физика и хемија; 2) Механика и технологија; 3) Астрономија и метеорологија; X Математика: 1) Аритметика и алгебра; 2) Геометрија и тригонометрија; 3) Историја математике; XI Разно.

Критика и библиографија се састоје од одељка намењеног приказима и одељка названог Нове књиге и листови. Просветни ковчежић је издељен на велики број сегмената који приказују разне прилоге из домена хронике.

Библиографска грађа је засебно нумерисана у сваком од наведених пододељака. У истима је распоређена азбучно, према презимену аутора. На крају су смештени анонимни радови. Редни бројеви се односе на одреднице. Чланака из области упоредних изучавања језика има три, док је за српски језик побројано седам радова.

Одредницу чини име и презиме, у инверзији, без зареза, одштампано масним словима. Након знака двотачке следи назив чланка, а на крају су број годишта и

почетне странице. Уколико је један аутор заступљен са више радова, одредница се не понавља, већ се радови ређају уз одвајање знаком тачка-размак-црта-размак.³¹⁹

Трећи начин представљања библиографске грађе, према ауторима, такође је прво издељен на службени део листа и онај који је везан за научне и стручне радове. На тај начин је грађа и нумерисана. Прегледан је број аутора који су научне чланке објављивали у *Просветном гласнику* – 200, уз два анонимна. Библиографски опис је истоветан као у сегменту са предметно распоређеном грађом. На крају публикације су побројани бројеви *Просветног гласника* који су још били доступни у продаји.

4.3.5. Књижевност и језик

Библиографска делатност негована у часопису *Књижевност и језик* карактеристична је и по редовном периодичном пресеку чланака објављених у самом часопису. Прва таква библиографија објављена је 1959. године, у броју VI, свеска 1 аутора Милије Станића и Дамњана Морачића. У уводном тексту су предочени глави циљеви и задаци самог часописа, концепција његовог уређивања и проблеми са којима се до тог тренутка уређивачки одбор сусрео.

Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе библиографије. Распоред библиографске грађе је предметни. Он делимично прати рубрике у самом часопису: I Чланци општег карактера (библиографске јединице 1–9); II Историја књижевности (10–96); III Теорија књижевности (97–105); IV Језик (106–145); V Методика и наставна пракса: а) у основној школи (146–185), б) у средњој школи (186–215); VI Питања и одговори (216–259); VII Прикази и белешке (260–340); VIII Из живота друштва (341–355). У сваком од одељака грађа је распоређена према одредници, односно презимену аутора а у оквиру једне одреднице хронолошки.

Одредницу чини име и презиме аутора у инверзији. Иницијали су у највећем броју случајева разрешени у угластим заградама. Наслови су одштампани

³¹⁹ Пример описа:

5. **Рибникар Владислав:** Један прилог српској акцентологији, XII., 472.

(Преглед садржаја *Просветног гласника* : I–XV (1880–1894) / Јов. Д. Јовановић. – Београд : Државна штампарија Краљевине Србије, 1896. – Стр. 149.)

курзивом, а нумерички подаци одвојени цртом. Библиографија је опремљена регистром имена писаца.³²⁰

Наставак те библиографије објављен је у броју XI, свесци 1 за 1964. годину, који је израдио сам Дамњан Морачић. Ту је представљен садржај часописа од 1959. до 1963. године. По карактеристикама библиографија прати претходни наставак. Одељци према којима је библиографска грађа распоређена су више разгранати, посебно када је у питању грађа везана за област науке о језику: I Чланци општег карактера (библиографске јединице 1–37); II Историја књижевности (38–113); III Теорија књижевности (114–123); IV Језик: а) граматика и граматичка питања (124–140), б) дијалектологија (141–142), в) лексика (143–144), г) акценат (145), д) општа питања о језику (146–148); V Методика и наставна пракса: а) у основној школи (149–170), б) у школи II ступња (171–178); VI Књижевни преглед (179–211); VII Прикази и белешке (212–266); VIII Хроника (267–285); IX Помени (286–287); X Библиографија (288–300).³²¹

У броју XV, свесци 1–2 за 1967. годину Дамњан Морачић је израдио библиографију важнијих чланака објављених у часопису за период од 1952. до 1966. године. Оправдано је поставити питање сврхе такве библиографије јер је, са једне стране, часопис давао библиографске пресеке сопствених претходних бројева у два наврата, обрадивши на тај начин грађу до 1963. године. Са друге стране, не чини се прикладном одредба *важнији чланци* у наслову. За 1952. годину наведену у наслову можемо закључити да је грешка јер часопис постоји од 1954. године.

³²⁰ Пример описа:

106. Белић А[Александар], *Реченица* – 1954, год. I, бр. 5, стр. 283–291.

(Пет година излагања часописа *Књижевност и језик* / Милија Станић, Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. VI, св. 1 (јануар 1959), стр. 87.)

³²¹ Пример описа:

139. Стевановић Михаило, *Значај проучавања синтагме у настави језика* – 1961, год. VIII, бр. 2, стр. 134–139.

(Библиографија радова објављених у часопису *Књижевност и језик* : 1959–1963. / Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. XI, св. 1 (1964), стр. 88.)

У уводном тексту су, наново, изложени задаци и циљеви часописа, као и саме библиографије: „Надамо се да ће ова библиографија корисно послужити наставницима матерњег језика и књижевности у њиховом даљем раду на унапређењу наставе матерњег језика и књижевности у нашим школама” (Морачић 1967: 126).

Библиографија је израђена према истим принципима као и претходне две. Одељци: I Чланци општег карактера (библиографске јединице 1–10); II Историја књижевности (11–159); III Теорија књижевности (160–174); IV Језик: а) граматика и граматичка питања (175–209), б) акценат (210–214), в) дијалектологија (215–216), г) општа питања о језику (217–227); V Методика и наставна пракса: а) у основној школи (228–324), б) у школи II ступња (325–453).³²²

Четврта свеска броја XXVI за 1979. годину посвећена је седамдесетогодишњици Друштва за српскохрватски језик Србије. У посебном одељку приказан је сам часопис *Књижевност и језик* као његово званично гласило. Предочени су основни подаци, побројане све промене у саставу уређивачког одбора, начини објављивања, финансирања, поручивања. Дамњан Морачић сачинио је, поново, комплетну библиографију радова објављену у часопису. Библиографија обухвата период од 1954. до 1978. године. Грађа је распоређена у сегменте: I Језик (библиографске јединице 1–227); II Књижевност (228–693); III Методика и настава (694–1034); IV Књижевни преглед, прикази и белешке (1035–1546); V Питања и одговори (1547–1590); VI Хроника (1591–1694); VII Библиографија (1695–1791); VIII In memoriam (1792–1802).

Грађа је у оквиру сегмената разврстана према одредници, односно презимену аутора, а нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе библиографије. Библиографски опис има карактеристике описа у другим библиографијама Д. Морачића из тог периода. Могу се, међутим, уочити и неке посебности. Одредница је нарочито истакнута, јер су сва презимена одштампана верзалом, а у случајевима када један аутор има више радова, она се не понавља

³²² Пример описа:

203. Стевановић, М[ихаило]: *Повратни глаголи* – 1959, I (sic!), бр. 5, стр. 303–316.

(Библиографија важнијих стручних радова објављених у *Књижевности и језику* од 1952. до 1966. године / Дамњан Морачић // *Књижевност и језик*. – Бр. XV, св. 1–2 (1967), стр. 132.)

већ се користи знак црте. Иницијали или скраћенице су увек разрешени у загради. Библиографија је опремљена и регистром аутора.³²³

Деценију касније, 1989. године у броју XXXVI, свесци 1, Д. Морачић је приредио наставак те библиографије. Обухваћен је период од 1979. до 1988. године. Одељци према којима су чланци часописа распоређени су: I Расправе и чланци (библиографске јединице 1–186); II Настава (187–269); III Прилози (270–320); IV Прикази (321–399); V Хроника (400–421); VI Библиографија (422–445); VII In memoriam (446–453). На тај начин су приказани радови према рубрикама у којима су објављени, што само делимично покрива предметну одредбу чланака. Готово половина библиографске грађе сврстана је у први одељак. Недовољна разуђеност у приказивању најобимнијих радова у часопису смањује информативност те библиографије.

У библиографском опису се име аутора са више радова не понавља, као и у претходном наставку. Тада су употребљене четири уместо једне црте. Изостала је, такође, и употреба скраћеница.³²⁴

Трећи наставак који се надовезује на претходне две библиографије сачинила је Ивана Спасојевић. Та библиографија обухвата период од 1989. до 2003. године, а објављена је у броју LI, свесци 1–2 (2004). У уводном тексту су наведене основне карактеристике и принципи израде библиографије. Она садржи укупно 697 библиографских јединица и регистар аутора на крају. Грађа је распоређена у тринаест одељака. У оквиру сваког од њих дата је азбучно, према одредници, осим у одељку „Тестови”, који има хронолошки распоред грађе. Одељци: I

³²³ Пример описа:

73. КНЕЖЕВИЋ, Мил(ивоје) В.: **Наш говор и његови примарни видови**. – 1956, год. III, бр. 8–9, стр. 453–456.

(Библиографија радова објављених у часопису *Књижевности и језик* : 1954–1978. / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXVI, св. 4 (1979), стр. 542.)

³²⁴ Пример описа:

443. – – –: Био-библиографска грађа о Вуку Стефановићу Караџићу. – XXXIV, 1–2, 1987, 134–137.

(Библиографија радова објављених у часопису *Књижевности и језик* : 1979–1988. / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – XXXVI, 1 (1989), стр. 102.)

Расправе и чланци (библиографске јединице 1–161); II Реферати и саопштења (162–179); III Настава (180–260); IV Из наше прошлости (261–263); V Трибина (264–271); VI Дискусија : о реформи наставе језика и књижевности у основним и средњим школама (272–279); VII Прилози (280–374); VIII Прикази и белешке (375–589); IX In memoriam (590–605); X Библиографија (606–636); XI Хроника (637–676); XII Тестови (677–689); XIII Додатак : научно дело академика Мирослава Пантића поводом 70 година живота и 45 година научног рада (690–697).

Нумерација библиографских јединица је јединствена за целу библиографију. Приметно је да се број јединице налази у равни са насловим рада јер се одредница не понавља у случајевима аутора са неколико објављених радова. Библиографски опис је израђен према међународном стандарду. Језик и писмо сваког чланка су верно пренети, а описи имају и мање напомене.³²⁵

Последњи наставак библиографије чланака у часопису *Књижевност и језик* израдиле су Ангелина Грујић и Бранкица Ресан и објављен је у броју LVI, свесци 3–4 (2009). У великој мери она је слична претходној таквој библиографији. Садржи 179 библиографских јединица распоређених у низ сегмената а у оквиру њих азбучно, према презимену аутора. Библиографске јединице су нумерисане у сваком одељку засебно. Одредница је истакнута масним словима. Одељци: I Расправе и чланци (56 библиографских јединица); II Настава (37); III Прилози (20); IV Прикази (44); V Хроника (14); VI Библиографија (6); VII Белешке и осврти (1); VIII In memoriam (1).

Библиографски опис израђен је према међународном стандарду. Свака библиографска једина садржи ISSN број часописа. Употреба неких знакова интерпункције је нејасна, као на пример црта испред напомена. Карактеристичан израз *библиографија* употребљава се обично у напомени када је нека публикација

³²⁵ Пример описа:

РАДИЋ, Првослав
122. Над графемама К. П. Мисиркова / Првослав Радић. – Год. XXXIX, св. 1 (1992), стр. 45–52.

(Библиографија радова објављених у часопису *Књижевност и језик* : 1989–2003. / Ивана Спасојевић // *Књижевност и језик*. – LI, 1–2 (2004), стр. 249.)

има као свој саставни део. Међутим, у описима чланака из периодике његова употреба је неадекватна, јер радови садрже само спискове коришћене литературе.³²⁶

Библиографија која се по свему издваја од осталих у часопису *Књижевност и језик* је библиографија свих претходно објављених библиографија, ауторке Иване Спасојевић у броју LIX, свесци 1–2 (2012). Уводни тест представља историјски преглед библиографске делатности неговане кроз објављене библиографије (СПАСОЈЕВИЋ 2012). Посебно је истакнут значај Дамњана Морачића, његов вишедесетнички рад и 124 објављене библиографије. Пракса објављивања, прво текуће, а затим предметних библиографија, присутна је од самог зачетка часописа. Наведено је, такође, да је до 2011. године објављено 162 библиографије. Поред Д. Морачића истакли су се аутори Александра Вранеш са 16 и Дејан Вукићевић са 9 објављених библиографија.

Уочљива је штампарска грешка у самом наслову где је погрешно наведен стручни израз који би требало да гласи *библиографија библиографија*, односно *библиографија другог степена*. Карактеристике те библиографије одговарају претходно објављеној исте ауторке.³²⁷

За библиографију као науку тај прилог је од значајна пошто се помоћу њега стиче увид у развој библиографске делатности неговане у часопису *Књижевност и језик*.

³²⁶ Пример описа:

21. КЛИКОВАЦ, Душка

Шта је то метафора? / Душка Кликовац. – ISSN 0454-0689. – Год. 55, бр. 1/2 (2008), стр. 57–76.
– Белешке. – Библиографија. – Summary

(Библиографија радова часописа *Књижевност и језик* : 2004–2008. / Ангелина Грујић, Бранкица Ресан // *Књижевност и језик*. – Бр. LVI, св. 3–4 (2009), стр. 402.)

³²⁷ Пример описа:

62. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Ђури Даничићу / Дамњан Морачић. – Год. XXII, бр. 3 (1975), стр. 502–506.

(Библиографија[sic!] објављених у часопису *Књижевност и језик* од 1954–2011. године / Ивана Спасојевић // *Књижевност и језик*. – Бр. LIX, св. 1–2 (2012), стр. 163.)

У часопису *Књижевност и језик* су, у броју LVII, свесци 3–4 (2010), објављене аналитичке библиографије три часописа, ауторке Лале Брдар: *Просветна документација*, *Ревизија школства и просветна документација* и *Ревизија образовања*.

4.3.6. *Зборник Матице српске за књижевност и језик*

Аналитичка библиографија чланака објављених у часопису *Зборник Матице српске за књижевност и језик* први пут је објављена у броју 20, свесци 3 за 1972. годину. Цела свеска је посвећена приказу садржаја претходних бројева часописа. Као аутор тих регистара наводи се Милица Бујас.

Библиографска грађа је распоређена према презименима аутора, а израђен је и предметни регистар. Целокупна библиографија је на ћирилици. Нумерација библиографских јединица је изостала. Стога је разумљиво што су у оквиру регистра наведени нумерички подаци бројеви страница као локацијска ознака.³²⁸

Одредницу чине име и презиме аутора у инверзији, без зареза, али са уметнутом ознаком звања. Име и презиме су дати верзалом. Одредница се не понавља код сваког рада једног аутора, већ је смештена испред свих. Распоред радова у оквиру једне одреднице је хронолошки. Библиографски опис чине назив научног рада и нумерички подаци броја часописа и страница где је објављен.³²⁹

Прегледа претходно објављених бројева часописа било је још два, у броју 40, свесци 3 (1992) и броју 60, свесци 3 (2012), ауторке Вере Василић. Он су израђени према истим принципима као први.

³²⁸ Пример:

аорист XV, 57; употреба XII, 290.

(Садржај по писцима / Милица Бујас // *Зборник Матице српске за књижевност и језик*. – Бр. 20, св. 3 (1972), стр. 455.)

³²⁹ Пример описа:

ПАВЛОВИЋ Др МИЛИВОЈ

Улога и значај војвођанских писаца у развоју српског књижевног језика. I, 87–100.

Евстатије Михајловић и његов напад на Вука Караџића. III, 87–101.

(Исто, стр. 441.)

4.3.7. *Наш језик, Јужнословенски филолог, Српски дијалектолошки зборник*

Први преглед објављених радова у часописима који су званична гласила Института за српски језик, *Нашег језика* и *Јужнословенског филолога*, израђен је заједно. Његов аутор је Јованка Миловановић у броју XX (1973–74) *Нашег језика*.

Том приликом су засебно дати библиографски подаци за сваки од часописа. Како је назначено у поднаслову, распоред библиографске грађе у оба одељка је азбучни, према презименима аутора. Сва имена су одштампана у оригиналу, а иницијали разрешени у угластим заградама. Одредница је истакнута масним словима и не понавља се код сваког описа, већ се испод имена аутора наводе хронолошки сви његови радови у датом часопису.

Наслови су засебно нумерисани у оквиру сваке одреднице. Са једне стране, то пружа јасан преглед који су аутори најзаступљенији, али не и колико је радова укупно у часопису објављено. У том периоду Александар Белић је био најпродуктивнији аутор јер је у *Јужнословенском филологу* објавио 122, а у *Нашем језику* 125 чланака. У оквиру библиографског описа ништа није истакнуто. Подаци су прегледно одвојени зарезима.³³⁰

У броју XXVI, свесци 1 (1983) Ј. Миловановић је израдила нов преглед, у међувремену објављених чланака у *Нашем језику*. Распоред грађе и библиографски опис су остали исти, с тим што је сада име у одредници било одштампано верзалом. Аутор са највише објављених радова био је Петар Митропан, са 18.³³¹

Трећи наставак аналитичке библиографије *Нашег језика* објављен је у броју XXX (1995–96), када су приказани чланци и расправе од броја XXVI до XXX.

³³⁰ Пример описа чланка А. Белића из *Јужнословенског филолога*:

122. О значају западног штокавског говора за историју српскохрватског језика, књ. XXIII, св. 1–4 (1958), стр. 69–75.

(Попис расправа и чланака објављених у *Јужнословенском филологу* и *Нашем језику* : датих по азбучном реду / Јованка Миловановић // Наш језик. – Бр. XX (1973–74), стр. 53.)

³³¹ Пример описа:

13. Двојаки облици глагола *мрети/мријети*, књ. XXIV, н.с., св. 4–5 (1980), стр. 272–275.

(Попис расправа и чланака : *Наш језик* XXI–XXV / Јованка Миловановић // Наш језик. – Бр. XXVI, св. 1 (1983), стр. 67.)

Иста библиографија садржи преглед радова из *Јужнословенског филолога* за дужи временски период, од 1975. до 1995. године, као и комплетну аналитичку библиографију часописа *Српски дијалектолошки зборник*, од 1905. до 1995. године. Аутор тог прилога није назначен. Начином приказа и обраде грађе та библиографија се надовезује на претходне објављене у часопису.

Четврти наставак библиографије радова објављених у *Нашем језику* израдиле су Марина Спасојевић и Драгана Настановић за број XL (2009), обухвативши грађу од броја XXXI. Аутор са највише објављених радова у том периоду је Срето Танасић, са 16. Оно што се може назначити као новина у оквиру библиографског описа јесте одређење, уколико је неки чланак приказ. Информација о томе је на самом крају у угластој загради.³³²

Поводом обележавања осемдесетогодишњице од објављивања првог броја часописа *Наш језик*, у броју XLIII (2012) Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић и Анета Спасојевић објавили су комплетну библиографију у њему објављених радова. Уводним текстом аутори су, поред основних података о самом часопису, изнели и принципе израде библиографије.

Грађа је распоређена хронолошки и прати редослед чланака у садржају сваког броја. Нумерација библиографских јединица је јединствена на нивоу целе библиографије и износи 1618. Библиографски опис израђен је према међународном стандарду за опис саставних делова публикација ISBD (CP). Иницијали су у њему разрешени у угластим заградама, а напомене мањег обима су одвојене усправном цртом.³³³

³³² Пример описа:

Пецо Асим

6. Херцеговачка презимена, књ. XXXVII, св. 1–4 (2006), стр. 73–75. [приказ]

(*Наш језик* : књ. XXXI–XL / Марина Спасојевић, Драгана Настановић // Наш језик. – Бр. XL (2009), стр. 139.)

³³³ Пример описа:

298. Богаћење језика / А[лександар] Б[елић]. – Год. 5, св. 4 (1937), стр. 97–100.

(*НАШ језик* : I–XLIII : библиографија са регистрима : 1932–2012. / Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић, Анета Спасојевић // Наш језик. – Бр. XLIII (2012), стр. 151.)

У посебном делу библиографије су побројане рубрике „Језичке поуке”, „Наша пошта” и „Језички пабирци”. Опис коришћен код приказа тих података не чини се адекватним јер се претворио у спискове бројева, годишта и броја страна везаних за исте наслове.

Посебну вредност те библиографије чине израђени обимни ауторски и предметни регистар. Сва имена аутора у регистру су транслитерисана на ћирилицу. Предметни регистар представља кључни елемент за коришћење те библиографије. На преко педесет страна побројани су појмови, азбучним редоследом, који одражавају теме научних чланака објављених у часопису. Тако организован регистар представља разгранат систем термина из свих области науке о језику. Његово коришћење, међутим, није много олакшано азбучним редоследом. Упутније би било да су аутори код састављања предметног регистра употребили неку од већ уврежених шема при представљању библиографске грађе из области лингвистике.³³⁴

Аналитичка библиографија научних радова и других прилога објављених у *Јужнословенском филологу* израђена је поводом обележавања сто година од његовог покретања у броју LXIX (2013) ауторке Ане Голубовић. Сачињена је према принципима израде годишње текуће библиографије у часопису.³³⁵

4.3.8. Ковчежић

Први библиографски пресек, односно попис чланака објављених у часопису *Ковчежић* израдио је Голуб Добрашиновић у броју 12 (1974), којим је обухваћено претходних једанаест бројева, насталих током шеснаест година. Други пут библиографија чланака објављених у часопису израђена је за бројеве 12 до 15, у двоброју 14–15 (1977). Трећи, и последњи сегмент аналитичке библиографије израдила је Љиљана Чубрић за бројеве 16 до 20–21, обухвативши период од 1978. до 1984. године.

Библиографска грађа у тим наставцима није нумерисана. Њен распоред је азбучни. Сама одредница је одштампана масним словима, име и презиме су у

³³⁴ Систем какав је у употреби у библиографијама у *Јужнословенском филологу* или у иностраним библиографијама *Bibliografia Językoznawstwa Slawistycznego* и *Linguistic Bibliography*.

³³⁵ Аналитичка библиографија часописа *Јужнословенски филолог* била је детаљан предмет претходне студије аутора (ГОЛУБОВИЋ 2013).

инверзији, без зареза. Испод одреднице побројани су сви радови једног аутора. Остатак библиографског описа чине наслови радова, дати у курзиву, и нумерички подаци, одвојени зарезима. Бројеви, односно годишта, наведени су римским цифрама, иако на самом часопису није тако. Нису коришћене скраћенице.³³⁶

4.3.9. *Живи језици*

Аналитичку библиографију чланака претходно објављених у часопису *Живи језици* израдила је Нада Ђокић за број XXIII, свеску 1–4 (1981), за период до 1980. године. У самом наслову приметна је грешка јер као почетна година објављивања часописа стоји 1956. а он је почео да излази тек наредне године.

Библиографска грађа је распоређена у низ одељака: I Уводни чланци; II Лингвистика: а) Чланци и студије, б) Прикази; III Методика: а) Чланци, б) Прикази; IV Књижевност: а) Чланци, б) Прикази; V Прикази превода; VI Библиографија; VII Прикази библиографија; VIII Прикази часописа; IX Хроника; X In memoriam. У сваком одељку грађа има хронолошки распоред и није нумерисана.

У оквиру библиографског описа наслови радова су дати курзивом, а његови елементи су одвојени зарезима. Нема одреднице. Не може се рећи да ли је поштован принцип језика и писма при библиографском опису, јер је цела библиографија на латиници, иако су називи неких, на пример руских, публикација дати у оригиналу.³³⁷

³³⁶ Пример описа:

АНЂЕЛИЋ, Магдалена

Речи у Вуковом Рјечнику које је добио од Мојсеја Георгијевића, VIII, 114–116.

(Попис радова објављених у *Ковчежићу* : књ. I–XI / Г. Д. // Ковчежић. – Бр. 12 (1974), стр. 159.)

³³⁷ Примери описа :

Iskazivanje prostornih odnosa u ruskom i srpskohrvatskom jeziku (osnovna diferenciranja), Bogoljub Stanković, 1975, knjiga XVII, br. 1–4; str. 71–85.

И.И. Толстой: *Сербско-хорватско-рускији словарь*. Государственное издательство иностранных и национальных словарей, Москва 1957. г., Мила Стојнић, 1958, књига I, бр 3–4, стр. 282–286.

(Bibliografija radova objavljenih u časopisu *Živi jezici* od 1956. do 1980. godine / Nada Đokić // *Живи језици*. – Бр. XXIII, св. 1–4 (1981), стр. 129.)

4.3.10. *Научни састанак слависта у Вукове дане*

Аналитичка библиографија часописа *Научни састанак слависта у Вукове дане* објављена је четири пута. Два пута као засебна издања Међународног славистичког центра, а два пута кроз биобиблиографске речнике учесника скупова.

Прва библиографија је израђена након десет објављених бројева часописа 1982. године, аутора Драгутина Миленковића. Опремљена је регистром личних имена и наслова, као и регистром аутора. Уводним текстом аутор је изложио принципе израде библиографије, регистара и описа. Распоред библиографске грађе је азбучни, према презименима аутора. Одреднице су штампане на ћирилици, а иностранна имена су транскрибована. У опис су верно пренети језик и писмо самих радова. Разрешене су скраћенице коришћене у опису. Поред уобичајених *св.* и *књ.* ту су и *с.* = страна, *(Ф.р.)* = резиме на француском језику, *(Р.р.)* = резиме на руском језику, *(Н.р.)* = резиме на немачком језику, *(Е.р.)* = резиме на енглеском језику.

Библиографији чланака у часопису претходи списак са описима десет бројева часописа. Наиме, свака појединачна свеска *Научног састанка слависта у Вукове дане* има специфичну тему којој су научни радови посвећени. Придодати су подаци о броју страна сваке од њих, уреднику, уређивачком одбору, технички подаци.³³⁸

Одредницу библиографског описа чланка чине име и презиме аутора у инверзији, где је презиме штампано верзалом. Испод ње побројани су сви радови

³³⁸ Пример:

Књига 6, свеска 1

Везе српскохрватског језика са другим језицима у синхроној и дијахроној перспективи. Година издавања: 1977. Број страна: 526. За издавача: проф. др Слободан Ж. Марковић. Редактори: проф. др Драгутин Мирковић и проф. др Радмила Пешић. Лектор и коректор: Драгутин Миленковић, проф. Ликовна опрема: Ново Чогурић. За илустрацију коришћене насловне стране старијих издања наших књига. Штампа: Издавачка установа „Научно дело”, Београд.

(Библиографија зборника реферата и саопштења са *Научних састанака слависта у Вукове дане* : књ. 1–10. / Драгутин Миленковић. – Београд : Међународни славистички центар, 1982. – Стр. 6.)

тог аутора. Нумерација библиографских јединица везана је за наслове научних радова. Јединствена је на нивоу целе библиографије и износи 743. Поднаслови су штампани мањим словима од самих наслова. Од њих су други подаци у библиографском опису одвојени зарезима.³³⁹

Библиографија свих објављених бројева *Научног састанка слависта у Вукове дане* поново је објављена 2012. године. Та библиографија обухвата грађу од 1971. до 2011. године и четрдесет бројева часописа. Библиографију су приредиле Злата Бојовић, Драгана Мршевић Радовић и Катарина Тодоровић уз помоћ сарадника Мирјане Костић Голубичић, Драгутина Миленковића и Снежане Самарџије.

Слично претходној библиографији, на почетку су дати спискови тема свих досадашњих скупова, а самим тим и теме свезака часописа. Изостали су општи подаци о свакој свесци и бројевима понаособ. Са друге стране, одштампан је списак са свим изменама у саставу управе Међународног славистичког центра.

Принцип распореда библиографске грађе, њеног уређења и описа готово је истоветан као у библиографији Д. Миленковића. Разлике се могу уочити код представљања нумеричких података јер нема скраћеница, нити ознаке календарске године. Одреднице су истакнуте масним словима, а наслови су одштампани курзивом. Нумерација је, такође, јединствена и броји 3466 јединица. Библиографија је опремљена регистрима аутора, наслова и личних имена.³⁴⁰

Два библиографска речника (1987, 2005) издања су Међународног славистичког центра и имају за циљ представљање свих сарадника међународних скупова у организацији Центра. Први је настао у години обележавања две стотине

³³⁹ Пример описа:

СИМИЋ, Радоје

625. Семиотска структура поетског дела и генеративна стилистика (Прилог дискусији о структури фолклорне баладе), [1975], књ. 4, св. I, с. 151–158. (Н.р.)

(Исто, стр. 45.)

³⁴⁰ Пример описа:

Савицка, Ирена (Sawicka, Irena)

2746. *Проблеми именске предикације (нацрт проблематике)*, 7/1, 289–296.

(Библиографија : *Научни састанак слависта у Вукове дане* : 1971–2011. : 1–40 / прир. Злата Бојовић, Драгана Мршевић-Радовић, Катарина Тодоровић ; сар. Мирјана Костић-Голубичић, Драгутин Миленковић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 2012. – Стр. 164.)

година од рођења Вука Караџића, када је организован скуп под називом „Вук Караџић и његово дело у своме времену и данас”. Други је припреман поводом тридесет година рада Центра, али је објављен тек пет година касније.

Публикације су назване речником јер су прилози о научницима распоређени азбучно, према њиховим презименима. Сваки одељак садржи основне биографске и библиографске податке о уврштеним личностима. Презентовани библиографски подаци су добијени путем анкете. Сортирани су у два сегмента. У првом су подаци везани за монографске публикације, а у другом чланци у научној периодици. Уредница оба *Речника* наводи и да су међу библиографске податке уврштени само подаци о радовима који су у научним оквирима и пружају адекватан увид у славистичку или компаративистичку литературу (Боловић 1987, 2005). Изостављени су неславистички, белетристички, публицистички или подаци о још необјављеним радовима. *Речник* из 2005. године има израђен и трећи библиографски одељак за сваког аутора, где су сабрани подаци о радовима објављеним у часопису *Научни састанак слависта у Вукове дане*. Укупно је евидентирано 788 јединица, односно радова у првих тридесет годишта.

Оба *Речника* су објављена на ћирилици и опремљена су регистром имена аутора у оригиналу. Библиографски опис садржи само основне податке као што су наслов, година, место издавања и нумерички подаци. Сви наслови су штампани курзивом. Називи периодичних публикација су у првом *Речнику* наведени у пуном облику док су у другом коришћене скраћенице.³⁴¹

³⁴¹ Пример описа из *Речника* из 1987. године:

Станојчић, др Живојин[...]

Језик и стил Ива Андрића, Београд 1967; *Српскохрватски језик* (са А. Пецом и М. Бабићем), Београд 1972; *Синтакса језика Л. К. Лазаревића, I, Синтагматски односи*, Београд 1973; *Синтакса језика Л. К. Лазаревића, II, Реченични односи*, Београд 1980;

Граматичко мишљење А. Белића и правопис српскохрватског језика, Посебна издања САНУ, CDXCVIII, 28, Београд 1976; *Андрићев језик и нормирање српскохрватског књижевног језика*, Посебна издања САНУ, DV, 30, Београд 1979; *Die diachronisch-syntaktische Basis für mögliche Sprachinterferenz*, Zeitschrift für Slawistik, XXVIII, 4, Berlin 1983; *Есоцентричне придевске сложенице у српскохрватском књижевном језику*, Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, XXVII–XXVIII, Нови Сад, 1984–1985; *Извори супстанције и структуре српскохрватског књижевног језика*, Наш језик, XXVI, 4–5, Београд 1985.

4.3.11. *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*

Библиографију чланака у свим претходно објављеним бројевима *Зборника радова Института за стране језике и књижевности* израдила је Мирјана Пушкар у броју 6 (1984). Библиографска грађа је распоређена према језицима на које се односе објављивани радови: енглески, француски, немачки, руски, језици народности и општа група. Најобимнији је одељак посвећен немачком језику. У оквиру сваког од тих сегмента, грађа је додатно подељена на: језик, књижевност, методику, приказе, библиографију и хронику. Нумерација јединица је јединствена на нивоу целе библиографије и износи 218. У оквиру сваког подељка грађа је распоређена хронолошки, а из описа је изостала одредница. Називи чланака су истакнути верзалом, док друге карактеристике описа у великој мери одговарају међународном стандарду. Језик и писмо радова су верно пренети у опис.³⁴²

Костић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 1987. – Стр. 120.)

Пример описа из *Речника* из 2005. године:

Кликовац, др Душка[...]

Семантика предлога – Студија из когнитивне лингвистике, Београд, 2000; *Граматика српског језика за основну школу*, Београд, 2002; *Метафоре у мишљењу и језику*, Београд, 2004.

Ври, штркља, кљечка: о фонетском симболизму у српскохрватском језику, ЗМЦФЛ, 1995, XXXVIII, 1, 175–184; *Изокренута прича Бранка Ћопића или о искуственој утемељености лексичких и граматичких категорија*, ЈФ, 1997, LIII, 173–186; *О узрочном значењу конструкције у+локатив*, НЈ, 1997, XXXII, 1–2, 26–37; *О значењу српског глаголског префикса раз- (когнитивнолингвистички приступ)*, НУ, 1998, XXXII, 3–4, 153–167; *On the bureaucratization of Serbian*, International Journal of the Sociology of Language (Special Issue 151 / Serbian Sociolinguistics), 2001.

Метафоре – дословне и фигуративне, 23/2, 187–194; *О значењским односима у оквиру творбе породице с кореном пун*, 29/1, 185–196.

(Биобиблиографски речник МСЦ : 1971–2000. : *Научни састанак слависта у Вукове дане* 1–30 : учесници / прир. Злата Бојовић, Драгана Мршевић-Радовић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 2005. – Стр. 158.)

³⁴² Пример описа:

169. МЕСТО ОТРИЦАНИЯ НЕ В НЕКОТОРЫХ СЕРБОХОРВАТСКИХ И РУССКИХ КОНСТРУКЦИЯХ / В. Девић-Романова. – 1983, 5, стр. 59–71.

(*Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* : 1979–1983. : bibliografija / Mirjana Puškar // *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti*. – Бр. 6 (1984), стр. 500.)

Напомене у оквиру описа односе се на информацију о резимеу. Библиографија има израђен регистар имена аутора.

4.3.12. Прилози проучавању језика

Љиљана Спасић је аутор прве аналитичке библиографије чланака објављених у часопису *Прилози проучавању језика* у броју 20 из 1984. године. Библиографску грађу обухвата првих двадесет бројева и њен распоред је азбучни, према презимену аутора у одредници. Њу чине име и презиме у инверзији, на писму на ком је написан сам текст. Одредница се не понавља испред сваке јединице. Библиографски опис чине наслов, број часописа, година издавања и број страна. Скраћенице нису употребљене.³⁴³

Библиографија је опремљена регистром имена аутора иако у самој библиографији има упутних библиографских јединица, које су и нумерисане, тако да број јединица не указује на број објављених научних радова у часопису.

Наставак аналитичке библиографије објављених радова у часопису *Прилози проучавању језика* израдила је Наташа Белић за период од броја 21 (1985) до 44 (2014). Распоред библиографске грађе је азбучни, према презимену аутора а у оквиру једне одреднице јединице су ређане такође азбучно, по наслову. Одредницу чини име и презиме првог аутора дато у инверзији а библиографски опис је израђен према међународном стандарду ISBD (CP). Библиографија има 229 јединица. Поједине садрже напомену са подацима под чијим вођством је настао одређени научни рад. Израђен је регистар имена свих аутора.³⁴⁴

³⁴³ Пример описа:

ANTONIĆ, Ivana
8. Eksperimentalna psiholingvistika u Jugoslaviji, **19**, 1983, 199–203.

(Библиографија радова објављених у часопису „Прилози проучавању језика” : 1–20 / Љиљана Спасић // Прилози проучавању језика. – Бр. 20 (1984), стр. 236.)

³⁴⁴ Пример описа:

АНТОНИЋ, Ивана
10. Говорни језик у радио-преносу фудбалске утакмице / Ивана Антонић. – Бр. **21** (1985), стр. [131]–141.
[Рађено под руководством проф. др Свенке Савић]

4.3.13. Школски час српског (српскохрватског) језика и књижевности

Са редовним приказом чланака објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* опточело се у броју 5, свесци 3 за 1987. годину. Александра Вранеш је аутор дванаест, Анђелка Милојковић шест, Бранка Ристивојевић једне такве библиографије, док су Драгана Грујић и Гордана Ђоковић заједно потписале четири библиографска прилога.

Библиографија је израђена увек тако да обухвати чланке објављене претходне године, осим у случајевима прве две када су сажета по два годишта. Распоред грађе је у свим библиографијама азбучни, према презименима аутора и она је увек нумерисана. У раније израђеним библиографијама испод једне одредице су наведени сви радови тог аутора, док је касније на месту поновљене одреднице у употреби знак две доње црте. Током осамдесетих година приметно је и сажимање више библиографских описа у један. Међународни стандард за опис саставних делова публикација ISBD (CP) је у употреби након 1999. године.³⁴⁵

(Библиографија радова објављених у часопису „Прилози проучавању језика” : 21–44 / Наташа Белић // Прилози проучавању језика. – Бр. 45 (2014), стр. 211.)

³⁴⁵ Примери описа:

ВЕЛИЧКОВИЋ, Станиша

24–30. Текућа библиографија о настави српскохрватског језика и књижевности. 1 (1983), бр. 1; ст. 95–96. – бр. 2; ст. 89–91. – бр. 3; ст. 91–92. – бр. 4; ст. 96. (Завршено)

(Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1983. и 1984. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 5, св. 3 (1987), стр. 61.)

42. НИКОЛИЋ, Наташа

Билингвална деца на часовима српског језика и књижевности / Наташа Николић. – 2, стр. 113–123.

(Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2007. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 26, св. 1 (2008), стр. 129.)

4.3.14. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*

Поводом тридесетогодишњице постојања часописа *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* Драгица Марковић израдила је у броју XXXII, свесци 1 (1989) библиографију чланака свих претходно објављених бројева.

Распоред библиографске грађе је абecedни, према презимену аутора. Одредницу чине име и презиме, дати у инверзији са редалицом у верзалу. Многи иницијали нису разрешени. У оквиру једног аутора грађа је распоређена хронолошки. Она је нумерисана и укупно је 1085 одредница. Како су неке одреднице упутне, то не означава и број библиографских јединица.

Писмо и језик, како наслова, тако и имена аутора, верно су пренети у опис. Наслови на страним језицима су преведени и смештени у угласту заграду. Такође, наслови су одштампани курсивом. Напомене се односе на податке да ли је описана јединица приказ, о постојању резимеа и сл. Подаци у оквиру описа одвојени су зарезима. Библиографија има израђен предметни регистар.³⁴⁶

4.3.15. *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*

Године 1997. објављена су два двоброја часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, 59–60 за 1993. и 1994. и 61–62 за 1995. и 1996. годину. У њима је садржана комплетна библиографија часописа, са пописом свих радова који су у њему објављени од почетка до броја 49–50 за 1983. и 1984. годину. Није сасвим јасно зашто су одабране те године као међе, јер је између последње обрађене па до године објављивања библиографија прошло више од десет.

Аутор тих обимних библиографија је Станиша Војиновић, дугогодишњи сарадник часописа, са двадесетак објављених радова (ВРАНЕШ 1998). Његови

³⁴⁶ Пример описа:

53. БЕРНШТЕЙН, С. Б., *К проблеме именных основ в праславянском* [О проблему именных основа у прасловенском], XII, 1969, стр. 7–19.
Резиме на српскохрватском.

(Библиографија *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику* / Драгица Марковић // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*. – Бр. XXXII, св. 1 (1989), стр. 167.)

библиографски прилози у наставцима, седамдесетих и осамдесетих година XX века, били су стални у рубрици „Хроника и библиографија”.³⁴⁷

Број 59–60 (1993–94) садржи грађу разврстану *по књигама*, односно хронолошки. У уводном тексту аутор је предочио, поред кратког прегледа историјата часописа, метод, циљеве и начела настанка библиографије (Волиновић 1993–1994). Осврће се на принципе израде какву је неговала Матица српска који је установио Младен Лесковац код библиографије *Гласника Историјског друштва у Новом Саду*. Може се извести закључак да се они ослањају на класификационе системе установљене при изради библиографија часописа из последње деценије XIX века. Језик и писмо библиографских јединица су пренети како су и штампани. Избегнуто је коришћење скраћеница.

Библиографија је организована тако да прати садржај бројева хронолошки. Распоред библиографских јединица је у оквиру једног броја, подељеног у свеске, онакав какав се налазио у самом садржају, према рубрикама. Нумерација јединица је континуирана на нивоу целе библиографије и броји 3144 библиографске јединице. Израђен је регистар личних имена, подељен на она на ћирилици и латиници. Ту су, у ствари, сједињени ауторски и регистар имена особа о којима су радови писани. Бројеви одштампани масним словима означавају ауторе.

Одредницу на почетку библиографског описа чине име и презиме аутора, у инверзији у највећем броју случајева. Иницијали су, при том, разрешени у угластој згради. Након зареза наведен је назив чланка курсивом и на крају број страна.³⁴⁸

³⁴⁷ То су: *Библиографија књижевних огласа у „Српским новинама”* у три наставка; *Књижевност и историја у школским извештајима* у три наставка; прикази неколико других библиографија.

³⁴⁸ Пример описа из рубрике Чланци и расправе:

1477. Фехим Бајрактаревић, *О нашим Мевлудима и о Мевлуду уопште*, 1–37.

(Библиографија часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* : 1 (1921) – 49–50 (1983–1984) : садржај по књигама / прир. Станиша Војиновић // *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*. – Бр. 59–60 (1993–94), стр. 107.)

Пример описа из рубрике Прикази и критике:

1922. В. [Видо] Латковић, *Вуков певач Рашко. Посебан отисак из „Зборника Матице српске за књижевност и језик”, књ. II, 1954, 310–315.*

(Исто, стр. 134.)

Библиографије објављиване у *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор* пре Другог светског рата третиране су, не према наслову, већ као дела анонимног аутора.³⁴⁹

Наредни двоброј часописа, 61–62 (1995–96), донео је исту библиографску грађу, распоређену *по писцима*. Одлука Станише Војиновића да на таква два начина, хронолошки и ауторски, прикаже грађу не чини се адекватним, јер су оба принципа разврставања према формалним параметрима. Предметни распоред библиографске грађе би овакав обиман подухват употпунио јер би „предметна подела још јасније представила целовитост и разнородност тумачења историје све четири научне гране, заступљене у наслову овог угледног књижевног гласила...” (ВРАНЕШ 1998: 134).

Сажимањем неких библиографских описа, најчешће библиографија у наставцима, добијено је 3125 јединица. Библиографска грађа, распоређена азбучно према презименима аутора научних радова, пружа преглед њихових објављених чланака у часопису. Путем регистра имена, начињеним по истом принципу као у претходном броју, може се установити тачан број радова сваког од њих јер је нумерација библиографских јединица јединствена на нивоу целе библиографије. Оснивач и дугогодишњи уредник *Прилога за књижевност, језик, историју и фолклор* Павле Поповић заступљен је са 255 библиографских јединица, од броја 2019. до 2273, на пример. Библиографска грађа је у оквиру једне одреднице, односно писца, у највећем броју случајева, распоређена хронолошки. Одступања су приметна само у неким случајевима. Након

Примери описа из рубрике Хроника и библиографија:

2155. Andrija-Ljubomir Lisac, II *Dopune i popravci bibliografije o Njegošu (1855–1954)*, 327–326.

(Исто, стр. 150.)

3084. Славољуб Ђинђић и Дарко Танасковић, *Марија Ђукановић (1923–1983)*, 162–167.

(Исто, стр. 218.)

³⁴⁹ Пример описа:

1362. [Аноним], *Књиге и расправе које су послате уредништву, и друге*, 328–334.

(Исто, стр. 98.)

самосталних радова наведене су и упутне одреднице за коауторске радове научника. Списак иницијала и скраћеница имена сарадника, као и неразрешених иницијала и псеудонима је на самом почетку библиографије. Као радове анонимних аутора Станиша Војиновић је дао њих тринаест, међу којима су и библиографије објављиване пре Другог светског рата.³⁵⁰

У библиографском опису се, након јасно наведеног имена аутора верзалом, попут одреднице, оно не понавља. Наслов рада је одштампан курзивом, а следе подаци о броју, години издавања, свесци и броју страна. Нумерички подаци су одвојени зарезима. Бројеви годишта су дати римским, а свезака арапским цифрама. Скраћеница *св.* као ознака свеске је уведена у овај вид описа. Напоменом у новом реду, мањим словима, означено је краће објашњење или да ли је у питању белешка, приказ или некролог.³⁵¹

³⁵⁰ Пример описа:

8. *Библиографија часописа, књига и расправа које су послате уредништву*, III 1923, св. 1–2, 335–356; VII, 1927, св. 1–2, 348–351; IX, 1929, св. 1–2, 286–288; X, 1930, св. 1, 162–164; св. 2, 331–332; XI, 1931, св. 1–2, 290–295; XII, 1932, св. 1, 174–176; св. 2–3, 323–328; XIII, 1933, св. 1–2, 260–264; XIV, 1934, св. 1 и 2, 298–307; XV, 1935, св. 1–2, 328–334; XVI, 1936, св. 2, 417–420; XVII, 1937, св. 2, 385–387.

(Библиографија часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* : 1 (1921) – 49–50 (1983–1984) : садржај по писцима / прир. Станиша Војиновић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 61–62 (1995–1996), стр. 7.)

³⁵¹ Примери библиографског описа:

ПАНТИЋ МИРОСЛАВ:

1836. *Венац непознатих барокних надгробница из прве половине XVII века*, XXV, 1959, св. 3–4, 206–235.

(Исто, стр. 148.)

ПОПОВИЋ ПАВЛЕ:

2064. *Ка познавању Бранка Радичевића*, IV, 1924, св. 1–2, 75–83.

Са критиком Људевита Штура на Песме Б. Радичевића из 1851. године.

(Исто, стр. 165.)

ВОЈИНОВИЋ СТАНИША:

364. *Књижевност и историја у школским извештајима*, XLIV, 1978, св. 1–2[4!], 141–177; XLV, 1979, св. 1–4, 156–182; XLVI, 1980, св. 1–4, 177–205.

(Исто, стр. 35.)

4.3.16. *Зборник Матице српске за славистику*

Аналитичка библиографија часописа *Зборник Матице српске за славистику* израђена 2001. године у броју 60. Библиографија приказује објављене научне радове, прилоге и приказе објављене у часопису током претходних тридесет година, од броја 1 до 59. Аутор те библиографије је Ката Мирић. Предговор садржи основне податке о часопису, тренутку када је покренут, истакнуту програмску концепцију. Уводна напомена ауторке односи се на принципе настанка саме библиографије: начин третирања библиографске грађе, врсту библиографског описа, израду регистара. Ту се налази и податак да је сваки чланак из часописа обрађен и у узајамном каталогу Виртуелне библиотеке Србије, за шта је заслужна Новка Шокица.

Библиографска грађа је распоређена хронолошки. У оквиру једног броја часописа радови су дати у истоветном распореду као што су у самом садржају. Библиографске јединице су континуирано нумерисане и укупно их је 1236.

Одредницу, која је одштампана масним словима, чине име и презиме аутора у инверзији, одвојени зарезом. Редалицу истакнуту верзалом чини презиме првог аутора. Језик и писмо објављеног рада су верно пренети, па су и одреднице дате на латиници и ћирилици, без унификације или транслитерације на српски. Остатак библиографског описа чине наслов у курзиву и нумерички подаци, одвојени зарезима. Опис, иако веома прегледан и доследно израђен, не прати међународне стандарде. Он је, у највећем броју случајева, регистрациони. Мање напомене се односе на податке о резимеу уз рад, или одредби да је у питању приказ.³⁵²

³⁵² Примери описа:

623. BRZEZIŃSKI, Jerzy, *Uwagi i języku i stylu kilku wierszy serbskich i chorwackich w tłumaczeniu Romana Zmorskiego*, sv. 30, str. 95–100.

(Библиографија *Зборника Матице српске за славистику* : 1970–2000. / Ката Мирић // *Зборник Матице српске за славистику*. – Бр. 60 (2001), стр. 48.)

393. КОСАНОВИЋ, Богдан, Васић, Анкица, *Руско-српскохрватска књижевна библиографија. Посебна издања. Књига прва (1918–1941)*, Нови Сад 1979, св. 18, стр. 216–218.
Приказ.

Посебну вредност библиографије чине обимни и исцрпно приређени регистри: ауторски, предметни, регистар приказа, УДК регистар и регистар језика. Они у многоструко олакшавају њено коришћење и навигацију корисника кроз обимну библиографску грађу. Уколико је библиографска грађа распоређена према неком од формалних принципа (хронолошки или ауторски) неопходно је, у том случају, изградити регистре који би се односили на садржај приказаних радова, и обрнуто.

4.3.17. Српски језик

У оквиру рубрике „Хронике” у броју 10 часописа *Српски језик* (2005) објављена је библиографија претходно штампаних чланака у њему, ауторке Иване Спасојевић. У уводној ноти садржане су основне информације о часопису, динамици објављивања нових бројева и коме су, до тог тренутка, одређени бројеви били посвећени. Укратко је описан и начин израде саме библиографије. Она садржи 551 нумерисану јединицу. Библиографски опис у највећој мери поштује међународни стандард ISBD (CP). Принцип разврставања библиографске грађе је ауторски, односно азбучни. У оквиру одреднице једног аутора његови радови су распоређени према наслову. Именска одредница је на језику и писму часописа, односно сва имена су транслитерисана на српски језик и на ћирилицу. Језик и писмо наслова чланака верно су пренети у опис. Библиографија је опремљена са два регистра. Један је регистар аутора, а други је регистар наслова оних библиографских јединица које немају аутора.³⁵³

4.3.18. Филолошки преглед

Објављивање библиографија није била пракса у часопису *Филолошки преглед*. Аналитичку библиографију у њему објављених чланака и прилога израдила је Милка Павковић у два наврата, у бројевима XXXVIII, свесци 1 (2011) и XXXIX, свесци 1 (2012). Прва обухвата период од 1963. до 1985. године, а друга период

(Исто, стр. 33.)

³⁵³ Пример описа:

204. Корин, Ендрју Р.

Postati i nestati i njihovi ekvivalenti i slovenskim jezicima / Andrew R. Corin. – Год. I, бр. 1–2 (1996). – Стр. 39–48.

(Библиографија часописа *Српски језик* : 1996–2005. / Ивана Спасојевић // Српски језик. – Бр. 10 (2005), стр. 985.)

када је часопис обновљен, од 1997. до 2011. године. Библиографије су израђене према истим принципима и деле исте карактеристике. Грађа је разврстана хронолошки, а у оквиру једне године према садржају самог броја. Нумерација библиографских јединица је засебна у обе библиографије. У првој има 506, а у другој 521 јединица. Такође, оба наставка имају регистре аутора. Библиографски опис је израђен према међународном стандарду. Одреднице су на латиници, код иностраних аутора без транслитерације. Чланци и изворни научни радови нису истакнути у односу на приказе. Број годишта није назначен, већ бројеви свезака и година издавања. Скраћенице нису коришћене.³⁵⁴

*

Научни часописи у којима су објављиване библиографије везане за област лингвистике представљене у овој студији су имали, у великом броју случајева, израђене и библиографије садржаја сопствених бројева. Аналитичке библиографије часописа присутне су од прве половине XIX века. Библиографија свих претходно објављених чланака у *Летопису Матице српске* је посебно негован аспект библиографског рада у том часопису. Прва библиографија из 1828. године је и прва у српској културној средини. Током готово два века постојања часописа настало је шест библиографских приказа његове сарджине.

Обимне аналитичке библиографије на прелому XIX и XX века, у *Отаџбини*, *Гласнику Српског ученог друштва*, *Летопису Матице српске* и *Просветном гласнику* одликују се карактеристичним начином класификације грађе. Систематизација објављених радова у тим часописима допринела је развоју

³⁵⁴ Примери описа:

182. ADAMOVIĆ, Milan

Придеви у двосуфиксном *statusu constructus* турског језика / Милан Адамовић. – 1-2 (1968), 111–126.

(Bibliografija članaka objavljenih u *Filološkom pregledu* : 1963–1985. / Milka Pavković // Филолошки преглед. – Бр. XXXVIII, св. 1 (2011), стр. 164.)

365. ĐURIĆ, Miloš D.

Ivana Trbojević-Milošević: *Modalnost, sud, iskaz: epistemička modalnost u engleskom i srpskom jeziku* / Милош Д. Ђурић. – 1–2(2008), 214–219.

(Petnaest godina nove serije *Filološkog pregleda* : bibliografija radova 1997–2011. / Milka Pavković // Филолошки преглед. – Бр. XXXIX, св. 1 (2012), стр. 245.)

начина класификације грађе у српским библиографијама. Потреба да се што прецизније представи обрађен материјал довео је до настанка специфичних система за његово детаљно приказивање.

Аналитичке библиографије часописа XX века су у неким случајевима израђиване у краћим временским интервалима, пружајући тако актуелне пресеке садржаја својих бројева. Такви су, на пример, прикази садржаја часописа *Књижевност и језик* и *Школски час*. За друге је такав преглед сачињен након дужег периода постојања часописа, као што је *Јужнословенски филолог*, на пример. Највећи број таквих библиографија настао је у последње две деценије XX века.

5. Закључак

Докторска дисертација *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* настала је са два основна истраживачка циља. Приказом историјског развоја библиографске делатности, која је повезана са науком о језику и која је негована у периодичним публикацијама српског културног подручја, указује се на особине и начине израде тих библиографија. Студија пружа увид у међусобну повезаност лингвистике са библиографијом. Мотиви и идеје при изради описаних библиографија дефинисани су темама из области науке о језику, догађајима и личностима. Оне представљају резултате или полазне основе научних студија.

Библиографија лингвистичких библиографија у другом делу дисертације је библиографија другог степена која обухвата попис лингвистичких библиографија. У њој се сажима у јединствену целину библиографски и истраживачки рад остварен у оквиру периодичних публикација путем библиографске делатности и науке о језику кроз систематичан приказ резултата тог рада током XIX и XX века. Ту су библиографије класификоване према хронолошком критеријуму, степену општости и предмету обраде.

У развоју библиографија везаних за област лингвистике може се издвојити неколико фаза путем сагледавања њиховог историјата. Карактеристичне за прву половину XIX века су националне библиографије које су давале податке о текућој српској издавачкој продукцији, попут оних у часописима *Голубица*, *Зимзелен* и *Летопис Матице српске*. Ретроспективни приказ српског стваралаштва, иако не у целости, објављен је у *Магазину за художество, књижевство и моду*. Библиографски прилози у тим часописима настали су као резултат рада

појединаца: Димитрија Тирола, Александра Андрића, Георгија Магарашевића, Антонија Арновљевог Арнота (одељци 3.1. и 4.1.). У њима су садржани и подаци релевантни за изучавање лингвистичке литературе тога доба. Особине тих библиографија које се могу навести као заједничке су: библиографски опис у виду реченичне конструкције; наслов и подаци о одговорности наведени као на насловној страни; често непостојање одреднице; поштовање ортографије, језика и писма описиваних публикација; изостанак појединих података (места издавања, имена издавача, броја страна); повремене напомене, обично меркантилне природе. Истицање значаја израде и објављивања библиографија у периодичним публикацијама вредан су допринос тих прилога историји српске библиографије (ПАНКОВИЋ 1982).

Изузетак који се издваја у раној фази развоја библиографске делатности и који је од значаја за лингвистику је персонална библиографија Јосифа Добровског коју је израдио Димитрије Давидовић за *Новине србске* у броју 95 седме године њиховог постојања (26–28.11.1819). Прегледом старијих библиографских прилога у периодици, у часописима *Славено-сербсѿй магазинъ*, *Сербскія повседневниѿ новины*, *Славенно-сербскія вѣдомости* и самим *Новинама сербским*, та библиографија се издвојила као најстарија српска персонална библиографија објављена у периодици. Тиме је потврђена једна од хипотеза истраживања. Та библиографија је и прва српска научна и најпотпунија библиографија чешког слависте до тог тренутка. Значајна је, као за српску лингвистику, тако и за славистику уопште (одељак 4.2.2.1.1.).

Средину XIX века обележава покретање организоване библиографске делатности, у оквиру часописа *Гласникъ Дружства србске словесности* (касније *Српског ученог друштва*) и *Летописа Матице српске*. То је означило наредну фазу начина израде, на првом месту националне текуће библиографије. Јован Суботић је у периоду од 1842. до 1847. године у готово сваком броју *Летописа Матице српске* објављивао текућу библиографију која је обухватала податке о актуелним публикацијама на српском језику, са циљем приказа укупног раста српске културе и науке (одељак 3.1.2.).

Стална библиографска рубрика у *Гласнику Дружства србске словесности* (касније *Српског ученог друштва*) представља почетак институционализованог

библиографског рада на изради националне текуће српске библиографије (одељак 3.1.4.). У првој фази постојања те рубрике у часопису, у периоду до 1857. године, пописиване су све публикације које су дате календарске године одштампане у српској државној штампарији. Када је посао око израде библиографије преузео Ђуро Даничић, у њу су уврштена и инострана издања српских аутора и она која су тематски била повезана за Србима и српском културом. Тако је дефинисан оквир националне библиографије према језичком а не према територијалном принципу (ВРАНЕШ 2013: 360). Начин израде тих библиографија ослања се на до тада коришћене методе, уз одређене промене. Одредница са графички истакнутом редалицом се појавила у српској библиографији од времена Ђуре Даничића. Њу је чинило презиме аутора, или преводиоца дела, или почетак наслова код анонимних публикација.

Значај и утицај рада Ђуре Даничића видљив је у деловању његових наследника у пословима око израде библиографија у *Гласнику Српског ученог друштва*, Стојана Новаковића, Драгутина Посниковића и Јована Бошковића. Библиографије тих аутора израђене су на основама установљеним у ранијим прилозима: „Од прописно устројене Даничићеве развила се Новаковићева, а потом и Бошковићева, текућа библиографија у *Гласнику*..” (ВРАНЕШ 2013: 109). Новине које је увео С. Новаковић су опис издавачке целине и њених делова у два нивоа, као и употреба упутне одреднице. Од те фазе се може пратити библиографски рад и залагање истакнутих филолога и лингвиста, у низу. Ученици и следбеници научника друге половине XIX века ослањали су се на дотадашња достигнућа, применивши из у свом раду. Стална рубрика текуће лингвистичке библиографије у *Јужнословенском филологу* потекла је од самих покретача часописа, Александра Белића и Љубомира Стојановића (ГОЛУБОВИЋ 2013). Павле Поповић је иницирањем наставка на изради ретроспективне библиографије за период након оног обухваћеног монографијом Стојана Новаковића (1869) практично покренуо рад својеврсног библиографског института у раду са студентима у оквиру Српског семинара на Филозофском факултету (ВРАНЕШ 1997: 101). Александар Белић и Павле Поповић су обезбедили континуитет и квалитет при изради научних библиографија током прве половине XX века у

часописима које су покренули, *Јужнословенском филологу* и *Прилозима за књижевност, језик, историју и фолклор*.

На прелазу из XIX у XX век издвајају се две значајне појаве у српској библиографији. Прва је покретање стручних и научних периодичних публикација које су биле намењене одређеном типу читалачке публике, као и израда библиографских прилога које су одговарале том профилу. Друга је појава аналитичких библиографија четири часописа: *Отаџбина* (1890), *Гласник Српског ученог друштва* (1892), *Просветни гласник* (1896) и *Летопис Матице српске* (1896). У њима су развијени системи класификације библиографске грађе коју су имали утицаја на израду научних библиографија на почетку XX века (одељак 4.3.).

Све библиографије објављене у XX веку обухваћене овом студијом су лингвистичке. Текуће су: национална лингвистичка библиографија у *Јужнословенском филологу*, која се израђује и данас (одељак 3.3.1.), библиографије грађе послате уредништву часописа *Просветни гласник* и *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* (одељак 3.4.), персоналне библиографије Вука Караџића у часопису *Ковчежић* (одељак 3.5.3.), библиографије радова домаћих аутора објављених у иностранству у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику* (одељак 3.5.1.), библиографије из области методике наставе у часопису *Књижевност и језик* (одељак 3.5.2.).

Персоналне библиографије научника из области лингвистике објављују се, у првој половини века највећим бројем у *Годишњаку СКА (САН, САНУ)* а касније у готово свим филолошким и лингвистичким часописима (одељак 4.2.2.1.). У оквиру ове студије приказане су персоналне библиографије из двадесет и једне периодичне публикације. Посебну вредност имају библиографије колектива наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду и Филозофског факултета у Новом Саду (одељак 4.2.2.2.). Персоналне библиографије лингвиста су најбројније. Међу појединачно објављеним библиографијама научника највише је библиографија Михаила Стевановића, њих седам. Библиографија Милке Ивић и Александра Белића је објављено по шест, Ђуре Даничића и Павла Ивића по пет, а Ирене Грицкат, Степана Куљбакина и Миливоја Павловића по четири. Најобимније колективне библиографије су

објављене у ванредном броју *Анала Филолошког факултета* 2012. године. Личност којој је посвећен највећи број библиографија из области лингвистике је Вук Стефановић Караџић. Пописа његових објављених публикација и оних посвећених његовом раду је двадесет три.

Друга половина XX века карактеристична је и по великом броју предметних библиографија, објављених у седамнаест часописа. Разноврсност тема обрађених у тим прилозима говори о разнородним интересовањима и потребама читалачке публике за библиографијама из многих области науке о језику. Највише је библиографија везаних за различите аспекте изучавања српскохрватског (српског) језика, његове фонетике и ортографије, граматике, лексикологије, стилистике, историје језика и контрастивних изучавања. Библиографске прилоге израђене према сопственим актуелним истаживањима приређивали су Драго Ћупић, Божо Ћорић, Вељко Брборић, Милица Радовић Тешић, Весна Ломпар. Међу заступљенијим темама су оне везане за енглески, немачки, руски и друге словенске језике, затим области интердисциплинарне и примењене лингвистике (одељак 4.2.1.1.). Интердисциплинарна изучавања карактеришу радове Милорада Радовановића, Ранка Бугарског, Наума Димитријевића. Засебно су у студији обрађене библиографије које су у већем броју посвећене темама: методика наставе и учење језика, докторске дисертације и магистарски радови и питања из области преводилаштва (одељци 4.2.1.2. до 4.2.1.4.). Теме из области методике наставе српскохрватског језика честе су биле у часописима *Књижевности и језик* и *Школски час*. Током осамдесетих година су се појавиле библиографије посвећене учењу страних језика, као и оне посвећене превођењу.

Велики број аутора и различитих врста библиографија из области лингвистике карактеристичан је за цео XX век. Система који су коришћени при њиховој изради је много. Опште карактеристике које се могу истаћи су: начин разврставања и редослед грађе одговарају теми и врсти библиографије, доследност при навођењу библиографских података у опису, коришћење националних а затим и међународних стандарда за опис публикација, прецизна употреба знакова интерпункције. Низ преданог библиографског рада огледа се у стваралаштву Голуба Добрашиновића, Дамњана Морачића, Јована Кашића, Кенета Нејлора, Александра Младеновића, Ранка Бугарског, Милорада

Радовановића, Ирене Грицкат, Драгане Мршевић Радовић, Предрага Пипера и многих других.

Библиографије везане за област лингвистике које су објављене у периодичним публикацијама од почетка XXI века деле особине оних из друге половине XX века. Могући домени у којима се лингвистичка библиографија може развити и допринети науци о језику јесу обезбеђење разноврсности обрађених тема које су актуелне, доступност правовремених информација о достигнућима лингвиста у земљи и иностранству и могућност коришћења нових медија при пружању информација, као што су библиографске базе података.

Периодичне публикације које предњаче у броју објављених библиографија из области лингвистике су часописи *Преводилац*, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* и *Годишњак Српске академије наука и уметности*. Тематски најразноврсније прилоге објављује *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, док су први и потоњи часопис окренути темама из области преводаштва, односно персоналним библиографијама. Часопис који се нарочито издваја по редовном објављивању текуће годишње лингвистичке библиографије је *Јужнословенски филолог*. Број периодичних публикација у којима су објављиване библиографије из области лингвистике и које су обрађене у овој студији је четрдесет и шест.

Аутора који су потписали библиографске прилоге из области лингвистике у научним часописима је сто седамдесет и четири. Међу њима је већи број лингвиста а заступљени су и професионални библиографи. Далатност појединих је везана за одређену тему. Живот и рад Вука Стефановића Карацића заузима централно место у истраживањима Голуба Добрашиновића, док је област лексикологије и терминологије карактеристична за радове Ђорђа Оташевића, на пример. Аутор који се издваја према броју објављених библиографија, са четрдесет и пет, је Дамњан Морачић. Главна тема његових прилога је методика наставе српскохрватског (српског) језика.

Укупан број библиографија за које се може дати одредба да су у целости или једним својим сегментом лингвистичке, у периодичним публикацијама је у току XIX и XX века објављено три стотине деведесет и две. Од почетка XXI века таквих библиографија је објављено сто осам.

Ограничење истраживања на библиографије из области лингвистике у научној периодици оправдано је чињеницом да је највећи број библиографија тог типа објављен у часописима, али и места и значаја које периодика заузима у историји српске библиографије. Периодичне публикације представљају огледало развоја научне мисли. Добро презентовани и постављени библиографски подаци у њима пружају професионалцима и научницима информације које их држе у корак са научним актуелностима, указују на нове трендове, олакшавају потрагу за релевантним изворима.

Овом студијом нису обухваћене библиографије из области науке о језику објављене као монографске публикације или у оквиру њих. Изузетке представљају аналитичке библиографије научних часописа, попут *Летописа Матице српске* и *Научни састанак слависта у Вукове дане*, које су објављене као засебне публикације. Додатним изучавањем настала би целокупна библиографија лингвистичких библиографија на српском говорном подручју. То би увећало корпус обрађених публикација, а и знатно померило оквире студије.

Едиција *Библиографије*, покренута 1969. године, у издању Матице српске, заузима значајно место у неговању библиографских истраживања. Њен покретач и први уредник био је Витомир Вулетић. Данас је уредник едиције Александра Вранеш, која је заменила Предрага Пипера. У оквиру те едиције објављено је неколико библиографија везаних за област лингвистике. Низ од четири књиге које прате научне радове из области русистике у периоду од 1945. до 2000. године на територији Југославије, односно Србије је јединствен у српској научној средини (ПИПЕР 1984, 1990; КОНЧАРЕВИЋ – ТРНАВАЦ 2004; ВИЋЕНТИЋ – ПИПЕР 2006). Поред рада у оквиру те едиције, Предраг Пипер је аутор и уредник неколико научних монографија које су у целости или у сегментима посвећене лингвистичким библиографијама (ВИЋЕНТИЋ 2001, 2004; *Когнитивнолингвистичка проучавања...* 2006; ПИПЕР 2011; ГОЛУБОВИЋ 2013; ПИПЕР 2014).

Библиографије научника из домена науке о језику објављиване су у зборницима радова издатих њима у част: Александру Белићу (1921, 1937, 1976); Ранку Бугарском (2011); Гордани Вуковић (2011); Славку Вукомановићу (2005); Ђури Даничићу (1925); Милки Ивић (2008); Михаилу Стевановићу (2002); Љубомиру Стојановићу (2002); Драгу Ћупићу (2008). Те библиографије

представљају незаобилазан извор информација у проучавањима живота и рада научника, али и лингвистичких области које су биле предмет њиховог интересовања. Персоналне библиографије Александра Белића и Вука Стефановића Карацића објављене су у оквиру њихових сабраних дела (БЕЛИЋ 2000: т. 14; КАРАЦИЋ 1965: т. 36). У оквиру сабраних дела Ранка Бугарског, у оквиру едиције *XX век*, континуирано се објављују допуне његове персоналне библиографије (BUGARSKI 1996, 2000, 2002, 2004, 2008, 2010, 2013).

Приликом израде докторске дисертације *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* остварени су постављени циљеви истраживања. Издвојене су основне фазе у развоју библиографија везаних за област лингвистике. Представљене су врсте библиографија према обухваћеној грађи, садржини, циљевима и намени.

Библиографска делатност негована у периодичним публикацијама, посебно у оним из области филологије, односно лингвистике, пружа значајан допринос развоју библиографије, као научне делатности, у српској културној средини. Залагањем филолога и лингвиста у оквирима научних установа у којима се те дисциплине негују остварени су резултати представљени у овој студији. Научна периодика филолошко-лингвистичког профила и број објављених библиографских прилога у њима као резултат дају широки спектар обрађених тема и пружених научних и стручних информација.

II део: Библиографија лингвистичких библиографија

1. XIX век

1.1. Текуће библиографије

1.1.1. Опште библиографије

1. АНДРИЋ, Александар

Г. А. Андрић послао је Учдерничтву С. Лѣтописа Списакъ Сербски Књига... // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVIII, бр. 65, св. 2 (1844), стр. 126–128.

2. АНДРИЋ, Александар

Руско књижество / Александеръ Андрићъ // Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ. – Бр. IV (1849), стр. 143–144.

3. АНДРИЋ, Александар

Српска Библиографіа : за год. 1845. / Александеръ Андрићъ // Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ. – Бр. I (1846), стр. 144–146.

4. АНДРИЋ, Александар

Српска Библиографіа : за год. 1845. и 1846. / Александеръ Андрићъ // Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ. – Бр. III (1848), стр. 144–146.

5. АНДРИЋ, Александар

Српска Библиографіа : за год. 1847. / Александеръ Андрићъ // Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ. – Бр. IV (1849), стр. 144–146.

6. АНДРИЋ, Александар

Ческо књижество / Александеръ Андрићъ // Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ. – Бр. III (1848), стр. 131–133.

7. БРАНКОВИЋ, Коста

Србске књиге, које су печатане у књугопечатњи Правительства Србскогъ у Београду, одъ почетка 1845. до конца 1846. године / [К. Бранковићъ] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. I (1847), стр. 233–238.

8. ДАНИЧИЋ, Ђуро

Библиографија / [Ђуро Даничић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. IX (1857), стр. 325–340.

9. ДАНИЧИЋ, Ђуро

Библиографија / [Ђуро Даничић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. X (1858), стр. 366–385.

10. ДАНИЧИЋ, Ђуро

Библиографија / [Ђуро Даничић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. XI (1859), стр. 500–515.

11. ЈОВАНОВИЋ, Панта

Србске књиге, у 1853. год. у Београду печатане / [Панта Јовановић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. VI (1854), стр. 337–339.

12. ЈОВАНОВИЋ, Панта

Србске књиге у Београду у 1854. и 1855. год. печатане / [Панта Јовановић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. VII (1855), стр. 333–334.

13. ЈОВАНОВИЋ, Панта

Србске књиге у Београду у 1855. и 1856. години печатане / [Панта Јовановић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. VIII (1856), стр. 358–359.

14. НИКОЛИЋ, Сергије

Србске књиге год. 1850. и 1851. у Београду печатане / секретаръ друштва [Сергије Николић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. IV (1852), стр. 276–277.

15. НИКОЛИЋ, Сергије

Србске књиге 1852. год. у Београду печатане / [Сергије Николић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. V (1853), стр. 291–292.

16. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности за 1869. год. : с додатком онога што су странци о нама писали / Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXVIII (1870), стр. 343–381.

17. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности за 1870. год. : с додатком онога што су странци о нама писали / Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXXI (1871), стр. 348–398.

18. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности за 1871. год. : са белешкама из онога што је на страни о нама писано / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXXV (1872), стр. 260–313.

19. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности са белешкама онога, што је на страни о нама писано / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XL (1874), стр. 273–364.

20. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности : с белешкама онога што су о нама странци писали за 1874 / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XLI (1875), стр. 362–397.

21. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности : с белешкама онога што је на страним језицима о нама написано за 1875 / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XLIV (1877), стр. 305–364.

22. НОВАКОВИЋ, Стојан

Библиографија српске и хрватске књижевности : с белешкама онога што је на страним језицима о нама написано за 1876 / саставио Стојан Новаковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XLVI (1878), стр. 259–312.

23. ПОСНИКОВИЋ, Драгутин

Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883 / од Драгутина Посниковића // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 57 (1884), стр. 1–48.

24. ПОСНИКОВИЋ, Драгутин

Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883 : свршетак / од Драгутина Посниковића // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 59 (1884), стр. 1–75.

25. ПОСНИКОВИЋ, Драгутин

Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1884 / од Драгутина Посниковића // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 61 (1885), стр. 1–159.

26. ПОСНИКОВИЋ, Драгутин

Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1877 / [Драгутин Посниковић] // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 65 (1886), стр. 1–81.

27. ПОСНИКОВИЋ, Драгутин

Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1878 / [Драгутин Посниковић] // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 65 (1886), стр. 85–180.

28. СУБОТИЋ, Јован

Акціонерско друштво за издаванѣ књига у Варшави / учредник др. I. Субботичъ // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XIX, бр. 71, св. 4 (1845), стр. 147.

29. СУБОТИЋ, Јован

Књижество инославенско / I. Субботичъ // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVII, бр. 61, св. 2 (1843), стр. 160–162.

30. СУБОТИЋ, Јован

Књижество инославенско / учредник др. I. Субботичъ // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVIII, бр. 67, св. 4 (1844), стр. 168.

31. СУБОТИЋ, Јован

Књижество србско / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVI, бр. 56, св. 1 (1842), стр. 128–134; Год. XVI, бр. 57, св. 2 (1842), стр. 140–141; Год. XVI, бр. 59, св. 4 (1842), стр. 134–137.

32. СУБОТИЋ, Јован

Књижество сербско / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVII, бр. 60, св. 1 (1843), стр. 129–130; Год. XVII, бр. 61, св. 2 (1843), стр. 134–136; Год. XVII, бр. 62, св. 3 (1843), стр. 145–146; Год. XVII, бр. 63, св. 4 (1843), стр. 126–128.

33. СУБОТИЋ, Јован

Књижество сербско : нове књиге / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVIII, бр. 64, св. 1 (1844), стр. 138–139; Год. XVIII, бр. 65, св. 2 (1844), стр. 124–126; Год. XVIII, бр. 66, св. 3 (1844), стр. 165–167; Год. XVIII, бр. 67, св. 4 (1844), стр. 160–162.

34. СУБОТИЋ, Јован

Књижество сербско : нове књиге / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XIX, бр. 68, св. 1 (1845), стр. 151–152; Год. XIX, бр. 69, св. 2 (1845), стр. 144–146; Год. XIX, бр. 70, св. 3 (1845), стр. 139–140; Год. XIX, бр. 71, св. 4 (1845), стр. 141–143.

35. СУБОТИЋ, Јован

Књижество сербско : нове књиге / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XX, бр. 72, св. 1 (1846), стр. 130; Год. XX, бр. 73, св. 2 (1846), стр. 128; Год. XX, бр. 74, св. 3 (1846), стр. 123; Год. XX, бр. 75, св. 4 (1846), стр. 132–136.

36. СУБОТИЋ, Јован

Књижество сербско : нове књиге / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XXI, бр. 76, св. 1 (1847), стр. 141–142; Год. XXI, бр. 77, св. 2 (1847), стр. 117–118; Год. XXI, бр. 78, св. 3 (1847), стр. 125–126; Год. XXI, бр. 79, св. 4 (1847), стр. 123–128.

37. СУБОТИЋ, Јован

Сербска Библиографіа отъ године 1829 до 183.. сложена по азбучном реду списателя : по назначенію у Магазину за художество, књижество и моду 1838 и 1839 год. / [Јован Суботић] // Лѣтопис Матице сербске. – Год. XVI, бр. 58, св. 3 (1842), стр. 128–147.

38. ТИРОЛ, Димитрије

Списакъ у Сербіи напечатаны књига : по хронологическомъ реду / Тирол // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. I (1839), стр. 275–291.

39. ТИРОЛ, Димитрије

Списакъ напечатаны књига у Сербіи : 1. оны, кое су у I части Голубице изостале; 2. оны, кое су одъ оногъ времена слѣдовале / [Димитије Тирол] // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. II (1840), стр. 306–317.

40. ТИРОЛ, Димитрије

Списакъ напечатаны књига у Сербіи / [Димитије Тирол] // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. III (1841), стр. 245–248.

41. ТИРОЛ, Димитрије

Списакъ напечатаны књига у Србији / [Димитије Тирол] // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. IV (1842), стр. 323–324.

42. ТИРОЛ, Димитрије

Списакъ напечатаны књига у Србији / [Димитије Тирол] // Голубица : съ Цветомъ књижества србског. – Бр. V (1843–1844), стр. 351–357.

43. ЦЕНИЋ, Ђорђе

Књиге србске у Београду труковане / [Ђ. Д. Ценић] // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. III (1851), стр. 291–296.

1.1.2. Предметне библиографије

1.1.2.1. Тематске библиографије

44. БИБЛИОГРАФИЈА // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Бр. 1, књ. 1, св. 1–4 (1875) – Бр. 10, књ. 32, св. 125–129 (1892).

Бр. 1, књ. 1, св. 1–4 (1875), стр. 507–508, 672; Бр. 1, књ. 3, св. 9–12 (1875), стр. 336, 496, 684; Бр. 2, књ. 4, св. 13–16 (1880), стр. 159–160, 320, 479–480, 636–637; Бр. 2, књ. 5, св. 17–20 (1880), стр. 160, 368, 514, 704; Бр. 2, књ. 6, св. 21–24 (1881), стр. 159–160, 320, 480, 637–638; Бр. 3, књ. 7, св. 25 (1881), стр. 636; Бр. 3, књ. 8, св. 29–32 (1881), стр. 160, 320, 480, 640; Бр. 3, књ. 9, св. 33–36 (1882), стр. 160, 320; Бр. 4, књ. 10, св. 37–40 (1882), стр. 160, 320, 480; Бр. 4, књ. 11, св. 41–44 (1882), стр. 154–156, 307–308, 468; Бр. 4, књ. 12, св. 45–48 (1883), стр. 148, 344, 676; Бр. 5, књ. 13, св. 49–52 (1883), стр. 332–334, 649–650; Бр. 5, књ. 14, св. 53–56 (1883), стр. 159–160, 319–320; Бр. 7, књ. 19, св. 73–76 (1888), стр. 478–480, 640; Бр. 7, књ. 20, св. 77–80 (1888), стр. 159–160, 318–320, 639–640; Бр. 8, књ. 22, св. 85–88 (1889), стр. 320, 480, 724; Бр. 8, књ. 23, св. 89–92 (1889), стр. 174–176, 635–636; Бр. 10, књ. 30, св. 117–120 (1892), стр. 324, 488, 647–648; Бр. 10, књ. 31, св. 121–124 (1892), стр. 159–160, 474–475; Бр. 10, књ. 32, св. 125–129 (1892), стр. 296, 452–453, 750–751.

Грађу за библиографије у бр. 1, књ. 1 и књ. 3 (1875) саопштава књижара браће Јовановића у Панчеву.

45. НОВЕ књиге и листови : библиографски списак уредништву послатих књига // Просветни гласник. – Бр. XII (1891) – Бр. XXII (1901).

Бр. XII (1891), стр. 74–76, 140–141, 276–279, 435–437, 516, 584–585, 716–719; Бр. XIII (1892), стр. 146–150, 306–310, 809; Бр. XIV (1893), стр. 138–140, 354–355; Бр. XV (1894), стр. 51–52, 208, 268, 457–459; Бр. XVI (1895), стр. 129–131, 252–254, 543; Бр. XVII (1896), стр. 51–53, 467–468, 589–591; Бр. XIX (1898), стр. 486–488, 553–556, 615–618, 677–680; Бр.

XX (1899), стр. 54–58, 109–114, 165–170, 228–233, 288–293, 346–350, 412–416, 476–479, 537–543, 601–608, 669–672, 736; Бр. XXI (1900), стр. 245–257, 387–398, 523–532, 652–663, 792–801, 855–860; Бр. XXII (1901), стр. 139–141, 313–316, 334, 411, 540–543, 665–668, 788–795.

Од бр. XIX (1898) изостављен је поднаслов.

1.2. Ретроспективне библиографије

1.2.1. Опште библиографије

46. АРНОТ, Антоније Арновљев

Србско списатељство / [Антоній Арнотъ] // Србска новина или Магазинъ за художество, књижество и моду. – Год. 1, св. 10 (1838) – Год. 2, св. 47 (1839).

А: Год. 1, св. 10 (1838), стр. 43–44; Год. 1, св. 11 (1838), стр. 47; Год. 1, св. 12 (1838), стр. 51; Год. 1, св. 13 (1838), стр. 56; Год. 1, св. 14 (1838), стр. 59; Год. 1, св. 15 (1838), стр. 64; Год. 1, св. 16 (1838), стр. 67–68; Год. 1, св. 17 (1838), стр. 71–72; Год. 1, св. 18 (1838), стр. 76; Б: Год. 1, св. 19 (1838), стр. 80; Год. 1, св. 20 (1838), стр. 83–84; Год. 1, св. 21 (1838), стр. 86–87; Год. 1, св. 22 (1838), стр. 90–91; Год. 1, св. 23 (1838), стр. 95; Год. 1, св. 24 (1838), стр. 100; Год. 1, св. 25 (1838), стр. 103; Год. 1, св. 26 (1838), стр. 108; Год. 1, св. 27 (1838), стр. 111; Год. 1, св. 28 (1838), стр. 116; Год. 1, св. 29 (1838), стр. 119; Год. 1, св. 30 (1838), стр. 123–124; Год. 1, св. 31 (1838), стр. 127–128; Год. 1, св. 32 (1838), стр. 131; Год. 1, св. 33 (1838), стр. 135; Год. 1, св. 34 (1838), стр. 139; Год. 1, св. 35 (1838), стр. 143; Год. 1, св. 36 (1838), стр. 147; Год. 1, св. 37 (1838), стр. 152; В: Год. 1, св. 38 (1838), стр. 155–156; Год. 1, св. 39 (1838), стр. 159–160; Год. 1, св. 40 (1838), стр. 163; Год. 1, св. 41 (1838), стр. 168; Год. 1, св. 42 (1838), стр. 167; Год. 1, св. 43 (1838), стр. 171; Год. 1, св. 44 (1838), стр. 175; Год. 1, св. 45 (1838), стр. 180; Год. 1, св. 46 (1838), стр. 183–184; Год. 1, св. 47 (1838), стр. 187; Год. 1, св. 48 (1838), стр. 191; Год. 1, св. 49 (1838), стр. 195; Год. 1, св. 50 (1838), стр. 199; Год. 1, св. 51 (1838), стр. 203–204; Год. 1, св. 52 (1838), стр. 207–208; Год. 1, св. 53 (1838), стр. 211–212; Год. 1, св. 54 (1838), стр. 215–216; Г: Год. 1, св. 55 (1838), стр. 219; Д: Год. 1, св. 55 (1838), стр. 219; Год. 1, св. 56 (1838), стр. 223; Год. 1, св. 57 (1838), стр. 226–227; Год. 1, св. 58 (1838), стр. 231–232; Год. 1, св. 59 (1838), стр. 235–236; Год. 1, св. 60 (1838), стр. 239; Год. 1, св. 61 (1838), стр. 243; Е: Год. 1, св. 62 (1838), стр. 247; Ж: Год. 1, св. 63 (1838), стр. 251; Год. 1, св. 64 (1838), стр. 255; З: Год. 1, св. 65 (1838), стр. 258–259; Год. 1, св. 66 (1838), стр. 262–263; И: Год. 1, св. 66 (1838), стр. 263; Год. 1, св. 67 (1838), стр. 267; Год. 1, св. 68 (1838), стр. 271; И: Год. 1, св. 68 (1838), стр. 271; Год. 1, св. 69 (1838), стр. 275; Год. 1, св. 70 (1838), стр. 280; Год. 1, св. 71 (1838), стр. 283; Год. 1, св. 72 (1838), стр. 287; К: Год. 1, св. 72 (1838), стр. 287; Год. 1, св. 73 (1838), стр. 292; Год. 1, св. 74 (1838), стр. 295–296; Год. 1, св. 75 (1838), стр. 299; Л: Год. 1, св. 76 (1838),

стр. 303–304; Год. 1, св. 77 (1838), стр. 207 [sic!]; Год. 1, св. 78 (1838), стр. 211; Год. 1, св. 79 (1838), стр. 215; **М**: Год. 1, св. 80 (1838), стр. 220; Год. 1, св. 81 (1838), стр. 224; Год. 1, св. 82 (1838), стр. 227; Год. 1, св. 83 (1838), стр. 231–232; Год. 1, св. 84 (1838), стр. 235; Год. 1, св. 85 (1838), стр. 240; Год. 1, св. 86 (1838), стр. 244; Год. 1, св. 87 (1838), стр. 247–248; Год. 1, св. 88 (1838), стр. 251–252; Год. 1, св. 89 (1838), стр. 255; Год. 1, св. 90 (1838), стр. 259; Год. 1, св. 91 (1838), стр. 263; Год. 1, св. 92 (1838), стр. 267; Год. 1, св. 93 (1838), стр. 271; Год. 1, св. 94 (1838), стр. 276; Год. 1, св. 95 (1838), стр. 279; Год. 1, св. 96 (1838), стр. 233; Год. 1, св. 97 (1838), стр. 288; Год. 1, св. 98 (1838), стр. 291; Год. 1, св. 99 (1838), стр. 290; Год. 1, св. 100 (1838), стр. 293; Год. 1, св. 101 (1838), стр. 303; Год. 1, св. 102 (1838), стр. 307; Год. 1, св. 103 (1838), стр. 311; Год. 1, св. 104 (1838), стр. 315; **Н**: Год. 2, св. 1 (1838), стр. 4; Год. 2, св. 2 (1838), стр. 8; Год. 2, св. 3 (1838), стр. 11; Год. 2, св. 4 (1838), стр. 15–16; Год. 2, св. 5 (1838), стр. 19; Год. 2, св. 6 (1838), стр. 23–24; **О**: Год. 2, св. 7 (1838), стр. 28; Год. 2, св. 8 (1838), стр. 32; Год. 2, св. 9 (1838), стр. 36; Год. 2, св. 10 (1838), стр. 39; Год. 2, св. 11 (1838), стр. 44; **П**: Год. 2, св. 12 (1838), стр. 47; Год. 2, св. 13 (1838), стр. 52; Год. 2, св. 14 (1838), стр. 56; Год. 2, св. 15 (1838), стр. 60; Год. 2, св. 16 (1838), стр. 63–64; Год. 2, св. 17 (1838), стр. 67–68; Год. 2, св. 18 (1838), стр. 72; Год. 2, св. 19 (1838), стр. 76; Год. 2, св. 20 (1838), стр. 80; Год. 2, св. 21 (1838), стр. 84; Год. 2, св. 22 (1838), стр. 88; Год. 2, св. 23 (1838), стр. 92; Год. 2, св. 24 (1838), стр. 96; Год. 2, св. 25 (1838), стр. 100; Год. 2, св. 26 (1838), стр. 104; Год. 2, св. 27 (1838), стр. 108; Год. 2, св. 28 (1838), стр. 111; Год. 2, св. 29 (1838), стр. 116; Год. 2, св. 30 (1838), стр. 120; **Р**: Год. 2, св. 31 (1838), стр. 123; Год. 2, св. 32 (1838), стр. 128; Год. 2, св. 33 (1838), стр. 132; Год. 2, св. 34 (1838), стр. 135–136; Год. 2, св. 35 (1838), стр. 139; Год. 2, св. 36 (1838), стр. 143; Год. 2, св. 37 (1838), стр. 144 [sic!]; Год. 2, св. 38 (1838), стр. 147–148; Год. 2, св. 39 (1838), стр. 151; **С**: Год. 2, св. 40 (1838), стр. 156; Год. 2, св. 41 (1838), стр. 160; Год. 2, св. 42 (1838), стр. 164; Год. 2, св. 43 (1838), стр. 171–172; Год. 2, св. 44 (1838), стр. 176; Год. 2, св. 45 (1838), стр. 180; Год. 2, св. 46 (1838), стр. 184; Год. 2, св. 47 (1838), стр. 188.

47. БЕРИЋ, Павле

Славено-србска библиографија од године 17.. до конца 1828. сложена по азбучноме реду списатеља : с додатком назначенія они дѣла, која су без имена уздатељна изашла / од П. Б. // Србске лѣтописи. – Год. 5, бр. 18, св. 3 (1829), стр. 107–122.

48. ЂЕРМЕКОВ, Душан

Српска библиографија : допуне и поправке / Душан Ђермеков // Летопис Матице српске. – Год. 48, бр. 118 (1875), стр. 93–107.

49. КРАСИЋ, Владимир

Библиографија : допуне и поправке / Владимир Красић // Летопис Матице српске. – Год. 50–52, бр. 120 (1879), стр. 195–205.

50. КРЕЧАРЕВИЋ, Марко

Библиографија : допуне и поправке / Марко Кречаревић // Летопис Матице српске. – Год. 60, бр. 165, св. 1 (1891), стр. 124–132.

51. МАГАРАШЕВИЋ, Георгије

Кратке библиографическе вѣсти о Литературы Славена / Георгије Магарашевић // Сербске лѣтописи. – Год. I, бр. 1 (1824), стр. 149–160.

Садржи: „Знатнији списатељи Руски, Нарочно у изящной литературы” и „Назначеніе Сербски књига”.

52. МУШИЦКИ, Бранко

Библиографија : допуне и поправке / Бранко Мушицки // Летопис Матице српске. – Год. 49, бр. 119 (1876), стр. 127–138.

53. РАЈКОВИЋ, Ђорђе

Библиографија : допуне и поправке к „Српској библиографији за новију књижевност 1741–1867” Стојана Новаковића / Ђорђе Рајковић // Летопис Матице српске. – Год. 43–44, бр. 113 (1870–1871), стр. 310–352; Год. 48, бр. 118 (1875), стр. 108–134; Год. 50–52, бр. 120 (1879), стр. 205–216.

1.2.2. Предметне библиографије

1.2.2.1. Тематске библиографије

54. ЈЕЛИНЕК, Едвардо

Чешка библиографија у колико се тиче Јужних Словена : до 1877 године / приредио Едвардо Јелинек // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 52 (1883), стр. 163–194.

55. СРЕТЕНОВИЋ, Сава

Граматики и рѣчници црквено-словенскогъ ѣзика / Сава Сретеновић // Гласникъ Дружтва србске словесности. – Бр. VIII (1856), стр. 233–241.

56. ТУРОМАН, Јован

Прилог к историји наше средњошколске књижевности / Јован Туроман // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 68 (1889), стр. 218–269.

1.2.2.2. Персоналне библиографије

1.2.2.2.1. Индивидуалне библиографије

57. ВАТРОСЛАВ Јагић // Годишњак СКА. – Бр. II за 1888. (1889), стр. 245–260.

58. ДАВИДОВИЋ, Димитрије

Јосифъ Добровскій / Давідовичъ // Новине сербске. – Год. 7, св. 95 (26–28.11.1819), стр. 701–704.

59. ДАНИЧИЋ, Ђуро

Димитрије П. Тиролъ : [некролог] / [Ђуро Даничић] // Гласникъ Дружтва сербске словесности. – Бр. IX (1857), стр. 321–323.

60. ЂОРЂЕВИЋ, Ђорђе

Даничићеви књижевни радови / Ђорђе С. Ђорђевић // Коло : лист за забаву и науку. – Бр. 1, св. 14 (1889), стр. 232–236.

61. ЂОРЂЕВИЋ, Пера

Библиографски преглед књижевних послова Вука Ст. Караџића / П[ера] П. Ђ[орђевић] // Просветни гласник. – Бр. IX, св. 1–24 (1888), стр. I–XII.

62. ИВАН Д[имитров] Шишманов // Годишњак СКА. – Бр. XI за 1897. (1899), стр. 159–163.

63. ЈОВАН Туроман // Годишњак СКА. – Бр. VIII за 1894. (1895), стр. 185–187.

64. К „Библиографском прегледу књижевних послова Вука Ст. Караџића” од П. П. Ђ. (Просветни гласник, св. 17 и 18 за 1888.) // Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот. – Бр. 7, књ. 20, св. 77–80 (1888), стр. 625–627.

65. ЉУБОМИР Стојановић // Годишњак СКА. – Бр. IX за 1895. (1896), стр. 228–341.

66. МИЛАН Решетар // Годишњак СКА. – Бр. XI за 1897. (1899), стр. 155–157.

67. ПЛАТОН Атанацковић / (по „Матици”) // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. XXI (н.с. IV) (1867), стр. 368–371.

68. ПЛАТОН Атанацковић // Матица. – Бр. 2 (1867), стр. 291–293.

69. СТОЈАН Новаковић : изванредни посланик и пуномоћни министар Србије у Цариграду // Годишњак СКА. – Бр. I за 1887. (1887), стр. 203–216.

70. ТОМО Маретић // Годишњак СКА. – Бр. XI за 1897. (1899), стр. 158–159.

71. ФРАН Миклошић // Годишњак СКА. – Бр. II за 1888. (1889), стр. 239–244.

1.2.3. Аналитичке библиографије

72. БОШКОВИЋ, Јован

Преглед књижевних радова у 90-орим књигама *Гласника* / Јован Бошковић // Гласник Српског ученог друштва. – Бр. 75 (1892), стр. 1–128.

73. ЈОВАНОВИЋ, Јован

Преглед садржаја *Просветнога гласника* : I–XV (1880–1894) / Јов[ан] Д. Јовановић. – Београд : Државна штампарија Краљевине Србије, 1896. – 189 стр.

74. МАГАРАШЕВИЋ, Георгије

Содржаніе *Сербске Лѣтописи* отъ год. : 1825–1828. / Георгије Магарашевић // *Сербске лѣтописи*. – Год. IV, бр. 15 (1828), стр. 135–152.

Прештампано: Содржаніе одъ своју частица *Сербске Лѣтописи* отъ год. : 1825–1828. / [Георгије Магарашевић]. – Пешта : трошкомъ М. С. [тј.] Матице српске, 1828. – 23 стр.

75. ПОПОВИЋ, Ђорђе

Садржај по струкама / Ђорђе Поповић // *Летопис Матице српске*. – ISSN 0025-5939. – Бр. 185 (1896), стр. 87–219.

76. САДРЖИНА : првих сто свезака *Отаџбине*, уређена хронолошки, по струкама и писцима // *Отаџбина* : књижевност, наука, друштвени живот. – Ванредна свеска (1890), стр. 1–86.

77. СУБОТИЋ, Јован

Содржаніе своју частіѣ *Сербскогъ лѣтописа* : отъ године 1829–1850. / [Јован Суботић]. – Пешта : трошкомъ Матице сербске, 1851. – 64 стр.

78. ХАЦИЋ, Антоније

Садржај по писцима / А[нтоније] Хацић // *Летопис Матице српске*. – ISSN 0025-5939. – Бр. 185 (1896), стр. 1–85.

2. XX век

2.1. Текуће библиографије

2.1.1. Опште библиографије

79. БЕЛЕШКЕ // Јужнословенски филолог. – Бр. I, св. 1/2 (1913), стр. 158–160.

80. БИБЛИОГРАФИЈА од 1914–1922. // Јужнословенски филолог. – Бр. II (1921), стр. 326–354.

Садржи: Списак скраћеница: стр. 327–329; I. Прасловенски језик: стр. 330–345; II. Акценатска питања: стр. 345–354.

81. БИБЛИОГРАФИЈА од 1914–1922 (1923) : (продужење) // Јужнословенски филолог. – Бр. III (1922–1923), стр. 197–297.

Садржи: III. Словенске етимологије: стр. 199–229; IV. Српскохрватски језик: стр. 229–288; V. Словеначки језик: стр. 288–297.

82. БИБЛИОГРАФИЈА од 1914–1925. // Јужнословенски филолог. – Бр. V (1925–1926), стр. 318–367.

Садржи: VI. Старословенски језик и палеографија: стр. 319–336; VII. Бугарски језик: стр. 336–347; VIII. Биографије, аутобиографије и сл.: стр. 347–364; IX. Језички библиографски прегледи, библиографије филолошких радова и сл.: стр. 364–367.

83. БИБЛИОГРАФИЈА // Јужнословенски филолог. – Бр. VII, 3/4 (1928–1929), стр. 231–325.

Садржи: Стр. 231: [Предговор] / А[лександар] Б[елић]; Скраћенице: стр. 231–237; I Прасловенски језик: стр. 237–249; II Акценатска питања: стр. 250–255; III О речима : етимологије, из прасловенског значења рећи и т. д.: стр. 255–269; IV Српскохрватски језик: стр. 269–293; V Словеначки језик: стр. 293–304; VI Старословенски језик: стр. 304–313; VII Бугарски језик: стр. 313–315; VIII Биографије, аутобиографије, некролози и сл.: стр. 316–320; IX Речници: стр. 321; X Језички библиографски прегледи, библиографије филолошких радова и др.: стр. 322–324; XI Везе са пограничним језицима: стр. 324–325.

84. БИБЛИОГРАФИЈА за [19..] г. : расправа и дела из словенске и индоевропске филологије која су изашла у Југославији // Јужнословенски филолог. – Бр. IX (1930) – бр. XVII (1938–1939).

До почетка Другог светског рата објављено је девет кумулативних годишњих лингвистичких библиографија.

Сталне рубрике биле су: I Филозофија и језик; II О прасловенском и словенским језицима; III Етимологије, историја речи, тумачење речи, збирке речи; IV Несловенски језици; V Балканологија; VI Старословенски језик; VII Српскохрватски језик; VIII Речници стари и нови српскохрватског језика (српскохрв. и ког страног језика); IX Биографије, аутобиографије и сл. грађа; X Библиографија; XI О становништву; XII Различно; XII Словеначки језик.

85. БИБЛИОГРАФИЈА од 1939 до 1949 : расправа и дела из словенске и индоевропске филологије која су изашла у Југославији // Јужнословенски филолог. – Бр. XVIII (1949–1950), стр. 341–500.

Садржи: I Филозофија и језик; II О словенској језичкој заједници и словенским језицима; III Етимологије, историја речи, тумачење речи, збирке речи; IV Несловенски језици; V Балканологија; VI Старословенски језик; VII Српскохрватски језик; VIII Речници стари и нови српскохрватског језика (српскохрв. и ког страног језика); IX Биографије, аутобиографије и сл. грађа; X Библиографија; XI О становништву; XII Различно; XIII Македонски језик; XIV Словеначки језик.

86. БИБЛИОГРАФИЈА за [19..] : расправа и дела из словенске и индоевропске филологије која су изашла у Југославији // Јужнословенски филолог. – Бр. XIX (1951–1952) – бр. LV (1999).

До краја XX века објављено је тридесет шест кумулативних годишњих лингвистичких библиографија.

Сталне рубрике биле су: Филозофија и језик (Општи теоријско-методолошки проблеми и историја лингвистике); Примењена лингвистика; О прасловенском и словенским језицима; Етимологије, историја речи, тумачење речи, збирке речи; Старословенски језик и црквенословенски; Српскохрватски (српски) језик; Историја српскохрватског (српског) језика; Речници стари и нови српскохрватског језика (српског језика) и ког страног језика; Библиографија; Personalia; Хроника; Несловенски језици; Словеначки језик; Македонски језик; Разно.

87. БИБЛИОГРАФИЈА // Просветни гласник. – Бр. 37 (1920) – Бр. 41 (1924).

Бр. 37 (1920), стр. 63–64, 200, 263–264, 328, 392; Бр. 38 (1921), стр. 62–63, 128, 190–192, 256, 318–320, 384, 510–512, 576, 640, 703–704, 767–768; Бр. 39 (1922), стр. 64, 127–128, 255–256, 384, 512, 576, 640; Бр. 40 (1923), стр. 64, 192, 272, 336, 400, 528, 592, 720, 784; Бр. 41 (1924), стр. 64, 192, 256, 320, 448, 576, 640, 707.

88. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [I] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. IX (1929), стр. 286–288.

Часописи.

89. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [III] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. X, св. 1 (1930), стр. 162–164.

Зборници, речници збирке; Југословенска књижевност.

90. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [III] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. X, св. 2 (1930), стр. 331–332.

Руска књижевност; Чешка књижевност; Пољска књижевност; Бугарска књижевност;
Упоредна словенска књижевност

91. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [IV] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XI (1931), стр. 290–295.

Страна књижевност, теорија књижевности, Језик, Историја, Фолклор, Преписка.

92. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [I] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XII, св. 1 (1932), стр. 174–176.

Часописи, Књижевност.

93. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву [II] // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XII, св. 2–3 (1932), стр. 323–328.

Књижевност, Језик, Историја, Фолклор.

94. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XIII, св. 1–2 (1933), стр. 260–264.

Књижевност, Језик, Историја, Фолклор.

95. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XIV, Бр. 1–2 (1934), стр. 298–307.

Књижевност, Језик, Историја, Фолклор.

96. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XV, св. 1–2 (1935), стр. 328–334.

Књижевност, Језик, Историја, Фолклор.

97. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XVI, св. 2 (1936), стр. 417–420.

Књижевност, Језик.

98. БИБЛИОГРАФИЈА : часописи, књиге и расправе које су послате Уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XVII, св. 2 (1937), стр. 385–387.

Језик, Историја, Фолклор.

99. КЊИГЕ послате уредништву // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. III (1923), стр. 335–336.

100. КЊИГЕ које је Уредништво добило на приказ // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. VII (1927), стр. 350.

101. ЧАСОПИСИ које Уредништво прима и замену // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. VII (1927), стр. 349.

2.1.2. Предметне библиографије

2.1.2.1. Тематске библиографије

102. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни [I] : за период од 1958–1962. године / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. VI (1963), стр. 191–208.

103. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни [II] : за период од 1958–1963. године / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. VII (1964), стр. 219–231.

104. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни [III] / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. IX (1966), стр. 213–223.

105. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни IV / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XII (1969), стр. 249–261.

106. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни V / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XIII, св. 1 (1970), стр. 289–302.

107. КАШИЋ, Јован

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни VI / Јован Кашић, Kenneth Naylor // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XVI, св. 2 (1973), стр. 289–302.

108. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. I, св. 2 (мај 1954), стр. 122–124.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик.

109. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. I, св. 3 (јун 1954), стр. 197–200.

Историја књижевности и критика; Језик.

110. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. I, св. 4 (октобар 1954), стр. 274–278.

Историја књижевности и критика; Биографије југословенских филолога и књижевника;
Теорија језика; Језик.

111. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. I, св. 5 (новембар 1954), стр. 352–356.

Историја књижевности и критика; Биографије југословенских филолога и књижевника.

112. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. I, св. 6 (децембар 1954), стр. 419–420.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

113. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 1 (јануар 1955), стр. 87–90.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

114. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 2 (фебруар 1955), стр. 167–169.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

115. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 3 (март 1955), стр. 242–245.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

116. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 4 (април 1955), стр. 335–338.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

117. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 5 (мај 1955), стр. 402–404.

Историја књижевности и критика; Језик.

118. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 6 (јун 1955), стр. 467–471.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

119. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 7 (октобар 1955), стр. 545–546.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

120. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик у школи. – Бр. II, св. 8–9 (новембар–децембар 1955), стр. 621–623.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

121. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. III, св. 1 (јануар 1956), стр. 63–64.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

122. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. III, св. 2–3 (фебруар–март 1956), стр. 160–161.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

123. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. III, св. 4–5 (април–мај 1956), стр. 261–263.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

124. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. III, св. 6–7 (јун–октобар 1956), стр. 385–386.

Историја књижевности и критика; Методика и школска пракса.

125. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. III, св. 8–9 (новембар–децембар 1956), стр. 502–503.

Историја књижевности и критика; Језик; Методика и школска пракса.

126. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. IV, св. 1–2 (јануар–фебруар 1957), стр. 81–82.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

127. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. IV, св. 3–4 (март–април 1957), стр. 159–161.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

128. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. IV, св. 7–8 (октобар–новембар 1957), стр. 371–374.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Методика и школска пракса.

129. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. V, св. 1–2 (јануар–фебруар 1958), стр. 92–95.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

130. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. V, св. 4–5 (април–мај 1958), стр. 252–254.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

131. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. V, св. 6 (јун 1958), стр. 315–318.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Дидактика и методика.

132. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. V, св. 7–8 (октобар–новембар 1958), стр. 409–414.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

133. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VI, св. 3–5 (март–мај 1959), стр. 216–218.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

134. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VII (1960), стр. 103–105.

Историја књижевности и критика; Методика и школска пракса.

135. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VIII, св. 1 (1961), стр. 112–117.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Методика и школска пракса.

136. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VIII, св. 2 (1961), стр. 259–261.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Методика и школска пракса.

137. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VIII, св. 3 (1961), стр. 391–394.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Методика и школска пракса.

138. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија / Д[амњан] Морачић // Књижевност и језик. – Бр. IX, св. 1 (1962), стр. 85–87.

Историја књижевности и критика; Теорија књижевности; Језик; Школска пракса.

139. СПАСИЋ, Љиљана

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни VII : за период од 1967–1974. године / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXI, св. 1 (1988), стр. 209–223.

140. СПАСИЋ, Љиљана

Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни VIII : за период од 1967–1975. године : наставак / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVI, св. 1 (1993), стр. 207–224.

2.1.2.2. Персоналне библиографије

141. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу [I] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 1 (1958), стр. 174–194.

142. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Допуна „Прилогу библиографији радова о Вуку Караџићу” [II] : [јануар 1958– септембар 1959] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 2 (1959), стр. 159–168.

143. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Допуна „Прилогу библиографији радова о Вуку Караџићу” [III] : [септембар 1959–септембар 1960] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 3 (1960), стр. 200–204.

144. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Допуна „Прилогу библиографији радова о Вуку Караџићу” [IV] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 5 (1963), стр. 161–178.

145. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Prilog bibliografiji radova o Vuku Karadžiću V / Golub Dobrašinović // Ковчежић. – Бр. 6 (1964), стр. 253–267.

146. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу VI : [септембар 1964–јануар 1966] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 7 (1966), стр. 131–157.

147. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу VII : [јануар 1966–мај 1968] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 8 (1968), стр. 131–157.

148. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу VIII : [јун 1968–1972] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 10 (1972), стр. 151–170.

149. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу IX : [јануар 1973–септембар 1972] / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 11 (1973), стр. 197–210.

150. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу X / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 12 (1974), стр. 175–213.

151. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу XI / Г[олуб] Д[обрашиновић] // Ковчежић. – Бр. 13 (1975), стр. 189–220.

152. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Прилог библиографији радова о Вуку Караџићу XII / Голуб Добрашиновић // Ковчежић. – Бр. 14–15 (1977), стр. 258–279.

2.2. Ретроспективне библиографије

2.2.1. Предметне библиографије

2.2.1.1. Тематске библиографије

153. БЕРИЋ, Весна

Прилог библиографији о рунском писму у југословенској литератури : 1830–1967. / Весна Н. Берић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XII (1969), стр. 266–268.

154. BIBLIOGRAFIJA jugoslovenskih radova o udžbenicima stranih jezika do 1981. // Живи језици. – Бр. XXIV, св. 3–4 (1982), стр. 134–142.

I Knjige; II Magistarski radovi odbranjeni na Filološkom fakultetu u Beogradu do 1981; III Magistarski radovi prijavljeni; IV Članci objavljeni u časopisima i zbirkama; V Prikazi.

155. БИБЛИОГРАФИЈА уџбеника нематерњег језика/језика друштвене средине у издању Завода за издавање уџбеника у Новом Саду // Живи језици. – Бр. XXXI, св. 1–4 (1989), стр. 154–173.

а) Уџбеници српскохрватског језика; б) Уџбеници мађарског језика; ц) Уџбеници словачког језика; д) Уџбеници румунског језика; е) Уџбеници русинског језика.

156. БРЕКЕР, Ханс Ото

Помоћна средства за наставу немачког језика / Hans Otto Broecker // Живи језици. – Бр. I, св. 3–4 (1958), стр. 301–302.

157. БУГАРСКИ, Ранко

Tri decenije jugoslovenske sociolingvistike : selektivna bibliografija : 1967–1997. / Ranko Bugarski // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLI, св. 2 (1998), стр. 207–233.

158. БУДИШИН, Милка

Преглед уџбеника, приручника, наставних средстава и остале литературе за стране језике у издању Завода за уџбенике и наставна средства, Београд : 1957–1986. / Милка Будишин, Бојана Поповић // Живи језици. – Бр. XXX, св. 1–4 (1988), стр. 103–131.

I Основно образовање и васпитање: 1. Енглески језик; 2. Немачки језик; 3. Руски језик; 4. Француски језик; 5. Основно образовање одраслих: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 6. Специјална основна школа: а) Уџбеници за ученике

оштећеног слуха (Енглески језик), б) Уџбеници на албанском језику (Енглески језик, Руски језик, Француски језик); II Средње школе до реформе образовања 1977. године: 1. Гимназија: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик, д) Латински језик; 2. Економска школа: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 3. Машинска школа: а) Немачки језик, б) Руски језик; 4. Медицинска школа: а) Енглески језик, б) Руски језик, в) Француски језик, г) Латински језик; 5. Учитељска школа: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 6. Школа за ученике у привреди и школе са практичном обуком и школе за квалификоване и висококвалификоване раднике (Руски језик); 7. Школа ученика у трговини: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Француски језик; 8. Уџбеници на албанском језику: а) Енглески језик, б) Руски језик, в) Француски језик, г) Латински језик; III Средње усмерено васпитање и образовање од 1977. године: 1. Заједничка литература: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик, д) Италијански језик, ђ) Латински језик; 2. Преводилачка и архивско-музејска струка: а) заједничка литература за све језике, б) Енглески језик, в) Немачки језик, г) Руски језик, д) Француски језик; IV Приручна и стручна литература за ученике и наставнике: 1. Заједничка литература за све језике; 2. Енглески језик; 3. Немачки језик; 4. Руски језик; 5. Француски језик; 6. Латински језик; V Више и високо образовање: 1. Виша економска школа: а) Руски језик; 2. Виша педагошка школа: а) Енглески језик, б) Руски језик; 3. Виша туристичка школа: а) Француски језик; 4. Педагошка академија за образовање наставника разредне наставе: а) Енглески језик, б) Руски језик, в) Француски језик; 5. Грађевински факултет: а) Енглески језик; 6. Економски факултет: а) Енглески језик; 7. Електротехнички факултет: а) Руски језик; 8. Медицинске факултет: а) Латински језик; 9. Правни факултет: а) Латински језик; 10. Филолошки факултет: а) Опште, б) Енглески језик, в) Немачки језик, г) Руски језик, д) Француски језик, ђ) Кинески језик, е) Латински језик; VI Библиотеке: 1. Библиотека „Портрет књижевног дела”; 2. Библиотека „Савремени уџбеник”; VII Листови; VIII Наставна средства: 1. Апликације са фланелфрафом: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 2. Грамофонске плоче: а) Енглески језик, б) Руски језик, в) Француски језик; 3. Касете, тонске: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 4. Магнетофонске траке: а) Енглески језик, б) Немачки језик, в) Руски језик, г) Француски језик; 5. Рачунарски програм за образовање (за Sinclar Spectrum): а) Енглески језик.

159. VAŽNI stručni priručnici na srpskohrvatskom jeziku // Prevodilac. – Бр. I, св. 1 (1982), стр. 61–62.

160. ВЕЛИЧКОВИЋ, Станиша

Bibliografski prilošci za nastavu književnosti i jezika / Staniša Veličković // Књижевност и језик. – Бр. XXIV, св. 4 (1977), стр. 447–454.

I Nauka o književnosti; II Estetika; III Nauka o jeziku; IV Istorija književnosti; V Književnost za decu; VI Interpretacije; VII Metodika nastave srpskohrvatskog jezika i književnosti; VIII Nastava jezika i pravopisa; IX Nastava književnosti; X Nastavne interpretacije; XI Nastava izražavanja.

161. ВЕСЕЛИНОВ, Иванка

Библиотека Јована Рајића / Иванка Веселинов // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 31, св. 1 (1983), стр. 113–131.

162. ВИЛОТИЋ, Гордана

Докторске дисертације из словенских језика и књижевности, одбрањене на Филозофском факултету у Новом Саду : 1985–1994. / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 50–51 (1996), стр. 267–268.

163. ВИЛОТИЋ, Гордана

Магистарски радови о словенским језицима и књижевностима, одбрањени на Филозофском факултету у Новом Саду : 1985–1994. / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 48–49 (1995), стр. 215–218.

164. ВИНАВЕР, Надежда

Rečnici Prevodilačkog biroa Kanadske vlade / Nadežda Vinaver // Prevodilac. – Бр. XVIII, св. 3–4 (1999), стр. 78–96.

165. ВРАНЕШ, Александра

Литература за методику наставе српскохрватског језика и књижевности : селективна библиографија за период 1990–1991. године / Александра Вранеш // Књижевност и језик. – Бр. XXXVIII, св. 3 (1991), стр. 383–406.

166. ВРАНЕШ, Александра

Литература за методику наставе српског језика и књижевности : селективна библиографија за период 1991–1997. године / Александра Вранеш // Књижевност и језик. – Бр. XLV, св. 1 (1997), стр. 161–174.

167. ВУЧЕТИН, Даница

Rečnici i drugi priručnici na ruskom jeziku / Danica Vučetin // Prevodilac. – Бр. I, св. 3 (1982), стр. 53–55.

168. ВУЧО, Јулијана

Bibliografija magistarskih radova iz oblasti nastave stranih jezika odbranjenih na Filološkom fakultetu u Beogradu od 1974–1994. / Julijana Vučo, Ljiljana Stanić, Ksenija Končarević // Glossa. – Бр. 1, св. 1 (1995), стр. 37–41.

169. ВУЧО, Јулијана

Izbor dela iz metodike nastave stranih jezika i italijanskog jezika kao stranog objavljenih u Italiji u periodu 1990–1994. / Julijana Vučo // Glossa. – Бр. 1, св. 2 (1995), стр. 51–54.

170. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум

Bibliografija doktorskih disertacija iz neurolingvistike i metodike nastave stranih jezika odbranjenih na univerzitetima SAD / Naum Dimitrijević // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 12 (1990), стр. 193–215.

171. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум

Bibliografija doktorskih disertacija iz neurolingvistike odbranjenih na univerzitetima SAD : 1989–1991. / Naum Dimitrijević // Glossa. – Бр. 1, св. 2 (1995), стр. 57–62.

172. ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум

Bibliografija odbranjenih doktorskih disertacija iz metodike nastave stranih jezika na univerzitetima SAD / Naum Dimitrijević, Slobodanka Đolić // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 4 (1982), стр. 471–498.

173. ДУРБАБА, Оливера

Bibliografija radova iz oblasti metodike nastave stranih jezika i teorije prevođenja objavljenih na nemačkom govornom području posle 1990. godine / Olivera Durbaba // Glossa. – Бр. 1, св. 3 (1995), стр. 41–46.

174. ЂОКИЋ, Нада

Važni stručni priručnici na francuskom jeziku / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр. II, св. 2 (1983), стр. 59–80.

175. ЂОКИЋ, Нада

Prevodilački priručnici na španskom jeziku / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр. III, св. 3 (1984), стр. 85–101.

176. ЂОКИЋ, Нада

Priručnici iz teorije prevođenja : romansko područje / Nada Đokić // Prevodilac. – Бр. IV, св. 4 (1985), стр. 69–89.

177. ЂОЛИЋ, Слободанка

Bibliografija radova objavljenih iz oblasti testiranja stranih jezika / Slobodanka Đolić // Glossa. – Бр. 3, св. 1 (1997), стр. 79–83.

178. ЂУРИЋ, Љиљана

Bibliografija dela iz metodike nastave francuskog kao stranog jezika objavljenih u periodu od 1990. do 1995. godine / Ljiljana Đurić // Glossa. – Бр. 2, св. 1 (1996), стр. 65–67.

179. ЖИБРЕГ, Ивона

Bibliografija radova o presupozicijama u jeziku / Ivona Žibreg ; rađeno pod rukovodstvom prof. dr Milorada Radovanovića // Прилози проучавању језика. – Бр. 20 (1984), стр. 209–234.

180. ЗОГОВИЋ, Мирка

Југославистика у италијанском часопису *Ricerche slavistiche* : 1952–1976. / Мирка Зоговић, Гордана Терић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 28, св. 1 (1980), стр. 129–144.

181. ИЗАБРАНА библиографија о биљкама у духовној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 1 (1996), стр. 111–117.

182. ИЗАБРАНА библиографија о деловима тела у народној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 4 (1999), стр. 248–253.

183. ИЗАБРАНА библиографија о земљорадњи у народној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 5 (2000), стр. 164–169.

184. ИЗАБРАНА библиографија о свадби у народној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 3 (1998), стр. 266–271.

185. ИЗАБРАНА библиографија о храни и пићу у духовној култури Словена // Кодови словенских култура. – Бр. 2 (1997), стр. 184–189.

186. ЈАНКОВИЋ, Љубица

Народне приповетке у Вуковој збирци и неке њихове паралеле и варијанте по часописима и календарима / Љубица С. Јанковић // Ковчежић. – Бр. 2 (1959), стр. 141–144..

187. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Iz sajamskog izloga / Zoran R. Jovanović // Prevodilac. – Бр. I, св. 3 (1982), стр. 55.

188. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Nove knjige u biblioteci Udruženja 1 / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. VIII, св. 3 (1989), стр. 73–77.

189. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Nove knjige u biblioteci Udruženja 2 / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. IX, св. 1–2 (1990), стр. 90–96.

190. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Novi priručnici za germaniste / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. XVI, св. 1–4 (1997), стр. 90–95.

191. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Novi priručnici za germaniste 2 / Zoran Jovanović, Smilja Srdić // Prevodilac. – Бр. XVIII, св. 1–2 (1999), стр. 84–97.

192. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Novi priručnici za germaniste 4 [sic!] / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. XIX, св. 1–4 (2000), стр. 86–90.

193. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Pregled jugoslovenske prevodilačke periodike / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. IX, св. 1–2 (1990), стр. 97–100.

194. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Priručnici iz teorije i didaktike prevođenja : na srpskom i stranim jezicima / Z. Jovanović, U. Kauc // Prevodilac. – Бр. XVII, св. 1–4 (1997), стр. 87–98.

195. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Priručnici za prevodioce na nemački jezik / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. VI, св. 3 (1987), стр. 66–74.

196. ЈОВАНОВИЋ, Зоран

Priručnici za prevodioce na nemačkom jeziku / Z. Jovanović // Prevodilac. – Бр. IV, св. 2 (1985), стр. 83–91.

197. ЈОВАНОВИЋ, Младен

Izbor iz računarske lingvistike / Mladen Jovanović // Prevodilac. – Бр. I, св. 2 (1982), стр. 67–73.

198. КЛЕУТ, Марија

Преглед славистичких часописа : *The Slavonic and East European Review* / Марија Клеут // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 24, св. 1 (1976), стр. 183–214.

199. КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија

Bibliografija doktorskih disertacija iz metodike nastave stranih jezika objavljenih na Filološkom fakultetu u Beogradu / Ksenija Končarević, Biljana Vićentić // Glossa. – Бр. 1, св. 2 (1995), стр. 55–56.

200. КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија

Bibliografija monografskih dela iz oblasti lingvodidaktike, sociolingvistike i psiholingvistike objavljenih na ruskom jeziku od 1991. do 1994. / Ksenija Končarević, Biljana Vićentić // Glossa. – Бр. 1, св. 3 (1995), стр. 47–52.

201. КОСТИЋ, Страхинја

Преглед славистичких часописа : југословенске теме у немачком часопису *Die Welt der Slaven* : 1956–1976. / Страхинја К. Костић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 24, св. 3 (1976), стр. 543–559.

202. КРАЈИШНИК, Весна

Bibliografija jugoslovenskih radova o srpskohrvatskom jeziku kao stranom : 1960–1990. / Vesna Krajišnik // Живи језици. – Бр. XXXIV–XXXV (1992–1993), стр. 184–203.

203. КРОМЕР БЕНЦ, Магдалена

Pregled radova iz terminologije i terminografije / Magdalena Krommer-Benz // Prevodilac. – Бр. V, св. 4 (1986), стр. 63–84.

204. КУСИЦКИ, Вера

Важни стручни приручници на руском језику : речници и енциклопедије / Вера Кусицки, Петар Антоновић // Prevodilac. – Бр. III, св. 2 (1984), стр. 77–89.

205. МИЛОЈЕВИЋ, Сташа

Bibliografija radova iz neurolingvistike, psiholingvistike i primenjene lingvistike objavljenih u SAD : 1990–1996. / Staša Milojević // Glossa. – Бр. 2, св. 1 (1996), стр. 59–64.

206. МИЛОЈЕВИЋ, Сташа

Važni stručni priručnici na engleskom jeziku / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XII, св. 1–4 (1993), стр. 90–105.

207. МИЛОЈЕВИЋ, Сташа

Doktorske disertacije na Filološkom fakultetu u Beogradu : 1927–1995. / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XIV, св. 1–4 (1995), стр. 84–105.

208. МИЛОЈЕВИЋ, Сташа

Doktorski i magistarski radovi na Odseku za anglistiku / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XIII, св. 1–4 (1994), стр. 81–98.

209. МИЛОЈЕВИЋ, Сташа

Magistarski radovi na Filološkom fakultetu u Beogradu : 1989–1997. / Staša Milojević // Prevodilac. – Бр. XV, св. 1–4 (1996), стр. 95–107.

210. МИТРОВИЋ, Анђелка

Izbor arabističkih priručnika za prevodioce / Anđelka Mitrović // Prevodilac. – Бр. III, св. 1 (1984), стр. 63–89.

211. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија одабраних чланака, књига и приручника за наставнике српскохрватског језика и књижевности / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XVIII, св. 1 (1971), стр. 139–141.

212. МОРАЧИЋ, Дамњан

Одабрани чланци за наставнике / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XIX, св. 4 (1972), стр. 91–95.

213. МОРАЧИЋ, Дамњан

Одабрани чланци за наставнике / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXI, св. 1 (1974), стр. 134–138.

214. НЕЈГЕБАУЕР, Гордана

Bibliografija članaka iz metodike nastave engleskog jezika u časopisu *Strani jezici* : 1972–1980. / Gordana Nejgebauer // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 3 (1981), стр. 465–489.

215. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Bibliografija stručnih rečnika, leksikona, enciklopedija i radova o terminologiji [1] / Đorđe Otašević // Prevodilac. – Бр. VII, св. 1 (1988), стр. 64–89.

I Teorija, praksa, istorija.

216. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Bibliografija stručnih rečnika, leksikona, enciklopedija i radova o terminologiji 2 / Đorđe Otašević // Prevodilac. – Бр. VII, св. 2 (1988), стр. 51–65.

II Jednojezični rečnici i enciklopedije.

217. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Библиографија стручних речника, лексикона, енциклопедија и радова о терминологији 3 / Ђорђе Оташевић // Prevodilac. – Бр. VII, св. 3 (1988), стр. 62–76.

III Двојезични и вишејезични речници; IV Уџбеници страног језика струке.

218. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Bibliografija stručnih rečnika, leksikona, enciklopedija i radova o terminologiji 4 / Đorđe Otašević // Prevodilac. – Бр. VIII, св. 1 (1989), стр. 68–78.

V O pojedinim terminima.

219. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Bibliografija stručnih rečnika, leksikona, enciklopedija i radova o terminologiji 5 / Đorđe Otašević // Prevodilac. – Бр. VIII, св. 2 (1989), стр. 60–71.

VI Prikazi, ocene; VII Bibliografije; VIII Termini u etnografskim radovima; IX Razno.

220. ПЕРОВИЋ, Верослава

Jugoslovenski višjezični rečnici / Veroslava Perović // Prevodilac. – Бр. VI, св. 1 (1987), стр. 65–71.

221. ПИПЕР, Предраг

Bibliografija doktorskih disertacija o ruskom jeziku odbranjenih na univerzitetima u SAD / Predrag Piper // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 2 (1980), стр. 391–399.

222. ПИПЕР, Предраг

Грађа за библиографију радова о превођењу с руског језика на језике југословенских народа : 1945–1975. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 21 (1981), стр. 137–151.

223. ПОПОВИЋ, Бојана

Pregled radova iz teorije prevođenja na engleskom jeziku 1 / Bojana Popović // Prevodilac. – Бр. V, 1–2 (1986), стр. 56–89.

224. ПОПОВИЋ, Бојана

Pregled radova iz teorije prevođenja na engleskom jeziku 2 / Bojana Popović // Prevodilac. – Бр. V, св. 3 (1986), стр. 102–123.

225. ПРЋИЋ, Твртко

Jednojezični rečnici engleskog jezika opšte namene : selektivna bibliografija s komentarima / Tvrtko Prčić // Glossa. – Бр. 2, св. 1 (1996), стр. 51–57.

226. ПУШКАР, Мирјана

Bibliografija iz metodike nastave stranog jezika u časopisu *Deutsch als Fremdsprache* : 1968–1978. / Mirjana Puškar // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 1 (1979), стр. 399–417.

227. РАДИСАВЉЕВИЋ, Зоран

Važni stručni priručnici na italijanskom jeziku / Zoran Radisavljević // Prevodilac. – Бр. II, св. 4 (1983), стр. 65–70.

228. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Odabrana sociolingvistička literatura / Milorad Radovanović // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXI, св. 1 (1978), стр. 257–266.

229. РАДОВИЋ ТЕШИЋ, Милица

Библиографија радова из области морфологије и творбе речи : 1950–2000. / Милица Радовић-Теших, Весна Ломпар // Наш језик. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2000), стр. 345–379.

230. РАЈИЋ, Љубиша

Leksikografski priručnici za skandinaviste / Ljubiša Rajić // Prevodilac. – Бр. XI, св. 1–4 (1992), стр. 71–86.

231. SEGNALAZIONI Bibliografiche : 1981–1991. // Italica Belgradensia. – Бр. 4 (1995), стр. 243–256.

232. СЕКУЛОВИЋ, Г.

Anotirana bibliografija rečnika termina iz veterinarske medicine i srodnih nauka / G. Sekulović // Prevodilac. – Бр. IX, св. 3 (1990), стр. 74–76.

233. СТАНИЋ, Љиљана

Važni stručni priručnici na engleskom jeziku / Ljiljana Stanić // Prevodilac. – Бр. II, св. 1 (1983), стр. 77–88.

234. СУБОТИН, Лидија

Докторске дисертације из области славистике у САД / Лидија Суботин // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 33, св. 1–2 (1967), 158–161.

235. ТОШОВИЋ, Бранко

Bibliografija jezičkih priloga u posleratnoj *Politici* / Branko Tošović // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 5 (1983), стр. 509–519.

236. ТОШОВИЋ, Бранко

Совјетска теорија превођења : селективна библиографија / Бранко Тошовић // Prevodilac. – Бр. VI, св. 2 (1987), стр. 68–85.

237. ЋУПИЋ, Драго

Dijalekatski (regionalni) rečnici srpskoga jezika / Drago Ćurić // Лингвистичке актуелности. – Бр. 3 (2000).

238. ЧОБИЋ, Тимотеј

Noviji rečnici i priručnici engleskog jezika / Timotej Čobić // Prevodilac. – Бр. VIII, св. 4 (1989), стр. 66–76.

239. ЧОБИЋ, Тимотеј

Priručnici za prevodioce na engleskom jeziku / Timotej Čobić // Prevodilac. – Бр. IV, св. 1 (1985), стр. 55–69.

240. ЧУДОМИРОВИЋ, Биљана

Докторске дисертације из словенских језика и књижевности, одбрањене на Филолошком факултету у Београду у периоду од 1985. до 1994. / Биљана Чудомировић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 50–51 (1996), стр. 261–266.

241. ЧУДОМИРОВИЋ, Биљана

Магистарски радови о словенским језицима и књижевностима, одбрањени на Филолошком факултету у Београду у периоду од 1985. до 1994. / Биљана Чудомировић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 48–49 (1995), стр. 203–214.

242. ШИПКА, Данко

Bibliografija elektronskih rečnika / Данко Шипка // Лингвистичке актуелности. – Бр. 1 (2000).

2.2.1.2. Персоналне библиографије

2.2.1.2.1. Индивидуалне библиографије

243. АВГУСТ Мусић : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXXIV за 1925. (1926), стр. 296–298.

244. А[ЛЕКСАНДАР] Белић : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 367–368.

245. А[ЛЕКСАНДАР] Белић : академик // Годишњак СКА. – Бр. XLIII за 1934. (1935), стр. 179–214.

246. АНТОАН Меје (Antoine Meillet) : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXVII за 1914–1919. (1921), стр. 310–314.

247. БЕЛИЋ, Наташа

Библиографија радова професора др Драгољуба Петровића / Наташа Белић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLIII (2000), стр. 11–26.

248. БЕЛИЋ, Наташа

Библиографија радова професора др Јована Кашића / Наташа Марковић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XL, св. 2 (1997), стр. 11–15.

249. БИБЛИОГРАФИЈА радова академика Павла Ивића // Јужнословенски филолог. – Бр. LVI, св. 1–2 (2000), стр. 7–49.

250. БИБЛИОГРАФИЈА радова пок. проф. Миливоја Павловића у *Нашем језику* // Наш језик. – Бр. XXI (1975), стр. 198–199.

251. БИБЛИОГРАФИЈА списка Стојана Новаковића // Годишњак СКА. – Бр. XXIV за 1910. (1911), стр. 316–409.

252. БИОГРАФИЈА и библиографија проф. др Асима Пеце // Српски језик. – Бр. 4 (1999), стр. 5–32.

253. БУДИМИР Милан : дописни члан // Годишњак САН. – Бр. LVIII за 1951. (1951), стр. 432–438.

254. ВЛАДИМИР Ћоровић : дописник // Годишњак СКА. – Бр. XXX за 1921. (1922), стр. 326–330.

255. ВОЈИНОВИЋ, Станиша

Библиографија радова Голуба Добрашиновића / Станиша Војиновић // Ковчежић. – Бр. 32–34 (1995–1997), стр. 33–63.

256. ВОЈИНОВИЋ, Станиша

Прилог Даничићевој библиографији / Станиша Војиновић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXV, св. 2 (1982), стр. 141–142.

257. ВУКЧЕВИЋ, Зорка

Ирена Грицкат-Радуловић : дописни члан / уредила Зорка Вукчевић // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXVI за 1979. (1980), стр. 373–380.

258. ВУЧКОВИЋ, Марија

Библиографија радова Александра Белића / Марија Вучковић // Српски језик. – Бр. 5 (2000), стр. 5–49.

259. ГЛИША Елезовић : дописни члан // Годишњак САН. – Бр. LI за 1946. (1946), стр. 189–207.

260. ГРИЦКАТ, Ирена

Библиографија радова професора Александра Белића / И[рена] Г[рицкат] // Јужнословенски филолог. – Бр. XXIV (1959–1960), стр. 49–84.

261. ЋОРЋЕВИЋ, Нада

Библиографија радова Степана Михаиловича Куљбакина / Нада Ћорђевић // Јужнословенски филолог. – Бр. XXIX, св. 3–4 (1973), стр. 623–632.

262. ЖИВАНЧЕВИЋ, Милорад

Ватрослав Јагић у славистици : поводом 150. годишњице рођења / Милорад Живанчевић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 35 (1988), стр. 203–213.

263. ЖИВАНЧЕВИЋ, Милорад

Vuk i Poljaci / Milorad dr Živančević // Ковчежић. – Бр. 6 (1964), стр. 241–252.

264. ЖУЈОВИЋ, Гордана

Ирена Грицкат-Радуловић : редовни члан / приредила Гордана Жујовић // Годишњак САНУ. – Бр. СII за 1995. (1996), стр. 501–505.

265. ЖУЈОВИЋ, Гордана

Милка Ивић : редовни члан / приредила Гордана Жујовић // Годишњак САНУ. – Бр. С за 1993. (1994), стр. 349–352.

266. ИЗ библиографије радова Матије Мурка // Јужнословенски филолог. – Бр. XXIX (1950–1952), стр. 239–243.

267. ИРЕНА Грицкат-Радуловић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LСII за 1985. (1986), стр. 403–405.

268. ЈАН Михал Јордан Розвадовски : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXV за 1911. (1912), стр. 334–339.

269. ЈОВАН Туроман // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 356–357.

270. КАШИЋ, Јован

Bibliografija radova profesora dr Rudolfa Kolariča / Jovan Kašić // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XI (1968), стр. 9–15.

271. КАШИЋ, Јован

Bibliografija radova profesora dr Rudolfa Kolariča / Jovan Kašić // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XVIII, св. 2 (1975), стр. 7–8.

272. КУЉБАКИН, Степан

Библиографија Јагићевих радова од 1907 г. / С[тепан] К[уљбакин] // Јужнословенски филолог. – Бр. III (1922–1923), стр. 102–111.

273. КУРЦ, Јосеф

Библиографски преглед научних радова проф. О[лджиха] Хујера : (1901–1930 г.) / Јос[еф] Курц // Јужнословенски филолог. – Бр. IX (1930), стр. 327–343.

274. ЛОМПАР, Весна

Библиографија радова професора Живојина Станојчића / Весна Ломпар // Српски језик. – Бр. 1 (1996), стр. 7–12.

275. ЉУБОМИР Стојановић : допуне и продужење од 1894. год. види Годишњак IX, 235. // Годишњак СКА. – Бр. XXXII за 1923. (1924), стр. 152–235.

276. МАРИНКОВИЋ, Боривоје

Грађа за проучавање Ђорђа С. Ђорђевића / Боривоје Маринковић // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 17, св. 2 (1974), стр. 727–752.

277. МАРКОВИЋ, Мирослав

Библиографија радова проф. Милана Будимира / саставили М[ирослав] Марковић и Ј. Бошњак // Зборник Филозофског факултета. – Бр. IX, св. 1 (1967), стр. V–XII.

278. МАТИЈА Мурко : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XVIII за 1904. (1905), стр. 360–367.

279. МИЛАН Будимир : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXVI за 1969. (1971), стр. 627–634.

280. МИЛАН Решетар // Годишњак СКА. – Бр. XLIX за 1939. (1940), стр. 234–239.

281. МИЛКА Ивић : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXIII за 1976. (1977), стр. 240–252.

282. МИЛКА Ивић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LCI за 1984. (1985), стр. 363–367.

283. МИТАР Пешикан : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LCII за 1985. (1986), стр. 529–539.

284. МИХАИЛО Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXX за 1963. (1965), стр. 367–373.

285. МИХАИЛО Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXII за 1965. (1970), стр. 507–509.

286. МИХАИЛО Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXVII за 1970. (1972), стр. 799–801.

287. МИХАИЛО Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXIV за 1977. (1978), стр. 283–288.

288. МИХАИЛО Стевановић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LСIII за 1986. (1987), стр. 331–332.

289. МЛАДЕНОВИЋ, Александар

Библиографија радова професора др Миливоја Павловића [I] / Александар Младеновић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. IV–V (1961–62), стр. 369–389.

290. МЛАДЕНОВИЋ, Александар

Библиографија радова професора др Миливоја Павловића II / Александар Младеновић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XIV, св. 1 (1971), стр. 236–243.

291. МЛАДЕНОВИЋ, Александар

Библиографија радова професора др Миливоја Павловића III / Александар Младеновић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XVI, св. 1 (1973), стр. 245–247.

292. МОКИЈЕНКО, Владимир

Список научних работ Г. И. Сафронова / [В. М. Мокиенко] // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 28 (1985), стр. 197–202.

293. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Вуку Стефановићу Карацићу / Дамњан Морачић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 4, св. 1 (1986), стр. 95–96.

294. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Ђури Даничићу / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXII, св. 3 (1975), стр. 502–506.

295. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Ђури Даничићу / Дамњан Морачић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 5, св. 1 (1987), стр. 94–96.

296. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Људевиту Гају / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XIX, св. 1 (1972), стр. 105–108.

297. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографска грађа о Ћирилу и Методију / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XVI, св. 3 (1969), стр. 317–322.

298. МОРАЧИЋ, Дамњан

Био-библиографска грађа о Вуку Стефановићу Караџићу / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXXIV, св. 1–2 (1987), стр. 134–137.

299. МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана

Библиографија радова професора Михаила Стевановића / Д[рагана] Мршевић // Јужнословенски филолог. – Бр. XXX, св. 1–2 (1973), стр. 9–30.

300. МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана

Библиографија професора Михаила Стевановића / Драгана Мршевић-Радовић // Јужнословенски филолог. – Бр. XLVII (1991), стр. 5–28.

301. МУЛИЋ, Маја

Библиографија радова Малика Мулића / Маја Мулић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 21 (1981), стр. 165–168.

302. МУЉАЧИЋ, Жељко

Prilog bibliografiji akademika Petra Skoka / Željko Muljačić // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XII (1969), стр. 262–266.

303. НАГИ, Јосип

Marijan Stojković : 09.06.1879–10.04.1965. / Jospi Nagy // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 32, св. 3–4 (1966), 302–305.

304. НИКИЋ, Љубомир

Прилози библиографији списа Вука Караџића / Љубомир Никић // Ковчежић. – Бр. 14–15 (1977), стр. 222–249.

305. НИКИЋ, Љубомир

Прилози за библиографију Вукових списа / Љубомир Никић // Ковчежић. – Бр. 5 (1963), стр. 159–160.

306. ОЛАФ Брок : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXVII за 1914–1919. (1921), стр. 329–331.

307. ПАВКОВИЋ, Јоана

Павле Ивић : редовни члан / приредила Јоана Павковић // Годишњак САНУ. – Бр. CV за 1998. (1999), стр. 409–427.

308. ПАВЛЕ Ивић : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXIX за 1972. (1975), стр. 757–766.

309. ПАВЛЕ Ивић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LXXXVI за 1979. (1980), стр. 205–210.

310. ПАВЛЕ Ивић : редовни члан // Годишњак САНУ. – Бр. LCVI за 1989. (1990), стр. 479–493.

311. ПАЖЋЕРСКИ, Душан Владислав

Библиографија радова слависте Леха Пажђерског / Душан Владислав Пажђерски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 41 (1991), стр. 187–192.

312. ПЕШИКАН, Андреј

Библиографија Митра Пешикана / Андреј Пешикан // Наш језик. – Бр. XXXI (1996), стр. 8–19.

313. РАДЕВИЋ, Милорад

Библиографија радова Ђуре Гавеле / Милорад Радевић // Ковчежић. – Бр. 12 (1974), стр. 215–233.

314. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Bibliografija : iz dokumentacije Keneta Nejlora / Milorad Radovanović, Wayles Browne // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXV, св. 2 (1992), стр. 195–199.

315. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Библиографија радова Ђуре Даничића / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XVIII, св. 1 (1975), стр. 6–63.

316. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Библиографија радова Милке Ивић / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 1–13.

317. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Библиографија радова Павла Ивића / Милорад Радовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXVII–XXVIII (1984–85), стр. 15–32.

318. РАДОВИЋ ТЕШИЋ, Милица

Библиографија радова Берислава Николића / М[илица] Р[адовић]-Т[ешић] // Јужнословенски филолог. – Бр. XXXIII (1977), стр. 321–332.

319. РАДОЈЧИЋ КОСТИЋ, Гордана

Митар Пешикан : редовни члан / приредила Гордана Радојчић-Костић // Годишњак САНУ. – Бр. СII за 1995. (1996), стр. 515–519.

320. РАЈКО Нахтигал // Годишњак СКА. – Бр. XXXVIII за 1929. (1930), стр. 183–195.

321. РАМИЋ, Никола

Објављени радови Б. Милановића / Никола Рамић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 1–2 (1997), стр. 128–129.

322. РЕФЕРАТИ за избор редовних професора : [објављени радови др Богољуба Станковића] // Анали Филолошког факултета. – Бр. 19 (1988), стр. 628–632.

323. РЕФЕРАТИ за избор редовних професора : објављени радови др Дарка Танасковића // Анали Филолошког факултета. – Бр. 19 (1988), стр. 536–550.

324. РЕФЕРАТИ за избор редовних професора : објављени радови др Радмила Маројевића // Анали Филолошког факултета. – Бр. 19 (1988), стр. 608–625.

325. СПАСИЋ, Љиљана

Библиографија радова Ивана Поповића : поводом двадесетпетогодишњице смрти / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXIX, св. 1 (1986), стр. 187–192.

326. СПАСИЋ, Љиљана

Библиографија радова професора др Велимира Михајловића / Љиљана Спасић-Вукомановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXIX, св. 2 (1996), стр. 268–274.

327. СПАСИЋ, Љиљана

Библиографија радова професора др Вере Јерковић / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 2–8.

328. СПАСИЋ, Љиљана

Библиографија радова професора др Јована Јерковића / Љиљана Спасић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XXXVII (1994), стр. 11–22.

329. СТЕВАН Куљбакин (Степан Михайлович Куљбакин) : дописни члан // Годишњак СКА. – Бр. XXIX за 1920. (1921), стр. 195–199.

330. СТЕВАН М. Куљбакин : редовни члан : допуна биографији штампаној у Годишњаку XXIX 1920 г. // Годишњак СКА. – Бр. XXXV за 1926. (1927), стр. 240–243.

331. СТЕВАН М. Куљбакин : прави члан // Годишњак СКА. – Бр. XLI за 1932. (1933), стр. 189–192.

332. СТОЈАНОВИЋ, Љубомир

Библиографија Вукових списа / Љуб. Стојановић // Просветни гласник. – Бр. 39 (1922), стр. 225–233, 363–373.

333. ТОШОВИЋ, Бранко

Руси о Вуку / Бранко Тошовић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 36 (1989), стр. 167–183.

334. ЋУПИЋ, Драго

Библиографија Радосава Бошковића / [Драго Ћупић] // Јужнословенски филолог. – Бр. XL (1984), стр. 235–239.

335. ФРАЊО Рамовш : дописник // Годишњак СКА. – Бр. XXXVII за 1928. (1929), стр. 128–135.

336. ЏОНИЋ, Урош

Библиографија радова Љубомира Стојановића / Урош Џонић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XI (1931), стр. 277–289.

337. ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило

Објављени радови П. Ђукановића / Михаило Шћепановић // Наш језик. – Бр. XXXII, св. 3–4 (1998), стр. 302–303.

338. ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило

Објављени радови Петра Ђукановића / Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 3 (1998), стр. 669–670.

2.2.1.2.2. Колективне, библиографије дѣла одређене врсте аутора

339. БИБЛИОГРАФИЈА радова чланова катедара за језике и књижевности :
1945–1955. // Зборник Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 439–488.

Катедра за јужнословенске језике и општу лингвистику // Зборник
Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 441–449.

Др Александар Белић, редовни професор; др Михаило Стевановић, редовни
професор; др Радосав Бошковић, редовни професор; др Радомир Алексић,
редовни професор; Бранислав Милановић, предавач; Игрутин Стевовић, асистент;
Светозар Николић, асистент; Борис Марков, стручни сарадник; Асим Пецо,
асистент.

Катедра за југословенску књижевност // Зборник Филозофског факултета. –
Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 450–458.

Др Драгољуб Павловић, редовни професор; др Видо Латковић, редовни професор;
др Крешимир Георгијевић, редовни професор; др Димитрије Вученов, доцент; др
Мирослав Пантић, доцент; др Радмило Димитријевић, научни сарадник; др
Миодраг Поповић, асистент; Радмила Пешић, асистент; Владан Недић, асистент;
Мирослав Јерков, лектор; Анђелија Попов, лектор.

Катедра за источне и западне словенске језике и књижевности // Зборник
Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 459–465.

Радован Лалић, редовни професор; др Кирил Тарановски, редовни професор; др
Ђорђе Живановић, ванредни професор; Петар Митропан, лектор; Стојан Суботин,
асистент; Милосав Бабовић, асистент; Mihailo Filip, lektor; Драгутин Мирковић,
асистент.

Катедра за романске језике и књижевности // Зборник Филозофског факултета. –
Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 466–470.

Др Никола Банашевић, редовни професор; др Ерос Секви, доцент; др Владо
Драшковић, доцент; Јелена Данић-Станојчић, асистент; Ружица Димитријевић,
стручни сарадник; Никша Стипчевић, асистент; Даринка Мародић, стручни
сарадник; Вера Бакотић-Мијушковић, лектор; Маргерита Арнаутовић, професор
средње школе додељена на рад; Иван Димић, професор средње школе додељен на
рад.

Катедра за енглески језик и књижевност // Зборник Филозофског
факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 471–475.

Марија Стансфилд Поповић, доцент; Боривоје Недић, предавач; др Вида Марковић, доцент; Иванка Ковачевић, доцент; Душан Пухало, асистент; Нићифор Наумов, асистент; Олга Хумо, стручни сарадник; Љубица Поповић, стручни сарадник; Олга Марјановић, проф. сред. школе; Видосава Јанковић, лектор; др Ранка Куић, асистент; Драгиња Первез, асистент.

Катедра за немачки језик и књижевност // Зборник Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 476–478.

Др Перо Слијепчевић, редовни професор; др Миљан Мојашевић, ванредни професор; др Милош Ђорђевић, ванредни професор; др Драгослава Бојић, асистент.

Катедра за класичну филологију // Зборник Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 479–483.

Др Милан Будимир, редовни професор; др Милош Н. Ђурић, редовни професор; Јакоб Бумбер, предавач; Мирон Флашар, асистент; Душанка Обрадовић, стручни сарадник; Љиљана Станојевић, асистент; Јевросима Драшковић, стручни сарадник; Станија Драговић, лектор.

Катедра за оријенталну филологију // Зборник Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 484–486.

Др Фехим Бајрактаревић, редовни професор; др Душан Глумац, редовни професор; др Марија Ђукановић, асистент; Хасан Калеси, асистент; Љубинка Рајковић, проф. ср. школе.

Албанолошки семинар // Зборник Филозофског факултета. – Бр. 4, св. 2 (1959), стр. 487–488.

Војислав С. Данчетовић; Идриз Ајета, лектор; Антон Чета, асистент.

340. БИБЛИОГРАФИЈА [радова наставника и сарадника Филолошког факултета] // Анали Филолошког факултета. – Бр. 1 (1961), стр. 389–436.

Библиографија радова сарадника Катедре за јужнословенске језике и општу лингвистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 1 (1961), стр. 389–391.

Др Михаило Стевановић, редовни професор; др Асим Пецо, доцент; Бранислав Милановић, виши научни сарадник; Игрутин Стевовић, виши научни сарадник; Биљана Шљивић-Шимшић, асистент; Светозар Николић, асистент; Живојин Станојчић, асистент.

Библиографија радова сарадника Катедре за југословенску књижевност // Анали Филолошког факултета. – Бр. 1 (1961), стр. 392–404.

Др Драгољуб Павловић, редовни професор; др Видо Латковић, редовни професор; др Мирослав Пантић, ванредни професор; др Владан Недић, доцент; др Радмило Димитријевић, научни сарадник; Анђелија Попов, виши научни сарадник; др Тоде Чолак, асистент; Слободан Ж. Марковић, асистент; Васо Милинчевић, асистент.

Библиографија радова сарадника Катедре за источне и западне словенске језике и књижевности // *Анали Филолошког факултета*. – Бр. 1 (1961), стр. 405–411.

Радован Лалић, редовни професор; др Ђорђе Живановић, редовни професор; др Стојан Суботин, доцент; др Милосав Бабовић, доцент; Драгутин Мирковић, асистент; Богдан Терзић, асистент; Босиљка Гавела, виши стручни сарадник; Лидија Шпис, лектор; Георгије Орлов, лектор; Кирило В. Свињарски, лектор; Михаило Филип, лектор.

Библиографија радова сарадника Катедре за романске језике и књижевности // *Анали Филолошког факултета*. – Бр. 1 (1961), стр. 411–417.

Др Никола Банашевић, редовни професор; др Владо Драшковић, ванредни професор; др Михаило Павловић, доцент; Даринка Мародић, виши стручни сарадник; Ружица Димитријевић, виши стручни сарадник; Лепосава Ст. Павловић, виши стручни сарадник; Yves Edouard Boeglin, лектор; Мила Ђорђевић, виши стручни сарадник; др Пера Половина, асистент; Маргерита Арнаутовић, асистент; др Јелена Данић-Станојчић, асистент; Марко Катанић, асистент; Бранко Јелић, асистент; др Иван Димић, асистент.

Библиографија радова сарадника Катедре за енглески језик и књижевност // *Анали Филолошког факултета*. – Бр. 1 (1961), стр. 417–423.

Марија Стансфилд-Поповић, доцент; др Вида Марковић, доцент; Боровоје Недић, виши предавач; др Иванка Ковачевић, доцент; др Душан Пухало, доцент; др Олга Хумо, доцент; др Драгиња Первез, доцент; др Ранка Куић, асистент; Нићифор Наумов, асистент; Наум Димитријевић, асистент; Ранко Бугарски, асистент; др Веселин Костић, асистент; Љубица Поповић, стручни сарадник; Љиљана Михаиловић, стручни сарадник.

Библиографија радова сарадника Катедре за немачки језик и књижевност // *Анали Филолошког факултета*. – Бр. 1 (1961), стр. 423–427.

Др Миљан Мојашевић, редовни професор; др Милош Ђорђевић, ванредни професор; др Зоран Константиновић, доцент; др Драгослава М. (Бојић) Перишић, доцент; Бранимир Живојиновић, асистент; Јован Ђукановић, асистент; Виса Жупански-Печник, виши стручни сарадник.

Библиографија радова сарадника Катедре за италијански језик и књижевност // *Анали Филолошког факултета*. – Бр. 1 (1961), стр. 427–431.

Др Ерос Секви (Sequi), доцент; Вера Бакотић-Мијушковић, виши стручни сарадник; Никша Стипчевић, асистент; Срђан Мусић, асистент; Момчило Д. Савић, стручни сарадник; Милица Поповић, стручни сарадник; Мирослава Брунети, професор средње школе.

Библиографија радова сарадника Катедре за општу књижевност са теоријом књижевности // Анали Филолошког факултета. – Бр. 1 (1961), стр. 431–434.

Др Војислав Ђурић, редовни професор; Рашко Димитријевић, виши предавач; др Драган Недељковић, доцент; др Радослав Јосимовић, доцент; Никола Милошевић, асистент; др Ивана Богдановић, асистент; др Иво Тартаља, асистент.

Библиографија радова сарадника Катедре за оријенталне језике и књижевности // Анали Филолошког факултета. – Бр. 1 (1961), стр. 434–436.

Др Фехим Бајрактеревић, редовни професор; др Марија Ђукановић, доцент; др Хасан Калеси, асистент; Азра Мехмедбашић-Јевтић, асистент; Славољуб Ђинђић, професор средње школе.

341. БИБЛИОГРАФИЈА радова наставника и сарадника Филолошког факултета од 1961. до 1965. године, по одсечима // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 491–574.

Одсек за југословенску књижевност // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 493–523.

Др Драгољуб Павловић, редовни професор: стр. 493–494; др Видо Латковић, редовни професор: стр. 494–495; др Димитрије Вученов, редовни професор: стр. 496–499; др Мирослав Пантић, ванредни професор: стр. 499–501; др Владан Недић, ванредни професор: стр. 501–502; др Миодраг Поповић, ванредни професор: стр. 502; др Радмило Димитријевић, ванредни професор: стр. 503; др Тоде Чолак, доцент: стр. 504–514; др Слободан Ж. Марковић, доцент: стр. 514–515; др Васо Милинчевић, доцент: стр. 516; др Радмила Пешић, доцент: стр. 517; др Милош Бандић, доцент: стр. 517–518; др Ђорђе Трифуновић, асистент: стр. 518–519; др Јован Деретић, асистент: стр. 520–521; Нада Милошевић-Ђорђевић, асистент: стр. 521–522; Марија Митровић, асистент: стр. 523; Анђелија Попов, виши стручни сарадник: стр. 523.

Одсек за јужнословенске језике и општу лингвистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 523–528.

Др Михаило Стевановић, редовни професор: стр. 523–524; др Радосав Бошковић, редовни професор: стр. 525; др Асим Пецо, доцент: стр. 525–526; Бранислав Милановић, виши стручни сарадник: стр. 526–527; Игрутин Стевовић, виши

стручни сарадник: стр. 527; др Живојин Станојчић, асистент: стр. 527; Славко Вукомановић, асистент: стр. 527; Љубомир Поповић, асистент: стр. 527; Олга Недељковић, асистент: стр. 528.

Одсек за славистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 528–536.

Радован Лалић, редовни професор: стр. 528; др Ђорђе Живановић, редовни професор: стр. 528–529; др Стојан Суботин, ванредни професор: стр. 529–532; др Милосав Бабовић, доцент: стр. 532–533; др Драгутин Мирковић, доцент: стр. 533; Богдан Терзић, асистент: стр. 533–534; Мирослав Топић, асистент: стр. 534; Миодраг Сибиновић, асистент: стр. 534–535; Зоран Н. Божовић, асистент: стр. 535; Лидија Шпис, лектор: стр. 535; Михал Филипо, лектор: стр. 536; Антонина Чупић, лектор: стр. 536.

Одсек за романистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 536–544.

Др Никола Банашевић, редовни професор: стр. 536–537; др Владо Драшковић, ванредни професор: стр. 537–538; др Михаило Павловић, доцент: стр. 538–539; др Пера Половина, доцент: стр. 539; др Иван Димић, доцент: стр. 539–540; др Слободан Витановић, доцент: стр. 540; др Јелена Данић-Станојчић, асистент: стр. 541; др Даринка Невенић-Грабовац, виши стручни сарадник: стр. 541; др Радивоје Константиновић, стручни сарадник: стр. 541; Маргерита Арнаутовић, асистент: стр. 541; Марко Папић, асистент: стр. 542; Бранко Јелић, асистент: стр. 542; Мила Ђорђевић, виши стручни сарадник: стр. 542–543; Лепосава С. Павловић, виши стручни сарадник: стр. 543; Јованка Чемерићић, виши стручни сарадник: стр. 543; Љиљана Павловић-Самуровић, асистент: стр. 543; Michel Aubin, лектор: стр. 543; Марко Катанић, асистент: стр. 544; Juan Octavio Prenz, лектор за шпански: стр. 544.

Италијански семинар // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 544–550.

Др Ерос Секви (Sequi), ванредни професор: стр. 544–545; др Момчило Д. Савић, доцент: стр. 545–546; др Никша Стипчевић, доцент: стр. 546–547; Серђо Туркони, асистент: стр. 547–548; Вера Бакотић-Мијушковић, виши стручни сарадник: стр. 548; Срђан Мусић, асистент: стр. 548–549; Милица Поповић, стручни сарадник: стр. 549; Мира Брунети, проф. средње школе: стр. 549–550; Иван Клајн, асистент: стр. 550; Сергеј Шленц, лектор: стр. 550.

Семинар за румунски језик и књижевност // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 550–552.

Др Раду Флора, ванредни професор: стр. 550–552; Valerie Rusu, лектор: стр. 552.

Одсек за оријенталистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 553–554.

Др Марија Ђукановић, доцент: стр. 553; Милан Поповић, асистент: стр. 553; Младен Адамовић, асистент: стр. 553; Раде Божовић, асистент: стр. 553; Славољуб Ђинђић, асистент: стр. 554; Војислав Симић, асистент: стр. 554; др Љубинка Рајковић, асистент: стр. 554.

Одсек за албанологију // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 554.

Др Војислав Данчетовић, виши предавач: стр. 554.

Група за социологију и психологију // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 555.

Др Милош Илић, ванредни професор: стр. 555.

Одсек за германистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 555–561.

Др Миљан Мојашевић, редовни професор: стр. 555–556; др Милош Ђорђевић, редовни професор: стр. 556–557; др Иван Пудић, ванредни професор: стр. 557; др Зоран Константиновић, ванредни професор: стр. 557–558; Огњан Радовић, виши предавач: стр. 558; др Драгослава М. Перишић, доцент: стр. 558–559; Бранимир Живојиновић, асистент: стр. 559; Јован Ђукановић, асистент: стр. 560; Милка Нешовић, виши стручни сарадник: стр. 560; Вида Жупански-Печник, виши стручни сарадник: стр. 560; Мирко Кривокапић, асистент: стр. 561.

Одсек за англистику // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 561–569.

Др Вида Е. Марковић, ванредни професор: стр. 561–562; др Иванка Ковачевић, ванредни професор: стр. 562; др Душан Пухало, ванредни професор: стр. 563; Боривоје Недић, виши предавач: стр. 563–564; др Олга Хумо, доцент: стр. 564–565; др Љубомир Михаиловић, доцент: стр. 565; др Ранка Куић, доцент: стр. 565–566; др Нићифор Наумов, доцент: стр. 566; др Веселин Костић, доцент: стр. 566; др Наум Димитријевић, доцент: стр. 567; др Љиљана Михаиловић, доцент: стр. 567; др Видосава Јанковић, лектор: стр. 567; др Ксенија Анастасијевић, доцент: стр. 568; Ранко Бугарски, асистент: стр. 568–569; Иван Ђурчин, асистент: стр. 569; Радослава Мирковић, асистент: стр. 569.

Одсек за општу књижевност и теорију књижевности // Анали Филолошког факултета. – Бр. 6 (1966), стр. 570–574.

Др Војислав Ђурић, редовни професор: стр. 570; др Иво Тартаља, доцент: стр. 570; др Драгољуб Недељковић, доцент: стр. 570–572; др Ивана Богдановић,

доцент: стр. 572; др Радослав Јосимовић, доцент: стр. 572–573; др Владета Р. Кошутић, доцент: стр. 573–574; Никола Милошевић, асистент: стр. 574.

342. БИОГРАФИЈЕ и објављени радови наставника и сарадника // Анали Филолошког факултета. – Бр. 13 (1979), стр. 11–595.

Наставници // Анали Филолошког факултета. – Бр. 13 (1979), стр. 11–458.

Др Милосав Бабовић, редовни професор: стр. 13–19; др Никола Банашевић, редовни професор: стр. 21–30; др Раде Божовић, доцент: стр. 31–32; др Злата Бојовић, доцент: стр. 33–35; др Радосав Бошковић, редовни професор: стр. 37–39; др Ранко Бугарски, ванредни професор: стр. 41–46; др Слободан Витановић, редовни професор: стр. 47–49; др Славко Вукомановић, ванредни професор: стр. 51–53; др Димитрије Вученов, редовни професор: стр. 55–71; др Даринка Грабовац, редовни професор: стр. 73–75; др Слободан Грубачић, доцент: стр. 77–78; др Јован Деретић, ванредни професор: стр. 79–82; др Наум Димитријевић, редовни професор: стр. 83–88; др Радмило Димитријевић, редовни професор: стр. 89–104; Рашко Димитријевић, виши предавач: стр. 105–107; др Иван Димић, редовни професор: стр. 109–111; др Владо Драшковић, редовни професор: стр. 113–116; др Славољуб Ђинђић, ванредни професор: стр. 117–119; др Милош Ђорђевић, редовни професор: стр. 121–125; др Јован Ђукановић, доцент: стр. 127–129; др Марија Ђукановић, редовни професор: стр. 131–133; др Ђорђе Живановић, редовни професор: стр. 135–149; др Зоран Жилетић, доцент: стр. 151–152; др Војислав Илић, редовни професор: стр. 153–162; др Милош Илић, редовни професор: стр. 163–168; др Владета Јанковић, доцент: стр. 169–170; др Миливоје Јовановић, ванредни професор: стр. 171–176; др Душан Јовић, редовни професор: стр. 177–181; др Радослав Јосимовић, редовни професор: стр. 183–188; др Иван Клајн, доцент: стр. 189–190; др Иванка Ковачевић, редовни професор: стр. 191–194; др Веселин Костић, редовни професор: стр. 195–197; др Владета Кошутић, ванредни професор: стр. 190–200; др Мирко Кривокапић, доцент: стр. 201–202; др Драган Крстић, ванредни професор: стр. 203–207; др Радмила Маринковић, ванредни професор: стр. 209–211; др Вида Марковић, редовни професор: стр. 213–218; др Слободан Ж. Марковић, ванредни професор: стр. 219–224; др Бранислав Милановић, ванредни професор: стр. 225–227; др Васо Милинчевић, ванредни професор: стр. 229–236; др Никола Милошевић, редовни професор: стр. 237–238; др Нада Милошевић-Ђорђевић, доцент: стр. 239–243; др Драгутин Мирковић, ванредни професор: стр. 245–247; др Марија Митровић, доцент: стр. 249–253; др Љубомир Михаиловић, редовни професор: стр. 255–260; др Миљан Мојашевић, редовни професор: стр. 261–268; др Срђан Мусић, ванредни професор: стр. 269–272; др Нићифор Наумов, ванредни професор: стр. 273–274; Боровоје Недић, виши предавач: стр. 275–278; др Вера Николић, доцент: стр. 279–

281; др Милија Николић, доцент: стр. 283–286; др Михаило Б. Павловић, редовни професор: стр. 287–292; др Љиљана Павловић-Самуровић, доцент: стр. 293–294; др Мирослав Пантић, редовни професор: стр. 295–303; др Драгослава Перишић, ванредни професор: стр. 305–306; др Сретен Петровић, ванредни професор: стр. 307–310; др Асим Пецо, редовни професор: стр. 311–320; др Радмила Пешић, ванредни професор: стр. 321–324; др Пера Половина, редовни професор: стр. 325–328; др Миодраг Поповић, редовни професор: стр. 329–331; др Стојанка Поповић, доцент: стр. 333; др Иван Пудић, редовни професор: стр. 335–337; др Душан Пухало, редовни професор: стр. 339–344; др Момчило Савић, редовни професор: стр. 345–352; др Egos Sequi, редовни професор: стр. 353–366; др Миодраг Сибиновић, доцент: стр. 367–370; др Рadoје Симић, ванредни професор: стр. 371–372; др Михаило Стевановић, редовни професор: стр. 373–391; др Игрутин Стевовић, ванредни професор: стр. 393–394; др Никша Стипчевић, редовни професор: стр. 395–401; др Милосава Стојнић-Царичић, редовни професор: стр. 403–405; др Стојан Суботин, редовни професор: стр. 407–421; др Иво Тартаља, ванредни професор: стр. 423–426; др Ђорђе Трифуновић, ванредни професор: стр. 427–438; др Раду Флора, редовни професор: стр. 439–455; др Олга Хумо, ванредни професор: стр. 457–458.

Сарадници // Анали Филолошког факултета. – Бр. 13 (1979), стр. 461–595.

Маргерита Арнаутовић, лектор: стр. 461–462; мр Жарко Бабић, асистент: стр. 463–464; Зоран Божовић, асистент: стр. 465–467; мр Олга Бурић, лектор-предавач: стр. 468–469; Љиљана Вигњевић-Станић, библиотекар: стр. 470–471; Војислав Видовић, лектор-предавач: стр. 472; мр Слободан Вукобрат, лектор-предавач: стр. 473–474; мр Надежда Вуковић, лектор-предавач: стр. 475–476; Босиљка Гавела, лектор: стр. 477–478; мр Христо Георгијевски, асистент: стр. 479–480; мр Љиљана Глумац-Томовић, асистент: стр. 481; мр Јелена Доброта, асистент: стр. 482; мр Милица Драшковић, лектор-предавач: стр. 483–484; др Љубица Ђорђевић, библиотекар-библиограф: стр. 485–486; Мила Ђорђевић, лектор-предавач: стр. 487–488; мр Радмила Ђорђевић, асистент: стр. 489–491; Василија Ђукановић, библиотекар: стр. 492; мр Власта Ђурић-Кудрначек, лектор-предавач: стр. 493; Бранимир Живојиновић, лектор-предавач: стр. 494–497; Вида Жупански-Печник, лектор: стр. 498–501; мр Јасна Јанићијевић, асистент: стр. 502–504; мр Светомир Јанковић, асистент: стр. 505–506; Бранко Јелић, лектор-предавач: стр. 507–512; мр Љубиша Јеремић, асистент: стр. 513–515; мр Александра Кангрга, лектор-предавач: стр. 516–517; Бранислава Керечки-Трбојевић, лектор-предавач: стр. 518–519; Душан Квапил, лектор: стр. 520–523; Стојадин Костић, лектор-предавач: стр. 524–532; Мара Крмпотић, лектор: стр. 533–534; мр Мате Лончар, асистент: стр. 535–539; Божана Милекић, лектор-предавач: стр. 540; Вера Мирић, лектор-предавач: стр. 541–542; мр Радослава Мирковић, лектор-предавач: стр. 543–544;

мр Вера Митриновић, лектор: стр. 545; Зорка Митровић, лектор-предавач: стр. 546; Петар А. Митропан, лектор: стр. 547–549; мр Младен Михаиловић, асистент: стр. 550; мр Драгана Мршевић-Радовић, асистент: стр. 551; Анђелија С. Попов, лектор: стр. 552–554; Љубица Поповић, лектор: стр. 555–556; Карин Радовановић, лектор: стр. 557; мр Дејан Разић, лектор-предавач: стр. 558–559; мр Зеница Распор, асистент: стр. 560; мр Владислава Рибникар, асистент: стр. 561–562; Кирил В. Свинарски, лектор: стр. 563–565; Милорад Софронијевић, библиотекар: стр. 566–567; др Богољуб Станковић, асистент: стр. 568–569; Милојка Стефановић-Дедиол, лектор-предавач: стр. 570–571; мр Дарко Танасковић, асистент: стр. 572–576; Андреј Тарасјев, лектор: стр. 577–580; Богдан Терзић, лектор-предавач: стр. 581–585; Меџ Томашевић, лектор: стр. 586–587; Мирослав Топић, асистент: стр. 588–590; мр Божо Ћорић, асистент: стр. 591; мр Борис Хлебџ, асистент: стр. 592; Јованка Чемерићић, лектор-предавач: стр. 593–595.

343. ОБЈАВЉЕНИ радови наставника и сарадника // Анали Филолошког факултета. – Бр. 17 (1986), стр. 13–382.

Наставници // Анали Филолошког факултета. – Бр. 17 (1979), стр. 13–316.

Др Маргерита Арнаутовић, доцент (наставак библиографије): стр. 15; др Јосип Бабић, доцент (потпуна библиографија): стр. 17; др Милосав Бабовић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 19–21; др Милош Бандић, редовни професор (библиографија од 1976): стр. 23–27; др Раде Божовић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 29–31; др Злата Бојовић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 33–36; др Ранко Бугарски, редовни професор (наставак библиографије): стр. 37–41; др Слободан Витановић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 43; др Слободан Вукобрат, доцент (наставак библиографије): стр. 45–47; др Славко Вукомановић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 49–51; др Димитрије Вученов, редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 53–57; др Христо Георгијевски, доцент (наставак библиографије): стр. 59–60; др Даринка Гортан-Премк, редовни професор (потпуна библиографија): стр. 61–64; др Наум Димитријевић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 65–69; Рашко Димитријевић, виши предавач у пензији (наставак библиографије): стр. 71; др Иван Димић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 73–74; др Владо Драшковић, редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 75; др Славољуб Ћинђић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 77–78; др Љубица Ћорђевић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 79; др Радмила Ћорђевић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 81–82; др Јован Ћукановић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 83; др Војислав Ћурић, редовни професор у пензији (потпуна библиографија): стр. 85–92; др Ћорђе Живановић,

редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 93–95; др Светозар Игњачевић, доцент (потпуна библиографија): стр. 97–100; др Јасна Јанићијевић, доцент (наставак библиографије): стр. 101.; др Владета Јанковић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 103; др Гордана Јовановић, ванредни професор (потпуна библиографија): стр. 105–106; др Душан Јовић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 107–109; др Радослав Јосимовић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 111–112; др Иван Клајн, редовни професор (наставак библиографије): стр. 113–114; др Радивоје Константиновић, редовни професор (потпуна библиографија): стр. 115–119; др Веселин Костић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 121–122; др Стојадин Костић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 123–125; др Мирко Кривокапић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 127–128; др Драган Крстић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 129; др Ранка Куић, редовни професор (потпуна библиографија): стр. 131–138; др Мате Лончар, доцент (наставак библиографије): стр. 139–142; др Радмило Маројевић, ванредни професор (потпуна библиографија): стр. 143–153; др Васо Милинчевић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 155–161; др Нада Милошевић-Ђорђевић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 163–164; др Марија Митровић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 165–167; др Љубомир Михаиловић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 169–171; др Марин Младенов, редовни професор (избор из комплетне библиографије): стр. 173–175; др Миљан Мојашевић, редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 177–180; др Драгана Мршевић-Радовић, доцент (наставак библиографије): стр. 181; др Срђан Мусић, редовни професор (наставак библиографије), стр. 183–185; др Даринка Невенић-Грабовац, редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 187; др Драган Недељковић, редовни професор у пензији (потпуна библиографија): стр. 189–202; др Ратко Нешковић, ванредни професор (потпуна библиографија): стр. 203–207; др Вера Николић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 209–212; др Милија Николић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 213–216; др Јелена Новаковић, доцент (потпуна библиографија): стр. 217; др Михаило Павловић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 219–221; др Љиљана Павловић-Самуровић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 223–224; др Мирослав Пантић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 225–226; др Светозар Петровић, редовни професор (потпуна библиографија): стр. 227–232; др Сретен Петровић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 233–236; др Асим Пецо, редовни професор (наставак библиографије): стр. 237–244; др Предраг Пипер, доцент (потпуна библиографија): стр. 245–247; др Бранислава Поповић, доцент (потпуна библиографија): стр. 249; др Миодраг Поповић,

редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 251; др Дејан Разић, доцент (наставак библиографије): стр. 253–256; др Момчило Савић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 257–261; dr Egos Sequi, редовни професор у пензији (наставак библиографије): стр. 263–268; др Миодраг Сибиновић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 269–271; др Далибор Солдатић, доцент (потпуна библиографија): стр. 273; др Богољуб Станковић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 275–277; др Михаило Стевановић, редовни професор у пензији – академик (наставак библиографије): стр. 279–280; др Никша Стипчевић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 281–282; др Милосава Стојнић, редовни професор (наставак библиографије): стр. 283–284; др Дарко Танасковић, ванредни професор (наставак библиографије): стр. 285–293; др Иво Тартаља, редовни професор (наставак библиографије): стр. 295–296; dr Sergio Turconi, редовни професор (потпуна библиографија): стр. 297–301; др Божо Ћорић, доцент (наставак библиографије): стр. 303–304; др Раду Флора, редовни професор (наставак библиографије): стр. 305–313; др Борис Хлебев, доцент (наставак библиографије): стр. 315–316.

Сарадници // Анали Филолошког факултета. – Бр. 17 (1979), стр. 317–382.

Љиљана Бајић, асистент приправник (потпуна библиографија): стр. 319; Мирослава Брунети, виши лектор-предавач (потпуна библиографија): стр. 320–322; Буњак Петар, асистент приправник (потпуна библиографија): стр. 323; Ивана Вулетић, асистент приправник (потпуна библиографија): стр. 324; Босиљка Гавела, лектор у пензији (наставак библиографије): стр. 325; др Љиљана Глумац-Томовић, асистент (наставак библиографије): стр. 326; Бранимир Живојиновић, лектор-предавач (наставак библиографије): стр. 327–332; др Душан Иванић, асистент (потпуна библиографија): стр. 333–336; Бранко Јелић, виши лектор-предавач (наставак библиографије): стр. 337–339; мр Томислав Јовановић, асистент (потпуна библиографија): стр. 340–341; мр Љиљана Јухас, асистент (потпуна библиографија): стр. 342–343; др Душан Квапил, лектор (наставак библиографије): стр. 344; мр Драгана Кнежевић, асистент (потпуна библиографија): стр. 345; мр Мирјана Костић, асистент (потпуна библиографија): стр. 346; Милена Кундаковић-Копривица, асистент-приправник (потпуна библиографија): стр. 347; мр Радован Матијашевић, асистент (потпуна библиографија): стр. 348–349; Марија Межински, лектор (потпуна библиографија): стр. 350–351; Isabella Meloncelli-Milak, лектор (потпуна библиографија): стр. 352–353; мр Анђелка Митровић, асистент (потпуна библиографија): стр. 354–355; др Бранка Новаковић, лектор-предавач (потпуна библиографија): стр. 356; др Божинка Петронијевић, асистент (потпуна библиографија): стр. 357; мр Милана Пилетић, асистент (потпуна библиографија): стр. 358; др Весна Половина, асистент (потпуна библиографија): стр. 359–360;

Милица Поповић, лектор-предавач у пензији (избор из потпуне библиографије): стр. 361–362; мр Милана Радић-Дугоњић, асистент (потпуна библиографија): стр. 363; др Љубиша Рајић, лектор (потпуна библиографија): стр. 364–367; мр Зеница Распор, лектор-предавач (наставак библиографије): стр. 368; Милорад Софронијевић, виши библиотекар (наставак библиографије): стр. 369–372; др Милан Стакић, асистент (потпуна библиографија): стр. 373; Љиљана Станић, библиотекар (наставак библиографије): стр. 374–375; мр Мирјана Теодосијевић, асистент (потпуна библиографија): стр. 376; Богдан Терзић, виши лектор-предавач (наставак библиографије): стр. 377–378; Силвија Теодоровић, лектор (потпуна библиографија): стр. 379; Јованка Чемерићић, лектор-предавач у пензији (наставак библиографије): стр. 380; мр Марија Шербеџија, асистент (потпуна библиографија): стр. 381; мр Татјана Шлајмер-Јеремић, виши лектор-предавач (потпуна библиографија): стр. 382.

344. [BIBLIOGRAFIJE nastavnika i saradnika] // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 2 (1980), стр. 424–439.

Prof. dr Pavica Mrazović: стр. 433–435; Мр Предраг Пипер: стр. 436.

345. [BIBLIOGRAFIJE nastavnika i saradnika] // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 4 (1982), стр. 499–514.

Vesna Berić-Đukić: стр. 499–501; Pavica Mrazović: стр. 502–504; Dr Aleksandar Nejgedauer: стр. 505–509; Plamenka Vlahović: стр. 510–511; Živojin Živojinović: стр. 512–514.

346. BIBLIOGRAFIJE radnika Instituta za strane jezike i književnosti : 1983–1986. // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 8 (1987), стр. 451–483.

Dr Vesna Berić: стр. 457–461; Dr Ljiljana Bibović: стр. 461; Marija Čizmar: стр. 461; Dr Milan Čuljak: стр. 462–463; Marija Dobrev: стр. 463–464; Nada Kostić: стр. 468; Dr Marina Ličen: стр. 471–472; Mr Dušanka Mirić: стр. 473; Dr Pavica Mrazović: стр. 473–476; Mr Gordana Nejgebauer: стр. 476; Paloc Laslo: стр. 477–478; Dr Draginja Pervez: стр. 478; Nataša Petrović-Krstulović: стр. 487; Dr Dušanka Točanac: стр. 481–482; Zoran Velikić: стр. 482–483; Plamenka Vlahović: стр. 483.

347. БЈЕЛЕТИЋ, Марта

Изабрана библиографија радова сарадника Етимолошког одсека Института за српски језик САНУ / Марта Бјелетић // Славистика. – Бр. I (1997), стр. 187–191.

Марта Бјелетић, Јасна Влајић-Поповић, Александар Лома, Снежана Петровић, Биљана Сикимић.

348. ПОПИС наставника Филозофског факултета од ослобођења до 1956. године // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 1 (1956), стр. 319–336.

Др Миливој Павловић, редовни професор; Др Павле Ивић, доцент; Др Милка Ивић, доцент; Љубомир Михаиловић, асистент; Љиљана Михаиловић, хонорарни лектор.

349. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника Годишњака // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 3 (1958), стр. 281–299.

Др Миливој Павловић, редовни професор; Др Рудолф Коларич, редовни професор; Др Павле Ивић, доцент; Др Милка Ивић, доцент; Др Олга Пенавин, доцент; Љубомир Михаиловић, асистент; Александар Младеновић, асистент; Даниел Дудок, асистент.

350. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника Годишњака // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 5 (1960), стр. 471–494.

Др Миливој Павловић, редовни професор; Др Рудолф Коларич, редовни професор; Др Олга Пенавин, доцент; Др Војислав Илић, доцент; Др Љубомир Михаиловић, доцент; Александар Младеновић, асистент; Душан Јовић, асистент; Даниел Дудок, асистент; Ђорђе Јазић, виши стручни сарадник; Др Гертруда Калмар, стручни сарадник.

351. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника Годишњака // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 7 (1962/1963), стр. 255–275.

Др Рудолф Коларич, редовни професор; Др Павле Ивић, ванредни професор; Др Милка Ивић, ванредни професор; Др Олга Пенавин, ванредни професор; Др Војислав Илић, доцент; Др Александар Младеновић, доцент; Јан Кмећ, предавач; Даниел Дудок, асистент.

352. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника Годишњака // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 9 (1966), стр. 381–416.

Др Рудолф Коларич, редовни професор; Др Павле Ивић, редовни професор; Др Милка Ивић, редовни професор; Др Олга Пенавин, ванредни професор; Др Војислав Илић, ванредни професор; Др Александар Младеновић, доцент; Александар Музалевски, виши стручни сарадник.

353. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника Годишњака // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 11, св. 2 (1968), стр. 889–929.

Др Рудолф Коларич, редовни професор; Др Павле Ивић, редовни професор; Др Милка Ивић, редовни професор; Др Олга Пенавин, редовни професор; Др Војислав Илић, ванредни професор; Др Александар Младеновић, ванредни професор; Др Јан Кмећ, доцент; Др Јован Кашић, доцент; Александар Музалевски, виши стручни сарадник; Живка Михаиловић, стручни сарадник; Весна Н. Берић, асистент; Драгољуб Петровић, асистент.

354. ПОПИС радова наставника Филозофског факултета у Новом саду и сарадника *Годишњака* // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – Бр. 17, св. 2 (1974), стр. 753–785.

Др Милка Ивић, редовни професор; Др Олга Пенавин, редовни професор; Др Александар Младеновић, ванредни професор; Др Јован Кашић, доцент; Др Драгољуб Петровић, доцент; Др Јован Јерковић, доцент; Мр Јулија Мирић, лектор; Мр Милорад Радовановић, асистент.

355. RADOVI jugoslovenskih lingvista objavljeni u inostranstvu 1 // Лингвистичке актуелности. – Бр. 2 (2000).

Даринка Гортан-Премк, Предраг Пипер, Данко Шипка.

356. RADOVI jugoslovenskih lingvista objavljeni u inostranstvu 2 // Лингвистичке актуелности. – Бр. 3 (2000).

Александар Лома, Стана Ристић, Биљана Сикимић.

357. РОДИЋ, Никола

Изабрана библиографија радова сарадника Старословенског одсека Института за српски језик САНУ / Никола Родић // Славистика. – Бр. III (1999), стр. 323–328.

Митар Пешикан, Никола Родић, Димитрије Стефановић.

358. САРАДЊА наших научника у страним научним публикацијама // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. XXI, св. 1–2 (1955), стр. 182–183.

Александар Белић, Иван Поповић.

2.2.2. Аналитичке библиографије

359. БИОБИБЛИОГРАФСКИ речник учесника Међународног скупа „Вук Карацић и његово дело у своме времену и данас” / прир. Злата Бојовић, Мирјана Костић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 1987. – 161 стр.

360. БУЈАС, Милица

Садржај по писцима / Милица Бујас // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 20, св. 3 (1972), стр. 423–448.

361. ВАСИЛИЋ, Вера

Садржај по писцима / Вера Василић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 40, св. 3 (1992), стр. 393–425.

362. ВОЈИНОВИЋ, Станиша

Библиографија часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* : 1 (1921) – 49–50 (1983–1984) : садржај по књигама / прир. Станиша Војиновић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 59–60 (1993–1994), стр. 1–259.

363. ВОЈИНОВИЋ, Станиша

Библиографија часописа *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* : 1 (1921) – 49–50 (1983–1984) : садржај по писцима / прир. Станиша Војиновић // Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. – Бр. 61–62 (1995–1996), стр. 1–283.

364. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 1998. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 17, св. 1 (1999), стр. 104–114.

365. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 1999. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 18, св. 1 (2000), стр. 93–105.

366. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Попис радова објављених у *Ковчежићу* : књ. I–XI / Г[олуб] Д[обрашиновић]
// Ковчежић. – Бр. 12 (1974), стр. 159–173.

367. ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб

Попис радова објављених у *Ковчежићу* : књ. XII–XV / Голуб Добрашиновић
// Ковчежић. – Бр. 14–15 (1977), стр. 280–284.

368. ЂОКИЋ, Нада

Bibliografija radova objavljenih u časopisu *Živi jezici* od 1956. do 1980. godine /
Nada Đokić // Живи језици. – Бр. XXIII, св. 1–4 (1981), стр. 127–146.

I Uvodni članci; II Lingvistika: a) Članci i studije, b) Prikazi; III Metodika: a) Članci, b) Prikazi;
IV Književnost: a) Članci, b) Prikazi; V Prikazi prevoda; VI Bibliografija; VII Prikazi
bibliografija; VIII Prikazi časopisa; IX Hronika; X In memoriam.

369. МАЛЕТИН, Марко

Садржај *Летописа Матице српске* : 1825–1950. Део 1, Садржај по писцима /
Марко Малетин. – Нови Сад : Матица српска, 1968. – XLIX, 498 стр.

370. МАЛЕТИН, Марко

Садржај *Летописа Матице српске* : 1825–1950. Део 2, Садржај по струкама /
Марко Малетин, Светислав Марић, Душко Вртунски. – Нови Сад : Матица
српска, 1976. – 287 стр. – (Библиографије)

371. МАРКОВИЋ, Драгица

Библиографија *Зборника Матице српске за филологију и лингвистику* /
Драгица Марковић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр.
XXXII, св. 1 (1989), стр. 165–211.

372. МИЛЕНКОВИЋ, Драгутин

Библиографија зборника реферата и саопштења са *Научних састанака
слависта у Вукове дане* : књ. 1–10. / Драгутин Миленковић. – Београд :
Међународни славистички центар, 1982. – 67 стр.

373. МИЛОВАНОВИЋ, Јованка

Попис расправа и чланака : *Наш језик XXI–XXV* / Јованка Миловановић //
Наш језик. – Бр. XXVI, св. 1 (1983), стр. 61–69.

374. МИЛОВАНОВИЋ, Јованка

Попис расправа и чланака објављених у *Јужнословенском филологу и Нашем језику* : датих по азбучном реду / Јованка Миловановић // Наш језик. – Бр. XX (1973–74), стр. 45–143.

375. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1983. и 1984. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 5, св. 3 (1987), стр. 59–76.

376. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1985. и 1986. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 6, св. 3 (1988), стр. 82–91.

377. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1987. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 6, св. 5 (1988), стр. 103–107.

378. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1988. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 7, св. 3 (1989), стр. 80–86.

379. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1989. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 8, св. 3 (1990), стр. 90–95.

380. МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1990. годину / Анђелка Милојковић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 9, св. 3 (1991), стр. 90–95.

381. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија важнијих стручних радова објављених у *Књижевности и језику* од 1952. до 1966. године / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XV, св. 1–2 (1967), стр. 126–142.

I Чланци општег карактера; II Историја књижевности; III Теорија књижевности; IV Језик: а) граматика и граматичка питања, б) акценат, в) дијалектологија, г) општа питања о језику; V Методика и наставна пракса: а) у основној школи, б) у школи II ступња.

382. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија радова објављених у часопису *Књижевности и језик* : 1954–1978. / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXVI, св. 4 (1979), стр. 531–656.

I Језик; II Књижевност; III Методика и настава; IV Књижевни преглед, прикази и белешке; V Питања и одговори; VI Хроника; VI Библиографија; VII In memoriam.

383. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија радова објављених у часопису *Књижевност и језик* : 1959–1963. / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XI, св. 1 (1964), стр. 83–96.

I Чланци општег карактера; II Историја књижевности; III Теорија књижевности; IV Језик: а) граматика и граматичка питања, б) дијалектологија, в) лексика, г) акценат, д) општа питања о језику; V Методика и наставна пракса: а) у основној школи, б) у школи II ступња; VI Књижевни преглед; VII Прикази и белешке; VIII Хроника; IX Помени; X Библиографија.

384. МОРАЧИЋ, Дамњан

Библиографија радова објављених у часопису *Књижевности и језик* : 1979–1988. / Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. XXXVI, св. 1 (1989), стр. 71–107.

I Расправе и чланци; II Настава; III Прилози; IV Прикази; V Хроника; VI Библиографија; VII In memoriam.

385. ПУШКАР, Мирјана

Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti : 1979–1983. : bibliografija / Mirjana Puškar // Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti. – Бр. 6 (1984), стр. 485–507.

386. РИСТИВОЈЕВИЋ, Бранка

Библиографија радова објављених у часопису *Школски час српскохрватског језика и књижевности* за 1991. годину / Бранка Ристивојевић // Школски час српскохрватског језика и књижевности. – Бр. 10, св. 3 (1992), стр. 76–81.

387. САДРЖАЈ часописа чији је издавач (или суиздавач) Институт за српски језик САНУ // Наш језик. – Бр. XXX (1995–96), стр. 149–184.

388. СПАСИЋ, Љиљана

Библиографија радова објављених у часопису *Прилози проучавању језика* : 1–20 / Љиљана Спасић // Прилози проучавању језика. – Бр. 20 (1984), стр. 235–247.

389. СТАНИЋ, Милија

Пет година излажења часописа *Књижевност и језик* / Милија Станић, Дамњан Морачић // Књижевност и језик. – Бр. VI, св. 1 (јануар 1959), стр. 83–96.

I Чланци општег карактера; II Историја књижевности; III Теорија књижевности; IV Језик; V Методика и наставна пракса: а) у основној школи, б) у средњој школи; VI Питања и одговори; VII Прикази и белешке; VIII Из живота друштва.

390. ТРЕЋАКОВ, Стојан

Садржај *Летописа Матице српске* : 1951–1960. / Стојан Трећаков. – Нови Сад : Матица српска, 1977. – 500 стр. – (Библиографије)

391. ТРЕЋАКОВ, Стојан

Садржај *Летописа Матице српске* : 1961–1970. / Стојан Трећаков. – Нови Сад : Матица српска, 1984. – 487 стр. – (Библиографије)

392. ЧУБРИЋ, Љиљана

Попис радова објављених у *Ковчежићу* : књ. XVI–XX/XXI / Љиљана Чубрић // Ковчежић. – Бр. 20–21 (1983–1984), стр. 65–68.

3. Додатак: XXI век

3.1. Текуће библиографије

3.1.1. Опште библиографије

393. БИБЛИОГРАФИЈА за [19../20..] годину : расправа и дела из словенске и индоевропске филологије и опште лингвистике која су изашла у... // Јужнословенски филолог. – Бр. LVII (2001) – бр. LXXI (2014).

Од почетка XXI века објављено је једанаест кумулативних годишњих лингвистичких библиографија.

Садржи: Списак обрађених часописа; Обрађени зборници радова; I. Општи теоријско-методолошки проблеми и историја лингвистике; II. Интердисциплинарна проучавања језика (етнолингвистика, неуроллингвистика, психоллингвистика, социоллингвистика и сл.); III. Примењена лингвистика: (а) Превођење, б) Учење страних језика, в) Контрастивна проучавања језика); IV. Прасловенски језик, словенска језичка заједница и посебна питања појединих словенских језика: (а) опште (прасловенски језик и словенска језичка заједница), б) источнословенски језици, в) западнословенски језици, г) јужнословенски језици, изузев српског); V. Старословенски језик и његове редакције; VI. Савремени српски језик: (а) Опште, б) Фонетика, фонологија, прозодија, в) Графија и правопис, г) Граматика (морфологија, творба речи, синтакса), д) Лексикологија (лексичка семантика, фразеологија, терминологија, етимологија, ономастика и др.), ђ) Нормативистика, е) Стилистика, ж) Метрика, з) Методика наставе српског књижевног језика, и) Дијалектологија); VII. Историја српског језика: (а) Опште, б) Текстови стари и нови, издања; њихова критика, порекло, в) Историјска фонетика, граматика, лексикологија, историја писма и правописа, г) Историја српског књижевног језика; VIII. Речници стари и нови српског језика односно српског и ког страног језика; IX. Несловенски језици; X. Балканологија; XI. Библиографија; XII. Personalia (биографије, аутобиографије, некролози и слично); XIII. Народне умотворине; XIV. Институције, научни скупови, часописи, удружења; XVI Разно; Регистар имена.

3.2. Ретроспективне библиографије

3.2.1. Предметне библиографије

3.2.1.1. Тематске библиографије

394. АЈДАЧИЋ, Дејан

Библиографија о ватри у народној култури Словена / сас. Дејан Ајдацић // Кодови словенских култура. – Бр. 10 (2008), стр. 300–308.

395. БРБОРИЋ, Вељко

Селективна библиографија о правопису / Вељко Брборић // Prevodilac. – Бр. XXII, св. 3–4 (2003), стр. 90–97.

396. БУРСАЋ, Гордана

Magistarske teze iz filoloških i lingvističkih disciplina odbranjene na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu / Gordana Bursać // Лингвистичке актуелности. – Бр. 11 (2004).

397. ВЕЉКОВИЋ, Драган

Spisak odbranjениh doktorskih disertacija iz oblasti jezičkih nauka na filozofskom fakultetu u Nišu / Dragan Veljković // Лингвистичке актуелности. – Бр. 6 (2002).

398. ВИЛОТИЋ, Гордана

Библиографија докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филозофском факултету у Новом Саду од 1995–2004. године / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 68 (2005), стр. 291–295.

399. ВИЛОТИЋ, Гордана

Библиографија магистарских радова о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филозофском факултету у Новом Саду од 1995–2004. године / Гордана Вилотић, Славица Несторовић-Петровски // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 68 (2005), стр. 297–302.

400. ВУЛОВИЋ, Наташа

Избор радова о фразеолошким јединицама у српском језику / Наташа Вуловић // *Prevodilac*. – Бр. XXXIII, св. 3–4 (2014), стр. 123–134.

401. ВУЧКОВИЋ, Петар

Izbor radova iz kognitivne lingvistike / Petar Vučković // *Prevodilac*. – Бр. XXVII, св. 1–2 (2008), стр. 94–100.

402. ГОЛУБОВИЋ, Ана

Библиографија докторских дисертација о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филолошком факултету у Београду од 1995–2004. године / Ана Голубовић // *Зборник Матице српске за славистику*. – Бр. 68 (2005), стр. 271–276.

403. ГОЛУБОВИЋ, Ана

Библиографија магистарских радова о словенским језицима и књижевностима одбрањених на Филолошком факултету у Београду од 1995–2004. године / Ана Голубовић // *Зборник Матице српске за славистику*. – Бр. 68 (2005), стр. 277–289.

404. ЂУРИЋ, Милош Д.

Izbor radova iz opšte lingvistike / Miloš D. Đurić // *Prevodilac*. – Бр. XXXIII, св. 1–2 (2014), стр. 116–134.

405. ЂУРИЋ, Милош Д.

Izbor radova o engleskim i francuskim složenicama / Miloš D. Đurić // *Prevodilac*. – Бр. XXXII, св. 1–2 (2013), стр. 95–106.

406. ЂУРИЋ, Милош Д.

Noviji priručnici iz tehničkih nauka za stručne prevodioce / Miloš D. Đurić // *Prevodilac*. – Бр. XXVI, св. 1–2 (2007), стр. 97–99.

407. ИВАНОВИЋ, Ненад

Избор радова о апстрактним именицама у српском језику / Ненад Ивановић // *Prevodilac*. – Бр. XXVIII, св. 3–4 (2009), стр. 87–97.

408. ИЗАБРАНА библиографија о бојама у народној култури Словена //

Кодови словенских култура. – Бр. 6 (2001), стр. 166–179.

409. ИЗАБРАНА библиографија о деци у народној култури Словена //

Кодови словенских култура. – Бр. 7 (2002), стр. 241–251.

- 410. ИЗАБРАНА библиографија о птицама у народној култури Словена //**
Кодови словенских култура. – Бр. 8 (2003), стр. 163–169.
- 411. ИЗАБРАНА библиографија о смрти у народној култури Словена //**
Кодови словенских култура. – Бр. 9 (2004), стр. 294–315.
- 412. ЈОВАНОВИЋ, Зоран**
Jezički i leksikografski priručnici za germaniste 5 [sic!] / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. XXI, св. 3–4 (2002), стр. 99–109.
- 413. ЈОВАНОВИЋ, Зоран**
Novi priručnici za germaniste i prevodioce 6 [sic!] / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. XXIV, св. 1–2 (2005), стр. 105–112.
- 414. ЈОВАНОВИЋ, Зоран**
Novi priručnici za germaniste i prevodioce 7 [sic!] / Zoran Jovanović // Prevodilac. – Бр. XXIV, св. 3–4 (2005), стр. 89–94.
- 415. ЛЕШТАРИЋ, Српко**
Izbor arapskih stručnih rečnika / Srpko Leštarić // Prevodilac. – Бр. XX, св. 1–4 (2001), стр. 82–93.
- 416. НЕДЕЉКОВИЋ ПРАВДИЋ, Марија**
Грађа за библиографију „Језичка политика на Косову” / Марија Недељковић Правдић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 25 (2014), стр. 118–124.
- 417. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе**
Грађа за библиографију *политичке коректности* : 1 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 24 (2014), стр. 105–110.
- 418. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе**
Грађа за библиографију *политичке коректности* : 2 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 25 (2014), стр. 101–117.
- 419. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе**
Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 1 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 16 (2010).
- 420. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе**
Prilozi za građu leksikološke i metaleksikografske bibliografije 2 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 17 (2010).

421. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 3 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 18 (2011).

422. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 4 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 19 (2011).

423. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 5 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 20 (2012), стр. 113–124.

424. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 6 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 21 (2012), стр. 95–106.

425. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 7 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 22 (2013), стр. 87–100.

426. ОТАШЕВИЋ, Ђорђе

Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије 8 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности. – Бр. 23 (2013), стр. 83–94.

427. ПАНИЋ ЦЕРОВСКИ, Наталија

Izbor radova o razgovornom diskursu / Natalija Panić-Cerovski // Prevodilac. – Бр. XXXII, св. 3–4 (2013), стр. 90–105.

428. ПИЛЕТИЋ, Тамара

Бечка издања српских књига из XVIII и XIX вијека на Катедри за славистику Бечког универзитета / Тамара Пилетић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLIX, св. 2 (2006), стр. 319–322.

429. РАДОВАНОВИЋ, Милорад

Prilog bibliografiji „fazi lingvistike” / Milorad Radovanović // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. LII, св. 2 (2009), стр. 247–261.

430. ЋОРИЋ, Божо

Прилог библиографији творбе речи / Божо Ћорић // Научни састанак слависта у Вукове дане. – Бр. 42, св. 3 (2013), стр. 174–233.

431. ЧОВИЋ, Бранимир

Избор литературе из компаратистике / Бранимир Човић // Prevodilac. – Бр. XXVII, св. 3–4 (2008), стр. 98–106.

432. ЧОВИЋ, Лариса

Izbor literature iz komunikologije / Лариса Раздобудко-Човић // Prevodilac. – Бр. XXX, св. 1–2 (2011), стр. 118–121.

433. ЧОВИЋ, Лариса

Izbor radova iz komunikologije / Larisa Čović // Prevodilac. – Бр. XXVI, св. 3–4 (2007), стр. 89–93.

434. ЧОВИЋ, Лариса

Избор радова о жаргону / Лариса Раздобудко-Човић // Prevodilac. – Бр. XXX, св. 1–2 (2011), стр. 112–118.

435. ЧОВИЋ, Лариса

Културолошко-комуниколошка представа света на примерима компарације / Larisa Čović // Prevodilac. – Бр. XXV, св. 1–2 (2006), стр. 89–98.

436. ЧОВИЋ, Лариса

Словенска и упоредна фразеологија : избор литературе / Лариса Раздобудко-Човић // Prevodilac. – Бр. XXII, св. 1–4 (2004), стр. 95–107.

437. ЧОВИЋ, Лариса

Srpska i strana literatura o somatizmima iz opšteslovenskog leksičkog fonda / Larisa Čović // Prevodilac. – Бр. XXII, св. 1–2 (2003), стр. 86–97.

438. ЧОВИЋ, Лариса

Тематска библиографија : компаративна лингвокултуролошка истраживања / Лариса Човић // Prevodilac. – Бр. XXV, св. 3–4 (2006), стр. 77–84.

439. ШИПКА, Данко

Prilozi za građu leksikološke i metaleksikografske bibliografije [1] : važniji časopisi i zbornici do 1988. godine / Danko Šipka // Лингвистичке актуелности. – Бр. 8–9 (2003).

440. ШИПКА, Данко

Prilozi za građu leksikološke i metaleksikografske bibliografije 2 / Danko Šipka // Лингвистичке актуелности. – Бр. 10 (2003).

3.2.1.2. Персоналне библиографије

3.2.1.2.1. Индивидуалне библиографије

441. БЕЛИЋ, Наташа

Библиографија радова професора др Гордане Вуковић / Наташа Белић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. XLV, св. 1–2 (2002), стр. 327–331.

442. БЕЛИЋ, Наташа

Библиографија професора др Милорада Радовановића / Наташа Белић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. LV, св. 1 (2012), стр. 13–52.

443. БИБЛИОГРАФИЈА радова [Милоша Окуке] // Српски језик. – Бр. 15 (2010), стр. 7–23.

444. БИБЛИОГРАФИЈА радова професора др Мата Пижурице // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику. – Бр. L (2007), стр. 15–22.

445. БИБЛИОГРАФИЈА радова професора др Радосава Ђуровића // Годишњак за српски језик и књижевност. – Бр. 22 (2009), стр. 13–19.

446. БИОГРАФИЈА и библиографија проф. др Недељка Богдановића // Годишњак за српски језик и књижевност. – Бр. 8 (2006), стр. 10–34.

447. БУЊАК, Петар

Биобиблиографија Богољуба Станковића / Петар Буњак, Ана Голубовић // Славистика. – Бр. XVI (2012), стр. 21–41.

448. ГОЛУБОВИЋ, Ана

Биобиблиографија Богдана Терзића / Ана Голубовић, Вукосава Ћапа-Иветић // Славистика. – Бр. XIII (2009), 19–44.

449. ИВАН Клајн : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. CVII за 2000. (2001), стр. 501–519.

450. ЈЕЛИЋ, Лидија

Александар Лома : дописни члан / приредила Лидија Јелић // Годишњак САНУ. – Бр. CXI за 2004. (2005), стр. 635–655.

451. ЈЕЛИЋ, Лидија

Милорад Радовановић : дописни члан / приредила Лидија Јелић // Годишњак САНУ. – Бр. CXI за 2004. (2005), стр. 657–684.

452. ЈЕЛИЋ, Лидија

Предраг Пипер : дописни члан / приредила Лидија Јелић // Годишњак САНУ. – Бр. CX за 2003. (2004), стр. 519–546.

453. ЈОВАНОВИЋ, Јелена

Библиографија радова професора Радоја Симића / приредили Јелена Јовановић и Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 8 (2003), стр. 9–21.

454. CURRICULIM Vitae et Studiorum : [Ivan Klajn] // Italica Belgradensia. – Посебан број (2010), стр. 7–14.

455. МАРКОВИЋ, Милена

Библиографија академика Милке Ивић / Милена Марковић // Јужнословенски филолог. – Бр. LXVII (2011), стр. 15–99.

456. МАРКОВИЋ, Милена

Биобиблиографија академика Ирене Грицкат / Милена Марковић // Јужнословенски филолог. – Бр. LXVI (2010), стр. 51–108.

457. МАРКОВИЋ, Милена

Милка Ивић : редовни члан / Милена Марковић // Годишњак САНУ. – Бр. CVIII за 2001. (2002), стр. 327–337.

458. МАРКОВИЋ, Милена

Предраг Пипер : дописни члан / приредила Милена Марковић // Годишњак САНУ. – Бр. CXVIII за 2011. (2012), стр. 577–611.

459. МАРОЈЕВИЋ, Милена

Милана Радић-Дугоњић : 1952–2012. / Милена Маројевић // Српски језик. – Бр. 18 (2013), стр. 885–894.

460. МИЛОСАВ Тешић : дописни члан // Годишњак САНУ. – Бр. CVII за 2000. (2001), стр. 521–535.

461. МЛАДЕНОВИЋ, Александар

Александар Младеновић : редовни члан / А[лександар] М[ладеновић] // Годишњак САНУ. – Бр. CX за 2003. (2004), стр. 305–340.

462. ПИПЕР, Предраг

Милана Радић-Дугоњић : 1951–2008. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 75 (2009), стр. 239–243.

463. ПИПЕР, Предраг

Маријана П. Киршова : 1940–2010. / Предраг Пипер // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 78 (2010), стр. 263–269.

464. РАДОЈЧИЋ КОСТИЋ, Гордана

Јасмина Грковић-Мејџор / приредила Гордана Радојчић-Костић // Годишњак САНУ. – Бр. CXVI за 2009. (2010), стр. 655–667.

465. СИМОНОВИЋ МАНДИЋ, Светлана

Иван Клајн : редовни члан / приредила Светлана Симоновић-Мандић // Годишњак САНУ. – Бр. CXV за 2008. (2009), стр. 391–397.

466. СПАСОЈЕВИЋ, Ивана

Библиографија радова професора Милорада Дешића / приредили Ивана Спасојевић и Михаило Шћепановић // Српски језик. – Бр. 11 (2006), стр. 9–24.

467. ТЕПАВЧЕВИЋ, Миодарка

Библиографија радова професора Бранислава Остојића / приредиле Миодарка Тепавчевић и Соња Ненезић // Српски језик. – Бр. 13 (2008), стр. 9–34.

3.2.1.2.2. Колективне, библиографије дела одређене врсте аутора

**468. БИБЛИОГРАФИЈА наставника и сарадника Филолошког факултета
Универзитета у Београду // Анали Филолошког факултета. – Ванредна књига
(2012), 4 т.**

Библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета
Универзитета у Београду. Св. 1, А–Д // Анали Филолошког факултета. –
Ванредна књига (2012), стр. 9–609.

Ксенија Ајкут: стр. 9–13; Мариана Алексић: стр. 15–18; Милан Алексић: стр. 19–
21; Едита Андрић: стр. 23–35; Ирина Антанасијевић: стр. 37–47; Петар
Антоновић: стр. 49–51; Маргерита Арнаутовић: стр. 53–54; Јелена Арсић: стр. 55–
56; Јелена Атлагић: стр. 57–59; Тијана Ашић: стр. 61–64; Данијела Бабић: стр. 65–
67; Александра Бајазетов: стр. 69–71; Љиљана Бајић: стр. 73–88; Јанош Бањаи
(János Bánai): стр. 89–93; Ана Батас: стр. 95–96; Снежана (Баук) Вучковић: стр.
97–99; Зорица Бечановић Николић: стр. 101–109; Јелена Бјелић: стр. 111; Душица
Божовић: стр. 113–114; Саша Брадашевић: стр. 115–117; Злата Бојовић: стр. 119–
142; Вера Борисенко-Свинарскаја: стр. 143–148; Жарко Бошњаковић: стр. 149–
163; Саша Брадашевић: стр. 165–167 [sic!]; Јелена Брајовић: стр. 169–171;
Тихомир Брајовић: стр. 173–181; Вељко Брборић: стр. 183–192; Предраг
Бребановић: стр. 193–196; Петар Буњак: стр. 197–210; Данијела Васић: стр. 211–
217; Драгана Вељковић Станковић: стр. 219–224; Милица Винавер Ковић: стр.
225–228; Слободан Витановић: стр. 229–235; Зорица Витић: стр. 237–240; Милена
Владић Јованов: стр. 241–243; Александра Вранеш: стр. 245–277; Јелена Вујић:
стр. 279–284; Наташа Вукајловић: стр. 285–286; Желимир Вукашиновић: стр. 287–
290; Драгана Вукићевић: стр. 291–297; Славко Вукомановић: стр. 299–307;
Миодраг Вукчевић: стр. 309–315; Радојка Вукчевић: стр. стр. 317–331; Љиљана
Вуловић: стр. 333–337; Мирјана Вучковић: стр. 339–342; Јулијана Вучо: стр. 343–
364; Тања Гаев: стр. 365–372; Снежана Генчић: стр. 373–375; Бранка Гератовић:
стр. 377–379; Јелена Гинић: стр. 381–390; Душан Глишовић: стр. 391–393; Дивна
Глумац: стр. 395–397; Љиљана Глумац Томовић: стр. 399–402; Ана Голубовић:
стр. 403–406; Даринка Гортан Премк: стр. 407–423; Татјана Грек: стр. 425–426;
Слободан Грубачић: стр. 427–434; Драгана Грујић: стр. 435–437; Иван Грујић: стр.
439; Мариана Дан: стр. 441–462; Мирјана Даничић: стр. 463–469; Јован Делић:
стр. 471–537; Предраг Дилпарић: стр. 539–541; Иван Димић: стр. 543–546; Весна
Дицков: стр. 547–550; Биљана Дојчиновић: стр. 551–567; Дина Дотлић: стр. 569–

572; Рајна Драгићевић: стр. 573–588; Ива Драшковић Вићановић: стр. 589–597; Љиљана Дукић: стр. 599–600; Оливера Дурбаба: стр. 601–609.

Библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 2, Ћ–Љ // Анали Филолошког факултета. – Ванредна књига (2012), стр. 9–550.

Вукосава Ђапа-Иветић: стр. 9–11; Бојан Ђорђевић: стр. 13–23; Драгана Ђорђевић: стр. 25–29; Милијана Ђорђевић: стр. 31–35; Саша Ђорђевић: стр. 37–38; Биљана Ђорић-Француски: стр. 39–49; Маја Ђукановић: стр. 51–53; Жељко Ђурић: стр. 55–62; Љиљана Ђурић: стр. 63–69; Анете Ђуровић: стр. 71–76; Ана Елаковић: стр. 77–80; Весна Елез: стр. 81–83; Зоран Живковић: стр. 85–89; Љубомир Жиропаја: стр. 91–96; Душан Иванић: стр. 97–122; Бранислав Ивановић: стр. 123–125; Милена Ивановић: стр. 127–134; Александар Илић: стр. 135–142; Наташа Илић: стр. 143–144; Наиле Маља Имами: стр. 145–148; Корнелија Ичин: стр. 149–160; Катарина Јаић: стр. 161–165; Јасна Јанићијевић: стр. 167–172; Снежана Јелесијевић: стр. 173–176; Бранко Јелић: стр. 177–180; Александар Јерков: стр. 181–185; Александра В. Јовановић: стр. 187–191; Ана Јовановић: стр. 193–199; Гордана Јовановић: стр. 201–210; Јасмина Јовановић: стр. 211–216; Милена Јовановић: стр. 217–235; Миливоје Јовановић: стр. 237–263; Јелена Јовановић Симић: стр. 265–281; Томислав Јовановић: стр. 283–302; Јелена Јовић: стр. 303–305; Јелица Јокановић-Михајлов: стр. 307–315; Сандра Јосиповић: стр. 317–320; Љиљана Јухас-Георгијевска: стр. 321–326; Снежана Калинић: стр. 327–329; Душан Квапил: стр. 331–335; Мирослав Квапил: стр. 337–342; Корнелије Квас: стр. 343–346; Драгана Керкез: стр. 347–351; Иван Клајн: стр. 353–361; Душка Кликовац: стр. 363–374; Борко Ковачевић: стр. 375–380; Ранко Козић: стр. 381–382; Изабела Константиновић: стр. 383–391; Радивоје Константиновић: стр. 393–408; Верица Копривица: стр. 409–414; Гордана Кораћ: стр. 415–419; Александра Корда-Петровић: стр. 421–429; Јелена Костић Томовић: стр. 431–435; Мирјана Костић-Голубичић: стр. 437–441; Ивана Кочевски: стр. 443–446; Весна Крајишник: стр. 447–450; Јан Красни: стр. 451–454; Мерима Кријези: стр. 455–457; Зорана Крсмановић: стр. 459–461; Цветана Крстев: стр. 463–482; Ана Кузмановић Јовановић: стр. 483–487; Вера Кусицки: стр. 489–491; Јелена Кусовац: стр. 493–494; Катја Ларсен: стр. 495; Ласо Молнар-Чикош: стр. 497–510; Јаромир Линда: стр. 511–516; Миодраг Лома: стр. 517–525; Весна Ломпар: стр. 534; Мило Ломпар: стр. 535–545; Марина Љујић: стр. 547–550.

Библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 3, М–П // Анали Филолошког факултета. – Ванредна књига (2012), стр. 9–688.

Зорица Манчић: стр. 9–12; Мирјана Маринковић: стр. 13–23; Небојша Маринковић: стр. 25–28; Биљана Марић: стр. 29–38; Љиљана Марковић: стр. 39–53; Радмило Маројевић: стр. 55–73; Адријана Марчетић: стр. 75–86; Маја Матић: стр. 87–92; Сергеј Мацура: стр. 93–104; Марија Межински: стр. 105–114; Радивоје Микић: стр. 115–119; Бранислава Миладинов: стр. 121–122; Александар Милановић: стр. 123–138; Маја Миличевић: стр. 139–141; Оливера Милићевић: стр. 143–156; Јелисавета Милојевић: стр. 157–164; Драгутин Мирковић: стр. 165–166; Предраг Мирчетић: стр. 167–168; Вера Митриновић: стр. 169–172; Катарина Митрићевић-Штепанек: стр. 173–175; Анђелка Митровић: стр. 177–190; Брижит Младеновић (Brigitte Mladenović): стр. 191–192; Саша Модерц: стр. 193–197; Зона Мркаљ: стр. 199–208; Драгана Мршевић-Радовић: стр. 209–219; Предраг Мутавцић: стр. 221–230; Зорица Несторовић: стр. 231–240; Мирослав Б. Николић: стр. 241–248; Јасмина Николић: стр. 249–257; Мирослав Б. Николић: стр. 259–266 [sic!]; Јелена Новаковић: стр. 267–296; Ненад Николић: стр. 297–305; Предраг Обућина: стр. 307–310; Јелица Новаковић-Лопушина: стр. 311–330; Миодраг Павловић: стр. 331–336; Мирјана Павловић: стр. 337–340; Михаило Павловић: стр. 341–359; Зора Пазих: стр. 361–362; Наталија Панић Церовски: стр. 363–364; Мирослав Пантић: стр. 365–399; Михајло Пантић: стр. 401–411; Зоран Пауновић: стр. 413–424; Стефана Пауновић-Родић: стр. 425–427; Славко Петаковић: стр. 429–432; Марина Петковић: стр. 433–452; Новица Петковић: стр. 453–456; Нада Петровић: стр. 457–459; Предраг Петровић: стр. 461–469; Соња Петровић: стр. 471–477; Мирјана Петровић-Филиповић: стр. 479–482; Божинка Петронијевић: стр. 483–488; Асим Пецо: стр. 489–525; Јелена Пилиповић: стр. 527–531; Предраг Пипер: стр. 533–606; Пера Половина: стр. 607–609; Јован Попов: стр. 611–623; Љубомир Поповић: стр. 625–634; Људмила Поповић: стр. 635–656; Михаило Поповић: стр. 657–661; Снежана Линда Поповић: стр. 663–664; Тања Поповић: стр. 665–675; Радосав Пушић: стр. 679–688.

Библиографија наставника и сарадника Филолошког факултета Универзитета у Београду. Св. 4, Р–Ш // Анали Филолошког факултета. – Ванредна књига (2012), стр. 9–727.

Првослав Радић: стр. 9–20; Милана Радић-Дугоњић: стр. 21–26; Викторија Радич (Viktória Radics): стр. 27–48; Драгана Радојевић: стр. 49–50; Немања Радуловић: стр. 51–55; Вучина Раичевић: стр. 57–70; Јелена Рајић: стр. 71–75; Љубиша Рајић: стр. 77–109; Бранко Ракић: стр. 111–113; Катарина Расулић: стр. 115–120; Наташа Ристивојевић Рајковић: стр. 121–124; Љубица Росић: стр. 125–138; Дојчило Рудан: стр. 139–141; Марија Рунић: стр. 143; Бојана Сабо-Трифковић: стр. 145–148; Снежана Самарџија: стр. 149–166; Мила Самарџић: стр. 167–172; Тања Самарџић: стр. 173–174; Срђа Сарделић: стр. 175–176; Ивана Секички: стр. 177–180; Зоран

Скробановић: стр. 181–182; Далибор Соколовић: стр. 183–187; Далибор Солдатић: стр. 189–196; Милорад Софронијевић: стр. 197–203; Желмира Спасић: стр. 205–207; Ивана Спасојевић: стр. 209–210; Милица Спремић: стр. 211–214; Смиља Срдић: стр. 215–220; Милан Стакић: стр. 221–228; Владислава Стаменковић: стр. 229–230; Рада Станаревић: стр. 231–235; Вања Станишић: стр. 237–245; Богољуб Станковић: стр. 247–267; Наташа Станковић-Шошо: стр. 269–270; Веран Станојевић: стр. 271–279; Малиша Станојевић: стр. 281–287; Предраг Станојевић: стр. 289–294; Живојин Станојчић: стр. 295–307; Николаје Станћу (Nicolae Stanciu): стр. 309–311; Мирна Стевановић: стр. 313–314; Слободан Стевић: стр. 315–318; Torstein Stiegler Seim: стр. 319; Балша Стипчевић: стр. 321–322; Бранислава Стојановић: стр. 323–330; Драган Стојановић: стр. 331–338; Јасна Стојановић: стр. 339–343; Војкан Стојичић: стр. 345–349; Милосава Стојнић: стр. 351–366; Гордана Стокић Симончић: стр. 367–381; Бошко Сувајцић: стр. 383–393; Дарко Танасковић: стр. 395–437; Ђорђе Богдан Тара (George Bogdan Tăra): стр. 439–443; Андреј Тарасјев: стр. 445–450; Мирјана Теодосијевић: стр. 451–460; Александар Терзић: стр. 461–474; Богдан Терзић: стр. 475–503; Гордана Терић: стр. 505–511; Дарко Тодоровић: стр. 513–519; Душица Тодоровић: стр. 521–525; Дина Томић: стр. 527–528; Ненад Томовић: стр. 529–533; Мирослав Топић: стр. 535–540; Минерва Трајловић-Кондан: стр. 541–548; Радослава Трнавац: стр. 549–551; Тури Марта (Turi Márta): стр. 553–559; Божо Ћорић: стр. 561–576; Мирјана Ћорковић: стр. 577–579; Бобан Ћурић: стр. 581–587; Соња Узелац: стр. 589–590; Милош Утвић: стр. 591–592; Корнелија Фараго (Farágó Kornélia): стр. 593–608; Јелена Филиповић: стр. 609–614; Доријан Хајду: стр. 615–618; Ева Харкаи Ваш (Harkai Vass Éva): стр. 619–637; Марија Циндори Шинковић: стр. 639–647; Јован Чудомировић: стр. 649–650; Бранкица Чигоја: стр. 651–660; Зузана Чижикова: стр. 661–666; Љиљана Чолић: стр. 667–677; Биљана Чубровић: стр. 679–684; Марко Чудић: стр. 685–689; Биљана Чудомировић: стр. 691–692; Галина Б. Шаралиева-Ћирић: стр. 693–694; Татјана Шотра-Катунарић: стр. 695–701; Ирена Шпадијер: стр. 703–711; Михаило Шћепановић: стр. 713–727.

469. RADOVI jugoslovenskih lingvista objavljeni u inostranstvu 3 // Лингвистичке актуелности. – Бр. 4 (2001).

Ранко Бугарски.

470. RADOVI jugoslovenskih lingvista objavljeni u inostranstvu 4 // Лингвистичке актуелности. – Бр. 5 (2001).

Ранко Бугарски.

471. RADOVI jugoslovenskih lingvista objavljeni u inostranstvu 6 // Лингвистичке актуелности. – Бр. 7 (2002).

Милка Ивић.

3.2.2. Аналитичке библиографије

472. БЕЛИЋ, Наташа

Библиографија радова објављених у часопису *Прилози проучавању језика* : 21–44 / Наташа Белић // Прилози проучавању језика. – Бр. 45 (2014), стр. 210–238.

473. БИБЛИОГРАФИЈА : *Научни састанак слависта у Вукове дане* : 1971–2011. : 1–40 / прир. Злата Бојовић, Драгана Мршевић-Радовић, Катарина Тодоровић ; сар. Мирјана Костић-Голубичић, Драгутин Миленковић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 2012. – 237 стр.

474. БИОБИБЛИОГРАФСКИ речник МСЦ : 1971–2000. : *Научни састанак слависта у Вукове дане* 1–30 : учесници / прир. Злата Бојовић, Драгана Мршевић-Радовић, Снежана Самарџија. – Београд : Међународни славистички центар, 2005. – 435 стр.

475. БРДАР, Лала

Библиографија часописа *Просветна документација, Ревизија школства и просветна документација и Ревизија образовања* / Лала Брдар // Књижевност и језик. – Бр. LVII, св. 3–4 (2010), стр. 357–384.

476. ВАСИЛИЋ, Вера

Садржај по писцима / Вера Василић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 60, св. 3 (2012), стр. 653–692.

477. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2000. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 19, св. 1 (2001), стр. 108–120.

478. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2001. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 20, св. 1 (2002), стр. 116–128.

479. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2002. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 21, св. 1 (2003), стр. 139–150.

480. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2003. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 22, св. 1 (2004), стр. 130–140.

481. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2004. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 23, св. 1 (2005), стр. 112–124.

482. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2005. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 24, св. 1 (2006), стр. 145–155.

483. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2006. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 25, св. 1 (2007), стр. 104–114.

484. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2007. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 26, св. 1 (2008), стр. 125–136.

485. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2008. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 27, св. 1 (2009), стр. 118–129.

486. ВРАНЕШ, Александра

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2009. годину / Александра Вранеш // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 28, св. 1 (2010), стр. 107–117.

487. ГОЛУБОВИЋ, Ана

Библиографија часописа *Јужнословенски Филолог* : I (1913) – LXVIII (2012) / Ана Голубовић // *Јужнословенски филолог*. – Бр. LXIX (2013), стр. 541–678.

I Општи теоријско-методолошки проблеми и историја лингвистике: стр. 541–546; II Интердисциплинарна проучавања језика (етнолингвистика, неуроллингвистика, психоллингвистика, социоллингвистика и сл.): стр. 546–548; III Примењена лингвистика: стр. 548–553 (а) Превођење, б) Учење страних језика, в) Контрастивна и компаративна проучавања језика); IV Прасловенски језик, словенска језичка заједница и посебна питања појединих словенских језика: стр. 553–581 (а) опште (прасловенски језик и словенска језичка заједница), б) источнословенски језици, в) западнословенски језици, г) јужнословенски језици, изузев српског); V Старословенски језик и његове редакције: стр. 582–588; VI Савремени српски језик: стр. 588–641 (а) Опште, б) Фонетика, фонологија, прозодија, в) Графија и правопис, г) Граматика (морфологија, творба речи, синтакса), д) Лексикологија (лексичка семантика, фразеологија, терминологија, етимологија, ономастика и др.), ђ) Паремиологија, е) Нормативистика, ж) Стилистика, з) Метрика, и) Методика наставе српског књижевног језика, ј) Дијалектологија); VII Историја српског језика: стр. 641–653 (а) Опште, б) Текстови стари и нови, издања; њихова критика, порекло, в) Историјска фонетика, граматика, лексикологија, историја писма и правописа, г) Историја српског књижевног језика); VIII Речници стари и нови српског језика односно српског и ког страног језика: стр. 653–656; IX Несловенски језици: стр. 656–658; X Књижевност: стр. 659–661; XI Балканологија: стр. 661–662; XII Библиографија: стр. 662–663; XIII Personalialia (биографије, аутобиографије, некролози и слично): стр. 663–670; XIV Институције, научни скупови, часописи, удружења: стр. 670–677; XV Разно: стр. 677–678.

488. ГРУЈИЋ, Ангелина

Библиографија радова часописа *Књижевност и језик* : 2004–2008. / Ангелина Грујић, Бранкица Ресан // *Књижевност и језик*. – Бр. LVI, св. 3–4 (2009), стр. 399–422.

I Расправе и чланци; II Настава; III Прилози; IV Прикази; V Хроника; VI Библиографија; VII Белешке и осврти; VIII In memoriam.

489. ГРУЈИЋ, Драгана

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2010. годину / Драгана Грујић, Гордана Ђоковић // *Школски час српског језика и књижевности*. – Бр. 29, св. 1 (2011), стр. 119–136.

490. ГРУЈИЋ, Драгана

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2012. годину / Драгана Грујић, Гордана Ђоковић // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 30, св. 1 (2013), стр. 116–133.

491. ЂОКОВИЋ, Гордана

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2011. годину / Гордана Ђоковић, Драгана Грујић // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 30, св. 1 (2012), стр. 113–132.

492. ЂОКОВИЋ, Гордана

Библиографија часописа *Школски час српског језика и књижевности* за 2013. годину / Гордана Ђоковић, Драгана Грујић // Школски час српског језика и књижевности. – Бр. 31, св. 2 (2014), стр. 104–115.

493. МИРИЋ, Ката

Библиографија *Зборника Матице српске за славистику* : 1970–2000. / Ката Мирић // Зборник Матице српске за славистику. – Бр. 60 (2001), стр. 1–123.

494. НАШ језик : I–XLIII : библиографија са регистрима : 1932–2012. / Владимир Живановић, Марина Спасојевић, Драгана Цвијовић, Анета Спасојевић // Наш језик. – Бр. XLIII (2012), стр. 139–280.

495. ПАВКОВИЋ, Милка

Bibliografija članaka objavljenih u *Filološkom pregledu* : 1963–1985. / Milka Pavković // Филолошки преглед. – XXXVIII, 1 (2011), стр. 151–194.

496. ПАВКОВИЋ, Милка

Petnaest godina nove serije *Filološkog pregleda* : bibliografija radova 1997–2011. / Milka Pavković // Филолошки преглед. – XXXIX, 1 (2012), стр. 217–261.

497. СПАСОЈЕВИЋ, Ивана

Библиографија[sic!] објављених у часопису *Књижевност и језик* од 1954–2011. године / Ивана Спасојевић // Књижевност и језик. – Бр. LIX, св. 1–2 (2012), стр. 157–173.

498. СПАСОЈЕВИЋ, Ивана

Библиографија радова објављених у часопису *Књижевност и језик* : 1989–2003. / Ивана Спасојевић // Књижевност и језик. – Бр. LI, св. 1–2 (2004), стр. 237–312.

I Расправе и чланци; II Реферати и саопштења; III Настава; IV Из наше прошлости; V Трибина; VI Дискусија : о реформи наставе језика и књижевности у основним и средњим школама; VII Прилози; VIII Прикази и белешке; IX In memorem; X Библиографија; XI Хроника; XII Тестови; XIII Додатак : научно дело академика Мирослава Пантића поводом 70 година живота и 45 година научног рада.

499. СПАСОЈЕВИЋ, Ивана

Библиографија часописа *Српски језик* : 1996–2005. / Ивана Спасојевић // Српски језик. – Бр. 10 (2005), стр. 959–1035.

500. СПАСОЈЕВИЋ, Марина

Наш језик : књ. XXXI–XL / Марина Спасојевић, Драгана Настановић // Наш језик. – Бр. XL (2009), стр. 131–145.

4. Регистри

4.1. Регистар аутора

АЈДАЧИЋ, Дејан 394, [118];³⁵⁵
АНДРИЋ, Александар 1, 2, 3, 4, 5, 6, [61, 272];
АНТОНОВИЋ, Петар 204, [142];
АРНОТ, Антоније Арновљев 46, [97–99, 272];
БЕЛИЋ, Александар [17, 273];
БЕЛИЋ, Наташа 247, 248, 441, 442, 472, [191–193, 261];
БЕРИЋ, Весна 153, [103];
БЕРИЋ, Павле 47, [95];
БЈЕЛЕТИЋ, Марта 347, [234];
БОЈОВИЋ, Злата 359, 473, 474, [225, 258];
БОШЊАК, Ј. 277;
БОШКОВИЋ, Јован 72, [17, 70, 240, 273];
БРАНКОВИЋ, Коста 7, [64];
БРАУН, Вејлс 314, [188];
БРБОРИЋ, Вељко 395, [111, 275];
БРДАР, Лала 475, [252];
БРЕКЕР, Ханс Ото 156, [122];
БУГАРСКИ, Ранко 157, [104, 274];
БУДИШИН, Милка 158, [124];
БУЈАС, Милица 360, [252];
БУЊАК, Петар 447, [212];
БУРСАЋ, Гордана 396, [138];
ВАСИЛИЋ, Вера 361, 476, [252];
ВЕЛИЧКОВИЋ, Станиша 160, [127, 128, 203];
ВЕЉКОВИЋ, Драган 397, [138];
ВЕСЕЛИНОВ, Иванка 161, [107];
ВИЛОТИЋ, Гордана 162, 163, 398, 399, [133];
ВИНАВЕР, Надежда 164, [148];
ВИЋЕНТИЋ, Биљана 199, 200, [121, 138];

ВОЛИНОВИЋ, Станиша 255, 256, 362, 363, [187, 263–266];
ВРАНЕШ, Александра 165, 166, 364, 365, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, [41, 48, 127, 128, 225, 251, 262, 277];
ВРТУНСКИ, Душко 370, [239];
ВУКЧЕВИЋ, Зорка 257, [173];
ВУЛОВИЋ, Наташа 400, [113];
ВУЧЕТИН, Даница 167, [142];
ВУЧКОВИЋ, Марија 258, [207];
ВУЧКОВИЋ, Петар 401, [111];
ВУЧО, Јулијана 168, 169, [131, 137];
ГОЛУБОВИЋ, Ана 402, 403, 447, 448, 487, [135, 211, 212, 255];
ГРИЦКАТ, Ирена 260, [178, 275];
ГРУЈИЋ, Ангелина 488, [250];
ГРУЈИЋ, Драгана 489, 490, 491, 492, [262];
ДАВИДОВИЋ, Димитрије 58, [17, 152–154, 236, 272];
ДАНИЧИЋ, Ђуро 8, 9, 10, 59, [17, 25, 29, 34, 65–67, 91, 154–156, 273];
ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум 170, 171, 172, [53, 121, 132, 133, 138, 275];
ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 366, 367, [89, 90, 255, 275, 276];
ДУРБАБА, Оливера 173, [131];
ЂАПА ИВЕТИЋ, Вукица 448, [211];
ЂЕРМЕКОВ, Душан 48, [96];
ЂОКИЋ, Нада 174, 175, 176, 368, [143, 145, 256];
ЂОКОВИЋ, Гордана 489, 490, 491, 492, [262];
ЂОЛИЋ, Слободанка 177, [131, 132];
ЂОРЂЕВИЋ, Ђорђе 60, [155, 156];
ЂОРЂЕВИЋ, Нада 261, [178];
ЂОРЂЕВИЋ, Пера 61, [46, 156];
ЂУРИЋ, Љиљана 178;
ЂУРИЋ, Милош Д. 404, 405, 406, [111, 112];

³⁵⁵ Бројеви у регистрима се односе на бројеве библиографских јединица. Бројеви додати у угластим заградама се односе на бројеве страна у студији.

ЖИБРЕГ, Ивона 179, [119];
 ЖИВАНОВИЋ, Владимир 494, [254];
 ЖИВАНЧЕВИЋ, Милорад 262, 263, [182, 200];
 ЖУЈОВИЋ, Гордана 264, 265, [173, 174];
 ЗОГОВИЋ, Мирка 180, [107];
 ИВАНОВИЋ, Ненад 407, [112];
 ЈАНКОВИЋ, Љубица 186, [181];
 ЈЕЛИНЕК, Едвардо 54, [101];
 ЈЕЛИЋ, Лидија 450, 451, 452, [175–177];
 ЈОВАНОВИЋ, Зоран 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 412, 413, 414, [141, 146];
 ЈОВАНОВИЋ, Јелена 453, [208];
 ЈОВАНОВИЋ, Јован 73, [244];
 ЈОВАНОВИЋ, Младен 197, [108];
 ЈОВАНОВИЋ, Панта 11, 12, 13, [64];
 КАУЦ, У. 194, [146];
 КАШИЋ, Јован 102, 103, 104, 105, 106, 107, 270, 271, [85–87, 185, 275];
 КЛЕУТ, Марија 198, [107];
 КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија 199, 200, [121, 137, 138];
 КОСТИЋ, Мирјана 359;
 КОСТИЋ, Страхиња 201, [107];
 КРАЈИШНИК, Весна 202, [122, 126];
 КРАСИЋ, Владимир 49, [96];
 КРЕЧАВЕВИЋ, Марко 50, [96];
 КРОМЕР БЕНЦ, Магдалена 203, [146];
 КУЉБАКИН, Степан 272, [177];
 КУРЦ, Јосеф 273, [177];
 КУСИЦКИ, Вера 204, [142];
 ЛЕШТАРИЋ, Српко 415, [142];
 ЛОМПАР, Весна 229, 274, [117, 206, 275];
 МАГАРАШЕВИЋ, Георгије 51, 74, [15, 17, 31, 94, 95, 237, 272];
 МАЛЕТИН, Марко 369, 370, [238, 239];
 МАРИНКОВИЋ, Боривоје 276, [197];
 МАРИЋ, Светислав 370, [239];
 МАРКОВИЋ, Драгица 371, [263];
 МАРКОВИЋ, Милена 455, 456, 457, 458, [173, 176, 178];
 МАРКОВИЋ, Мирослав 277;

МАРОЈЕВИЋ, Милена 459, [211];
 МИЛЕНКОВИЋ, Драгутин 372, [257, 258];
 МИЛОВАНОВИЋ, Јованка 373, 374, [253, 254];
 МИЛОЈЕВИЋ, Сташа 205, 206, 207, 208, 209, [121, 135, 140];
 МИЛОЈКОВИЋ, Анђелка 375, 376, 377, 378, 379, 380, [262];
 МИРИЋ, Ката 493, [267];
 МИТРОВИЋ, Анђелка 210, [142];
 МЛАДЕНОВИЋ, Александар 289, 290, 291, 461, [33, 184, 185, 275];
 МОКИЈЕНКО, Владимир 292, [19];
 МОРАЧИЋ, Дамњан 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 211, 212, 213, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 381, 382, 383, 384, 389, [88, 127, 194–196, 203, 246–249, 275, 276];
 МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана 299, 300, 473, 474, [178, 258, 275];
 МУЛИЋ, Маја 301, [198];
 МУЉАЧИЋ, Жељко 302, [185];
 МУШИЦКИ, Бранко 52, [96];
 НАГИ, Јосип 303, [180];
 НАСТАНОВИЋ, Драгана 500, [254];
 НЕДЕЉКОВИЋ ПРАВДИЋ, Марија 416, [116];
 НЕЈГЕБАУЕР, Гордана 214, [130];
 НЕЈЛОР, Кенет 102, 103, 104, 105, 106, 107, [85–87, 275];
 НЕНЕЗИЋ, Соња 467, [210];
 НЕСТОРОВИЋ ПЕТРОВСКИ, Славица 162, 163, 398, 399, [134];
 НИКИЋ, Љубомир 304, 305, [181];
 НИКОЛИЋ, Сергије 14, 15, [63, 64];
 НОВАКОВИЋ, Стефан [58];
 НОВАКОВИЋ, Стојан 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, [17, 25, 32, 68–69, 273];
 ОРФЕЛИН, Захарије [15, 57];
 ОТАШЕВИЋ, Ђорђе 215, 216, 217, 218, 219, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, [116, 147, 276];
 ПАВКОВИЋ, Јоана 307, [172];
 ПАВКОВИЋ, Милка 495, 496, [268];

ПАЖЋЕРСКИ, Душан Владислав 311, [201];
 ПАНИЋ ЦЕРОВСКИ, Наталија 427, [113];
 ПЕРОВИЋ, Верослава 220, [139];
 ПЕШИКАН, Андреј 312, [197];
 ПИЛЕТИЋ, Тамара 428, [103];
 ПИПЕР, Предраг 221, 222, 462, 463, [132, 149, 202, 275, 277];
 ПОПОВИЋ, Бојана 158, 223, 224, [124, 145];
 ПОПОВИЋ, Ђорђе 75, [238];
 ПОПОВИЋ, Павле [17, 27, 34, 77, 273, 276, 277];
 ПОСНИКОВИЋ, Драгутин 23, 24, 25, 26, 27, [71, 273];
 ПРЋИЋ, Твртко 225;
 ПУЉО, Маркидес [57];
 ПУШКАР, Мирјана 226, 385, [129, 260];
 РАДЕВИЋ, Милорад 313, [183];
 РАДИСАВЉЕВИЋ, Зоран 227;
 РАДОВАНОВИЋ, Милорад 228, 314, 315, 316, 317, 429, [103, 106, 186–189, 275, 276];
 РАДОВИЋ ТЕШИЋ, Милица 229, 318, [117, 178, 275];
 РАДОЈЧИЋ КОСТИЋ, Гордана 319, 464, [174, 177];
 РАЈИЋ, Љубиша 230, [144];
 РАЈКОВИЋ, Ђорђе 53, [96];
 РАМИЋ, Никола 321, [198];
 РЕСАН, Бранкица 488, [250];
 РИСТИВОЈЕВИЋ, Бранка 386, [262];
 РОДИЋ, Никола 357, [234];
 САМАРЦИЈА, Снежана 359, 468, 473, 474, [258];
 СЕКУЛОВИЋ, Г. 232, [148];
 СИМОНОВИЋ МАНДИЋ, Светлана 465, [175];
 СПАСИЋ, Љиљана 139, 140, 325, 326, 327, 328, 388, [188–190];

СПАСОЈЕВИЋ, Анета 494, [254];
 СПАСОЈЕВИЋ, Ивана 466, 497, 498, 499, [209, 249, 251, 268];
 СПАСОЈЕВИЋ, Марина 494, 500, [254];
 СРЕТЕНОВИЋ, Сава 55, [101];
 СРДИЋ, Смиља 191;
 СТАНИЋ, Љиљана 233, [137, 140];
 СТАНИЋ, Милија 389, [246];
 СТОЈАНОВИЋ, Љубомир 332, [17, 27, 158, 273];
 СУБОТИН, Лидија 234, [136];
 СУБОТИЋ, Јован 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 77, [17, 60, 61, 272];
 ТЕПАВЧЕВИЋ, Миодарка 467, [210];
 ТЕРИЋ, Гордана 180, [107, 218];
 ТИРОЛ, Димитрије 38, 39, 40, 41, 42, [59, 272];
 ТОДОРОВИЋ, Катарина 473, [258];
 ТОШОВИЋ, Бранко 235, 236, 333, [131, 146, 201];
 ТРЕЋАКОВ, Стојан 390, 391, [239];
 ТУРОМАН, Јован 56, [102];
 ЋОРИЋ, Божо 430, [121, 275];
 ЋУПИЋ, Драго 237, 334, [114, 178, 275];
 ХАЏИЋ, Антоније 78, [237];
 ЦВИЈОВИЋ, Драгана 494, [254];
 ЦЕНИЋ, Ђорђе 43, [63, 64];
 ЧОБИЋ, Тимотеј 238, 239, [140];
 ЧУБРИЋ, Љиљана 392, [255];
 ЧОВИЋ, Бранимир 431, [112];
 ЧОВИЋ, Лариса 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, [108–100];
 ЧУДОМИРОВИЋ, Биљана 240, 241, [133];
 ЏОНИЋ, Урош 336, [179, 180];
 ШИПКА, Данко 242, 439, 440, [114, 150];
 ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило 337, 338, 453, 466, [198, 208, 209].

4.2. Регистар часописа

- Анали Филолошког факултета (ISSN 0522-8468) 322, 323, 324, 340, 341, 342, 343, 468, [23, 41–43, 204–206, 214–226];
- Гласникъ Дружтва србске словесности 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 43, 55, 59, [23–25, 62–72, 100–102, 154, 155, 272];
- Гласник Српског ученог друштва 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 54, 56, 67, 72, [62–72, 100–102, 242–244, 272–275];
- Glossa (ISSN 0356-5733) 168, 169, 171, 173, 177, 178, 199, 200, 205, 225, [24, 53, 121, 131, 137, 138];
- Годишњак за српски језик и књижевност (ISSN 1450-5452; 1451-5439, 2336-6922) 445, 446;
- Годишњак САН 253, 259, [23, 168, 169, 274];
- Годишњак САНУ (ISSN 1820-5461) 257, 264, 265, 267, 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 307, 308, 309, 310, 319, 449, 450, 451, 452, 457, 458, 460, 461, 464, 465, [23, 170–177, 274, 266];
- Годишњак СКА 57, 62, 63, 65, 66, 69, 70, 71, 243, 244, 245, 246, 251, 254, 268, 269, 275, 278, 280, 306, 320, 329, 330, 331, 335, [23, 25–27, 159–168, 274];
- Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду (ISSN 0376-0730, 2336-7236) 276, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, [24, 44, 197, 229–231];
- Голубица : съ Цветомъ књижества србског 38, 39, 40, 41, 42, [19, 22, 59, 271];
- Живи језици (ISSN 0514–7743) 154, 155, 156, 158, 202, 368, [24, 50, 122–126, 256];
- Зборник Матице српске за књижевност и језик (ISSN 0543-1220) 161, 180, 198, 201, 360, 361, 476, [23, 32, 33, 106–108, 252];
- Зборник Матице српске за славистику (ISSN 0352-0470, 0354-5007) 162, 163, 222, 240, 241, 262, 292, 301, 311, 333, 398, 399, 402, 403, 462, 463, 493, [23, 34, 133–135, 149, 198–202, 267];
- Зборник Матице српске за филологију и лингвистику (ISSN 0352-0438, 0514-6143, 0354-5724) 102, 103, 104, 105, 106, 107, 139, 140, 153, 157, 228, 247, 248, 256, 270, 271, 289, 290, 291, 302, 314, 315, 316, 317, 325, 326, 327, 328, 371, 428, 429, 441, 442, 444, [23, 33, 34, 85–87, 102–106, 184–193, 263, 274, 276];
- Зборник радова Института за стране језике и књижевности (ISSN 0353-9074) 170, 172, 214, 221, 226, 235, 344, 345, 346, 385, [24, 45, 129–133, 231–233, 260];
- Зборник Филозофског факултета (ISSN 0352-848X) 276, 339, [214–216];
- Зимзелень : србско-народный мѣсецословъ 2, 3, 4, 5, 6, [19, 62, 271];
- Italica Belgradensia (ISSN 0355-4766) 231, 454, [23, 43, 119–120, 213];
- Јужнословенски филолог (ISSN 0352-185X) 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 249, 260, 261, 266, 272, 273, 299, 300, 318, 334, 374, 387, 393, 455, 456, 487, [23, 27–29, 82–84, 177–178, 255, 273, 274, 276];
- Календаръ [57];
- Књижевност и језик (ISSN 1821-2964, 0454-0689) 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 160, 165, 166, 211, 212, 213, 294, 296, 297, 298, 381, 382, 383, 384, 389, 475, 488, 497, 498, [24, 47–49, 88, 127–129, 194–196, 246–251, 275];

Ковчежић (ISSN 0454-4617) 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 186, 255, 263, 304, 305, 313, 366, 367, 392, [24, 51, 89, 90, 181–183, 255, 274];

Кодови словенских култура (ISSN 0356-964X) 181, 182, 183, 184, 185, 394, 408, 409, 410, 411, [24, 54, 55, 118];

Коло : лист за забаву и науку 60, [155, 156];

Летопис Матице српске (ISSN 0025-5939) 1, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 74, 75, 77, 78, 369, 370, 390, 391, [15, 22, 30–32, 61, 94–97, 237–239, 271, 272, 274, 277];

Лингвистичке актуелности (ISSN 1450-9083) 237, 242, 355, 356, 396, 397, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 439, 440, 469, 470, 471, [23, 30, 114–116, 138, 150, 235];

Магазинъ за художество, књижество и моду 46, [19, 22, 97–99, 271];

Матица 68, [154];

Научни састанак слависта у Вукове дане (ISSN 0353-9066) 359, 372, 430, 473, 474, [24, 52, 121, 257–259, 277];

Наш језик (ISSN 0027-8084) 229, 250, 312, 321, 337, 373, 374, 387, 494, 500, [23, 29, 117, 197, 198, 253–255];

Новине сербске 58, [19, 22, 152–154, 272];

Отаџбина : књижевност, наука, друштвени живот 44, 64, 76, [24, 46, 72, 73, 158, 240–242, 274];

Политика (ISSN 0352-4411) 235, [131];

Преводацац (ISSN 0353-8892) 159, 164, 165, 166, 167, 174, 175, 176, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 210, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 223, 224, 227, 230, 232, 233, 236, 238, 239, 395, 400, 401, 404, 405, 406, 407, 412, 413, 414, 415, 427, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, [24, 53, 108–114, 135, 138–148, 276];

Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор (ISSN 0352-6673) 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 234, 303, 336, 358, 362, 363, [22, 23, 35–40, 77–81, 136, 137, 178–180, 227–229, 263–266, 273, 274];

Прилози проучавању језика (ISSN 0555-1137) 179, 388, 472, [119, 261];

Просветни гласник 45, 61, 73, 87, 332, [22, 24, 47, 75, 76, 156–158, 244–246, 274];

Просветна документација 475, [252];

Ревија образовања 475, [252];

Ревија школства и просветна документација 475, [252];

Сербскія повседневнія новины [57, 272];

Славенно-сербскія вѣдомости [57, 272];

Славено-сербскій магазинъ [57, 272];

Славистика (ISSN 1450-5061) 347, 357, 447, 448, [24, 55, 56, 211–212, 234];

Српски језик (ISSN 0356-9259) 252, 258, 274, 338, 443, 453, 459, 466, 467, 499, [24, 53, 54, 206–211, 268];

Српски дијалектолошки зборник (ISSN 0355-8257) 387, [254];

Страни језици 214, [129];

Филолошки преглед (ISSN 0015-1807) 495, 496, [268];

Школски час српског (српскохрватског) језика и књижевности (ISSN 0354-1340; 1450-6521) 293, 295, 364, 365, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 386, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 489, 490, 491, 492, [203, 262, 275];

Deutsch als Fremdsprache (ISSN 0011-9741) 226, [129];
Ricerche slavistiche (ISSN 0405-4359) 180, [107];
The Slavonic and East European Review (ISSN 0037-6795) 198, [107];
Die Welt der Slaven (ISSN 0043-2520) 201, [107].

4.3. Именски регистар

АДАМОВИЋ, Младен 341;
АЈЕТА, Идриз 339;
АЈКУТ, Ксенија 468;
АЛЕКСИЋ, Мариана 468;
АЛЕКСИЋ, Милан 468;
АЛЕКСИЋ, Радомир 339;
АНДРИЋ, Едита 468;
АНАСТАСИЈЕВИЋ, Ксенија 341;
АНТАНАСИЈЕВИЋ, Ирина 468;
АНТОНОВИЋ, Петар 468;
АРНАУТОВИЋ, Маргерита 468;
АРСИЋ, Јелена 468;
АТАНАЏКОВИЋ, Платон 67, 68,
[155];
АТЛАГИЋ, Јелена 468;
АШИЋ, Тијана 468;
БАБИЋ, Данијела 468;
БАБИЋ, Жарко 342;
БАБИЋ, Јосип 343;
БАБОВИЋ, Милосав 339, 340, 341,
342, 343;
БАЈАЗЕТОВ, Александра 468;
БАЈИЋ, Љиљана 468;
БАЈРАКТЕРЕВИЋ, Фехим 339, 340;
БАКОТИЋ МИЈУШКОВИЋ, Вера
339, 340, 341;
БАНАШЕВИЋ, Никола 339, 340, 341,
342;
БАНДИЋ, Милош 341, 343;
БАЊАИ, Јанош 468;
БАТАС, Ана 468;
БАУК ВУЧКОВИЋ, Снежана 468;
БЕЛИЋ, Александар 244, 245, 258,
260, 339, 358, [164, 165, 178, 207, 216,
228, 230–232, 274, 277];
БЕРИЋ, Весна 345, 346, 353;
БЕЧАНОВИЋ НИКОЛИЋ, Зорица
468;
БИБОВИЋ, Љиљана 346, [233];
БЈЕЛЕТИЋ, Марта 347, [234];
БЈЕЛИЋ, Јелена 468;
БОГДАНОВИЋ, Ивана 340, 341;
БОГДАНОВИЋ, Недељко 446;
БОЖОВИЋ, Душица 468;
БОЖОВИЋ, Зоран 341, 342;
БОЖОВИЋ, Раде 341, 342, 343;
БОЈИЋ, Драгослава 339, 340;
БОЈОВИЋ, Злата 342, 343, 468;
БОРИСЕНКО СВИНАРСКАЈА, Вера
468;
БОШКОВИЋ, Радосав 334, 339, 341,
342, [178];
БОШЊАКОВИЋ, Жарко 468;
БРАДАШЕВИЋ, Саша 468;
БРАЈОВИЋ, Јелена 468;
БРАЈОВИЋ, Тихомир 468;
БРБОРИЋ, Вељко 468;
БРЕБАНОВИЋ, Предраг 468;
БРОК, Олаф 306, [166];
БРУНЕТИ, Мирослава 340, 341, 343;
БУГАРСКИ, Ранко 340, 341, 342, 343,
469, 470, [235, 277];
БУРИЋ, Олга 342;
БУДИМИР, Милан 253, 277, 279,
339, [169];
БУМБЕР, Јакоб 339;
БУЊАК, Петар 343, 468;
ВАСИЋ, Данијела 468;
ВЕЛИКИЋ, Зоран 346, [233];
ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана
468;
ВИГЊЕВИЋ СТАНИЋ, Љиљана 342;
ВИДОВИЋ, Војислав 342;
ВИНАВЕР КОВИЋ, Милица 468;
ВИТАНОВИЋ, Слободан 341, 342,
343, 468;
ВИТИЋ, Зорица 468;
ВЛАДИЋ ЈОВАНОВ, Милена 468;
ВЛАЈИЋ ПОПОВИЋ, Јасна 347,
[234];
ВЛАХОВИЋ, Пламенка 345, 346,
[233];
ВРАНЕШ, Александра 468;
ВУЈИЋ, Јелена 468;
ВУКАЈЛОВИЋ, Наташа 468;
ВУКАШИНОВИЋ, Желимир 468;
ВУКИЋЕВИЋ, Драгана 468;
ВУКОБРАТ, Слободан 342, 343;
ВУКОВИЋ, Гордана 441, [192];
ВУКОВИЋ, Надежда 342;

ВУКОМАНОВИЋ, Славко 341, 342, 343, 468;
 ВУКЧЕВИЋ, Миодраг 468;
 ВУКЧЕВИЋ, Радојка 468;
 ВУЛЕТИЋ, Ивана 343;
 ВУЛОВИЋ, Љиљана 468;
 ВУЧЕНОВ, Димитрије 339, 341, 342, 343, [219];
 ВУЧКОВИЋ, Мирјана 468;
 ВУЧО, Јулијана 468;
 ГАВЕЛА, Босилка 340, 342, 343;
 ГАВЕЛА, Ђуро 313, [183];
 ГАЕВ, Тања 468;
 ГАЈ, Људевит 297, [194];
 ГЕНЧИЋ, Снежана 468;
 ГЕОРГИЈЕВИЋ, Крешимир 339;
 ГЕОРГИЈЕВСКИ, Христо 342, 343;
 ГЕРАТОВИЋ, Бранка 468;
 ГИНИЋ, Јелена 468;
 ГЛИШОВИЋ, Душан 468;
 ГЛУМАЦ, Дивна 468;
 ГЛУМАЦ, Душан 339;
 ГЛУМАЦ ТОМОВИЋ, Љиљана 342, 343, 468;
 ГОЛУБОВИЋ, Ана 468;
 ГОРТАН ПРЕМК, Даринка 343, 355, 468, [234];
 ГРАБОВАЦ, Даринка 341, 342, 343;
 ГРИЦКАТ, Ирена 257, 264, 267, 456, [173, 174, 177, 178, 274];
 ГРКОВИЋ МЕЈЦОР, Јасмина 464, [172];
 ГРЕК, Татјана 468;
 ГРУБАЧИЋ, Слободан 342, 468;
 ГРУЈИЋ, Драгана 468;
 ГРУЈИЋ, Иван 468;
 ДАН, Маријана 468;
 ДАНИЋ СТАНОЈЧИЋ, Јелена 339, 340, 341;
 ДАНИЧИЋ, Ђуро 60, 256, 294, 295, 315, [155, 156, 186, 187, 194, 203, 274, 277];
 ДАНИЧИЋ, Мирјана 468;
 ДАНЧЕТОВИЋ, Војислав 339, 341;
 ДЕЛИЋ, Јован 468;
 ДЕРЕТИЋ, Јован 341, 342;
 ДЕШИЋ, Милорад 466, [209];
 ДИЛПАРИЋ, Предраг 468;

ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум 340, 341, 342, 343;
 ДИМИТРИЈЕВИЋ, Радмило 339, 340, 341, 342;
 ДИМИТРИЈЕВИЋ, Рашко 340, 342, 343;
 ДИМИТРИЈЕВИЋ, Ружица 339, 340;
 ДИМИЋ, Иван 339, 340, 341, 342, 343, 468;
 ДИЦКОВ, Весна 468;
 ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб 255, [183];
 ДОБРЕВ, Марија 346, [233];
 ДОБРОВСКИ, Јосиф 58, 17, [152–154, 272];
 ДОБРОТА, Јелена 342;
 ДОЈЧИНОВИЋ, Биљана 468;
 ДОТЛИЋ, Дина 468;
 ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна 468;
 ДРАГОВИЋ, Станија 339;
 ДРАШКОВИЋ, Владо 339, 340, 341, 342, 343;
 ДРАШКОВИЋ, Јевросима 339;
 ДРАШКОВИЋ, Милица 342;
 ДРАШКОВИЋ ВИЋАНОВИЋ, Ива 468;
 ДУДОК, Даниел 349, 350, 351, [231];
 ДУКИЋ, Љиљана 468;
 ДУРБАБА, Оливера 468;
 ЂАПА ИВЕТИЋ, Вукосава 468;
 ЂИНЋИЋ, Славољуб 340, 341, 342, 343;
 ЂОРЂЕВИЋ, Бојан 468;
 ЂОРЂЕВИЋ, Драгана 468;
 ЂОРЂРВИЋ, Ђорђе 276, [197];
 ЂОРЂЕВИЋ, Љубица 342, 343, [220];
 ЂОРЂЕВИЋ, Мила 340, 341, 342;
 ЂОРЂЕВИЋ, Милица 468;
 ЂОРЂЕВИЋ, Милош 339, 340, 341, 342;
 ЂОРЂЕВИЋ, Радмила 342, 343;
 ЂОРЂЕВИЋ, Саша 468;
 ЂОРИЋ ФРАНЦУСКИ, Биљана 468;
 ЂУКАНОВИЋ, Василија 342;
 ЂУКАНОВИЋ, Јован 340, 341, 342, 343;
 ЂУКАНОВИЋ, Маја 468;

БУКАНОВИЋ, Марија 339, 340, 341, 342;
 БУКАНОВИЋ, Петар 337, 338, [198, 207];
 БУРИЋ, Војислав 340, 341, 343;
 БУРИЋ, Жељко 468;
 БУРИЋ, Љиљана 468;
 БУРИЋ, Милош Н. 339;
 БУРИЋ КУДРНАЧЕК, Власта 342;
 БУРОВИЋ, Анете 468;
 БУРОВИЋ, Радосав 445;
 БУРЧИН, Иван 341;
 ЕЛАКОВИЋ, Ана 468;
 ЕЛЕЗ, Весна 468;
 ЕЛЕЗОВИЋ, Глигорије 259, [168];
 ЖИВАНОВИЋ, Ђорђе 339, 340, 341, 342, 343;
 ЖИВКОВИЋ, Зоран 468;
 ЖИВОЛИНОВИЋ, Бранимир 340, 341, 342, 343;
 ЖИВОЛИНОВИЋ, Живојин 345;
 ЖИЛЕТИЋ, Зоран 342;
 ЖИРОПАЋА, Љубомир 468;
 ЖУПАНСКИ ПЕЧНИК, Вида 340, 341, 342;
 ИВАНИЋ, Душан 343, 468;
 ИВАНОВИЋ, Бранислав 468;
 ИВАНОВИЋ, Милена 468;
 ИВИЋ, Милка 265, 281, 282, 316, 348, 349, 351, 354, 455, 457, 471, [172, 178, 187, 229, 230, 274, 277];
 ИВИЋ, Павле 249, 307, 308, 309, 310, 317, 348, 349, 351, 352, 353, [171, 172, 178, 187, 229, 230, 274];
 ИГЊАЧЕВИЋ, Светозар 343;
 ИЛИЋ, Александар 468;
 ИЛИЋ, Војислав 342, 350, 351, 352, 353, [231];
 ИЛИЋ, Милош 341, 342;
 ИЛИЋ, Наташа 468;
 ИМАМИ, Наиле Маља 468;
 ИЧИН, Корнелија 468;
 ЈАГИЋ, Ватрослав 57, 262, 272, [162, 177, 200];
 ЈАЗИЋ, Ђорђе 350, [231];
 ЈАИЋ, Катарина 468;
 ЈАНИЋИЈЕВИЋ, Јасна 342, 343, 468;
 ЈАНКОВИЋ, Видосава 339, 341;
 ЈАНКОВИЋ, Владета 342, 343;
 ЈАНКОВИЋ, Светомир 342;
 ЈЕЛЕСИЈЕВИЋ, Снежана 468;
 ЈЕЛИЋ, Бранко 340, 341, 342, 343, 468;
 ЈЕРЕМИЋ, Љубиша 342;
 ЈЕРКОВ, Александар 468;
 ЈЕРКОВ, Мирослав 339;
 ЈЕРКОВИЋ, Вера 327, [189];
 ЈЕРКОВИЋ, Јован 328, 354, [189];
 ЈОВАНОВИЋ, Александра В. 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Ана 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Гордана 343, 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Јасмина 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Милена 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Миливоје 342, 468;
 ЈОВАНОВИЋ, Томислав 343, 468;
 ЈОВАНОВИЋ СИМИЋ, Јелена 468;
 ЈОВИЋ, Душан 342, 343, 350, [231];
 ЈОВИЋ, Јелена 468;
 ЈОКАНОВИЋ МИХАЈЛОВ, Јелица 468;
 ЈОСИМОВИЋ, Радослав 340, 341, 342, 343;
 ЈОСИПОВИЋ, Сандра 468;
 ЈУХАС ГЕОРГИЈЕВСКА, Љиљана 343, 468;
 КАЛИНИЋ, Снежана 468;
 КАНГРГА, Александра 342;
 КАЛЕШИ, Хасан 339, 340;
 КАЛМАР, Гертруда 350, [231];
 КАРАЦИЋ, Вук Стефановић 46, 61, 64, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 186, 263, 293, 298, 304, 305, 332, 333, [89, 90, 98, 156–158, 181, 182, 195, 201, 203, 274, 276, 277];
 КАТАНИЋ, Марко 340, 341;
 КАШИЋ, Јован 248, 353, 354, [191, 231];
 КВАПИЛ, Душан 342, 343, 468;
 КВАПИЛ, Мирослав 468;
 КВАС, Корнелије 468;
 КЕРЕЧКИ ТРБОЈЕВИЋ, Бранислава 342;
 КЕРКЕЗ, Драгана 468;
 КИРШОВА, Марија 463, [202];

КЛАЈН, Иван 341, 342, 343, 449, 454, 465, 468, [174, 175, 213];
 КЛИКОВАЦ, Душка 468;
 КМЕЋ, Јан 351, 353, [231];
 КНЕЖЕВИЋ, Драгана 343;
 КОВАЧЕВИЋ, Борко 468;
 КОВАЧЕВИЋ, Иванка 339, 340, 341, 342;
 КОЗИЋ, Ранко 468;
 КОЛАРИЧ, Рудолф 270, 271, [185, 231];
 КОНСТАНТИНОВИЋ, Зоран 340, 341;
 КОНСТАНТИНОВИЋ, Изабела 468;
 КОНСТАНТИНОВИЋ, Радивоје 341, 343, 468;
 КОПРИВИЦА, Верица 468;
 КОРАЋ, Гордана 468;
 КОРДА ПЕТРОВИЋ, Александра 468;
 КОСТИЋ, Веселин 340, 341, 342, 343;
 КОСТИЋ, Нада 346, [233];
 КОСТИЋ, Стојадин 342, 343;
 КОСТИЋ ТОМОВИЋ, Јелена 468;
 КОСТИЋ ГОЛУБИЧИЋ, Мирјана 343, 468;
 КОЧЕВСКИ, Ивана 468;
 КОШУТИЋ, Владета 341, 342;
 КРАЈИШНИК, Весна 468;
 КРАСНИ, Јан 468;
 КРИВОКАПИЋ, Мирко 341, 342, 343;
 КРИЈЕЗИ, Мерима 468;
 КРМПОТИЋ, Мара 342;
 КРСМАНОВИЋ, Зорана 468;
 КРСТЕВ, Цветана 468;
 КРСТИЋ, Драган 342, 343;
 КУЗМАНОВИЋ ЈОВАНОВИЋ, Ана 468;
 КУИЋ, Ранка 339, 340, 341, 343;
 КУЉБАКИН, Степан 261, 329, 330, 331, [166, 167, 178, 274];
 КУНДАКОВИЋ КОПРИВИЦА, Милена 343;
 КУСИЦКИ, Вера 468;
 КУСОВАЦ, Јелена 468;
 ЛАЛИЋ, Радован 339, 340, 341;
 ЛАРСЕН, Катја 468;

ЛАТКОВИЋ, Видо 339, 340, 341, [220];
 ЛИНДА, Јаромир 468;
 ЛИНДА ПОПОВИЋ, Снежана 468;
 ЛИЧЕН, Марина 346, [233];
 ЛОМА, Александар 347, 356, 450, [177, 234];
 ЛОМА, Миодраг 468;
 ЛОМПАР, Весна 468;
 ЛОМПАР, Мило 468;
 ЛОНЧАР, Мате 342, 343;
 ЉУЈИЋ, Марина 468;
 МАНЧИЋ, Зорица 468;
 МАРЕТИЋ, Томо 70, [164];
 МАРИНКОВИЋ, Мирјана 468;
 МАРИНКОВИЋ, Небојша 468;
 МАРИНКОВИЋ, Радмила 342;
 МАРИЋ, Биљана 468;
 МАРЈАНОВИЋ, Олга 339;
 МАРКОВ, Борис 339;
 МАРКОВИЋ, Вида 339, 340, 341, 342;
 МАРКОВИЋ, Љиљана 468;
 МАРКОВИЋ, Слободан Ж. 340, 341, 342;
 МАРОДИЋ, Даринка 339, 340;
 МАРОЈЕВИЋ, Радмило 324, 343, 468, [205];
 МАРЧЕТИЋ, Адријана 468;
 МАТИЈАШЕВИЋ, Радован 343;
 МАТИЋ, Маја 468;
 МАЦУРА, Сергеј 468;
 МЕЖИНСКИ, Марија 343, 468;
 МЕЈЕ, Антоан 246, [166];
 МЕЛОНЦЕЛИ МИЛАК, Изабела 343;
 МЕХМЕДБАШИЋ ЈЕВТИЋ, Азра 340;
 МИКИЋ, Радивоје 468;
 МИКЛОШИЧ, Фран 71, [161];
 МИЛАДИНОВ, Бранислава 468;
 МИЛАНОВИЋ, Александар 468;
 МИЛАНОВИЋ, Бранислав 321, 339, 340, [198];
 МИЛЕКИЋ, Божана 342;
 МИЛИНЧЕВИЋ, Васо 340, 341, 342, 343;
 МИЛИЋЕВИЋ, Оливера 468;

МИЛИЧЕВИЋ, Маја 468;
 МИЛОЈЕВИЋ, Јелисавета 468;
 МИЛОШЕВИЋ, Никола 340, 341, 342;
 МИЛОШЕВИЋ ЂОРЂЕВИЋ, Нада 341, 342, 343;
 МИРИЋ, Вера 342;
 МИРИЋ, Душанка 346, [233];
 МИРИЋ, Јулија 354;
 МИРКОВИЋ, Драгутин 339, 340, 341, 342, 468;
 МИРКОВИЋ, Радослава 341, 342;
 МИРЧЕТИЋ, Предраг 468;
 МИТРИНОВИЋ, Вера 342, 468;
 МИТРИЋЕВИЋ ШТЕПАНЕК, Катарина 468;
 МИТРОВИЋ, Анђелка 343, 468;
 МИТРОВИЋ, Зорка 342;
 МИТРОВИЋ, Марија 341, 342, 343;
 МИТРОПАН, Петар 339, 342;
 МИХАИЛОВИЋ, Живка 353, [231];
 МИХАИЛОВИЋ, Љиљана 340, 341, 348;
 МИХАИЛОВИЋ, Љубомир 341, 342, 343, 348, 349, 350, [229, 230];
 МИХАИЛОВИЋ, Младен 342;
 МИХАЈЛОВИЋ, Велимир 326, [190];
 МЛАДЕНОВ, Марин 343;
 МЛАДЕНОВИЋ, Александар 349, 350, 351, 352, 461, [175, 231];
 МЛАДЕНОВИЋ, Брижит 468;
 МОДЕРЏ, Саша 468;
 МОЈАШЕВИЋ, Миљан 339, 340, 341, 342, 343;
 МОЛНАР ЧИКОШ, Ласло 468;
 МРАЗОВИЋ, Павица 344, 345, 346, [232];
 МРКАЉ, Зона 468;
 МРКАЉ, Сава 46, [98];
 МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана 342, 343, 468;
 МУЗАЛЕВСКИ, Александар 352, 353, [231];
 МУЛИЋ, Малик 301, [198];
 МУРКО, Матија 266, 278, [164, 178];
 МУСИЋ, Август 243, [168];
 МУСИЋ, Срђан 340, 341, 342, 343;
 МУТАВЦИЋ, Предраг 468;

НАУМОВ, Нићифор 339, 340, 341, 342;
 НАХТИГАЛ, Рајко 320, [168];
 НЕВЕНИЋ ГРАБОВАЦ, Даринка в. ГРАБОВАЦ, Даринка
 НЕДЕЉКОВИЋ, Драган 340, 343;
 НЕДЕЉКОВИЋ, Драгољуб 341;
 НЕДЕЉКОВИЋ, Олга 341;
 НЕДИЋ, Боривоје 339, 340, 341, 342;
 НЕДИЋ, Владан 339, 340, 341;
 НЕЈГЕБАУЕР, Гордана 346, [233];
 НЕЈЛОР, Кенет 314, [189];
 НЕСТОРОВИЋ, Зорица 468;
 НЕШКОВИЋ, Ратко 343;
 НЕШОВИЋ, Милка 341;
 НИКОЛИЋ, Берислав 318, [178];
 НИКОЛИЋ, Вера 342, 343;
 НИКОЛИЋ, Јасмина 468;
 НИКОЛИЋ, Милија 342, 343;
 НИКОЛИЋ, Мирослав Б. 468;
 НИКОЛИЋ, Ненад 468;
 НИКОЛИЋ, Светозар 339, 340;
 НОВАКОВИЋ, Бранка 343;
 НОВАКОВИЋ, Јелена 343, 468;
 НОВАКОВИЋ, Стојан 69, 251, [160, 161];
 НОВАКОВИЋ ЛОПУШИНА, Јелица 468;
 ОБИН, Мишел 341;
 ОБРАДОВИЋ, Душанка 339;
 ОБУЋИНА, Предраг 468;
 ОКУКА, Милош 443, [210];
 ОРЛОВ, Георгије 340;
 ОСТОЈИЋ, Бранислав 467, [209];
 ПАВЛОВИЋ, Драгољуб 339, 340, 341;
 ПАВЛОВИЋ, Лепосава 340, 341;
 ПАВЛОВИЋ, Миливој 250, 289, 290, 291, 348, 349, 350, [184, 185, 229, 230, 274];
 ПАВЛОВИЋ, Миодраг 468;
 ПАВЛОВИЋ, Мирјана 468;
 ПАВЛОВИЋ, Михаило 340, 341, 342, 343, 468;
 ПАВЛОВИЋ САМУРОВИЋ, Љиљана 341, 342, 343;
 ПАЖЋЕРСКИ, Лех 311, [201];
 ПАЗИЋ, Зора 468;

ПАЛОЦ, Ласло 346, [233];
 ПАНИЋ ЦЕРОВСКИ, Наталија 468;
 ПАНТИЋ, Мирослав 339, 340, 341,
 342, 343, 468, 498, [225];
 ПАНТИЋ, Михајло 468;
 ПАПИЋ, Марко 341;
 ПАУНОВИЋ, Зоран 468;
 ПАУНОВИЋ РОДИЋ, Стефана 468;
 ПЕНАВИН, Олга 349, 350, 351, 352,
 353, 354, [231];
 ПЕРВЕЗ, Драгиња 339, 340, 346,
 [233];
 ПЕРИШИЋ, Драгослава 340, 341,
 342;
 ПЕТАКОВИЋ, Славко 468;
 ПЕТКОВИЋ, Марина 468;
 ПЕТКОВИЋ, Новица 468;
 ПЕТРОВИЋ, Драгољуб 247, 353, 354,
 [191, 231];
 ПЕТРОВИЋ, Нада 468;
 ПЕТРОВИЋ, Предраг 468;
 ПЕТРОВИЋ, Светозар 343;
 ПЕТРОВИЋ, Соња 468;
 ПЕТРОВИЋ, Снежана 347, [234];
 ПЕТРОВИЋ, Сретен 342, 343;
 ПЕТРОВИЋ КРСТУЛОВИЋ, Наташа
 346, [233];
 ПЕТРОВИЋ ФИЛИПОВИЋ, Мирјана
 468;
 ПЕТРОНИЈЕВИЋ, Божинка 343, 468;
 ПЕЦО, Асим 252, 339, 340, 341, 342,
 343, 468, [207, 222];
 ПЕШИКАН, Митар 283, 312, 319,
 357, [174, 197, 234];
 ПЕШИЋ, Радмила 339, 341, 342;
 ПИЖУРИЦА, Мате 444, [192];
 ПИЛЕТИЋ, Милана 343;
 ПИЛИПОВИЋ, Јелена 468;
 ПИПЕР, Предраг 343, 344, 355, 452,
 458, 468, [175–177, 226, 232];
 ПОЛОВИНА, Весна 343;
 ПОЛОВИНА, Пера 340, 341, 342,
 468;
 ПОПОВ, Анђелија 339, 340, 341, 342;
 ПОПОВ, Јован 468;
 ПОПОВИЋ, Бранислава 343;
 ПОПОВИЋ, Иван 325, 358, [188,
 228];

ПОПОВИЋ, Љубица 339, 340, 342;
 ПОПОВИЋ, Љубомир 341, 468;
 ПОПОВИЋ, Људмила 468;
 ПОПОВИЋ, Милан 341;
 ПОПОВИЋ, Милица 340, 341, 343;
 ПОПОВИЋ, Миодраг 339, 341, 342,
 343;
 ПОПОВИЋ, Михаило 468;
 ПОПОВИЋ, Стојанка 342;
 ПОПОВИЋ, Тања 468;
 ПУДИЋ, Иван 341, 342;
 ПУХАЛО, Душан 339, 340, 341, 342;
 ПУШИЋ, Радосав 468;
 РАДИЋ, Првослав 468;
 РАДИЋ ДУГОЊИЋ, Милана 343,
 459, 462, 468, [202, 211];
 РАДИЧ, Викторија 468;
 РАДОВАНОВИЋ, Карин 342;
 РАДОВАНОВИЋ, Милорад 354, 442,
 451, [177, 193];
 РАДОВИЋ, Огњан 341;
 РАДОЈЕВИЋ, Драгана 468;
 РАДУЛОВИЋ, Немања 468;
 РАЗИЋ, Дејан 342, 343;
 РАИЧЕВИЋ, Вучина 468;
 РАЈИЋ, Јелена 468;
 РАЈИЋ, Јован 161;
 РАЈИЋ, Љубиша 343, 468;
 РАЈКОВИЋ, Љубинка 339, 341;
 РАКИЋ, Бранко 468;
 РАМОВШ, Фран 335, [168];
 РАСПОР, Зеница 342, 343;
 РАСУЛИЋ, Катарина 468;
 РЕШЕТАР, Милан 65, 280, [163];
 РИБНИКАР, Владислава 342;
 РИСТИВОЈЕВИЋ РАЈКОВИЋ,
 Наташа 468;
 РИСТИЋ, Стана 356, [234];
 РОДИЋ, Никола 357, [234];
 РОЗВАДОВСКИ, Јан 268, [165];
 РОСИЋ, Љубица 468;
 РУДАН, Дојчило 468;
 РУНИЋ, Марија 468;
 САБО ТРИФКОВИЋ, Бојана 468;
 САВИЋ, Момчило 340, 341, 342, 343;
 САМАРЦИЈА, Снежана 468;
 САМАРЦИЋ, Мила 468;
 САМАРЦИЋ, Тања 468;

САРДЕЛИЋ, Срђа 468;
 САФРОНОВ, Г. И. 293, [199];
 СВИНАРСКИ, Кирил 340, 342;
 СЕКВИ, Ерос 339, 340, 341, 342, 343,
 [220];
 СЕКИЦКИ, Ивана 468;
 СИБИНОВИЋ, Миодраг 341, 342,
 343;
 СИКИМИЋ, Биљана 347, 356, [234];
 СИМИЋ, Војислав 341;
 СИМИЋ, Радоје 342, 453, [208];
 СКОК, Петар 302, [185];
 СКРОБАНОВИЋ, Зоран 468;
 СЛИЈЕПЧЕВИЋ, Перо 339;
 СОКОЛОВИЋ, Далибор 468;
 СОЛДАТИЋ, Далибор 343, 468;
 СОФРОНИЈЕВИЋ, Милорад 342,
 343, 468;
 СПАСИЋ, Желмира 468;
 СПАСОЈЕВИЋ, Ивана 468;
 СПРЕМИЋ, Милица 468;
 СРДИЋ, Смиља 468;
 СТАКИЋ, Милан 343, 468;
 СТАМЕНКОВИЋ, Владислава 468;
 СТАНАРЕВИЋ, Рада 468;
 СТАНИЋ, Љиљана 343;
 СТАНИШИЋ, Вања 468;
 СТАНКОВИЋ, Богољуб 322, 342,
 343, 447, 468, [206, 212];
 СТАНКОВИЋ ШОШО, Наташа 468;
 СТАНОЈЕВИЋ, Веран 468;
 СТАНОЈЕВИЋ, Љиљана 339;
 СТАНОЈЕВИЋ, Малиша 468;
 СТАНОЈЕВИЋ, Предраг 468;
 СТАНОЈЧИЋ, Живојин 274, [206];
 СТАНСФИЛД ПОПОВИЋ, Марија
 339, 340;
 СТАНЋУ, Николаје 468;
 СТЕВАНОВИЋ, Мирна 468;
 СТЕВАНОВИЋ, Михаило 284, 285,
 286, 287, 288, 299, 300, 339, 340, 341,
 342, 343, [170, 178, 219, 274, 277];
 СТЕВИЋ, Слободан 468;
 СТЕВОВИЋ, Игрутин 339, 340, 341,
 342;
 СТЕФАНОВИЋ, Димитрије 357,
 [234];

СТЕФАНОВИЋ ДЕДИОЛ, Милојка
 342;
 СТИГЛЕР СЕИМ, Туштеин 468;
 СТИПЧЕВИЋ, Балша 468;
 СТИПЧЕВИЋ, Никша 339, 340, 341,
 342, 343;
 СТОЈАНОВИЋ, Бранислава 468;
 СТОЈАНОВИЋ, Драган 468;
 СТОЈАНОВИЋ, Јасна 468;
 СТОЈАНОВИЋ, Љубомир 65, 275,
 336, [162, 163, 178–180, 277];
 СТОЈИЧИЋ, Војкан 468;
 СТОЈКОВИЋ, Маријан 303, [180];
 СТОЈНИЋ, Милосава 342, 343, 468;
 СТОКИЋ СИМОНЧИЋ, Гордана
 468;
 СУБОТИН, Стојан 339, 340, 341, 342,
 [219];
 СУВАЈЦИЋ, Бошко 468;
 ТАНАСКОВИЋ, Дарко 323, [204,
 221];
 ТАРА, Ђорђе Богдан 468;
 ТАРАНОВСКИ, Кирил 339;
 ТАРАСЈЕВ, Андреј 342, 468;
 ТАРТАЉА, Иво 340, 341, 342, 343;
 ТЕОДОРОВИЋ, Силвија 343;
 ТЕОДОСИЈЕВИЋ, Мирјана 343, 468;
 ТЕРЗИЋ, Александар 468;
 ТЕРЗИЋ, Богдан 340, 341, 342, 343,
 448, 468, [211];
 ТЕРИЋ, Гордана 468;
 ТЕШИЋ, Милосав 460, [175];
 ТИРОЛ, Димитрије 59, [155];
 ТОДОРОВИЋ, Дарко 468;
 ТОДОРОВИЋ, Душица 468;
 ТОМАШЕВИЋ, Меџ 342;
 ТОМИЋ, Дина 468;
 ТОМОВИЋ, Ненад 468;
 ТОПИЋ, Мирослав 341, 342, 468;
 ТОЧАНАЦ, Душанка 346, [233];
 ТРАЈЛОВИЋ КОНДАН, Минерва
 468;
 ТРИФУНОВИЋ, Ђорђе 341, 342;
 ТРНАВАЦ, Радослава 468;
 ТУРИ, Марта 468;
 ТУРКОНИ, Серђо 341, 342;
 ТУРОМАН, Јован 63, 269, [162];
 ЋИРИЛО и Методије 297, [196];

ЋОРИЋ, Божо 342, 343, 468;
ЋОРКОВИЋ, Мирјана 468;
ЋОРОВИЋ, Владимир 254, [167];
ЋУРИЋ, Бобан 468;
УЗЕЛАЦ, Соња 468;
УТВИЋ, Милош 468;
ФАРАГО, Корнелија 468;
ФИЛИПО, Михаил 339, 341;
ФИЛИПОВИЋ, Јелена 468;
ФЛАШАР, Мирон 339;
ФЛОРА, Раду 339, 342, 343, [221];
ХАЈДУ, Доријан 468;
ХАРКАИ ВАШ, Ева 468;
ХЛЕБЕЦ, Борис 342, 343;
ХУЈЕР, Олджих 273, [177];
ХУМО, Олга 339, 340, 341, 342;
ЦИНДОРИ ШИНКОВИЋ, Марија 468;
ЧЕМЕРИКИЋ, Јованка 341, 342, 343;
ЧЕТА, Антон 339;
ЧИГОЈА, Бранкица 468;

ЧИЖИКОВА, Зузана 468;
ЧИЗМАР, Марија 346, [233];
ЧОЛАК, Тоде 340, 341, [221];
ЧОЛИЋ, Љиљана 468;
ЧУБРОВИЋ, Биљана 468;
ЧУДИЋ, Марко 468;
ЧУДОМИРОВИЋ, Биљана 468;
ЧУДОМИРОВИЋ, Јован 468;
ЧУЉАК, Милан 346, [233];
ЧУПИЋ, Антонина 340;
ШАРАЛИЕВА ЋИРИЋ, Галина 468;
ШЕРБЕЦИЈА, Марија 343;
ШИПКА, Данко 355;
ШИШМАНОВ, Иван 62, [164];
ШЛАЈМЕР ЈЕРЕМИЋ, Татјана 343;
ШЛЕНЦ, Сергеј 341;
ШЉИВИЋ ШИМШИЋ, Биљана 340;
ШОТРА КАТУНАРИЋ, Татјана 468;
ШПАДИЈЕР, Ирена 468;
ШПИС, Лидија 340, 341;
ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило 468.

4.4. Предметни регистар

Арапски језик 210, 415, [142];
Библиотека Јована Рајића 161, [107, 108];
Ветерина 232, [148];
Дијалектологија 237, [114];
Дискурс 427, [113];
Докторске дисертације 162, 170, 171, 172, 199, 207, 208, 221, 234, 240, 397, 398, 402, [132–138];
Жаргон 434, [110];
Енглески језик 158, 206, 208, 214, 223, 224, 225, 233, 238, 239, 405, [112, 135, 140];
Именице 407, [112];
Италијански језик 169, 227, 231, [119, 120, 132, 137, 143];
Катедра за славистику Универзитета у Бечу 428, [105];
Когнитивна лингвистика 401, [111];
Компаративистика 431, 435, 438, [109, 110, 112];
Комуникологија 432, 433, 435, 438, [109, 110, 112];
Култура Словена 54, 181, 182, 183, 184, 185, 394, 408, 409, 410, 411, [118];
Латински језик 56, 158, [102];
Лексикологија 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 439, 440, [114–116];
Магистарски радови 163, 168, 208, 209, 241, 396, 399, 403, [133–138];
Мађарски језик 155;
Методика наставе српског (српскохрватског) језика 73, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 160, 165, 166, 211, 212, 213, 364, 365, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 386, 475, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 489, 490, 491, 492, [88, 127–129];
Методика наставе страних језика 154, 155, 156, 158, 168, 169, 170, 172, 173, 177, 178, 199, 200, 202, 214, 226, [122–126, 129–132];
Морфологија 229, [117];
Немачки језик 156, 158, 173, 190, 191, 192, 195, 196, 412, 413, 414, [122, 129, 141];
Општа лингвистика 404, [113];
Правопис 395, [111];
Психолингвистика и неуроллингвистика 170, 171, 200, 205, [121, 133, 137];
Речници, приручници 159, 164, 167, 174, 175, 176, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 204, 206, 210, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 225, 227, 230, 232, 233, 237, 238, 239, 242, 406, 412, 413, 414, 415, [138–148];
Румунски језик 155;
Рунско писмо 153, [103];
Русински језик 155;
Руски језик 158, 167, 204, 221, 222, [132, 142, 149];
Скандинавски језици 230, [144];
Славистика 54, 162, 163, 198, 201, 234, 240, 241, 398, 399, 402, 403, 436, 437, [101, 109–112, 133–136];
Словачки језик 155;
Соматизми 437, [109];
Социоллингвистика 157, 200, 228, 416, 417, 418, [103, 104, 121];

Српски (српскохрватски) језик 54, 159, 179, 180, 201, 202, 211, 212, 213, 229, 231, 240, 241, 416, [106, 107, 110–121, 133–135, 139];
Творба речи 229, 430, [117, 121];
Теорија превођења 173, 174, 194, 222, 223, 224, 236, [145, 146];
Терминологија 159, 203, 215, 216, 217, 218, 219, [146–147];
Техника 197, 406, [108, 111];
Фази лингвистика 429, [106];
Фразеологија 400, 436, [109, 113];
Француски језик 158, 174, 178, 405, [112, 143];
Црквенословенски језик 55, [101];
Шпански језик 175, [143].

Списак литературе

- АНДРЕЙЧЕНКО, Елена Владимировна. „Библиографическая информация в периодических изданиях как летопись художественной культуры общества.” Научная библиотека: сайт. Омск: ОмГТУ, 2004.
<http://lib.omgtu.ru/Data/Pages/349/Andreichenko.doc>
- АНДРЕЙЧЕНКО, Елена Владимировна. „О ресурсах библиографической информации в периодических изданиях: на материале лит.-худож. и филол. журналов.” *Вестник Омского университета* бр. 4 (2004): стр. 130–132.
- АНЂЕЛИЋ, Магдалена. „Лазар Бојић: први српски биобиблиограф.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 34, св. 3–4 (1968): стр. 291–298.
- БАНАШЕВИЋ, Никола. „Дванаест година.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XXXI, св. 3–4 (1965): стр. 165.
- БЕЛИЋ, Александар. „Први Конгрес оловенских(sic!) филолога у Прагу 1929 г. од 6–13 октобра.” *Јужнословенски филолог* бр. VIII (1928–1929): стр. 160–178.
- БЕЛИЋ, Александар. „Предлог о организовању филолошке и лингвистичке библиографије.” *Трећи Конгрес слависта : одговори на питања*. Београд: САН, 1939: стр. 89.
- БЕЛИЋ, Александар. *Сабрана дела. Том 14, Универзитетска предавања из савременог српскохрватског језика, Библиографија радова Александра Белића*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2000.
- Београдски међународни славистички састанак : 15–21. IX 1955. : посебан описак*. Београд: Организациони одбор, 1957.
- БОЈОВИЋ, Злата. [Увод] *Биобиблиографски речник учесника Међународног скупа Вук Караџић и његово дело у своме времену и данас* (прир.) Злата Бојовић, Мирјана Костић, Снежана Самарџија. Београд: Међународни славистички центар, 1987.
- БОЈОВИЋ, Злата. [Увод] *Биобиблиографски речник МСЦ: 1971–2000: Научни састанак слависта у Вукове дане 1–30: учесници* (прир.) Злата Бојовић, Драгана Мршевић-Радовић, Снежана Самарџија. Београд: Међународни славистички центар, 2005.
- БОШКОВИЋ, Ст. „Наредба Управи Државне штампарије.” *Просветни гласник* бр. I (16. мај 1880): стр. 1–2.
- БРАНКОВИЋ, Коста. „Србске књиге, које су печатане у књугопечатњи Правитељства Србског у Београду, од почетка 1845. до конца 1846. године.” *Гласник Дружтва србске словесности* бр. I (1847): стр. 233–238.
- БРАНКОВИЋ, Коста. „Предговор.” *Гласник Дружтва србске словесности* бр. I (1847).
- БУДИШИН, Милка. ПОПОВИЋ, Бојана. „Преглед уџбеника, приручника, наставних средстава и остале литературе за стране језике у издању Завода за уџбенике и наставна средства, Београд : 1957–1986.” *Живи језици* бр. XXX, св. 1–4 (1988): стр. 103–131.
- ВИЋЕНТИЋ, Биљана. ПИПЕР, Предраг. *Библиографија српске лингвистичке русистике: 1991–2000*. Нови Сад: Матица српска, 2006.
- ВИЋЕНТИЋ, Биљана и др. *Грађа за библиографију српске синтаксе*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2001.

- ВИЋЕНТИЋ, Биљана и др. *Грађа за библиографију српске синтаксе*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2004.
- ВОЈИНОВИЋ, Станиша. „Библиографија књижевних огласа у Српским новинама од 1834. до 1863. Године.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 41, св. 3–4 (1975), стр. 292–321.
- ВОЈИНОВИЋ, Станиша. „Библиографија књижевних огласа у Српским новинама од 1864. до 1873. године.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 49–50 (1983–1984), стр. 304–328.
- ВОЈИНОВИЋ, Станиша. „Библиографија часописа Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 59–60 (1993–1994): стр. 3–5.
- ВОЈИНОВИЋ, Станиша. „Српска библиографија Антонија Арнота.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 6 (1990): стр. 65–70.
- ВОЈИНОВИЋ, Милица. „Actes du comité international des bibliothèques, travaux préparatoires, 1-ière – 8-me session (Fédération internationale des associations de bibliothécaires, Publications). V. I Uppsala 1931, V. II Uppsala 1930, V. III Genève 1931, V. IV La Haye 1932, V. V–VI La Haye 1934, V. VII La Haye 1935).” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XV, св. 1–2 (1935): стр. 241–246.
- ВОЈИНОВИЋ, Милица. „Друштво југословенских библиотекара.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIII, св. 1–2 (1933): стр. 235–237.
- ВРАНЕШ, Александра. *Библиографија*. Београд: Филолошки факултет, 2013.
- ВРАНЕШ, Александра. „Библиографија: сегмент синтезе националних културних идентитета.” *Српска национална библиографија: зборник радова са стручно-научног скупа Српска национална библиографија одржаног 2. и 3. новембра 2012. у Народној библиотеци Србије* (орг. одбор) Злата Бојовић и др. Београд: Народна библиотека Србије, 2014: стр. 21–26.
- ВРАНЕШ, Александра. „Библиографија часописа Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор. Приредио Станиша Војиновић. – Београд : Филолошки факултет, 1997. – 2 књ.” *Књижевност и језик* бр. 46, св. 1 (1998): стр. 133–137.
- ВРАНЕШ, Александра. „Библиографска студија.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 14 (2004): стр. 99–105.
- ВРАНЕШ, Александра. *Основи теорије и историје библиографије*. Бањалука: Народна и универзитетска библиотека Републике Српске; Београд: Филолошки факултет, 2010.
- ВРАНЕШ, Александра. „Почеци Библиографског института у Српском семинару Филозофског факултета у Београду.” *Анали Филолошког факултета* 21 (2009): стр. 141–159.
- ВРАНЕШ, Александра. „Реч уредника.” *Анали Филолошког факултета* Ванредна књига (2012): стр. 7–8.
- ВРАНЕШ, Александра. „Српска библиографија: развој критеријума.” *Српска библиографија данас: зборник радова* (ур.) Александра Вранеш. Нови Сад: Матица српска, 2008: стр. 39–42.
- ВРАНЕШ, Александра. „Српска библиографија данас: зборник радова, Нови Сад, 2008.” *Зборник Матице српске за славистику* бр. 77 (2010): стр. 125–128.

- ВРАНЕШ, Александра. *Српска библиографија у периодици: 1766–1941*. Београд: Драганић, 1997.
- ВРАНЕШ, Александра. „Филолошки и етнички идентитет националне библиографије.” *Научни састанак слависта у Вукове дане* бр. 39, св. 2 (2010): стр. 685–693.
- ГАВЕЛА, Ђуро. „Увод.” *Ковчежић* бр. 1 (1958): стр. 5–6.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. *Библиографија у часопису Јужнословенски филолог*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2013.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. „Библиографије у периодичним публикацијама Филолошког факултета Универзитета у Београду.” *Србија између истока и запада: наука, образовање, култура, уметност : тематски зборник у 4 књиге. Књ. 2, Библиотеке и библиографија у савременом културолошком диверзитету* (ур.) Александра Вранеш, Љиљана Марковић. Београд: Филолошки факултет, 2014: стр. 323–344.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. „Лингвистичка библиографија у научним часописима у Србији.” *Славистика* бр. 15 (2011): стр. 301–308.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. „Лингвистичке библиографске базе података: преглед настанка и развоја најзначајнијих база библиографских података из области лингвистике у словенској језичкој средини.” *Културе у дијалогу. Књ. 1, Филологија и интеркултуралност*. Београд : Филолошки факултет, 2013: стр. 125–138.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. „Српска лингвистичка библиографија у научној периодици у XX веку” *Зборник Матице српске за славистику* бр. 79 (2011): стр. 167–180.
- ГОЛУБОВИЋ, Ана. „Текућа библиографија у часопису Јужнословенски филолог као основа за лингвистичку библиографску базу података.” *Дигитализација културне и научне баштине*. Књ. 1. Београд: Филолошки факултет; Вичита: Универзитет Емпорија; Београд: Народна библиотека Србије, 2012: стр. 429–439.
- ГРУБАЧИЋ, Коста. *Енциклопедијски лексикон библиотекарства*. Сарајево: Завод за издавање уџбеника, 1964.
- Даничићев зборник*. Београд; Љубљана: Српска краљевска академија, 1925.
- ДЕРЕТИЋ, Јован. „Значај Димитрија Давидовића за развој српске књижевне периодике.” *Зборник радова са научног скупа Стваралаштво Димитрија Давидовића: поводом прославе 150-годишњице од доношења Сретењског устава, одржаног 28. фебруара и 1. марта 1985. у Српској академији наука и уметности*. Земун: Мост арт, 2009: стр. 115–121.
- ДИМИТРИЈЕВИЋ, Наум. „Zašto izlazimo?” *Glossa* бр. 1 (1995): стр. 7–8.
- ДОБРАШИНОВИЋ, Голуб. „Ка проучавању библиографије Вукових списа.” *Ковчежић* бр. 3 (1960): стр. 64–92.
- ДОБРОВСКИ, Јозеф. „Славенство.” *Новине сербске* бр. 67 (1820): стр. 415–418; бр. 68 (1820): стр. 423–426.
- ДОШЕН, Добрила. *Скраћени наслови југословенских серијских публикација*. Београд: ЈУБИН, 1981.
- „Други конгрес словенских филолога: 22–30 септембар 1934.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 275–283.

- БОРЂЕВИЋ, Владан. „Претплатницима и читаоцима *Отаџбине*.” *Отаџбина: књижевност, наука, друштвени живот* бр. 5, књ. 15, св. 57–60 (1887): стр. 158–160.
- БОРЂЕВИЋ, Владан. „Српској читалачкој публици.” *Отаџбина: књижевност, наука, друштвени живот* бр. 10, књ. 32, св. 125–129 (1892): стр. 752–753.
- БОРЂЕВИЋ, Ђорђе С. „Даничићеви књижевни радови.” *Коло* бр. I, св. 14 (13. мај 1889): стр. 232–236.
- БОРЂЕВИЋ, Пера П. „Библиографски преглед књижевних послова Вука Ст. Караџића.” *Просветни гласник* бр. IX, св. 1–24 (1888): стр. I–XII.
- „Ђуро Даничић.” *Просветни гласник* бр. III, св. XXII (30. новембар 1882): стр. 1.
- ЖИВАНОВИЋ, Ђорђе. „Książka polska zagranicą. Warszawa 1934.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 215.
- Живот и дело академика Павла Ивића: зборник радова са трећег међународног научног скупа Живот и дело академика Павла Ивића*. Суботица: Градска библиотека; Београд: САНУ; Народна библиотека Србије; Институт за српски језик САНУ; Нови Сад: Матица српска; Филозофски факултет, 2005.
- Живот и дјело академика Михаила Стевановића: радови са научног скупа Подгорица, 16. и 17. маја 2002. године*. Подгорица: ЦАНУ, 2002.
- Завод за уџбенике и наставна средства Београд : 1957–1982. : прилози за монографију* (ур.) Томислав Богавац и др. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1982.
- Зборник Института за српски језик САНУ: посвећено др Драгу Ђупићу поводом 75-годишњице живота*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2008.
- Зборник лингвистичких и филолошких расправа: А. Белићу о четрдесетогодишњици његова научног рада посвећују његови пријатељи и ученици*. Београд: Млада Србија, 1937.
- Зборник радова о Александру Белићу*. Београд: Српска академија наука и уметности, 1976.
- Зборник филолошких и лингвистичких студија: А. Белићу поводом 25-годишњице научног рада посвећују његови пријатељи и ученици*. Београд: С. Б. Цвијановић, 1921.
- ИВАНИЋ, Душан. *Књижевна периодика српског реализма*. Београд: Институт за књижевност и уметност; Нови Сад: Матица српска, 2008.
- „Извѣстія о ученыхъ дѣлахъ.” *Славено-сербскій магазинъ* бр. 1 (1768): стр. 77–95.
- ЈОВАНОВИЋ, Јован. „Предговор.” *Преглед садржаја Просветнога гласника: I–XV (1880–1894)*. Београд: Државна штампарија Краљевине Србије, 1896.
- ЈОВАНОВИЋ, Милан. „Читаоцима *Отаџбине*.” *Отаџбина: књижевност, наука, друштвени живот* бр. 10, књ. 30, св. 117–120 (1892): стр. 161–162.
- ЈОВАНОВИЋ, Милан. „Читаоцима *Отаџбине*.” *Отаџбина: књижевност, наука, друштвени живот* бр. 10, књ. 32, св. 125–129 (1892): стр. 753–756.
- ЈОВАНЦАИ, Марија. „О библиографији библиографија.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* год. 18 (2012): стр. 69–72.
- КАРАЦИЋ, Вук Стефановић. *Сабрана дела. Том 36, Библиографија списка Вука Караџића*. Београд: Просвета, 1965.
- КАШИЋ, Јован. NAYLOR, Kenneth. „Прилози библиографији југословенске лингвистике на страни: за период од 1958–1962. године.” *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* бр. VI (1963): стр. 191–208.

- КИРИЛЕНКО, Александр Владимирович. *Основы информационной культуры: библиография: учебное пособие*. Санкт-Петербург: ИТМО, 2008.
- Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика: зборник радова. Београд: САНУ, 2006.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија. „Предраг Пипер: Прилози историји српске славистике: биобиблиографска грађа. – Београд: Чигоја штампа – Филолошки факултет, 2011. – 773 стр. – ISBN 978-86-7558-857-3.” *Филолошки преглед* бр. XXXIX, св. 1 (2012): стр. 118–121.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија. ТРНАВАЦ, Радослава. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике: 1986–1991*. Нови Сад: Матица српска, 2004.
- КУХТИНА, Алина Викторовна. *Российская библиография библиографии: учебно-практическое пособие*. Москва: Литера, 2013.
- ЛАЛИЋ, Радован. „Међународни славистички састанак у Београду.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XXI, св. 3–4 (1955): стр. 394–398.
- Лексикологија, ономастика, синтакса*. Нови Сад: Филозофски факултет, 2011.
- Љубомир Стојановић: *живот и дело*. Ужице: Учительски факултет, 2002.
- МАГАРАШЕВИЋ, Георгије. „Биографическе черте славны Сербалѧ.” *Сербске лѧтописи за год. 1825*. Год. 1, св. 1 (1824): стр. 26–30.
- МАГАРАШЕВИЋ, Георгије. „Кратке библиографическе вѧсти о литературы Славена.” *Сербске лѧтописи за год. 1825*. Год. 1, св. 1 (1824): стр. 149–160.
- МАКСИМОВИЋ, Војислав. *Библиографски и сродни огледи*. Источно Сарајево: Матична библиотекa, 2012.
- МАКСИМОВИЋ, Војислав. „За савремени приступ библиографији прилога у српској периодици.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 14 (2004): стр. 161–165.
- МАКСИМОВИЋ, Војислав. *Основе теорије библиографије: са примјерима*. Београд: Народна библиотека Србије, 1987.
- МАКСИМОВИЋ, Војислав. „Прве српске персоналне библиографије.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 17 (2010): стр. 31–34.
- МАКСИМОВИЋ, Војислав. „Урош Џонић.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 16 (2008): стр. 297–300.
- МАРКОВИЋ, Александра. „Наш језик XXXIV/1–2.” *Књижевност и језик* бр. XLIX, св. 3–4 (2002): стр. 359–362.
- МАРКОВИЋ, Љубица. „Dr. Melita Pivec-Stelé, Naše knjižnice. Ljubljana. 1933. Posebni odtis. Glasnik muzejskega društva za Slovenijo, XIII, 1932; XIV, 1933.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 209–211.
- МАРКОВИЋ, Љубица. „Guide des services nationaux de renseignement du prêt et des échanges internationaux. Deuxième édition revue et augmentée. Coordination des bibliothèques. Société des nations. Institut international de coopération intellectuelle. Paris 1933. p. 74.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 208–209.
- МАРКОВИЋ, Љубица. „Д-р Марија Илић-Агапова. Јавне библиотеке. Београд 1934, стр. 242. Цена 40 дин.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XV, св. 1–2 (1935): стр. 246–249.

- МАРКОВИЋ, Љубица. „Marcel Godet, La femme dans les bibliothèques suisses. Revue des bibliothèques. Paris. 1930, p. 221–225.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIII, св. 1–2 (1933): стр. 158–160.
- МАРКОВИЋ РИЋАНИН, Ратко. „Дилеме при изради ретроспективне библиографије периодике.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 17 (2010): стр. 101–105.
- МАТИЦКИ, Миодраг. *Библиографија српских алманаха и календара*. Београд: Српска академија наука и уметности, 1986.
- МИЛЕНКОВИЋ, Драгутин. Библиографија зборника реферата и саопштења са Научних састанака слависта у Вукове дане : књ. 1–10. Београд: Међународни славистички центар, 1982.
- МИЛИНЧЕВИЋ, Васо. „Писмо браће Павла Поповића ректору Београдског универзитета о поклону његове библиотеке српском семинару.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 67, св. 1–4 (2001): стр. 247.
- МИЛИНЧЕВИЋ, Васо. „Српска библиографија у периодици : 1766–1941. / Александра Вранеш. – Београд : Драганић, 1997.” *Књижевност и језик* бр. XLIV[sic!], св. 1 (1998): стр. 139–140.
- МИЛОВАНОВИЋ, Јованка. „Попис расправа и чланака објављених у Јужнословенском филологу и Нашем језику.” *Наш језик* бр. XX, св. 1/4 (1973–1974): стр. 45–143.
- МИРЧОВ, Светлана. „Израда Српске ретроспективне библиографије и њен значај за реконституцију националног фонда, културно-историјска и научна истраживања и израду специјалних библиографија.” *Српска национална библиографија: зборник радова са стручно-научног скупа Српска национална библиографија одржаног 2. и 3. новембра 2012. у Народној библиотеци Србије* (орг. одбор) Злата Бојовић и др. Београд: Народна библиотека Србије, 2014: стр. 95–102.
- МИЋОВИЋ, Драган. „Библиографија списка Вука Караџића, приредио Голуб Добрашиновић.” *Књижевност и језик* бр. XXIV, св. 1 (1977): стр. 105.
- МИХАИЛОВИЋ, Љубица. „Др. Александар Погодин: Руско-српска библиографија. 1800–1925. I књига: Књижевност. I део: Преводи објављени посебно или по часописима. Посебна издања Српске Краљевске академије, књ. ХСП. Београд, 1932. 8°, стр. XXVIII+285.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 211–213.
- МОРАЧИЋ, Дамњан. „Библиографија важнијих стручних радова објављених у „Књижевности и језику” од 1952. до 1966. године.” *Књижевност и језик* бр. XV, св. 1–2 (1967): стр. 126–142.
- МОРАЧИЋ, Дамњан. „Књижевна библиографија за последње месеце.” *Књижевност и језик у школи* бр. 1, св. 1 (април 1954): стр. 61–62.
- МРЂЕНОВИЋ, Ђурађ. „Новине сербске: први дневни лист у Срба.” *Зборник радова са научног скупа Стваралаштво Димитрија Давидовића: поводом прославе 150-годишњице од доношења Сретењског устава, одржаног 28. фебруара и 1. марта 1985. у Српској академији наука и уметности*. Земун: Мост арт, 2009: стр. 129–139.
- НЕДИЋ, Светлана. „Садржај по писцима / Милица Бујас // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Бр. 20, св. 3 (1972), стр. 423–448.” *Библиотекар* бр. 26, св. 4–6 (1974): стр. 135–136.

- НИКОЛИЋ, Мирослав. „*Наш језик*, књ. XXIX/5.” *Књижевност и језик* бр. XLII, св. 1–2 (1995): стр. 154–157.
- НИКОЛИЋ, Сергије. „Србске књиге год. 1850. и 1851. у Београду печатане.” *Гласникъ Друштва србске словесности* бр. IV (1852): стр. 276–277.
- НОВАКОВИЋ, Стојан. *Српска библиографија за новију књижевност : 1741–1867*. Београд: Српско учено друштво, 1869.
- НОВОЖЕНОВА, Татьяна Александровна. „И еще раз в защиту синергетической концепции библиографии.” *Теория и практика общественного развития* бр. 2 (2012): стр. 26–28.
- ПАВЛОВИЋ, Драгољуб. „Bibliografija knjiga ženskih pisaca u Jugoslaviji. Izdalo Udruženje univerzitetski obrazovanih žena u Jugoslaviji, Beograd–Ljubljana–Zagreb, 1936.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XVI, св. 2 (1936): стр. 359.
- ПАВЛОВИЋ, Михаило. „Уводна напомена.” *Анали Филолошког факултета* бр. 17 (1986): стр. 9–10.
- ПАНКОВИЋ, Душан. „Библиографско дело Стојана Новаковића.” *Библиотекар* бр. 44, св. 1–2 (1994): стр. 3–30.
- ПАНКОВИЋ, Душан. „Кроз трње на научној библиографији.” *Библиотекар* бр. 29, св. 4–6 (1977): стр. 274–297.
- ПАНКОВИЋ, Душан. „Садржаји *Летописа МС* као прва библиографија прилога у српској периодици.” *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 5 (1986–87): стр. 32–36.
- ПАНКОВИЋ, Душан. „Српска библиографија у *Гласнику Друштва српске словесности*.” *Библиотекар* бр. 40, св. 1–2 (1988): стр. 7–26.
- ПАНКОВИЋ, Душан. „Српска библиографија у *Летопису Матице српске*: 1824–1850.” *Библиотекар* бр. 29, св. 1–3 (1977): стр. 35–52.
- ПАНКОВИЋ, Душан. *Српске библиографије: 1766–1850*. Београд: Народна библиотека Србије; Нови Сад: Библиотека Матице српске, 1982.
- ПАНКОВИЋ, Душан. *Српске библиографије: 1851–1879*. Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2006.
- ПАНТИЋ, Мирослав. „Од Уредништва.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 45, св. 1–4 (1979).
- ПЕТАКОВИЋ, Славко. „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор LXVII, св. 1–4.” *Књижевност и језик* бр. XLIX, св. 3–4 (2002): стр. 369–373.
- ПЕТРОВ, Милан. „Прилог историји српских библиотека у XVIII веку.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 35, св. 1–2 (1969): стр. 95–106.
- ПЕТРОВИЋ, Вера. *Библиографија Анала Филолошког факултета*. Београд: В. Петровић, 2015.
- ПЕШИКАН, Митар. „Пола века од покретања *Нашег језика*.” *Наш језик* бр. XXVII (1983): стр. 3–5.
- ПИПЕР, Предраг. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике: 1945–1975*. Нови Сад: Матица српска, 1984.
- ПИПЕР, Предраг. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике: 1976–1985*. Нови Сад: Матица српска, 1990.
- ПИПЕР, Предраг. „Bibliographie von Arbeiten zur linguistischen Beschreibung der serbokroatischen Gegenwartssprache, Institut für deutsche Sprache, Mannheim, 1979.” *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* бр. XXIII, св. 2 (1980): стр. 218–221.

- ПИПЕР, Предраг. *Лингвистичка славистика: студије и чланци*. Београд: Славистичко друштво Србије, 2014.
- ПИПЕР, Предраг. „Лингвистичке актуелности, Београд, Институт за српски језик: 1999 / 1, 2, 3; 2000 / 4.” *Славистика* бр. V (2001): стр. 281–284.
- ПИПЕР, Предраг. „Научни скуп *Српска библиографија данас* (Нови Сад, Матица српска, 9–10. децембар 2004.).” *Славистика* бр. IX (2005): стр. 443–445.
- ПИПЕР, Предраг. „О библиографској делатности Катедре за славистику и Славистичког друштва Србије.” *Славистика* бр. IX (2005): стр. 425–427.
- ПИПЕР, Предраг. *Прилози историји српске славистике: биобиблиографска грађа*. Београд: Чигоја штампа: Филолошки факултет, 2011.
- ПИПЕР, Предраг. *Увод у славистику. I*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2008.
- ПОПОВИЋ, Павле. „Д. Д. Вуксан, Преглед штампе у Црној Гори 1834–1934. Цетиње 1934. Стр. 173. 8°. (Са више слика)” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XVI, св. 2 (1936): стр. 352–354.
- ПОПОВИЋ, Павле. „Dr. P. Chotch, Bibliografia del Montenegro. (Publicazioni dell' Instituto per l'Europa Orientale in Roma; Bibliografia, I), Napoli, Riccardo Ricciardi editore, 1924. 8°. Стр. 84.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. VI (1926): стр. 289–291.
- ПОПОВИЋ, Павле. „Г. А. Ильинский, Опыт систематической кирилло-мефодьевской библиографии. Подъ редакцией и с дополнениями М. Г. Попруженка и Ст. М. Романского. София 1934.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XVI, св. 2 (1936): стр. 354–359.
- ПОПОВИЋ, Павле. „J. Matl, *Die serbokroatische Literaturwissenschaft 1914–1920* (Zeitschrift für slavische Philologie, IX, 1932, стр. 143 и даље, 407 и даље; X, 1933, стр. 126 и даље).” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIV, св. 1–2 (1934): стр. 213–215.
- ПОПОВИЋ, Павле. „*Наш језик*. Издаје Лингвистичко Друштво у Београду. Уређује Одбор. Година I–IV. 1933–1936.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XVII, св. 1 (1937): стр. 130–131.
- ПОПОВИЋ, Павле. „Уводна реч.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. I, св. 1 (1921): стр. I
- ПОПОВИЋ, Павле. КУЉБАКИН, Степан. „Први конгрес словенских филолога: 5–13 октобра 1929 у Прагу.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. X, св. 1 (1930): стр. 155–161.
- ПОПОВИЋ, Стеван Д. ПЕТРОВИЋ, Никола Ј. „Изјава уредништва.” *Просветни гласник* бр. I (16. мај 1880): стр. 2–4.
- ПОСНИКОВИЋ, Драгутин. „Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883” *Гласник Српског ученог друштва* бр. 57 (1884): стр. 1–48
- „Предговор” *Зборник Матице српске за славистику* бр. 60 (2001): стр. 7.
- РАДОВАНОВИЋ, Милорад. *Увод у фази лингвистику*. Сремски Карловци; Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2009.
- РАДОВИЋ, Ђуза. „Нацрт упутства за рад на библиографији: неки проблеми у вези са тим радом у Библиотеци САНУ.” *Библиотекар* бр. 23, св. 4 (1971): стр. 441–504.
- РАДОВИЋ-ТЕШИЋ, Милица. „Педесета књига Јужнословенског филолога.” *Књижевност и језик* бр. XLII, св. 1–2 (1995): стр. 150–153.

- РАИЧЕВИЋ, Вучина. „Предраг Пипер. Прилози српске славистике: биобиблиографска грађа. – Београд: Чигоја штампа – Филолошки факултет, 2011. – 737 стр.” *Славистика* бр. XVI (2012): стр. 690–691.
- „Реч захвалности и признања дугогодишњем уреднику.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XXXII, св. 3–4 (1966): стр. 163–165.
- „Сарадња наших научника у страним научним публикацијама.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XXI, св. 1–2 (1955): стр. 182–183.
- Србистички прилози: зборник у част професора Славка Вукомановића*. Београд: Филолошки факултет, 2005.
- Српска библиографија данас: зборник радова* (ур.) Александра Вранеш. Нови Сад: Матица српска, 2008.
- Српска национална библиографија: зборник радова са стручно-научног скупа Српска национална библиографија одржаног 2. и 3. новембра 2012. у Народној библиотеци Србије* (орг. одбор) Злата Бојовић и др. Београд: Народна библиотека Србије, 2014.
- СПАСОЈЕВИЋ, Ивана. „Библиографија[sic!] објављених у часопису „Књижевност и језик” од 1954–2011. године.” *Књижевност и језик* бр. LIX, св. 1–2 (2012): стр. 157–173.
- СПАСОЈЕВИЋ, Ивана. „Библиографија радова објављених у часопису „Књижевност и језик” : 1989–2003.” *Књижевност и језик* бр. LI, св. 1–2 (2004): стр. 237–312.
- СПАСОЈЕВИЋ, Марина. „Развој концепције и структуре часописа *Наш језик* за 80 година излажења.” *Наш језик* бр. XLIII, св. 3–4 (2012): стр. 11–19.
- СТАНИЋ, Милија. МОРАЧИЋ, Дамњан. „Пет година излажења часописа *Књижевност и језик*.” *Књижевност и језик* бр. 6, св. 1 (јануар 1959): стр. 83–96.
- СТОЈАНОВИЋ, Љубомир. БЕЛИЋ, Александар. „Поводом покретања *Јужнословенског филолога*.” *Јужнословенски филолог* бр. I (1913): стр. 2–4.
- СТОЈАНОВИЋ, Љубомир. „Преглед Даничићевих радова.” *Даничићев зборник*. Београд, Љубљана: СКА, 1925: стр. V–XVI.
- СУБОТИН, Лидија. „Докторске дисертације из области славистике у САД.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XXXIII, св. 1–2 (1967): стр. 158–161.
- ТАНАСИЋ, Срето. „Мјесто *Нашег језика* у изучавању српског стандардног језика : поводом XL књиге нове серије.” *Наш језик* бр. XL (2009): стр. 3–5.
- ТАРАНОВСКИ, Кирил. „Међународни славистички конгрес у Београду.” *Јужнословенски филолог* бр. XXI, св. 1/4 (1955–1956): стр. 278–279.
- ТЕРЗИЋ, Богдан. „Библиографија југословенске лингвистичке русистике : 1945–1975. Нови Сад: Матица српска, 1985. и 1976–1985, 1990.” *Живи језици* бр. XXXIII, св. 1–4 (1991): стр. 119–121.
- ТЕРЗИЋ, Богдан. „Биљана Вићентић, Предраг Пипер: Библиографија српске лингвистичке русистике (1991–2000). Матица српска, Нови Сад, 2006, 143 стр.” *Славистика* бр. XI (2007): стр. 427–428.
- ТЕРЗИЋ, Богдан. „Зборник *Матице српске за славистику* : библиографија 1970–2000.” *Филолошки преглед* бр. XXIX, св. 1 (2002): стр. 118–121.
- ТЕРЗИЋ, Богдан. „Једна значајна библиографија: *Славянское языкознание: библиографический указатель литературы, изданой в СССР с 1918 по 1960*

- гг. Москва: АН СССР, часть I, стр. 342; часть II, стр. 495." *Живи језици* бр. VII, св. 3–4 (1965): стр. 99–101.
- ТЕРЗИЋ, Богдан. „Јужнословенски филолог LVI / 1–2 и 3–4: посвећено Павлу Ивићу." *Славистика* бр. VI (2002): стр. 324–327.
- ТРАЈКОВИЋ, Борјанка. „Шта је добар библиографски производ." *Сусрети библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића* бр. 17 (2010): стр. 55–60.
- Трећи конгрес слависта*. Београд: САН, 1939.
- ЋИРКОВИЋ, Сњежана. *Библиотека Захарија Орфелина*. Београд: Институт за теолошка истраживања, 2013.
- ЋОРИЋ, Божо. „Прилог библиографији творбе речи." *Научни састанак слависта у Вукове дане* бр. 42, св. 3 (2013): стр. 174–233.
- „Уводна реч." *Зборник Матице српске за славистику* бр. 1 (1970): стр. 7–8.
- „Уводна реч уредништва." *Зборник Матице српске за славистику* бр. 44–45 (1993): стр. 7–9.
- УРЕДНИШТВО. „Уводна реч." *Славистика* бр. I (1997): стр. 5–6.
- УРЕДНИШТВО *Нашег језика*. „Наша реч." *Наш језик* бр. I (1933): стр. 1–3.
- УРЕДНИШТВО *Нашег језика*. „Пред новим задацима." *Наш језик* н.с. бр. I (1949): стр. 1–6.
- УРЕДНИШТВО *Прилога*. „Павле Поповић: 4.IV.1968–4.VI.1939." *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XIX, св. 1–2 (1940).
- УРЕДНИШТВО часописа „Владан Недић: 10.VIII 1920–18.IX 1975." *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. 41, св. 3–4 (1975): стр. 157–158.
- ЦАЛИЋ, Радисав. „Ђура Даничић као библиограф." *Библиотекар* бр. 27, св. 3–4 (1975): стр. 241–247.
- ЧУБРИЋ, Љиљана. „Голубу Добрашиновићу у част" *Ковчежић* бр. 32–34 (1995–1997): стр. 5.
- ЏОНИЋ, Урош. „Библиографија радова Љубомира Стојановића." *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. XI (1931): стр. 277–289.
- BEKIĆ, Tomislav. „Strani pregled IX–X, 1938–1939. i Bibliografija časopisa SP, 1927–1939. Beograd: SANU, 1989." *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* бр. 12 (1990): стр. 187–189.
- BERIĆ-ĐUKIĆ, Vesna. VELIĆ, Zoran. „Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti Filozofskog fakulteta Novi Sad: (1979–1989)." *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* бр. 11 (1989): стр. 317–322.
- BROECKER, Hans Otto. „Помоћна средства за наставу немачког језика." *Живи језици* бр. I, св. 3–4 (1958): стр. 301–302.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 1996.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa, 2000.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 2002.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 2004.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 2008.

- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 2010.
- BUGARSKI, Ranko. *Bibliografija uz Sabrana dela*. Beograd: Čigoja štampa : XX vek, 2013.
- BUGARSKI, Ranko. *Selektivna sociolingvistička bibliografija: SFRJ/SRJ–SCG/Srbija: 1967–2007*. Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2009.
- BUGARSKI, Ranko. *Selektivna sociolingvistička bibliografija: SFRJ/SRJ–SCG/Srbija: 1967–2014*. Zemun: Mostart, 2015.
- DRAŠKOVIĆ, Vlado. „Pera polovina, Udžbenici francuskog jezika kod Srba do 1914. godine sa bibliografijom jugoslovenskih udžbenika francuskog jezika od 1914–1964. Beograd: Društvo za strane jezike i književnosti, 1964: 159 str.” *Живу језици* бр. VII, св. 3–4 (1965): стр. 94–95.
- ILEŠIĆ, Fran. „Przewodnik bibliograficzny.” *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* бр. X, св. 2 (1930): стр. 277–278.
- IVIĆ, Milka. *Pravci u lingvistici*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1969.
- Jezik u društvenoj sredini: zbornik radova sa konferencije Jezik i društvo* (ur.) Ranko Bugarski, Vladimir Ivir, Melanija Mikeš. Novi Sad: Društvo za primenjenu lingvistiku Jugoslavije, 1976.
- Jezik u upotrebi = Language in use*. Beograd: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije: Filološki fakultet; Novi Sad: Filozofski fakultet, 2011.
- JOVANOVIĆ, Zoran. „30 godina časopisa *Prevodilac*.” *Prevodilac* бр. XXXI, св. 3–4 (2012): стр. 7–8.
- KRAJIŠNIK, Vesna. „Bibliografija jugoslovenskih radova o srpskohrvatskom jeziku kao stranom : 1960–1990.” *Живу језици* бр. XXXIV–XXXV (1992–1993): стр. 184–203.
- Lingvistika Milke Ivić*. Beograd: Biblioteka XX vek: Knjižara Krug, 2008.
- LOGAR, Janez. *Uvod u bibliografiju*. Sarajevo: Svjetlost, 1973.
- PETROVIĆ, Marija. „Predrag Piper, Bibliografija jugoslovenske lingvističke rusistike. Novi Sad, Matica srpska 1990.” *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* бр. 13 (1991): стр. 224–225.
- RADOVANOVIĆ, Milorad. „Neke sociolingvističke teme s kraja XX i na početku XXI veka: prilog komentarisanoj bibliografiji.” *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* бр. XLV, св. 1–2 (2002): стр. 435–441.
- RADOVANOVIĆ, Milorad. „Odabrana sociolingvistička literatura.” *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* бр. XXI, св. 1 (1978): стр. 257–266.
- REDAKCIJA. „Zašto izlazi *Prevodilac*?” *Prevodilac* бр. I, св. 1 (1982): стр. 1–3.
- SENIĆ, Nada. *Izbor radova o nastavi srpskohrvatskog jezika: bibliografija*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika, 1961.
- Sociolinguistica : Internationales Jahrbuch für Europäische Soziolinguistik* (ed.) U. Ammon, K. J. Mattheier, P. H. Nelde. Tübingen: Niemeyer, vols. 1–13.
- UREDNIŠTVO. „Uz prvi broj.” *Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti* бр. 1 (1979): стр. VII.
- VIDANOVIĆ, Đorđe. „Naum Dimitrijević i Radmila Đorđević, *A Bibliography on Neurolinguistics*.” *Филолошки преглед* бр. XIX, св. 1–4 (1981): стр. 79–81.

Биографија кандидата

Ана Голубовић је рођена 14.12.1978. године у Београду. Дипломирала је на Катедри за библиотекарство и информатику Филолошког факултета у Београду 06.02.2002. године. Магистарски рад са темом *Библиографија у часопису „Јужнословенски филолог“* одбранила је 06.03.2008. на Филолошком факултету у Београду, под менторством др Александре Вранеш. Тема за израду докторске тезе под називом *Библиографије из области лингвистике у научној периодици XIX и XX века* прихваћена је на Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду 15.05.2012. године.

Ана Голубовић ради као библиотекар у Библиотеци Катедре за славистику Филолошког факултета од 09.05.2002. године. Комисија за доделу звања при Народној библиотеци Србије доделила јој је звање *виши библиотекар* 24.12.2008. године. Звање *дипломирани библиотекар саветник* стекла је 04.09.2014. године.

Ана Голубовић је стални сарадник Института за српски језик САНУ и уредник рубрике „Библиографија” у часопису *Јужнословенски филолог* од 2003. године. Изабрана је за члана-сарадника Матице српске 2008. године. Члан је лингвистичког тима на интердисциплинарном пројекту Института за српски језик САНУ, Етнографског института САНУ, Факултета техничких наука за Косовске Митровице и Филолошког факултета Универзитета у Београду, подржаном од стране Министарства просвете и науке Републике Србије (евиденциони број 47016).

Прилог 1.

Изјава о ауторству

Потписани-а АНА ГОЛУБОВИЋ

број уписа _____

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

БИБЛИОГРАФИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЛИНГВИСТИКЕ У НАУЧНОЈ ПЕРИОДИЦИ
ХИХ И ХХ ВЕКА

- резултат сопственог истраживачког рада,
- да предложена дисертација у целини ни у деловима није била предложена за добијање било које дипломе према студијским програмима других високошколских установа,
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио интелектуалну својину других лица.

Потпис докторанда

У Београду, 17.01.2016.

Ана Голубовић

Прилог 2.

**Изјава о истоветности штампане и електронске
верзије докторског рада**

Име и презиме аутора АНА ТОЛУБОВИЋ

Број уписа _____

Студијски програм _____

Наслов рада БИБЛИОГРАФИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЛИНГВИСТИКЕ У НАУЧНОЈ ПЕРИОДИЦИ XIX И XX ВЕКА

Ментор ПРОФ. ДР АЛЕКСАНДРА ВРАЊЕШ

Потписани АНА ТОЛУБОВИЋ

изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла за објављивање на порталу **Дигиталног репозиторијума Универзитета у Београду**.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског звања доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

Потпис докторанда

У Београду, 18.01.2016.

Ана Толубовић

Прилог 3.

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

БИБЛИОГРАФИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ЛИНГВИСТИКЕ У НАУЧНОЈ ПЕРИОДИЦИ
XIX И XX ВЕКА

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство
2. Ауторство - некомерцијално
- ☒ 3. Ауторство – некомерцијално – без прераде
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима
5. Ауторство – без прераде
6. Ауторство – делити под истим условима

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци, кратак опис лиценци дат је на полеђини листа).

Потпис докторанда

у Београду, 18. 01. 2016.

Ана Јонковић